

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1989-1990

28 NOVEMBER 1989

ONTWERP VAN DECREET

houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 1990

VERSLAG

names de Commissie voor Onderwijs en Vorming
uitgebracht door de heer F. Sarens
aan de Commissie voor Financiën en Begroting

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer A. Laridon.

Vaste leden : de heer Jos Bosmans, mevrouw A. Leysen, de heer C. Moors, mevrouw M. Panneels-Van Baelen, de heren F. Sarens, M. Van Peel ;

de heren E. Baldewijns, A. Laridon, A. Schellens, J. Verheyden ;
de heren E. Beysen, W. Taelman, E. Vandersmissen ;
mevrouw N. Maes, de heer L. Vanhorenbeek.

Plaatsvervangers :

de heren P. Breyne, M. Didden, P. Hermans, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke, de heren J. Van Hecke, R. Vannieuwenhuyze ;
de heren A. Beckers, R. Garcia, E. Pinoie, W. Seeuws ;
de heren R. Deswaene, E. Flamant, O. Van den Broeck ;
de heren H. Lauwers, R. Van Hooland.

Zie :

8-B (1988-1989)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 6 : Amendementen
- Nr. 7-A : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden
- Nr. 7-B : Verslag namens de Commissie voor Cultuur
- Nr. 7-C : Verslag namens de Commissie voor de Media

6-B (1988-1989)

- Nr. 1 : Toelichtingen

INHOUD

	Blz.
I. Onderwijs	
A. Uiteenzetting van de Gemeenschapsminister van Onderwijs	3
B. Bespreking	18
C. Amendementen	68
D. Stemming	69
Bijlagen	70
II. Landbouwworming en Middenstandsopleiding	
A. Uiteenzetting van de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie	13,5
B. Bespreking	142
C. Stemming	144
Bijlage	145
III. Beroepsopleiding	
A. Uiteenzetting van de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling	149
B. Bespreking	155
C. Stemming	160
Bijlagen	161

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs en Vorming heeft de haar toegewezen decreetbepalingen en secties van het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1990 gedurende vijf vergaderingen besproken.

Het verslag over de bespreking van de aangelegenheden waarvoor de Commissie bevoegd is, bevat drie delen :

1. Onderwijs (materie waarvoor de Gemeenschapsminister van Onderwijs bevoegd is) ;

II. Landbouwworming en Middenstandsopleiding (materie waarvoor de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie bevoegd is) ;

III. Beroepsopleiding (materie waarvoor de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling bevoegd is).

1. ONDERWIJS

A. UITEENZETTING VAN DE GEMEENSCHAPSMINISTER VAN ONDERWIJS

1. De nieuwe begrotingsstructuur

De begroting 1990 verschilt drastisch qua structuur van de begroting 1989. In de begroting 1989 zijn de „oude bevoegdheden” of de bevoegdheden die reeds voor 1 januari 1989 behoorden tot de Vlaamse Gemeenschap, nog duidelijk te onderscheiden van de door de bijzondere wet van 16 januari 1989 overgedragen „nieuwe bevoegdheden”. De begroting 1989 was een hybride aangelegenheid en kon beschouwd worden als een overgangsbegroting. De Vlaamse Gemeenschap kende geen programmabegroting, terwijl de nationale onderwijsbegroting reeds volgens een programmastructuur was opgemaakt.

In het begrotingsontwerp 1990 werden twee operaties verwerkt : nl. 1. de integratie van de „oude” en „nieuwe” bevoegdheden in één enkele begrotingsopmaak en 2. de opmaak van deze geïntegreerde begroting in een programmastructuur.

De onderwijsmateries onder zijn bevoegdheid werden ondergebracht in 11 specifieke onderwijsprogramma%.

Deze specifieke onderwijsprogramma% zijn (21) studietoelagen en -financiering, (22) basisonderwijs, (23) secundair onderwijs, (24) buitengewoon onderwijs, (25) hoger onderwijs buiten de universiteit, (26) universitair onderwijs, (27) onderwijs voor sociale promotie, (28) pms-centra, (29) leerlingenvervoer, (31) afstandsonderwijs en (35) algemeen onderwijs en vorming.

Verder zijn er een aantal andere basisallocaties (kredieten) voor onderwijs die opgenomen zijn in diverse programma's. Programma 11 omvat de basisallocaties voor de werking van het kabinet. De basisallocaties voor de werking van het Ministerie van Onderwijs zitten vervat in programma 14 — Centrale Diensten. Tenslotte zijn er voorzieningen getroffen voor onderwijs in het programma 91 — Provisionele Kredieten —. Een belangrijk deel van de basisallocatie voor indexering van wedden en weddetoelagen en voor de toepassing van de sociale programmaties bestaat uit een voorziening voor onderwijs (minimum 1,4 miljard frank op het totaal van

3,3 miljard frank). Een bijzonder provisioneel krediet is voorzien voor het dekken van de uitgaven voor wedden en weddetoelagen voor het onderwijzend personeel die in 1990 zullen te betalen zijn voor prestaties van 1989 (ten belope van 2,8 miljard frank).

De overgang van de hybride begroting in twee delen naar een geïntegreerde begroting volgens de programmastructuur was technisch geen eenvoudige aangelegenheid. Het is immers essentieel voor de vlotte werking van de administratie, dat de administratieve verantwoordelijkheden over het beheer van de basisallocaties, duidelijk blijven. Na de operatie moet iedere administratieve cel nog weten voor welke kredieten zij verantwoordelijk zijn en hoe de verantwoordelijkheden verdeeld zijn.

De nieuwe geïntegreerde structuur schept tevens problemen van vergelijkbaarheid in de tijd. In de begroting, 1989 kon nog worden achterhaald hoe de uitgaven voor de „oude bevoegdheden” en de „overgedragen bevoegdheden” zich vergeleken met het voorgaande jaar. In de begroting 1989 waren beide groepen bevoegdheden nog duidelijk op een gescheiden wijze opgenomen. Voor vergelijking met voorgaande jaren kon men rechtstreeks vergelijken met de corresponderende kredieten in de oude begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap, voor wat de oude bevoegdheden betreft, en met de oude nationale begroting Onderwijs — N, voor de overgedragen bevoegdheden.

Vergelijking met voorgaande jaren is nu geen eenvoudige zaak. Zo bijvoorbeeld is het kunstonderwijs — de vroegere sectie 31 — niet langer identificeerbaar als een afzonderlijke sectie, maar zijn de kredieten verspreid over meerdere programma's nl. (23) secundair onderwijs, (25) hoger onderwijs buiten universiteit en (27) onderwijs voor sociale promotie, al naargelang het voltijds secundair kunstonderwijs, voltijds hoger kunstonderwijs of kunstonderwijs met beperkt leerplan betreft. Dit maakt ook dat bijvoorbeeld het programma 23 — secundair onderwijs — niet onmiddellijk vergelijkbaar is met de oude sectie 52 uit de onderwijsbegroting.

Vergelijking van de begroting 1990 met het verleden is dus een moeilijke opgave. Een vergelijking tussen vroeger en 1990 vereist het gebruik van een conversie tabel, waardoor krediet per krediet het verband tussen de oude kredietnummers en de nieuwe kan worden gelegd. (Dergelijke gedetailleerde conversietabel kan ter beschikking worden gesteld aan de leden van de Vlaamse Raad). Een zo getrouw mogelijke vergelijking tussen 1989 en 1990 is, voor de belangrijkste rubrieken, in de tabellen van de Memorie van Toelichting te vinden. Tevens is in bijlage een overzichtstabel te vinden met de vergelijkende cijfers per programma 1990 en 1989 (tabel 1).

2. De ontwikkeling van de globale onderwijsuitgaven

In 1990 is 178,1 miljard frank ingeschreven voor onderwijs of 47,1 procent van de totale uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap. Het vergelijkbaar cijfer voor 1989 van de aangepaste begroting 1989 bedraagt 174,3 miljard frank, wat 48,0 procent is van de totale uitgaven. In de globale uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap is het onderwijsaandeel dus verminderd met 0,9 procent. De globale uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap stijgen met 4 procent ten opzichte van 1989, terwijl de onderwijsuitgaven trager stijgen, namelijk met 2,2 procent.

Buiten de ingeschreven kredieten wordt in het ontwerp van begrotingsdecreet tevens voorzien in een machtiging tot lenen voor de schoolgebouwen ten belope van 4,0 miljard frank. Men zou dus kunnen stellen dat de beleidsmiddelen

voor onderwijs in 1990 182 miljard frank belopen, wat een toename is met 7,7 miljard frank of met 4.4 procent ten opzichte van 1989.

Afgezien van de bovenvermelde debudgettering zijn de direct ingeschreven middelen voor onderwijs trager gestegen dan de globale uitgaven. Indien voor onderwijs op de begroting 1990 eenzelfde direct aandeel als in 1989 was gehandhaafd, dan ware het direct toegekend budget 3,3 miljard frank hoger geweest.

Tevens valt op te merken dat de directe onderwijsuitgaven trager stijgen dan de stijging die in de financieringswet van 16 januari 1989 voorzien is. In 1989 werden 165,8 miljard frank overgedragen ter financiering van de overgedragen onderwijsbevoegdheden. Er was wel een éénmalige inhouding van 4,5 miljard frank. In 1990 zal 171,6 miljard frank worden overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap. Laat men de éénmalige besparing buiten beschouwing, dan stijgen de overgedragen middelen met 5,8 miljard frank of 3,5 procent. De stijging van de direct ingeschreven uitgaven voor onderwijs is 3,8 miljard frank of 2,2 procent, wat dus minder is. Anderzijds werden daarenboven 4,0 miljard frank gedebudgetteerde middelen toegekend voor onderwijs, zodat de globale stijging van middelen 7,8 miljard frank of 4,4 procent beloopt.

Het bedrag van 178,1 miljard frank splits zich op in twee delen nl. 172,0 miljard frank voor de eigenlijke onderwijsprogramma's en 6,1 miljard frank voorzieningen voor onderwijs binnen andere programma's zoals de uitgaven van de administratie en de provisionele kredieten voor indexerings, cao en achterstallen.

programma	ontw90	aang89	verschil	%
21 -studietoelagen en -financiering	2.650,1	2.650,1	0,0	0,0
22 -basisonderwijs	42.457,1	41.406,6	1.050,5	2,5
23 -secundair onderwijs	76.039,2	74.725,3	1.313,9	1,8
24 -buitengewoon onderwijs	9.132,9	8.921,2	211,7	2,4
25 -hoger onderwijs buiten universiteit	12.748,6	12.461,2	287,4	2,3
26 -universitair onderwijs	18.504,9	18.614,0	(109,1)	-0,6
27 -onderwijs voor sociale promotie	5.236,6	4.947,4	289,2	5,8
28 -P.M.S.-centra	2.451,0	2.304,8	146,2	6,3
29 — leerlingenvervoer	1.259,7	1.294,7	(35,0)	-2,7
31 — afstandsonderwijs	81,9	80,4	1,5	1,9
35 -algemeen onderwijs en vorming	1.425,5	4.997,6	(3.572,1)	-71,5
subtotaal	171.987,5	172.403,3	(415,8) (4,4)	-0,2
11 -kabinet onderwijs	80,3	84,7	33,2	-5,2
14 -centrale diensten	1.811,1	1.777,9		1,9
91 -provisioneel krediet (str.bbl)	2.800,0	0,0	2.800,0	
91 -provisioneel krediet (index)	1.400,0	0,0	1.400,0	
subtotaal	6.091,4	1.862,6	4.228,8	227,0
totaal onderwijs	178.078,9	174.265,9	3.813,0	2,2
totaal afdeling 1 (OK)	377.862,4	363.198,3	14.664,1	4,0
aandeel onderwijs	47,1	48,0		

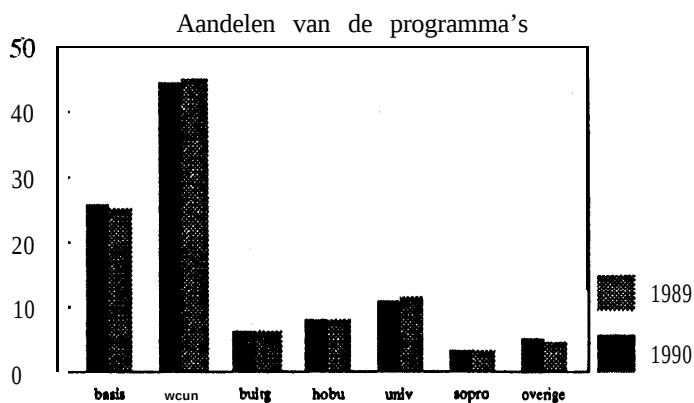
3. De verdeling over de programma's

De verdeling van de eigenlijke onderwijsuitgaven — dit wil zeggen de 172 miljard frank, exclusief kabinet, administratie en provisionele kredieten — over de verschillende programma's is zeer stabiel in de tijd zoals blijkt uit bijgaande grafiek (grafiek 1). In orde van belangrijkheid van uitgaven, gaat het grootste deel van de onderwijsuitgaven naar het secundair onderwijs (44,2 procent), het basisonderwijs (24,7 procent), het universitair onderwijs (10,8 procent), het hobo (7,4 procent), het buitengewoon onderwijs (5,3 procent), en

het onderwijs voor sociale promotie (3,0 procent). De overige programma's (studietoelagen, pms, leerlingenvervoer, afstandsonderwijs en algemeen onderwijs en vorming) nemen samen 4,6 procent van het onderwijsbudget in beslag.

Toch zijn er geringe verschuivingen te noteren in de relatieve aandelen. Sectoren die sneller groeien dan de gemiddelde groei van de onderwijsuitgaven en wiens aandeel in het geheel dus toeneemt zijn vooral het onderwijs voor de sociale promotie (groei 90/89 : 5,8 procent) en het basisonderwijs (groei 90/89 : 2,5 procent). Sectoren met een groei die nagenoeg gelijk is aan het gemiddeld verloop van de uitgaven zijn : het buitengewoon onderwijs (+ 2,4 %) en het hoger onderwijs buiten de universiteit (+ 2,3 %). De kredieten voor het secundair onderwijs (+ 1,8 %) en de universitaire sector (- 0,6 %) groeien trager dan het gemiddelde. Wat de universitaire sector betreft, geeft de vermindering met 0,6 procent geen correct beeld van de onderliggende realiteit. In de kredieten 1989 was voor het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk onderzoek een éénmalig extra-krediet, afkomstig van de nationale overheid in het kader van het plan Maystadt, vervat. Laat men dit scheeftrekkend element buiten beschouwing, dan stijgt het krediet voor de universitaire sector met 2,0 % in vergelijking met 1989.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dit aan de hand van de volgende grafiek.

4. Ontwikkelingen ongewijzigd beleid

De verschillen in ontwikkeling tussen de sectoren hangen deels af van een aantal elementen buiten onze controle, die op verschillende wijze inwerken op ieder van de sectoren — zoals de inflatie, toepassing van de algemene cao, effecten van denataliteit en studiekeuze, . . . — en deels van wijzigingen in het gevoerde beleid en het verleggen van beleidsaccenten.

Vooreerst is er de algemene ontwikkeling van lonen en wedden. De stijging in de kostprijs van een gemiddeld budgettair ambt wordt ten opzichte van de begroting 89 op 5,15 procent geraamd. Dit omvat de thans voorzienbare componenten die de **loonkost** zullen verzwaren zoals de indexatie (opgenomen in de indexprovisie), de toepassing van de CAO zoals nu gekend, en de automatische biënnale verhogingen.

Aangezien het relatief belang van de wedden in ieder van de onderwijssectoren verschillend is, werkt de algemene ontwikkeling van de lonen op een niet uniforme manier door op de globale kost van iedere sector. Zo werkt de ontwikkeling van de **loonkost** zwaarder door in het onderwijs voor sociale promotie (weddetaandeel 95,3 %), het buitengewoon onderwijs (91,3 %) en het basisonderwijs (89,8 %) dan in het hobu (88,4 %), het secundair onderwijs (88,0 %) en de universitaire sector (minder dan 80 %). Een deel van de verschillen in globale ontwikkelingen is te verklaren door het verschillend relatief aandeel van de belangrijkste **groei**componen nl. de wedden en lonen.

Ook de ontwikkeling in de schoolbevolking werkt op een verschillende wijze door in de diverse sectoren (zie tabel 2). Het effect van de denataliteit is het meest uitgesproken in het secundair onderwijs, waar een daling van het aantal leerlingen met 1,7 procent wordt verwacht. Ook in het basisonderwijs wordt een vermindering met 0,5 procent in het leerlingenaantal ingecalculleerd. In het tertiair onderwijs wordt daarentegen gerekend op hogere leerlingenaantallen, nl. + 2,2 procent in het hobo en + 0,7 procent op de universiteiten. Veranderingen in het aantal leerlingen werken uiteraard door via de omkadering in het aantal ambten en, tenminste wat het gesubsidieerd onderwijs betreft, eveneens in de werkings-toelagen.

Het is zeer belangrijk te noteren dat een vermindering in het aantal leerlingen niet automatisch leidt tot een daling in het aantal ambten. De regel is dat een daling in het aantal leerlingen leidt tot proportioneel veel geringere daling in het aantal ambten, terwijl stijgingen in het aantal leerlingen wel worden gevolgd. In sommige niveaus van onderwijs wordt het effect van een dalend leerlingenaantal zelfs meer dan geneutraliseerd.

Zo is het aantal leerlingen in het basisonderwijs de jongste drie jaar — schooljaar 86/87 vergeleken met 88/89 — gedaald met 1,7 procent, terwijl het aantal budgettaire full-time ambten is toegenomen (in plaats van gedaald !) met 0,9 procent. Allerlei factoren verklaren deze eigenaardige ontwikkeling, zoals de degressiviteit in de omkadering van de scholen, toenemende terbeschikkingstellingen allerhande (ziekte, wegens opdracht of wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen vanaf 55 jaar, wegens ontstentenis van betrekking), bijzonder verlof wegens verminderde prestaties, loopbaanonderbreking enz. Budgettair betekent dit dat een dalend aantal leerlingen niet vertaald wordt in een daling van de benodigde kredieten.

In het secundair onderwijs leidt denataliteit wel tot vermindering in de kredieten. Maar ook hier leidt één procent minder leerlingen niet tot één procent minder ambten. De jongste drie jaar gingen 3 procent leerlingen verloren, terwijl de daling in het aantal budgettaire ambten 2 procent bedroeg. Eén procent minder leerlingen geeft dus 2/3 van een procent minder ambten.

Stijgingen daarentegen gaan wel gepaard met een expansie van het aantal ambten, hoewel moet gezegd worden dat ook hier geen exacte proportionaliteit is. In het hobo nam het aantal leerlingen de jongste 3 jaar toe met 9,5 procent, terwijl het aantal ambten steeg met 5,3 procent. Eén procent meer studenten geeft dus 6/10-en van een procent meer ambten.

De denataliteit heeft dus zeer verschillende effecten op ieder van de onderwijsniveaus wat de weddeartikelen betreft. Algemeen geldt nochtans dat de denataliteit automatische effecten heeft en het zou dwaas zijn te veronderstellen dat in onderwijs automatisch budgettaire middelen vrij komen omwille van een dalend aantal leerlingen.

Ook via de werkingskredieten heeft de ontwikkeling van de schoolbevolking een verschillend effect op de diverse onderwijsniveaus. In sectoren van het onderwijs waarin het Gemeenschapsonderwijs een relatief hoog aandeel heeft — sociale promotie : 22 % van de leerlingen, secundair onderwijs 17 % van de leerlingen — zijn de kredieten voor werkingsmiddelen minder gevoelig aan de gevolgen van de denataliteit dan in sectoren waar het Gemeenschapsonderwijs een relatief klein aandeel heeft — het basisonderwijs met 13 % van de leerlingen.

Dit vindt zijn oorzaak in het feit dat bij de bepaling van het geheel aan werkingskredieten van het **Gemeenschapsonderwijs** niet gebaseerd is op het aantal leerlingen maar wel op dotaties waarin de denataliteitseffecten slechts in zeer beperkte mate worden verrekend, terwijl de werkingskredieten van het gesubsidieerd onderwijs berekend worden op basis van een bedrag per leerlingen zodat denataliteit hier ten volle verrekend wordt. Het gevolg is uiteraard dat in die sectoren waar het gesubsidieerd onderwijs sterk vertegenwoordigd is, de denataliteitseffecten in de werkingskredieten het sterkst zijn. Zowel het Politiek Akkoord betreffende de ARGO als het Regeerakkoord voorzien dat een regeling moet worden uitgewerkt waarbij de werkingskredieten van alle onderwijsnetten op een symmetrische wijze zullen worden aangepast. De moeilijke globale budgettaire situatie waarvoor wij geplaagd werden heeft echter niet toegelaten om nu reeds op basis van een nieuwe formule de werkingskredieten voor alle sectoren op gelijke wijze vast te leggen. Ook dit luik van het politiek akkoord moet worden uitgevoerd en in de loop van het begrotingsjaar moet een nieuwe regeling worden uitgewerkt zodat voor de begroting 91 met een nieuw en symmetrisch mechanisme kan worden gewerkt.

Evolutie van de schoolbevolking

		87/88	88/89	89/90	90/91
basis	lln	626.563	620.113	617.350	614.019.
	groei (%)		-1,0	-0,4	-0,5
secund	lln	456.264	446.866	436.611	429.348
	groei (%)		-2,1	-2,3	-1,7
buiteng l l n	lln	33.599	33.240	33.240	33.240
	groei (%)		-1,1	0,0	0,0
hobu	lln	74.510	76.914	78.094	79.797
	groei (%)		3,2	1,5	2,2
univ	lln	46.760	46.597	46.754	47.093
	groei (%)		-0,3	0,3	0,7
sopro	lln	125.442	135.789	145.789	145.789
	groei (%)		8,2	7,4	0,0

exclusief kunstonderwijs
 87/88 en 88/89 : realisatie
 89/90 en 90/91 : prognose

5. Beleidsaccenten

De begroting 1990 is voor het onderwijs een bijzonder moeilijke begroting. Zowel het handhaven van de vooropgestelde budgettaire norm voor de gehele Vlaamse begroting hebben geleid tot een aantal besparingsmaatregelen voor onderwijs. Toch is er voor gezorgd dat deze maatregelen zo evenwichtig mogelijk gespreid zijn over de sectoren. Daarbij wordt er over gewaakt dat besparende maatregelen op een ordelijke en goed voorbereide wijze kunnen worden doorgevoerd. Geen enkele besparende maatregel zal het goede verloop van het lopend schooljaar 89-90 verstoren en de nieuwe regelingen zullen slechts van kracht worden vanaf het nieuwe schooljaar 90-91.

In de onderwijsbegroting 1990 is tevens ruimte gemaakt voor de handhaving van een aantal belangrijke verworvenheden en initiatieven op touw gezet in de loop van dit jaar,

maar ook voor nieuwe initiatieven te realiseren in de loop van 1990.

De Gemeenschapsminister overloopt vervolgens programma per programma de belangrijkste accenten en maatregelen.

6. Studietoelagen en studiefinanciering

Wat de studietoelagen en studiefinanciering betreft, zal ook in het begrotingsjaar 1990 gestreefd worden naar een snellere uitbetaling van de studietoelagen. De verdere automatisering van de Dienst Studietoelagen moet toelaten om hier vooruitgang te boeken. Met het beschikbare krediet van 2,64 miljard kunnen in 90 minstens 30 procent van de toegekende studietoelagen in het secundair onderwijs en 40 procent van de toegekende studietoelagen in het hoger onderwijs voor het eind van het jaar worden uitbetaald.

De verhoging van de sociale efficiëntie van de studietoelagen is een punt van het regeerprogramma, dat in 1990 aan uitvoering toe is. Het moet mogelijk zijn om — binnen de beschikbare middelen en hierbij wordt ook gedacht aan het tweede circuit van studiefinanciering nl. via de sociale toelagen aan het universitair onderwijs — de sociale doelmatigheid van de studietoelagen te verhogen. Men kan zich afvragen of het wel zinvol is om studietoelagen in stand te houden, waarvan de administratieve kost van de uitkering ettelijke malen hoger is dan het bedrag van de uitkering zelf en of het sociaal te verrechtvaardigen is dat universitaire studenten — met relatief veel studenten uit meer begoede milieus — kunnen genieten van goedkope maaltijden en huisvesting, terwijl hobbustudenten — met relatief meer studenten uit minder begoede milieus — hiervan verstoken blijven.

7. Basisonderwijs

Het basisonderwijs bedient ongeveer 615.000 leerlingen en kost 42,5 miljard frank of 69.000 frank per leerling.

De hulp aan kinderen in leermoeilijkheden wordt verder aangemoedigd. Het bijkomend krediet van 100 miljoen frank dat in 1989 was voorzien wordt verlengd. De genomen maatregelen houden in dat het inschakelen van een taakleraar wordt gestimuleerd door extra-lestijden ten belope van 15 % op het aantal lestijden dat door de taakleraar aangewend wordt, mogelijk te maken. Zo kunnen scholen tot 1 lestijd per 20 leerlingen voorbehouden aan een taakleerkracht. Dit is uiteraard een minimum, want vele scholen maken gebruik van hun pedagogische vrijheid en schakelen meer lestijden voor de taakleerkracht in.

Deze maatregel is niet alleen onderwijskundig en maatschappelijk te verantwoorden (hulpbehoevende kinderen komen immers dikwijls uit kansarme maatschappelijke groepen), maar is ook vanuit budgettair oogpunt een zinvolle operatie.

In het basisonderwijs moeten nog ongeveer 10 procent van leerlingen die het eerste leerjaar aanvatten de klas overzitten. Dit betekent dat minstens 41.000 leerlingen een jaar langer op de lagere school blijven. De gemiddelde lagere schoolgangster kost 69.000 frank per leerling. Zittenblijven kost derhalve aan de gemeenschap ongeveer 2,8 miljard frank. Zou men erin slagen, door het systeem van taakleerders, het aantal zittenblijvers te verminderen met 1.500 eenheden — of 3 à 4 procent van het totaal aantal — dan heeft deze maatregel zichzelf terugverdiend.

In het begrotingsjaar 1990 zal ook aandacht besteed worden aan de aanpassing van de lestijdenschaal. De lestijdenschaal — zoals vastgelegd in het KB van 30 augustus 1984 — vertoont een aantal „sprongen” die doen denken aan het vroegere normenstelsel. Zo geven 45 leerlingen (of kleuters) in plaats van 44 één voltijds ambt meer ; 72 leerlingen in plaats van 71 een half ambt meer, enz. Het is de bedoeling om een geleidelijke overgang uit te werken zodat één leerling of één kleuter meer geen drastische effecten heeft op het aantal ambten. De huidige situatie geeft aanleiding tot een ongezonde concurrentie en spoort sommige scholen aan tot oneerlijke praktijken. Deze nieuwe lestijdenschaal mag geen aanleiding geven tot een budgettaire meerkost en moet gerealiseerd worden binnen de beschikbare budgettaire enveloppe voor het basisonderwijs.

Voor het gesubsidieerd basisonderwijs werden bijkomend 150 miljoen frank werkingstoelagen ingeschreven, in uitvoering van het „mammoetdecreet” van 7 juli 1989 en van het Politiek Akkoord betreffende de ARGO. Deze inhaalbeweging zal ook in 1991 en 1992 worden doorgetrokken.

8. Secundair onderwijs

Het programma secundair onderwijs omvat nu het algemeen vormend onderwijs, het technisch en beroepsonderwijs, maar ook het kunstonderwijs en de zeevisserijscholen. Het globaal programma kost 76 miljard frank en bedient 435.000 leerlingen, wat een gemiddelde kost is van bijna 175.000 frank per leerling.

De belangrijkste beleidsbeslissing in het lopend jaar voor het secundair onderwijs was de invoering van de nieuwe structuur. Inzake omkadering werd voor het schooljaar 1989-1990 een voorlopige regeling getroffen voor het eerste jaar en de eerste graad. Daarbij werden al te grote verschuivingen in de personeelsbezetting van de scholen vermeden.

In 1990 zal een definitief stelsel van omkadering voor het secundair onderwijs worden uitgewerkt, zowel voor de eerste, tweede als derde graad. Dit nieuwe kader voor het secundair onderwijs moet worden ingevoerd zonder budgettaire meeruitgaven.

In het Politiek Akkoord betreffende de ARGO, geconcretiseerd door het „mammoetdecreet” werd voorzien dat een gedeelte van de besparing van het meester-, vak- en dienstpersoneel in het gemeenschapsonderwijs voor een deel zou aangewend worden om de uitrusting van scholen — en dit over alle netten — te verbeteren. In 1990 belooft dit bedrag 52 miljoen frank. Het volledig bedrag zal aangewend worden — net als in 1989 — voor de uitrusting van het technisch en beroepsonderwijs.

Het zeevisserijonderwijs heeft dringend behoefte aan een Nautisch Centrum, uitgerust om de leerlingen op te leiden in moderne navigatie en visserijtechnieken. Dit Centrum moet kunnen gerealiseerd worden in 1990. Gezien de kostprijs van een dergelijk centrum wordt geopteerd voor één centrum voor alle zeevisserijscholen, bij voorkeur te realiseren in samenwerking met andere potentieel geïnteresseerden in nautische opleidingen zoals het bedrijfsleven en de VDAB.

9. Buitengewoon onderwijs

Het buitengewoon onderwijs heeft een budgettaire ruimte van 9,1 miljard frank voor 33.240 leerlingen. Buitengewoon onderwijs is een bijzonder dure vorm van onderwijs en kost gemiddeld bijna 275.000 frank per leerling (exclusief het leerlingenvervoer).

Voorzieningen inzake onderwijs voor sociale promotie specifiek voor leerlingen uit het buitengewoon onderwijs zullen worden uitgewerkt in 1990. Deze initiatieven moeten kunnen gerealiseerd worden met de middelen die nu ter beschikking zijn van het buitengewoon onderwijs.

Ook zal gevolg worden gegeven aan het advies van de Hoger Raad voor Buitengewoon Onderwijs voor wat betreft het consolideren van de verworven deskundigheid inzake onderwijs aan autistische leerlingen voor opleiding, vorming en navorming. Hiervoor zal worden geput uit de middelen voorzien voor de navorming.

Inzake karaktergestoorde en autistische kinderen zal een bijzondere regeling worden uitgewerkt waarbij criteria zullen worden vastgelegd om deze leerlingen te kunnen onderscheiden van de andere leerlingen van het buitengewoon onderwijs. In ieder geval kan het hier slechts om een zeer beperkt aantal leerlingen gaan en moeten de eventuele meerkost van deze regeling worden gecompenseerd binnen de enveloppe van 9,1 miljard frank voor het buitengewoon onderwijs.

10. Hoger onderwijs buiten de universiteit

Programma 25 — hoger onderwijs buiten de universiteit — voorziet in een budgettaire enveloppe van 12,7 miljard frank voor iets minder dan 80.000 studenten, wat neerkomt op een gemiddelde van 160.000 frank per student.

De basiswetten van 1970 en 1977 zullen aangepast worden om tegemoet te komen aan een aantal technische problemen die thans voor betwistingen zorgen. Ook de basisprincipes moeten opnieuw besproken worden om de eigenheid van de onderwijsvormen van hoger onderwijs scherp te stellen en te actualiseren, waardoor nutteloze territoriumdiscussies tussen HOKT, HOLT en universitair onderwijs uitgesloten worden.

In hetzelfde kader zullen het hoger kunstonderwijs en het artistiek hoger onderwijs decretaal geregeld worden zodat de structuur van de wet van 7 juli 1970 hierop integraal van toepassing wordt. Hetzelfde geldt voor het maritiem hoger onderwijs, dat nu volledig onder de Vlaamse Gemeenschap ressorteert.

Op korte termijn moet het aanbod aan korte type opleidingen opnieuw worden doorgelicht en de principes van het modern hoger onderwijs moeten worden waargemaakt. Voor het economisch hoger onderwijs betekent dit de overgang naar de driejarige structuur.

De belangstelling voor het hoger onderwijs buiten de universiteit neemt ongetwijfeld sterk toe. In tegenstelling tot het basis- en secundair onderwijs, die te lijden hebben onder de gevolgen van de denataliteit, is het hobo een expansieve tak van het onderwijs met een jaarlijkse aangroei van studenten. Er is niet alleen de kwantitatieve groei maar ook de kwalitatieve verruiming. De Europese context leidt tot een verlenging van de opleidingsduur in het HOKT naar driejarige opleidingen. Zowel de kwantitatieve expansie als de kwalitatieve verruiming leiden tot een budgettair steeds zwaardere opgave voor de overheid. Vandaar dat men geoordeeld heeft om het inschrijvingsgeld voor het hobo te moeten verhogen — en dit voor niet-bursale studenten — met 5.000 frank per student. Deze maatregel zal tussen 210 en 280 miljoen frank opbrengen, al naargelang het aantal beursstudenten.

II. Universitair onderwijs

De enveloppe voor het universitair onderwijs — inclusief

een aantal belangrijke kredieten voor wetenschappelijk onderzoek zoals de toelage NFWO, IWONL en IIKW — bedraagt 18,5 miljard frank. De universiteiten voorzien in de opleiding van 47.000 studenten. Het zou wat misleidend zijn de verhouding budgettaire enveloppe op het aantal studenten (nl. 390.000 frank) te gebruiken als de „kostprijs” per student. De universiteiten zorgen uiteraard tevens voor het wetenschappelijk onderzoek, met de klemtoon op fundamenteel wetenschappelijk onderzoek.

De kredieten 1990 zullen toelaten om de loonkostcomponent (nl. kleine „a” of loonkosten academisch personeel en kleine „b” of loonkosten administratief en technisch personeel) in de forfaitaire kostprijs per student aan te passen met 5,15 procent, wat de gemiddelde stijging is van de eenheidsloonkosten over alle onderwijsniveaus genomen.

Ook is een bijzondere voorziening getroffen voor de faculteit diergeneeskunde van de Rijksuniversiteit van Gent. Voor de herhuisvesting van deze faculteit wordt een vastleggingskrediet voorzien van 324 miljoen frank, waarvan 1/3 in betalingsmiddelen namelijk 108 miljoen frank ter beschikking is in 1990.

12. Onderwijs voor sociale promotie

Aan het onderwijs voor sociale promotie zal in 1990 5,2 miljard frank worden besteed, wat bijna 6 procent meer is dan in 1989. Dit is het programma met de grootste expansie in vergelijking met voorgaande jaar.

Het aantal cursisten in het onderwijs voor sociale promotie bedraagt om en bij de 135.000. Het betreft zowel cursisten in het hoger onderwijs als in het secundair onderwijs.

De functie van dit onderwijs voor sociale promotie moet bepaald worden in samenspraak met andere soorten volwasseneducatie zoals onder andere de opleiding bij de Middenstand, de VDAB en het Vormingswerk. Wellicht moet het onderwijs voor sociale promotie zich van de rest onderscheiden door de diplomagerichtheid.

Het hoger onderwijs voor sociale promotie zal volledig geherstructureerd worden in functie van de thans geëxpliciteerde opdracht in verband met bijscholing op hoger onderwijsniveau. Dit vergt een herziening van het aanbod, zowel inhoudelijk als structureel. Het doel is alleszins een grote aansluiting bij het volledig leerplan te bevorderen onder meer om het HOSP werkelijk de opdracht te laten vervullen de vervolgopleidingen te verzorgen.

In dit kader van de hervorming van het onderwijs voor sociale promotie moet uniformisering in het bezoldigingsstelsel worden betracht. Betaling per gepresteerd uur zal de uitgaven drukken met 25 miljoen frank. Ook het inschrijvingsgeld zal worden verhoogd met 1.000 frank — hetgeen 100 miljoen frank moet opbrengen. Deze middelen zullen dan aangewend worden voor de financiering van het OSP.

Boven op de „gewone” functie van het kunstonderwijs met beperkt leerplan heeft dit onderwijs voor heel wat jongeren een aanvullend karakter ten opzichte van het dagonderwijs, dat voor deze jongeren onvoldoende mogelijkheden inzake artistieke vorming biedt. De urenblokkering die sedert 1983 voor dit onderwijs geldt, dient vanaf het schooljaar 1990-1991 opgeheven te worden. Om dat ondermeer financieel mogelijk te maken zullen de nodige besluiten aan de Executieve ter goedkeuring worden voorgelegd. Ook hier zal een bijdrage van de leerlingen in de kosten noodzakelijk zijn om deze operatie budgettair haalbaar te maken.

In het regeerakkoord wordt voorzien dat een regeling voor de Basiseducatie zal worden uitgewerkt. Inmiddels heeft de Executieve op 28 juli deze intentie bevestigd en zich voorgenomen een nieuwe regeling vanaf 1.9.1990 in werking te laten treden. Om een nieuwe regeling te kunnen realiseren wordt voorgesteld om, naast de inschrijving van 26,2 miljoen frank ten behoeve van het VCVO Experiment Basiseducatie op het Fonds voor Onderwijs en Vorming, een bedrag van 62,5 miljoen frank in te schrijven voor de nieuwe regeling basiseducatie.

13. P.M.S.-centra

Voor het programma „P.M.S.-centra” wordt 2,45 miljard frank voorzien. Het beleid inzake de werking van de P.M.S.-centra zal worden toegespitst op het begeleiden van leer-, ontwikkelings- en opvoedingsmoeilijkheden en met problemen bij studie- en beroepskeuze. Loopbaanbegeleiding moet hier gepaard gaan met een grotere toegankelijkheid van arbeidsmarktinformatie.

Onontbeerlijk is het contractformuleringen te voorzien, die de autonomie van de centra versterken.

In artikel 5 van de wet van 1 april 1960, gewijzigd door het decreet betreffende het onderwijs van 5 juli 1989, wordt de rechtsgrond gelegd voor een statuut voor de gesubsidieerde personeelsleden van de P.M.S.-centra. Dit statuut kan nu worden uitgevaardigd samen met dit van het personeel van het gesubsidieerd onderwijs.

Het uitgebreid en nog toenemend takenpakket naast de geëigende en wettelijke opdrachten, in het deeltijds onderwijs, VLO, BSO, volwasseneducatie, . . . wordt mede gedragen door de inschakeling van gesubsidieerde contractuelen : een meer stabiele regeling is hier wenselijk.

14. Dienst voor leerlingenvervoer

Het programma leerlingenvervoer kost bijna 1,3 miljard frank. Het omvat het vervoer van leerlingen uit het buitengewoon onderwijs van alle netten, het zonaal leerlingenvervoer en het vervoer van de leerlingen uit het gemeenschaps-onderwijs. Een bijzondere inspanning zal worden geleverd om met leerlingenvervoer zo veel als mogelijk in het openbaar vervoer te integreren. Ook zal naar de toekomst toe op het vlak van het leerlingenvervoer ten behoeve van de leerlingen uit het buitengewoon onderwijs een nieuw concept opgebouwd worden. Met dit geheel aan maatregelen-strikte toepassing tarief schoolabonnementen, vermindering van het faciliteitenvervoer, integratie ophaaldiensten in het openbaar vervoer, enz. — moet de kost van het leerlingenvervoer kunnen worden gedrukt met 35 miljoen frank in vergelijking met 1989.

15. Afstandsonderwijs

In het programma afstandsonderwijs (totaal 81,9 miljoen frank) omvat zowel de initiatieven inzake Open Hoger Onderwijs als het schriftelijk onderwijs. Vermeldenswaard is dat de Dienst Schriftelijk Onderwijs in samenwerking met de diverse onderwijsnetten een nieuwe cursus ontwikkeld heeft, nl. „De computer in jouw klas”, welke tot doel heeft de leraar de computer als pedagogisch hulpmiddel te leren gebruiken. Dit experiment — ook in samenwerking met de BRT televisie — is zeer geslaagd (meer dan 16.000 deelnemers) en geeft de richting aan hoe een vernieuwende Dienst Schriftelijk Onderwijs zich als „Open School” kan ontwikkelen.

16. Algemeen onderwijs en vorming

Tot slot is er het programma „Algemeen onderwijs en vorming” waar de inrichting en betoelaging van diverse onderwijsactiviteiten die niet thuishoren in de activiteitenprogramma's die niveau of sector gebonden zijn, zijn ondergebracht.

Het betreft hier o.m. de dotatie ARGO, de internationale samenwerking, de navorming, de betoelaging van diverse organisaties, de investeringen in schoolgebouwen, het Fonds voor Onderwijs en Vorming, enz.

Enkele bijzonder te vermelden accenten zijn de volgende.

Omwille van het bijzonder moeilijke begrotingsjaar 1990, worden de investeringen in schoolgebouwen dit jaar op een indirecte wijze gefinancierd. Waar in 1989 kredieten werden voorzien ten belope van 3.974 miljoen frank voor het geheel van de schoolgebouwen, wordt voor 1990 door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen een lening met Gemeenschapswaarborg aangegaan voor hetzelfde bedrag. De opbrengst van deze lening wordt dan toegekend aan ARGO en DIGO. Aan ARGO wordt 1.648 miljoen frank toegekend en aan DIGO 2.325,4 miljoen frank waarvan 500,8 miljoen frank voor de scholen van het officieel gesubsidieerd onderwijs en 1.824,6 miljoen frank voor het vrij gesubsidieerd onderwijs. Ten aanzien van de scholen zelf moet nog een decretale regeling worden getroffen, zoals voorzien in het „mammoetdecreet” van 5 juli 1989.

Voor de navorming van de leerkrachten wordt in 1989 280 miljoen frank ingeschreven. Alle navormingsinitiatieven die van start gegaan zijn in september 1989 in het kader van de nieuwe regeling op de navorming, kunnen dus worden voortgezet.

Het spijsingskrediet en de machtiging op het Fonds voor Onderwijs en Vorming wordt beperkt met 50 miljoen frank. Hierdoor wordt nochtans geen afbreuk gedaan aan lopende verbintenissen op het Fonds, de verdere financiering van de deeltijdse vorming en de lopende projecten in verband met de basiseducatie.

17. Sectoroverschrijdende maatregelen

Tenslotte wijst de Gemeenschapsminister op een aantal maatregelen, die ervoor moeten zorgen dat het onderwijs financierbaar blijft.

De afwijking tussen het aantal budgettaire ambten — het aantal effectief gefinancierde ambten — en het aantal organieke ambten — het aantal ambten dat scholen kunnen inrichten op basis van omkaderingsnormen — wordt jaarlijks groter. Deze afwijking moet worden teruggebracht tot de wettelijk vooropgestelde norm van 8 procent. In alle onderwijssectoren zal daarom het aantal budgettaire ambten met 0,5 procent worden verminderd. Deze maatregel zal ingaan vanaf het schooljaar 90-91, zoals trouwens alle andere besparende maatregelen. Dit zal de budgettaire last in 1990 met 110 miljoen drukken.

Ook zal een eind worden gesteld aan dubbeltellingen van leerlingen in het gewoon onderwijs, buitengewoon onderwijs en deeltijds onderwijs, waarvan de kostprijs op 35 miljoen frank wordt geschat.

Ook zullen maatregelen uitgewerkt worden waarbij het uitgesloten is dat gedeeltelijk boventalligen een hogere nettowedde zouden genieten dan voltijds tewerkgestelde leerkrachten.

Jaarlijks wordt een aanzienlijk bedrag wedden „ten onrechte” uitbetaald (om en bij één miljard). Zo bijvoorbeeld worden gedetacheerden verder door onderwijs betaald, maar hun wedden moeten worden teruggevorderd van de instelling naar dewelke ze gedetacheerd zijn. Scholen zijn niet altijd prompt in hun melding van de gewijzigde status van één van hun leerkrachten, waardoor „verkeerdelijk” wedden of gedeelten van wedden worden doorbetaald gedurende een korte tijd, enz. De terugvordering en recuperatie van deze ten onrechte betaalde wedden kan worden geïntensifieerd en opgevoerd door gepaste administratieve maatregelen. De opbrengst van deze maatregel (een éénmalige operatie) wordt op 165 miljoen frank geraamd.

18. De herwaardering van de leraar

Het succes van onze inspanningen om de organisatie van het onderwijs te optimaliseren wordt in essentie bepaald door de kwaliteit van de leraren. Waar die kwaliteit voorhanden is wilt de Gemeenschapsminister haar bevestigen, waar zij zwak is wilt hij haar versterken, waar zij ontbreekt wilt hij haar oproepen.

Zo'n herwaardering is de verantwoordelijkheid van al wie direct of indirect bij het onderwijs betrokken is : de leraren zelf, de leerlingen/studenten en hun ouders, de directies en schoolbesturen, de samenleving in haar geheel. Ook zijn verantwoordelijkheid is groot, al heeft de Gemeenschapsminister niet alleen de sleutel in handen.

De herwaardering heeft veel uitzichten. Zij behelst :

1. een financiële herwaardering

Deze kan niet los worden gezien van het intersectorieel overleg dat in de komende maanden met betrekking tot het openbaar ambt zal worden gevoerd. Met betrekking tot het sectorieel overleg moet de vraag gesteld worden of een eventuele weddeverhoging lineair moet gebeuren. Wat zal hierbij het referentiepunt zijn ? Volgens welk spreidingsplan zal een eventuele verhoging worden doorgevoerd ?

Elke eerlijke poging om op deze en andere vragen een antwoord te geven zal met 3 elementen rekening moeten houden :

a. de omkadering op het aantal leraren dat men wil inzetten

b. de omvang van de prestaties, die moeten geleverd worden

c. het niveau van de bezoldiging

Vooruitgang op het ene punt zal toegevingen op het ander vragen. Dit geldt dus temeer wanneer er geen bijkomende middelen aan het onderwijsbudget worden toegevoegd en de meeruitgaven dus intern moeten worden gecompenseerd.

Het afbouwen van het verschil tussen het aantal budgettaire en het aantal organieke ambten, een betere beheersing van het personeelscontingent en het scheppen van ruimte voor „nieuw bloed” zijn daarbij belangrijke uitdagingen.

Het is bovendien zeer de vraag of bij dit alles het huidige stelsel van terbeschikkingstelling en reffectatie naar de toekomst toe ongewijzigd kan blijven.

2. Het administratief statuut

Het verrekenen van rechts- en werkzekerheid enerzijds, het voorzien in de nodige mobiliteit en flexibiliteit anderzijds en verder ook nog het respect voor de autonome bevoegd-

heid van de scholen inzake personeelsbeleid moeten richtinggevend zijn bij de herziening van het personeelsstatuut in het gemeenschapsonderwijs en de uitvaardiging van een wettelijk statuut in het gesubsidieerd onderwijs.

In dit kader dient de aandacht onder meer te gaan naar :

- een herdefiniëring van de vaste benoeming
- een eventuele herziening van het stelsel van **terbeschikkingstelling** en reffectatie
- het inschakelen van andere statuten als contractuelen, opdrachthouders, enz.
- de verloning
- het creëren van een opgaande carrière in het onderwijs en met inbegrip van het voorzien in een zogenaamd middenkader
- het herdefiniëren van diverse functies als directie, studiemeesters, werkmeesters, enz.

3. Omkadering en prestatieregeling

In het verlengde van het voorgaande moeten de **omkadering** en de prestatieregeling worden bepaald. Dit zal per onderwijsniveau moeten gebeuren. In het basisonderwijs gaat het dan onder meer over de problematiek van de **weddenoemer** van deeltijdswerkende kleuterleidsters en onderwijzers. In het secundair onderwijs moet de omkadering verder worden uitgewerkt op basis van een leerlingencoëfficiënt.

De prestatieregeling van leraren praktische vakken is hier ook aan de orde, evenals die van de leraren algemene vakken en technische vakken in de tweede graad en eigenlijk in gans het secundair onderwijs.

Ook in het hoger onderwijs moeten de omkadering en prestatieregeling nader bekeken worden.

4. Een organisatorische herwaardering

Er moet een beter schoolmanagement worden ontwikkeld. In dat licht en gegeven de nieuwe beleidsstructuren moeten de taakhoud, de bevoegdheid en het statuut van de directie, respectievelijk schoolhoofd opnieuw worden omschreven.

Tevens moet worden onderzocht hoe de werking van de schoolbesturen kan worden versterkt en een interne democratisering kan worden bevorderd.

Het verlenen van een ruimere autonomie aan het lokaal schoolbeleid inzake bekwaamheidsbewijzen, aanwending urenpakketten, desgevallend inzake terbeschikking en reffectatie, prestaties, — . . . impliceert een wettelijke **afdwingbare** participatieregeling voor personeel en ouders.

Het bevorderen van het overleg en de samenwerking tussen onder meer scholen, schoolgemeenschappen en het P.M.S.-centrum in de regio.

Essentieel gaat het om het beantwoorden van de vraag hoe het personeelsbeleid in functie van een noodzakelijke kwaliteitsbewaking het best kan worden georganiseerd.

5. Kwalitatieve uitzichten

Maatregelen kunnen ook worden genomen om de uitoefening van het leraarsambt kwalitatief te verbeteren. Daarbij zijn volgende domeinen in het geding :

1. de initiële opleiding, met inbegrip van de recruitering, de inhoud van de opleiding, de evaluatie van de eindtermen, de organisatie van de stages ;

2. bijzondere aandacht vraagt de situatie van de **beginnende** leerkracht. (Intrede in het beroep) ;

3. de navorming kan een belangrijke hefboom worden in het verbeteren van het uitoefenen van de opdracht. Dit geldt voor alle leerkrachten met het oog op het actualiseren van hun vakkennis en van hun didactische praktijk. Dit geldt a fortiori voor hen die nieuwe vakken dienen te geven ingevolge de verbreding van hun onderwijsbevoegdheid of van terbeschikkingstelling ;

4. de herstructurering van de inspectie en het oprichten van een begeleidingskader per net kan evenzeer bijdragen tot een meer optimaal functioneren van de schoolteams en van de individuele leraren ;

5. tenslotte dient overwogen hoe onderwijsondersteunende instanties meer kunnen bijdragen tot onderwijskwaliteit : het ontwikkelen van leerplannen en lesmateriaal (uitbreiding van de mogelijkheden van leerplancommissies ?), de evaluatie van de onderwijsresultaten (herzien van de rol van de **homologatiecommissie** ; eventueel centrale toetsen ?) en het opzetten van systematisch onderwijsonderzoek (andere besteding van FCFO ministerieel initiatief en/of uitbouw van een onderwijskundige onderzoeksinstelling) ;

6. de bereidheid en bekwaamheid om in team te werken moeten worden versterkt.

6. De maatschappelijke omgeving van het onderwijs

Dit betekent naast het bevorderen van de dialoog tussen onderwijs en samenleving met het oog op een betere aansluiting op nieuwe noden en vragen van ondermeer de arbeidsmarkt, ook het verhogen van maatschappelijke dienstverlening én op het niveau van de scholen én op het niveau van het onderwijsdepartement.

Tenslotte moeten acties ondernomen worden om bij de publieke opinie een ruime sympathie voor het onderwijs en zijn leraren te bevorderen.

Dit alles zal voorwerp uitmaken van het overleg dat de Gemeenschapsminister in dit najaar wil opstarten. Het is zijn bedoeling hierbij in een eerste ronde alle geledingen die bij het onderwijs betrokken zijn (inrichtende machten, onderwijsvakorganisaties, ouders, sociaal economische milieus, deskundigen) uit te nodigen om hun visie op de herwaardering van de leraar en hun prioriteiten ter zake in het gesprek in te brengen.

Een aantal dringende en specifieke aangelegenheden (het administratief statuut, omkadering en prestatieregeling, terbeschikkingstelling en reffectatie, participatie, . . .) zullen in een reeks werkgroepen worden verkend en uitgediept.

Andere punten zullen in de globale groep worden besproken. Uiteraard moeten finaal de nodige beslissingen worden genomen door de Vlaamse Executieve, respectievelijk de Vlaamse Raad en hierbij zullen de budgettaire mogelijkheden een beslissende rol vervullen.

BESLUIT :

Zoals de commissieleden zien is 1990 een bijzonder moeilijke begroting voor onderwijs. We zullen moeten woekeren met de middelen. Toch zullen alle essentiële **beleidsprioriteiten** kunnen worden doorgezet en uitgevoerd : de aandacht voor het kind met leermoeilijkheden in het basisonderwijs,

begeleiding van nieuwe specifieke doelgroepen in het buitengewoon onderwijs, het definitief structureren van het secundair onderwijs, de stap naar Europese uniformiteit in het hoger onderwijs buiten de universiteit, voldoende financiële ruimte voor het universitair onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, opheffing van de urenstop in het kunstonderwijs, verhoogde doelmatigheid in het onderwijs voor sociale promotie, en de structurering van de basiseducatie...

Met betrekking tot de herwaardering van de leraar, hoopt de Gemeenschapsminister nog in 1990 één en ander te realiseren vanuit een globaal en maatschappelijk gedragen Vlaams onderwijsproject.

B. BESPREKING

Bij het begin van de bespreking stelt een lid de financiering van de Gewesten en de Gemeenschappen aan de orde.

In 1989 werd 161,3 miljard frank overgedragen naar de Vlaamse Gemeenschap ter financiering van de overgedragen onderwijsbevoegdheden. In 1990: 171,6 miljard frank. Hoeveel werd in 1989 en 1990 aan de Franstalige Gemeenschap overgedragen?

Hij oordeelt dat het niet eenvoudig is om een degelijk onderwijsbeleid te voeren: men krijgt met moeite de nodige middelen hiervoor. Aan het onderwijs moet de nodige expansiemiddelen worden gegeven.

Verder heeft hij bepaalde vragen met betrekking tot de doorgevoerde besparingsmaatregelen. Zo wordt er 1 miljard frank besparingen voorzien ingevolge de recuperatie van verkeerd uitbetaalde wedden. Aan de basis hiervan liggen veel oorzaken: een vereenvoudiging van het systeem is nodig. Met betrekking tot de aanstelling van interimarissen wordt er te veel administratief werk geleverd. Hij pleit voor een betere administratieve organisatie.

Een ander lid bespreekt de lasten uit het verleden. Hij refereert naar uitspraken van de Franstalige Vice-Eerste Minister en Minister van Institutionele Hervormingen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Los van een beslissing van het Overlegcomité Regering-Executieven wordt de eis van de Franstaligen van ongeveer de 4,8 miljard frank als verworven beschouwd. Hierop werd er van Vlaamse zijde een nota tot het bekomen van 3,2 miljard frank ingediend. Van Franstalige zijde werd er hierop met nieuwe eisen gedreigd.

De Vlaamse Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, toegevoegd aan de Minister voor Wetenschapsbeleid, bevestigde dat de 3,2 miljard frank in feite geen lasten uit het verleden zijn: over de 4,8 miljard frank was er wel een consensus. Waarom formuleerde de Executieve slechts zo laattijdig de eis om 3,2 miljard frank te bekomen? Meer duidelijkheid hierover ware wenselijk.

De Gemeenschapsminister repliceert dat de lasten uit het verleden een dossier van de Nationale Regering is. In maart waren alle gegevens bekend. In juli besliste de Regering aan de Franstaligen 5,1 miljard frank toe te kennen en 0,2 miljard aan de Nederlandstaligen. Van zodra hij van deze beslissing kennis had genomen heeft de Gemeenschapsminister de Executieve hierop attent gemaakt. De Executieve heeft onmiddellijk een waarschuwing laten horen. In september besliste het overlegcomité Regering-Executieven tot de installatie van een werkgroep om dit dossier te onderzoeken. Het aangehaalde probleem is dus reëel.

Men moet dezelfde criteria voor dezelfde materie voor de beide Gemeenschappen hanteren. De Regering kan niet voor de ene Gemeenschap zaken aanvaarden die ze voor de andere Gemeenschap verwerpt. De Gemeenschapsminister begrijpt niet dat deze beslissing niet wordt rechtgezet.

Vervolgens deelt hij de gevraagde cijfers over de financieringen van de Gemeenschappen mee.

Het deel van de BTW, toegewezen aan de Gemeenschappen op basis van artikel 35 van de bijzondere financieringswet, is/

voor 1989 N 161.337,3 miljoen frank
F 124.256,6 miljoen frank

voor 1990 N 171.611,8 miljoen frank
F 131.835,8 miljoen frank

Argo

Een lid oordeelt dat er sedert de vorige begrotingsbesprekingen, nu vijf maanden geleden, niet veel op het terrein is gebeurd. Inzake de ARGO blijven een aantal zaken hangen: aan dit dossier moet voorrang worden verleend. Het Politiek Akkoord voorzagt dat het principe „eigen verzekeraar” van de Staat verder door de Executieve zou worden gewaarborgd. Hij stelt vast dat dit niet in de praktijk werd omgezet: de Executieve sloot tot op heden nog niet de nodige contracten af. Wat is hiervan de reden? Is het de bedoeling dat de ARGO zelf de contracten afsluit? De oriëntering van de richting die het ARGO-dossier zal nemen, moet eindelijk duidelijk worden gesteld.

Een ander lid informeert naar de definitieve administratieve omkadering van de ARGO. Voor 1 januari 1990 zou dit dossier moeten zijn afgehandeld zonet ziet de ARGO zich tegenover twee problemen gesteld. Enerzijds moet het nieuwe schooljaar in optimale omstandigheden worden voorbereid, anderzijds moet ook de ARGO zich kunnen herstructureren in het licht van de toekomstige decentralisatie. Hoe zal het samenwerkingsprotocol tussen de ARGO en de diensten van het onderwijsdepartement er uitzien? Zijn er ter zake voorstellen? Het Politiek Akkoord verzekert het gebruiksrecht van het personeel van het departement. Bij de personeelsoverheveling moet het geheel operationeel worden. Het lid betreurt dat de ARGO op drie plaatsen is gehuisvest: de werking wordt hierdoor bemoeilijkt. Hoe zal de huisvesting van de overgehevelde personeelsleden van de centrale administratie worden geregeld? Hij heeft vernomen dat de regeringscommissaris bij de ARGO beroep heeft aangetekend tegen het beleggen van de werkingsmiddelen van de ARGO bij een openbare kredietinstelling. In het Politiek Akkoord werden hierover nochtans afspraken gemaakt. Hoeveel staat het met de uitvoering ervan? Wanneer zal de voorziene pedagogische begeleidingsdienst worden opgericht?

Verder informeert hij naar de bevoegdheidsverdeling tussen de ARGO en de Gemeenschapsminister van Onderwijs. Ten slotte pleit hij voor rust en ordening in het onderwijs.

Ook de Voorzitter van de Commissie wijst op de zojuist aangehaalde problemen. Hij stelt vast dat er een onenigheid bestaat tussen een der ondertekenaars van het Politiek Akkoord en de overige partijen over de interpretatie van art. 51 \$1, 6 van het bijzonder decreet. Hierin wordt bepaald dat „De financiële middelen van de ARGO bestaan uit . . . de opbrengsten van de vervreemdingen van roerende en onroerende goederen voortspuitend uit de in deze paragraaf vermelde inkomsten”. Die ene fractie interpreteert dit zeer restrictief als zou enkel de opbrengst van goederen die na

1/1/89 verworven werden aan de ARGO toekomen. Volgens zijn fractie is deze interpretatie strijdig met de inhoud van deze bepaling en van het Politiek Akkoord. De dotatie 1989 voor de schoolgebouwen is nog altijd niet gestort. De ARGO moet nog altijd werken met de saldi van 1988.

Meerdere begrotingsartikels moeten nog worden verdeeld tussen het onderwijsdepartement en de ARGO. Het verzekeringsdossier zit muurvast.

Sedert de overgang van het Gemeenschapsonderwijs naar de ARGO wordt gemeld dat de verzekeringen niet langer geldig zijn inzake:

1. arbeidsongevallen personeel ARGO, zowel personeel tewerkgesteld in het onderwijs, als het administratief personeel en contractueel personeel;

2. de aansprakelijkheid ARGO t.g.v. ongevallen met rijksvoertuigen;

3. de aansprakelijkheid ARGO als eigenaar ingevolge art. 1382 B.W.;

4. de regeling voor schade waaronder brandschade veroorzaakt aan (kostbare) roerende en onroerende goederen, overgedragen aan de ARGO bij art. 75 van het bijzonder decreet of verworven door de ARGO;

5. de aansprakelijkheid van de ARGO als instelling.

Hij heeft vernomen dat, niettegenstaande herhaaldelijk aandringen door middel van een schriftelijke nota en twee brieven door de ARGO aan de Gemeenschapsminister van Onderwijs gericht, en waarbij op de hoogdringendheid van dit probleem gewezen wordt, deze kwestie nog altijd niet geregeld is. Verschillende personeelsleden van de ARGO die het slachtoffer zijn geworden van een arbeidsongeval blijven van enige vergoeding verstoken.

Hij wil vernemen:

1. of de Gemeenschapsminister op de hoogte is van deze risicovolle situatie, zowel voor het personeel als voor het patrimonium van ARGO?

2. waarom de minister tot nu toe op de schriftelijke tussenkomsten van de ARGO niet heeft geantwoord?

3. wie hier de verantwoordelijkheid draagt bij eventuele ongevallen of rampen?

4. wat de Gemeenschapsminister denkt te zullen doen om dringend dit netelig probleem op te lossen, dit zowel wettelijk als budgettair?

De schakel tussen de Executieve en de ARGO is de Gemeenschapscommissaris. Volgens de Voorzitter vat de ARGO-voorzitter deze samenwerking als volgt samen:

„Hij moet natuurlijk zijn job doen, maar ik moet u eerlijk zeggen, dat wij hopen op een meer constructieve geest van samenwerking dan tot nu toe het geval is geweest. Wij gaan ervan uit dat de administratie, die er moet zijn, ten dienste moet staan van het onderwijs en niet andersom. Als men bij het toezicht echter voortdurend op alle administratieve slakken zout legt, komt men uiteindelijk niet toe aan de pedagogische essentie. Op dit ogenblik ervaren wij het toezicht ietwat als een belemmering voor de uitbouw van de ARGO”.

Wie zijn oren te luisteren legt in de politieke verkavelde Centrale Raad van de ARGO kan daar zonder enig probleem inderdaad vernemen en horen dat er een dagelijks gevecht dient geleverd. Met een regeringscommissaris die zich precies

als doel stelt alles op de lange baan te schuiven en het gemeenschapsonderwijs af te remmen. Vandaar dat hij zich niet van de indruk kan ontdoen dat meer en meer blijkt dat dit net in geen geval nog kan beschouwd worden als een openbare dienst doch in alles behandeld wordt als een derde gesubsidieerde net dat onmogelijk kan functioneren en werken naar behoefte.

Waar blijft bovendien de uitvoering van de in het Politiek Akkoord voorziene nieuwe statutaire aanstellingen in beperkte kernen van het meesters-vak en dienstpersoneel in de gemeenschapsscholen?

Een lid vraagt hoever men op dit ogenblik staat met de uitbouw van de ARGO. Uit hoeveel leden bestaat de administratieve onderbouw? (in het Politiek Akkoord is sprake van een beperkte administratie). Kan een organigram van de ARGO-structuur worden bezorgd? Heeft de ARGO reeds definitieve teksten van de gehechtheidsverklaring en de neutraliteitsverklaring? (de neutraliteitsverklaring moet trouwens bekrachtigd worden door de Vlaamse Executieve (Stuk 161 (1988-89), — Nr. 4, blz. 112).

De Gemeenschapsminister stelt in zijn antwoord dat de neutraliteitsverklaring door de centrale raad van de ARGO werd goedgekeurd op 25 mei 1989. Overeenkomstig hoofdstuk IV, principe 1, dient de neutraliteitsverklaring, goedgekeurd door de centrale raad, bekrachtigd te worden door de Vlaamse Executieve. Alhoewel deze verplichting niet formeel werd overgenomen in het ARGO-decreet van 19 december 1989 zal eerlang een ontwerp van besluit houdende bekrachtiging van de neutraliteitsverklaring aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd.

Inzake de verklaring van gehechtheid verklaart hij dat bij toepassing van artikel 78, §1 van het ARGO-decreet deze verklaring binnen de zes maanden na het van kracht worden van dit decreet diende te worden opgesteld. De goedkeuring geschiedde door de centrale raad unaniem op 25 mei 1989. Een bekrachtiging door de Executieve is hier niet voorzien.

De ARGO-administratie zal volgens de Gemeenschapsminister nog 442 personen te werk stellen : 170 afkomstig van het departement en 272 van het Gebouwenfonds. Ter ondersteuning van zijn horizontale diensten zullen bijkomend nog een 60-tal personeelsleden vanuit het GFRS worden overgeheveld. Na deze operatie zullen nog een 243 personeelsleden vanuit het GFRS een wedertewerkstelling moeten vinden binnen de andere diensten van de Vlaamse Executieve. Er werd een samenwerkingsprotocol opgesteld. De ARGO heeft op dit ontwerp een aantal amendementen ingediend zodat een nieuwe onderhandelingsperiode zal volgen.

Inzake het huisvestingsprobleem van de ARGO stelt de Gemeenschapsminister de vraag naar de hieraan verbonden kosten. Wie zal deze dragen? De Vlaamse Gemeenschap zal immers voor de nodige uitgaven staan. De Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt is bevoegd voor het personeel en hijzelf als Gemeenschapsminister van Onderwijs voor het Onderwijs. Het betreft hier dus een gedeelde verantwoordelijkheid. De realisatie in 1991 van de lokale autonomie brengt een aantal gevolgen mee: een globaal concept is nodig. De Executieve weet waarover zij voor de herhuisvesting van het personeel beschikt en welke gebouwen er vrij zullen komen. De Executieve in haar geheel zal de nodige verantwoordelijkheid moeten nemen waarbij met de decentralisatie rekening zal moeten worden gehouden. Op de opmerking van een lid dat de begroting van de Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer ter zake niets voorziet, stelt de Gemeen-

schapsminister dat door de ingebruikname van twee nieuwe gebouwen een aantal andere gebouwen vrij zullen komen. Alleszins is een nieuw voorstel nodig.

Hij oordeelt dat het aangehaalde verzekeringsprobleem voor 1989 dringend moet worden geregeld. Voor 1990 is er een fundamentele uitspraak nodig: ofwel de ARGO, ofwel de Executieve zal hiervoor moeten instaan. In het licht van de autonomie van de ARGO oordeelt de Gemeenschapsminister dat de ARGO hiervoor de middelen ter beschikking krijgt.

Inzake de bepalingen van de bevoegdheden van de Gemeenschapscommissaris werd de normale procedure gevolgd: na advies werd het ontwerp van besluit aan de Executieve voorgemaakt. De Commissaris, die belast is met de controle op de naleving van de budgettaire autonomie en de wetmatigheid, zowel als de ARGO kennen elkaars opdracht. Het is correct dat 'deze verhouding niet altijd gestroomlijnd is: in de universiteiten gebeurt dit echter eveneens.

Uitvoering artikel 2 van het decreet van 5 juni 1989 betreffende het onderwijs

Een lid wijst erop dat ingevolge artikel 2 van het mammoetdecreet een inrichtende macht, van de aan haar onderwijsinstellingen, krachtens de bestaande wettelijke of reglementaire normen, toegekende lesuren, lestijden of uren/leerkracht, binnen hetzelfde niveau, een procent herverdelen onder haar onderwijsinstellingen.

Heeft de Minister een kijk op de herverdeling (bv. per net) die is doorgevoerd?

Volgens hetzelfde art. 2 kan de Vlaamse Executieve met het oog op bijzondere omstandigheden, per onderwijsniveau jaarlijks ten belope van maximaal 0,25 procent afwijkingen toestaan op het totaal aantal organiseerbare en subsidieerbare lesuren, lestijden of uren-leerkracht dat gedurende het vorig schooljaar gezamenlijk aan de onderwijsinstellingen over de verschillende netten werd toegekend.

In welke mate heeft de Executieve van deze mogelijkheid gebruik gemaakt? Kan een lijst worden bezorgd van de toegestane afwijkingen?

De Gemeenschapsminister geeft hierop de volgende toelichting.

Herverdeling 1 procent

Of de Inrichtende Machten hiervan gebruik maken, behoort tot hun autonomie. Er is niet voorzien dat de centrale overheid deze voorafname zou opleggen. Wel hebben we er kennis van genomen dat in het Gemeenschapsonderwijs centraal een voorafname is gebeurd van 0,5 procent.

Wat de andere netten betreft, is het moeilijk een globaal overzicht te krijgen, gezien de veelheid van Inrichtende Machten. Wel kan in algemene termen gesteld worden dat gebruik werd gemaakt van deze mogelijkheid.

0,25 procent — Secundair Onderwijs

De Executieve heeft op 18 oktober een besluit getroffen waarbij in een beperkt aantal gevallen een afwijking werd toegestaan. Het gaat hier uitsluitend over scholen waarop het begrip „crisisituatie” van toepassing is en waarvoor een perspectief van oplossing t.a.v. volgend schooljaar aanwezig is.

Concreet:

Vrij Onderwijs: 298 u.
 Officieel Onderwijs: 70 u.
 Gemeenschapsonderwijs: 370 u.

Totaal: 738 u.

De volledige lijst is opgenomen in bijlage 1.

Niet de volheid van de 0,25 procent werd toegekend; enkel voor gevallen waar dit nodig was werd er gebruik van gemaakt. De regeling werd op het secundair onderwijs toegespitst. Voor het basisonderwijs gebeurden er geen toewijzingen. Een aantal lestijden wordt voor de volgende jaren in reserve gehouden. Tussen de drie netten was er ter zake een consensus.

Navorming

Een lid stelt vast dat de navorming nog niet ten gronde werd geregeld. Voor 1990 is er een krediet van 280 miljoen frank voorzien, terwijl het systeem nog niet operationeel is. Hoe en op welke voorwaarden zal dit krediet worden aangewend? Wie is in het gesubsidieerd onderwijs ter zake bevoegd?

Een ander lid vraagt welke werkgroepen er zullen worden gericht. Wie zal er zitting in hebben en welke zullen hun opdrachten zijn? Hij pleit tevens voor een verbetering van de opleiding van de leerkrachten, zowel aan de normaalscholen als aan de universiteiten.

Nog een lid informeert naar de praktische uitwerking van de navorming, waarvoor in het „mammoetdecreet” de decretale basis werd gelegd. Bijvoorbeeld:

— de erkenningscommissie werd geïnstalleerd. Hoe is deze commissie samengesteld?

— Hoe is het secretariaat van de erkenningscommissie samengesteld?

— Hoeveel VZW's werden opgericht in het vrij gesubsidieerd onderwijs en in het officieel gesubsidieerd onderwijs ?

De Gemeenschapsminister geeft hierop de volgende antwoorden.

De Erkeningscommissie voor de Navorming werd op 9 oktober 1989 door Gemeenschapsminister Coens geïnstalleerd en legde op 27 oktober haar reglement van orde en haar werking vast.

De samenstelling van de Erkeningscommissie gebeurde volgens de richtlijnen van het decreet. De namen van de leden zijn vastgelegd in een Ministerieel Besluit (opgenomen in bijlage 2).

Het secretariaat van de Erkeningscommissie voor de Navorming is samengesteld uit een gedetacheerde leerkracht, de heer Jaak Poot, als pedagogisch medewerker en uit een onderbureauchef bij het Bestuur Gemeenschappelijke Diensten, Mevr. Nadine Van Droogenbroeck.

De heer M. Van Puyvelde, wnd. Inspecteur-generaal bij de Vlaamse Gemeenschap, werd belast met de inspectie van de navorming.

Het secretariaat van de Erkeningscommissie is operationeel sinds 1 oktober 1989 en is gehuisvest in RAC-Arcadegebouw, Blok F, lokaal 5089 en 5091, telefoon 02-210.53.68.

Binnen het vrij gesubsidieerd onderwijs werd door het

NSKO de vzw „Navorming in het katholiek Onderwijs” opgericht. Daarnaast kwamen er aanvragen van: 1. Federatie Freinetwerking; 2. Studie- en Vormingscentrum voor het Methodeeronderwijs; 3. Vrije Volkshogeschool Antwerpen.

Binnen het officieel gesubsidieerd onderwijs bestaan volgende vzw's:

1. Navormingscentrum van de Vlaamse Afdeling van de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten;
2. Bijscholingscentrum van de Cel voor Provinciaal Onderwijs;
3. NINO: Navormingsinstituut van het Officieel Neutraal Gesubsidieerd Onderwijs.

Uiteraard organiseert de ARGO zelf de navorming van het Gemeenschapsonderwijs. Op vraag van een lid naar het pluralisme bij de navorming repliceert de Gemeenschapsminister dat er tot op heden geen pluralistische scholen bestaan.

Tevens deelt hij mee dat als prioriteiten (25 procent) aan de Executieve werden voorgesteld de migranten (impliceert taalcursussen), het remediërend onderwijs (voor kinderen die het moeilijk hebben) en de navorming van de niet-gereffecteerden.

Inspectiekorps

Een lid informeert naar de stand van zaken van de uitvoering van hoofdstuk III van het „mammoetdecreet” betreffende de Inspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Hoeveel staat het met de hervorming van het bestaande inspectiekorps? Met betrekking tot de PMS-inspectie vraagt hij of conform artikel 23, §1 van het „mammoetdecreet” de bevoegdheden van deze dienst reeds werden bepaald. Is de personeelsformatie reeds bepaald, alsmede het administratief en geldelijk statuut van de leden van de PMS-inspectie?

De Gemeenschapsminister kondigde in zijn inleidende nota aan dat GESCO's zullen worden ingeschakeld. Nochtans stelde hij in zijn persnota van 1 augustus 1989: „De GESCO's in de PMS-centra (150 betrekkingen) kunnen niet worden verlengd (25 miljoen)“. Hoe verklaart hij dit?

In de toelichting (blz. 56) wordt aangekondigd dat de centra zullen worden aangezet zich opnieuw sterker met de beroepsoriëntatie in te laten en dat een nieuw systeem zal worden uitgetest inzake het toegankelijk maken van arbeidsmarktgegevens. Welk nieuw systeem bedoelt de Gemeenschapsminister? Volstaat het niet de SIMONA-gegevens ter beschikking te stellen?

Bestaan er vergelijkende studies inzake opdrachten, werking financiële middelen van onze PMS-centra met buitenlandse vergelijkbare instanties?

Een ander lid oordeelt dat een stabiele regeling voor de PMS-centra wenselijk is. De indienstneming van de GESCO's kan niet als dusdanig worden beschouwd.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat hij op 12 juni 1989 de Secretaris-generaal belast heeft met de opdracht om hem voor het einde van het jaar een voorstel over te maken inzake de herstructurering van de gemeenschapsinspectie enerzijds en de voorziene pedagogische begeleidingsdiensten anderzijds.

De bedoeling is te komen tot een nieuwe aanpak inzake inspectie enerzijds en begeleiding anderzijds voor heel het onderwijs; alle niveaus, met inbegrip van de volwassenen-

educatie, met uitsluiting evenwel van het universitair onderwijs.

Hij verwacht van het advies een globaal concept inzake onderwijsinspectie en begeleiding. Alle inzichten dienen daarin aan bod te komen o.a. :

- wettelijke en reglementaire kader
- bevoegdheden
- formatie
- administratief en geldelijk statuut
- budgettaire aspecten.

In het advies zal verder aandacht worden besteed aan

- de verhouding tussen de gemeenschapsinspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten
- de verhouding tussen de gemeenschapsinspectie en de verificatiediensten en de homologatiecommissie.

Het geheel zal tegen 1 september 1990 operationeel worden.

De Executieve heeft naar aanleiding van de opmaak van de begroting beslist een vermindering toe te passen in het programma van de gesubsidieerde contractuelen meer bepaald in de PMS-sector. Op verzoek van alle onderwijsgeledingen (inrichtende machten, vakbonden) en uiteraard de PMS-sector zelf wordt deze beslissing pas doorgevoerd op 1 juli 1990. Het leek helemaal niet opportuun om, nadat beslist was alle Gesco's in dienst te houden per 1 juli 1989, ze in de loop van september te ontslaan. In de loop van volgende maanden zal worden nagegaan in welke mate de voorziene betrekkingen voor gesubsidieerde contractuelen in het onderwijs (1650 voltijdse eenheden) zijn ingenomen. Op basis van deze gegevens zal kunnen worden uitgemaakt hoeveel Gesco's in het onderwijs in dienst kunnen blijven na dit schooljaar.

Het nieuwe systeem bestaat erin de diverse arbeidsmarktgegevens bij elkaar te brengen, te integreren en te relateren om aldus een evenwichtig beeld te verkrijgen van de tewerkstellingsperspectieven van de onderscheiden studierichtingen. De data base bestaat uit volgende basisgegevens:

- onderwijsgegevens: in- en uitstroom
- arbeidsmarktgegevens: werkzoekenden en vacatures
- tewerkstellingsgegevens: per studie (-richting); tewerkstelling in welke sector en welke functie; tewerkstellingsprognose per sector.

In de eerste fase wordt gewerkt met gegevens over het hoger onderwijs. De gegevens kunnen individueel of in gerealiseerde vorm worden bevraagd.

In het Interactiefdatabestand met betrekking tot arbeidsmarktgegevens wordt gebruik gemaakt van de SIMONA-gegevens, doch het wordt verrijkt met andere gegevens en maakt het meer toegankelijk voor de gebruikers in de PMS-sector.

De vraag naar vergelijkende studies inzake opdrachten, werking en financiële middelen van de PMS-centra met buitenlandse vergelijkbare instanties kan moeilijk beantwoord worden.

In het buitenland bestaan namelijk wel initiatieven die leerlingenbegeleiding en systeembegeleiding als doelstelling hebben, doch deze zijn niet vergelijkbaar met de specifieke uitbouw van het netwerk van Psyche-Medisch-Sociale Centra in ons land.

DIGO-gebouweninfrastructuur

Een lid stelt vast dat het akkoord dat tegen 1 oktober 1989 moest worden uitgewerkt over de financiering van de schoolgebouwen nog niet werd gerealiseerd. De Gemeenschapsminister verklaarde bij de bespreking van het zogenaamde „mammoetdecreet” dat, indien dit akkoord tegen eind 1989 niet werd uitgewerkt, er in dit geval sprake zou zijn van een zwaar politiek incident. Er resten dus nog een vijftal weken om tot een akkoord te komen. Sedert juni is er inzake de subsidiëring van de infrastructuur een stilstand ingetreden. Hij noemt de weigering van de CVP-voorzitter om nog met de andere partijvoorzitters samen te komen ten einde een aantal onderwijsmoeilijkheden te regelen een belangrijk politiek gegeven. In het licht van de voorgeschiedenis stellen dat de Executieve en de Vlaamse Raad deze dossiers moeten oplossen, is een houding die het uitwerken van oplossingen zeker niet zal bespoedigen.

Hij stelt bovendien vast dat de DIGO niet operationeel is. Hoe kan de DIGO over de nodige kredieten beschikken? Bestaan er nog grote moeilijkheden met een aantal concrete gevolgen? Werde de procedure van de Gemeenschapscommissaris in de DIGO vastgelegd? Werde er personeel overgeheveld en een samenwerkingsprotocol afgesloten? Ook de Voorzitter van de Commissie herinnert eraan dat het in de bedoeling lag van de Gemeenschapsminister een regeling uit te dokteren voor het officieel gesubsidieerd onderwijs die identiek is aan de regeling voor het vrij onderwijs. Daardoor speelde het officieel gesubsidieerd onderwijs de goedkope leningen kwijt die het bovenop de rechtstreekse subsidiëring kreeg. De Raad van State adviseerde hier echter negatief.

Daar er ter zake geen akkoord kwam tussen de partijen, bleef voor het officieel gesubsidieerd net alles (voorlopig) bij het oude. Het betreffende decreet werd nochtans in juni van dit jaar goedgekeurd met de bepaling dat er voor het in voege treden ervan op 1 oktober een nieuw decreet zou worden ingediend met een duurzame regeling. Maar daarvan is tot op heden nog geen spoor. De bedoeling was een gesprek op gang te brengen tussen de voorzitters van CVP, SP, PVV en VU. De verdeling van de globale investeringsmiddelen in 1990 wordt afhankelijk gemaakt van dit decreet. Zolang er geen duurzame oplossing is, worden vanaf 1 januari 1990 de investeringsmiddelen over alle netten geblokkeerd.

Wanneer zal de Gemeenschapsminister zijn ontwerp aan de Vlaamse Raad voorleggen?

Ook de Voorzitter dringt aan op bekwame spoed.

Ook een ander lid vraagt of er een decretale regeling in het vooruitzicht is. Met betrekking tot de financiering der gebouwen betreurt hij dat men debudgettering toepast. Hij maakt voorbehoud over de huidige financieringswijze en betreurt dat de kredieten niet volledig in de begrotingen werden geïncorporeerd. Hij wenst waarborgen voor een betere permanente financiering.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat een decreet, waarbij zowel de verdelingsprincipes van de jaarlijks beschikbare budgettaire ruimte voor schoolgebouwen tussen de onderwijsnetten als de individuele regeling voor de scholen zijn ingeschreven, spoedig zal worden ingediend.

De globale verdeling over de netten van de jaarlijks beschikbare budgettaire middelen zal in de toekomst gebeuren op basis van objectieve parameters nl. het aantal leerlingen, de ruimtebehoefte per leerling per onderwijsniveau, de gemiddelde schoolgrootte, de afschrijvingstermijn van schoolgebouwen en de bouwkosten.

Wat de individuele regeling ten aanzien van de scholen betreft zal het principe van rechtstreekse dotatie worden gehandhaafd en wordt vanuit onderwijs een gelijke behandeling binnen het gesubsidieerd onderwijs voorgestaan.

Op dit ogenblik hebben de gemeenten en de provincies voor 3 miljard frank dossieraanvragen ingediend. Nu is er slechts 0,5 miljard frank ter beschikking. Voor de regeling der oudere dossiers werd een objectieve regeling doorgevoerd. Wat werd weerhouden in 1989:

- 1. alle dossiers vernieuwing daken (12 dossiers voor 43 miljoen frank)
- 2. dossiers van 88 beneden 7,5 miljoen frank (10 dossiers voor 36 miljoen frank)
- 3. dossiers van 87 beneden 15 miljoen frank (28 dossiers voor 149 miljoen frank)
- 4. dossiers van 86 beneden 30 miljoen frank (10 dossiers voor 123 miljoen frank)
- 5. dossiers van 85 beneden 40 miljoen frank (7 dossiers voor 103 miljoen frank)

Er konden met deze criteria 67 dossiers (van de circa 125) behandeld worden. Naar 1990 toe, blijft de behoefte zeer groot. Op de vraag van een lid of het toekomstig ontwerp van decreet een retroactieve kracht zal hebben, antwoordt de Gemeenschapsminister dat men januari 1990 nog zal doorgeraken met de kredieten van 1989.

Werkingskredieten

Een lid wil een verduidelijking over de verdeling van de werkingskredieten over de verschillende netten.

In het Politiek Akkoord (Stuk 161 (1988-1989) — Nr. 4, blz. 116) wordt voorzien dat een regeling wordt uitgewerkt waarbij de werkingskredieten van alle netten symmetrisch zullen worden aangepast. De Gemeenschapsminister kondigt dit aan voor 1991. Door de nu gebruikte techniek van toekennen van werkingskredieten wordt in het gesubsidieerd onderwijs — bedrag per leerling — de denataliteit ten volle verrekend, terwijl dat in het Gemeenschapsonderwijs — globale dotatie waarin de denataliteit beperkt wordt verrekend — minder het geval is.

a) Op welke basis wordt de dotatie van het Gemeenschapsonderwijs berekend?

b) De reden waarom de symmetrische aanpassing nu nog niet werd doorgevoerd, is, aldus de inleiding van de Gemeenschapsminister, de moeilijke globale budgettaire situatie. Indien toch een symmetrische aanpassing zou zijn doorgevoerd in de begroting 1990 (voor alle netten), hoeveel was dan de meerkost?

De Gemeenschapsminister herinnert vooreerst aan het Politiek Akkoord.

Wat de werkingstoelagen betreft, stipuleert het Politiek Akkoord betreffende de ARGO het volgende:

„3.2. De waarborgregeling voor alle netten houdt in dat het basisbedrag voor werkingsmiddelen gelijk is aan het globaal bedrag aan middelen zoals weerhouden in 1988 voor 1989. De toelagen voor het gesubsidieerd onderwijs worden vanaf 1989 hieraan symmetrisch aangepast. Objectieve parameters die de globale werkingskosten beïnvloeden zoals de evolutie van de loonkost, de energiekost, en het aantal leerlingen, worden in elk geval op gelijke wijze in rekening gebracht in de verschillende onderwijsnetten. De verhouding tussen de parameters wordt gedurende 4 jaar aangehouden en bevestigd. Het indexeringsmechanisme is identisch voor alle netten.”

Bestaande toestand.

De principes voor de berekening van de kredieten voor de werking voor het Gemeenschapsonderwijs en het gesubsidieerd onderwijs zijn nu als volgt.

Voor het Gemeenschapsonderwijs wordt gemiddeld 60 procent van de werkingskredieten geïndexeerd volgens de stijging van de loonkosten; de overige 40, procent wordt niet geïndexeerd. De totale werkingskredieten worden vermindert met de helft van de afvloeiing van het vast MVD-personeel (3/4 van de overige helft gaat naar de uitrusting voor alle netten). Op het totale krediet van het Gemeenschapsonderwijs speelt de denataliteit gemiddeld voor minder dan 20 procent.

De werkingskredieten voor het gesubsidieerd onderwijs werden lange tijd geblokkeerd en niet aangepast. Gemiddeld wordt 30 procent van de kredieten aan lonen uitgegeven. De denataliteit wordt hier voor 100 procent verrekend, aangezien het totale krediet wordt bepaald op basis van een bedrag per leerling.

Door het onderwijsdecreet vloeit 75 procent van de helft van besparing door afvloeiing van het MVD-personeel terug naar alle netten voor uitrusting. Tevens worden de werkmiddelen van het gesubsidieerd basisonderwijs verhoogd met jaarlijks 75 miljoen frank.

Budgettaire probleem van een symmetrische aanpassing.

Het Politiek Akkoord garandeert aan ieder net minstens de bedragen aangepast 89 of voor het Gemeenschapsonderwijs 6547.7 miljoen frank en voor het officieel gesubsidieerd/vrij gesubsidieerd 12314.5 miljoen frank. Ook de regeling omtrent de opbrengst van de besparing door afvloeiing van het MVD-personeel moet onveranderd blijven.

Een symmetrische aanpassingsformule, waarbij ieder net op gelijke manier wordt geïndexeerd voor stijgende loonkosten en waarbij de denataliteit in dezelfde mate wordt verrekend, en mits garantie van de waarborgregeling voor het Gemeenschapsonderwijs, heeft noodzakelijker wijze een verhoging van de uitgaven tot gevolg.

Indien men de werkingskredieten van het gesubsidieerd onderwijs zou aanpassen zoals deze van het Gemeenschapsonderwijs (nl. 60 procent van het krediet indexeren voor de loonkoststijging en de denataliteit verrekenen op 40 procent van het krediet) dat zou de som van de werkingstoelagen voor het gesubsidieerd op bijna 12,8 miljard frank komen, wat bijna 0,5 miljard frank meer is dan de thans ingeschreven bedragen.

De minimale meerkost van een symmetrische aanpassing (waarbij het Gemeenschapsonderwijs op de waarborgregeling blijft) is derhalve ongeveer 0,5 miljard.

Om budgettaire redenen werden deze bepalingen van het Politiek Akkoord inzake het gesubsidieerd onderwijs niet uitgevoerd. De Gemeenschapsminister wenst het Politiek Akkoord correct uit te voeren. Hij wil echter de moeilijke budgettaire context niet ontkennen. Hierdoor zou er een politiek probleem kunnen ontstaan.

Een lid oordeelt dat, zoals in het verleden het geval was, ook dit onderwijsakkoord een duur akkoord dreigt te worden. De onderwijsakkoorden ontstonden steeds omdat er middelen beschikbaar waren. De verklaring van de Gemeenschapsminister heeft hem verrast. Hij dringt aan op een prioritaire uitvoering van dit punt. Ook in 1991 creëert deze bepaling uit het Politiek Akkoord, aldus dit lid, een **budgettaire** probleem. Toch moeten de Vlaamse Raad en de beleids-

verantwoordelijke weten waarnaar wordt gestreefd. Principeel valt de houding van een partijvoorzitter die de onderwijsproblematiek naar de Executieve en de Vlaamse Raad verwijst te verdedigen, maar het Politiek Akkoord werd door vier partijvoorzitters ondertekend. De uitvoering ervan is dus hun verantwoordelijkheid. Dit is dus een oproep voor een bijeenkomst van de partijvoorzitters. Uit de hier gemaakte vaststelling moeten conclusies worden getrokken.

De Gemeenschapsminister repliceert dat hij, als lid van de Executieve, deze begroting verdedigt. Hij beschouwt het Politiek Akkoord als de basis van zijn onderwijsbeleid en stelt samen met de Commissieleden het bestaande probleem vast. Hij zal deze toestand aan de partijvoorzitters kenbaar maken. Ook bij de begroting 1991 zal de budgettaire situatie nog niet zijn opgeklaard. Hij is dus geenszins deloyaal ten opzichte van het Politiek Akkoord. Indien men verder in deze richting evolueert, dan wordt het Politiek Akkoord op dit en andere punten in vraag gesteld.

Onderwijs — Vorming

Met betrekking tot de coördinatie tussen onderwijs en vorming citeert een lid het Regeerakkoord (Stuk 19 (1988-89 — Nr. 2): „Om dubbel gebruik te vermijden, zullen de bestaan. de vormen van onderwijs, vorming en opleiding worden doorgelicht en zal een duidelijke taakafstemming en coördinatie worden ingebouwd.” Welke initiatieven werden hiertoe reeds genomen?

De Gemeenschapsminister merkt op dat de problematiek van de coördinatie tussen onderwijs — vorming en opleiding uiteraard de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van Onderwijs overstijgt, wiens bevoegdheid beperkt is tot het onderwijs, wat overigens de ingewikkeldheid van de problematiek illustreert. Daarom werd begin dit jaar een studieopdracht toegekend met als doel de verschillenpunten, de overlappingen en de gelijkenissen tussen de verschillende systemen aan te duiden. Deze studie is nog volop lopende zodat hierover nog geen gegevens kunnen worden verstrekt. Op vrijdag 17 november 1989 start op het niveau van de Kabinetten het overleg. Het is evident dat dit overleg dient gevoed door de voorlopige resultaten en ook door de moeilijkheden waarop men in de onderzoeksopdracht stuit, zodat men mag hopen dat men in het voorjaar tot een duidelijker profilering van het opleidingslandschap komt.

Studietoelagen en studiefinanciering

Een lid herinnert aan het streven naar een versnelde uitbetaling van de studietoelage. Dertig à veertig procent van de begunstigten kunnen hiervan genieten. Worden deze personen willekeurig gekozen of betreft het prioriteiten? Hij wil ook een inzicht krijgen in het aantal kleine studietoelagen. Kan de Gemeenschapsminister hierover cijfers ter beschikking stellen?

Is het niet mogelijk de systemen van studietoelagen en -leningen te combineren? Werd er ter zake reeds iets voorzien?

Er bestaan inzake de studietoelagen grote verschillen tussen de universiteiten en het HOBu. Bestaan er concrete plannen om hieraan te verhelpen?

Hij wenst nadere informatie over de 4,8 miljoen frank rentelast voor de studietoelagen van de BGJG.

De Voorzitter wijst op het schrijnend gebrek aan informatie over de toelagen bij de ouders van leerlingen in het secundair onderwijs.

dair onderwijs. In de Officiële Codificatie is sinds twee jaar niets meer opgenomen over studietoelagen. Hij noemt dit een poging om zoveel mogelijk rechthebbenden op een studietoelage hiervan stilzwijgend te ontriefen. Uit onwetendheid dient de helft van de gerechtigden geen aanvraag in. Als het belangrijk is om een vakbondspremie van 700 frank op 800 frank per jaar te brengen, een feit dat hij toejuicht, dan is het nog belangrijker om een studietoelage van 5.000 frank te innen. Dit dient volgens de spreker te worden rechtgezet, wat een aangroei van de uitgaven impliceert. Hij oordeelt daarom dat de begroting te laag werd ingeschat.

Een lid informeert naar de invloed van de belastingshervorming op de studietoelagen (zie ook de bespreking van de begroting 1989 in de Commissie voor Onderwijs en Vorming, verslag blz. 196. Deze vraag werd toen gesteld). Is daar ondertussen meer zicht op?

In zijn inleiding roept de Gemeenschapsminister de vraag op naar de sociale toelagen in het HOBU: HOBU-studenten zouden evenzeer als universiteitsstudenten moeten kunnen genieten van sociale voorzieningen. Op welke termijn en op welke wijze denkt de Gemeenschapsminister hieraan iets te kunnen doen?

De Gemeenschapsminister geeft het volgende antwoord.

De belastingshervorming zal desgevallend pas een invloed hebben op de studietoelagen vanaf het school- en academiejaar 91-92 vermits dan pas het belastbaar inkomen van 1989 in aanmerking genomen wordt. Dit betekent tevens dat de eventuele budgettaire weerslag zijn volle uitwerking zal kennen op de begroting 1992.

Aan de Hoge Raad voor Studietoelagen, waarvan de voorzitter toevallig een fiscaal deskundige is, werd gevraagd terzake een advies uit te werken. In dat verband werd in de schoot van de Hoge Raad trouwens een speciale werkgroep gevormd.

De afgeleide effecten moeten eveneens worden nagegaan. Die zijn echter afhankelijk van de maatregelen van het departement Financiën. Een zelfde moeilijkheid stelt zich ook in de huisvestingssector. De nationale Minister van Financiën werd op dit probleem gewezen.

Met betrekking tot de gehanteerde informatietechnieken geeft de Gemeenschapsminister de volgende verduidelijking.

Vooreerst werd voor het eerst een folder aan alle ouders verstuurd.

Daarenboven werden alle scholen ingelicht via een brochure.

Alle leerlingen die ooit toelagen gekregen hebben, ontvingen automatisch een aanvraagformulier en tenslotte ging een omzendbrief naar de scholen waarin het systeem wordt toegelicht alsmede opdracht om de leerlingen te informeren.

De 30 à 40 procent van de dossiers studietoelagen zijn die dossiers die in orde werden bevonden. Er gebeurt daarbij geen enkele selectie zodat kan gesteld worden dat wie eerst komt, eerst maalt.

De rentelast voor de studietoelagen van de BGJG is een gevolg van een vroegere overeenkomst waarin de Belgische Staat, later de Vlaamse Gemeenschap, de studieleningen van de BGJG (max. 120 miljoen, voorheen 150 miljoen) waarborgt en een derde van de intrestlast op zich neemt.

Basisonderwijs

Een lid stelt een vraag over het bijkomend krediet van het

inschakelen van taakleraars. Wordt er nu meer gebruik gemaakt van taakleraars? Vorig jaar werd er hier op gewezen dat het aantal taakleraars gedurende de jongste vijf jaar was verminderd. Werd deze evolutie omgebogen? Er is in het lager onderwijs een vrij hoog percentage zittenblijvers. Het lid denkt niet dat deze kleine verhoging van het aantal taakleraars dit percentage zal terugdringen.

Een ander lid wijst op het aanzienlijke verschil in leerachterstand tussen meisjes en jongens in het gewoon lager onderwijs. Er zijn (schooljaar 1987-1988) 21.964 jongens met een jaar achterstand; bij de meisjes bedraagt het cijfer 16.509. Welke verklaring heeft de Gemeenschapsminister voor dit verschil in leerachterstand tussen de jongens en de meisjes?

Als men een vergelijking maakt tussen de Belgische en de allochtone kinderen, dan valt op dat bij deze laatsten er onder de kinderen met leerachterstand ongeveer een gelijke verdeling is tussen jongens en meisjes, met een lichte achterstand voor de meisjes. Wel hebben migrantenkinderen in het algemeen een enorme leerachterstand. Toch worden er ook bij deze categorie grote verschillen vastgesteld tussen kinderen uit de Maghreb-landen, West-Europa of Turkije. Deze cijfers nopen tot nadenken. Zij dringt erop aan dat het onderwijsbeleid door wetenschappelijk onderzoek zou worden ondersteund. Statistisch materiaal is onvoldoende: wetenschappelijk onderzoek is nodig om de toekomst degelijk voor te bereiden.

Een lid herinnert eraan dat in het Regeerakkoord (Stuk 19 (1988-1989) — Nr. 2) de volgende clausule is opgenomen: „Verder zal het positieve uit het Vernieuwd Lager Onderwijs worden veralgemeend. ” Hoever staat de evaluatie? Wat is de toekomst van het VLO?

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat de centrale en de regionale begeleiders enerzijds en de externe evaluatieteams anderzijds de ervaringen van het Vernieuwd Lager Onderwijs in tal van publicaties hebben neergeschreven en die ruim verspreid hebben via de inspectie en andere begeleidingsdiensten.

Het schooljaar 1989-1990 is voor het Vernieuwd Lager Onderwijs een overgangsjaar met de opdracht om in eerste instantie de twee volgende doelstellingen na te streven :

1. Prioriteit geven aan volgend accent: aanpak van leerbedreigde kinderen, verso knappere kinderen in een ruime betekenis zodat er diverse aspecten zoals differentiëren, remediëren, basisleerinhouden, overgangsproblematiek, onderling overleg, vorming van leerkrachten, enz. aan bod kunnen komen.

2. De doorstroming van de opgedane positieve ervaringen naar alle scholen onderzoeken en in de mate van het mogelijke ook dit schooljaar realiseren.

De COB (Commissie Onderwijsbegeleiding) komt maandelijks samen met vertegenwoordigers uit de diverse netten om de te volgen strategie te bepalen en bij te sturen. Deze commissie adviseert het beleid.

Vanaf het volgende schooljaar zal het vernieuwingsconcept twee essentiële elementen omvatten:

1. Een zeer beperkt vernieuwingsplatform.
2. De doorstroming naar alle scholen.

De toekomst van het Vernieuwd Lager Onderwijs kan niet los worden gezien van de omvorming van de inspectie over het basisonderwijs. Ingevolge het Politiek Akkoord van 9 november 1988 zal zowel in het Gemeenschaps- als in het

gesubsidieerd onderwijs een eigen pedagogische begeleidingsdienst kunnen worden uitgebouwd conform het eigen pedagogisch project. De doorstroming van het positieve uit het Vernieuwd Lager Onderwijs zal uiteraard in zeer hoge mate door deze begeleidingsdiensten worden gedragen.

Met betrekking tot de zittenblijvers deelt de Gemeenschapsminister informatief mee dat meer dan 10 procent van de leerlingen in het eerste studiejaar overzitten. Bij de migrantenkinderen is de situatie dramatisch. Er zijn meer middelen nodig om dit probleem definitief op te lossen. De Gemeenschapsminister gelooft in het onderwijs als hefboom ter zake.

Inzake de inspanningen voor bijkomende leerkrachten geeft de Gemeenschapsminister volgende cijfers : in het Gemeenschapsonderwijs werden 384 bijkomende uren/taakleerkracht ingericht (+ 30 procent). In het gesubsidieerd onderwijs 900 bijkomende lestijden (+ 5 procent).

Secundair onderwijs

Een lid wijst erop dat overeenkomstig art. 14 van het „mammoetdecreet” moet van de loonkost die jaarlijks door de toepassing van het KB nr. 296 betreffende de leden van het meesters-, vak- en dienstpersoneel van de rijksonderwijsinrichtingen vrijkomt, 37,5 procent gebruikt worden om de uitrusting van de scholen — over alle netten — te verbeteren. Dit bedrag bedraagt in 1990: 52 miljoen frank. Welke verdeling over de netten is voorzien?

In de Toelichtingen (Stuk 6B (1988-1989) — Nr. 1, blz. 51) wordt vermeld: „Een decreet op de schoolsport zal een meer gefundeerde regeling brengen voor de schoolsportinitiatieven”. Wanneer wordt dit decreet ingediend en wat is de opzet van het decreet? Wat is de kostprijs van het aangekondigde „nautisch centrum”? Hoeveel staan de onderhandelingen met de „andere geïnteresseerden”? In de inleiding stelt de Gemeenschapsminister: „Dit centrum moet kunnen gerealiseerd worden in 1990.” Hoeveel heeft de Gemeenschapsminister daarvoor in zijn begroting voorzien?

Een definitieve regeling voor de omkadering 2de-3de graad is ook noodzakelijk om de personeelsleden de nodige zekerheid te geven. Onderhandelingen over omkadering van jaar tot jaar leiden tot onzekerheid en nodeloze spanning. Het vastleggen van een omkadering heeft meteen ook financiële gevolgen. Door het vastleggen van de begroting 1990 werd dus meteen ook de marge van onderhandeling vastgelegd. Van welke omkadering werd uitgegaan voor de begroting 1990?

Het lid wijst eveneens op de bestaande overbelasting in het Deeltijds Onderwijs. De verlenging van de leerplicht tot 18 jaar was een goede maatregel, maar een aantal **niet-gemotiveerde** en schoolmoeë jongeren zijn nu in de deeltijdse sector terechtgekomen. In deze sector zijn er echter geen nieuwe lesgevers bijgekomen.

De Voorzitter van de Commissie verduidelijkt zijn standpunt over de concordantietabellen in het secundair onderwijs. Hij wijst erop dat de invoering van de eenheidsstructuur gepaard ging met een reeks maatregelen ten aanzien van het personeel ondermeer inzake de bekwaamheidsbewijzen. Deze maatregelen werden zonder overleg genomen en dit keer zelfs niet met vakantiecirculaires. Inderdaad pas na 1 september hebben de directies telefoonboeken vol instructies gekregen waarvan de draagwijdte nog niet ingeschat is. Een schoolvoorbeeld van hoe het niet moet zijn. Dit **concordantieprobleem** brengt veel beroering in de scholen. Het spreekt van-

zelf dat het terugbrengen van het aantal vroegere specifieke en gedetailleerde vakbenamingen (geschat op ongeveer 5000) tot de nieuwe vakbenamingen in de 4 soorten: algemene, technische, praktische en kunstvakken (ongeveer 230 vakbenamingen) een zeer diepgaande operatie is. De grote verwarring ligt enerzijds in de geconcordeerde lessentabellen van de diverse inrichtende machten en het gebrek aan individuele keuzes — op basis van diploma's of vakervaring — van de personeelsleden anderzijds. De procedure in de scholen liep eveneens vierkant en de verwarring was compleet doordat op de zogenaamde uitlegrondes door Vlaanderen een aantal verklaringen, vragen en antwoorden werden gegeven die op zijn minst twijfels nalieten en dikwijls ongeloof of weerstand opriepen. Kwamen daarbij de syndicale voorlichtingsvergaderingen... Al deze problemen heeft men willen opvangen in een enkele overgangsbepaling namelijk in art. 16 van het Executievebesluit van 5 juni 1989. Ware het niet verstandiger geweest heel deze operatie maar te laten ingaan op 1 september 1990 om aldus de gelegenheid te creëren de nodige begeleidende maatregelen te treffen om de overgang van het oude systeem naar het nieuwe vlot en zonder moeilijkheden te laten verlopen? Het idee is lovenswaardig, maar de Voorzitter wijst toch op de improvisatie van het geheel door een gebrek aan overleg. Voorts informeert hij naar het ontbreken van een wettelijke monografie van de werkplaatsleider en de werkmeester in het technisch onderwijs. Sedert 1975 wacht dit personeel op de uitbetaling van de achterstallige wedde terwijl de gepensioneerden enkel voorschotten ontvangen. Hoever staat het met dit dossier in het gesubsidieerd onderwijs?

Een lid wil vernemen welke besluiten de Gemeenschapsminister trekt uit de uitspraak van de Raad van State over het eenheidstype in het secundair onderwijs. Zij herinnert eraan dat volgens het Regeerakkoord het deeltijds onderwijs organiek zal worden gemaakt. Zijn daartoe reeds stappen gezet en welke einddatum kan worden vooropgesteld?

Een lid verlangt nadere informatie over de werking en de taak van het nautisch centrum. Hoe zal de samenwerking met de VDAB worden georganiseerd?

Internationale vergelijkingen leren ons dat de bestaande omkadering van het personeel in het secundair onderwijs voordelig is. Hij begrijpt dat de vakbonden de Gemeenschapsminister niet veel ruimte laten. Toch moet hiermee worden rekening gehouden bij het bepalen van de definitieve omkadering. Dit kan van belang zijn in het licht van de herwaardering van het leraarsambt. Welke zijn de desbetreffende inzichten van de Gemeenschapsminister?

Met betrekking tot de toelage aan de Stichting Vlaamse Schoolsport stelt hij een behoefte vast voor meer sport in de scholen zelf. Het aantal uren lichamelijke opvoeding moet worden vermeerderd. De sportbehoefte moet zijns inziens beter op de school worden opgevangen. Zal de Gemeenschapsminister volgend jaar hiertoe pogingen ondernemen?

De Gemeenschapsminister geeft de volgende antwoorden.

Het krediet voor 1989 ter verbetering van de uitrusting van de scholen bedraagt 72,5 miljoen frank, verdeeld als volgt: ARGO 10,9 miljoen frank en het gesubsidieerd onderwijs 61,6 miljoen frank. Voor 1990 luiden de bedragen: ARGO 7,9 miljoen frank, gesubsidieerd onderwijs 44,1 miljoen frank.

De schoolsportfederaties en de Stichting Vlaamse Schoolsport worden thans op een facultatieve wijze gesubsidieerd en ondersteund. Er wordt jaarlijks een werkingstoelage van 18,8 miljoen frank verleend en de personeelondersteuning gebeurt via detachering, GECO's, stagiaires en D.A.C.'ers.

Momenteel is deze verdeling als volgt:

	GEPOS	NSOV	ROOS
Gedetacheerden	4	6	7
GECO	9	21	9
Stagiaires	9	12	12
DAC	4	8	5
Totaal	26	47	33

De bedoeling van een decreet op de schoolsport is de hoger genoemde ondersteuning op een rechtszekere wijze te regelen. De tegenwaarde van het onder een of andere vorm terbeschikkinggestelde personeel zou daarbij onder de vorm van toelagen worden toegekend, zodat de federaties in staat zijn autonoom deze (of andere) mensen aan te trekken. De datum van indiening van het ontwerp-decreet hangt samen met het verkrijgen van duidelijkheid omtrent de "omzetbaarheid," van personeel in toelagen. Voor de gedetacheerden is dit geen probleem, en evenmin voor het aandeel dat door onderwijs gedragen wordt in de loonkost van de GECO's. Er is echter wel een probleem voor de omzetting van de loonkost die door andere departementen gedragen wordt (GECO's — DAC'ers). Zijn zij bereid en in staat de tegenwaarde ter beschikking te stellen, zodat de subsidiëring op een normale wijze kan gebeuren. Zodra hier duidelijkheid is, is het decreet vatbaar voor indiening. Uiteraard ligt het tevens in de bedoeling ter gelegenheid van de realisatie van dit decreet een aantal kwaliteitseisen t.a.v. de begunstigden te voorzien.

De Gemeenschapsminister beaamt dat het aantal uren lichamelijke opvoeding op school een probleem is. Nu krijgen de scholen enkel een opsomming van de gemeenschappelijke basisvakken; de uren vullen zij zelf in.

Als men aan een bepaald vak, in casu lichamelijke opvoeding, meer uren toekent, dan zullen er vanuit andere disciplines eveneens soortgelijke vragen worden gesteld. Het totaal aantal lessen zou daardoor te groot worden; bovendien zou zich ook een budgetair probleem stellen.

Men mag ook niet alles tijdens de schooluren willen realiseren. Welk is het gebied waarvoor het onderwijs zorg moet dragen? De Gemeenschapsminister meent wel dat lichamelijke opvoeding tot de wezenlijke dimensie van de opvoeding behoort. Hij meent echter dat de participatie van de ouders op dit gebied weinig zal opleveren. Zij beschouwen lichamelijke opvoeding niet steeds als prioritair. De herschikking van de waarden die hier wordt gesuggereerd leeft niet noodzakelijk aan de basis.

De kostprijs van het nautisch centrum kan thans moeilijk meegedeeld worden, vermits momenteel een prijsaanvraag loopt. Pas bij de opening van de offertes zal de kostprijs bekend zijn. Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 7 jaar, met de personeels- en werkingskosten en met de geraamde kost van de apparatuur enerzijds en anderzijds met de participatie van de diverse partners, namelijk de sector zeevisserij, de provincie West-Vlaanderen, de VDAB wordt de kost op jaarbasis voor Onderwijs op 4 miljoen geraamd. Er zal aan de Executieve voorgesteld worden deze uitgaven aan te rekenen op het Fonds Onderwijs en Vorming.

Het is de bedoeling in een besluit van de Vlaamse Executieve de omkadering voor het gehele secundaire onderwijs vast te leggen door de invoering van een leerlingencoëfficiënt per onderwijsvorm en per graad. Deze coëfficiënt zal gebaseerd worden op de pedagogische noodwendigheden van de

structuur van het secundair onderwijs. Om te vermijden dat te bruuske verschuivingen voor een nadelig budgettair effect zouden zorgen, zal rekening worden gehouden met een geleidelijke overgang van de bestaande omkadering naar de definitieve omkadering. Op budgettair vlak werden geen extra-middelen voorzien, aldus de Gemeenschapsminister.

Over de concordantietabellen is er overleg geweest, onder meer in het Comité A. Er werd nu orde op zaken gesteld voor het groot aantal gebruikte vakbenamingen. Het was nodig hierbij drastisch te werk te gaan: het bestaande aantal werd tot 10 procent herleid. In de toekomst kunnen er, zo nodig, correcties gebeuren.

De Gemeenschapsminister deelt mee dat de Vlaamse Executieve momenteel een besluit opstelt waarbij een monografie van de werkplaatsleider en de werkmeester wordt opge maakt. Hierbij zal het status quo ten opzichte van het vorige jaar worden gehandhaafd.

De uitspraak van de Raad van State in het geschil over de invoering van het nieuwe kader voor het secundair onderwijs is nog geen uitspraak ten gronde, aldus de Gemeenschapsminister.

De gevolgen voor dit schooljaar zijn de volgende:

1. Het nieuwe kader mag rechtsgeldig voort georganiseerd worden;
2. Indien een Inrichtende Macht wenst over te gaan tot het opnieuw inrichten van het traditioneel onderwijs in het 1ste jaar, dan kan dat. Ten einde deze mogelijkheid ook uitvoerbaar te maken, werd aan alle scholen een omzendbrief verstuurd waarin de praktische modaliteiten worden toegelicht. Ten aanzien van de volgende schooljaren wenst hij de uitspraak ten gronde af te wachten.

Zijn grote zorg is het vermijden van een type-oorlog. Het huidige kader is voldoende ruim en laat ook toe om de technologische evolutie te volgen. Momenteel worden enkel achterhoedegevechten gevoerd, dit zonder een volledige kennis van zaken.

De Hoge Raad voor het Technisch en Beroepssecundair Onderwijs werd om advies gevraagd met betrekking tot de organieke regeling Deeltijds Onderwijs. Een speciale commissie werkt momenteel dit advies uit. Het wordt verwacht voor het einde van het kalenderjaar. Alles moet normaliter geregeld zijn voor 1 september 1990.

Op verzoek van een lid verduidelijkt de Gemeenschapsminister de evolutie van het Deeltijds Onderwijs per net.

Kunstonderwijs

Een lid informeert naar de wijze waarop de deblokking van de urenstop in het kunstonderwijs zal worden gerealiseerd? Is er een berekening van de kostprijs van deze maatregel?

In het Regeerakkoord (Stuk 19 (1988-1989) — Nr. 2, blz. 20) wordt aangekondigd dat er een rationalisatie- en programmatieplan wordt opgesteld voor het kunstonderwijs met beperkt leerplan. Hoever staat het met dit plan?

Eveneens in het Regeerakkoord wordt gesteld dat het hoger kunstonderwijs decretaal zal worden geregeld, met bijzondere aandacht voor de opleiding van de betrokken leerkrachten. Wanneer wordt een dergelijk decreet ingediend?

Een ander lid wil de budgettaire weerslag van artikel 103 van het ontwerp van decreet vernemen. Welke instellingen vallen onder de in dit artikel opgelegde beperkingen?

De Gemeenschapsminister geeft het volgende antwoord.

De deblokking van de urenstop in het kunstonderwijs met beperkt leerplan kan worden gerealiseerd in de mate dat de gevolgen hiervan voor de begroting getemperd worden. Dat betekent dus dat het bestaande systeem van subsidiëring dient te worden herzien. Voor de afdelingen muziek, woord en dans verwijst hij naar de hervormingsvoorstellen die reeds eerder werden uitgewerkt en op basis waarvan zes experimenten worden uitgevoerd. Rekening houdend met de ervaringen in deze experimenteerscholen en met de gesprekken die sedertdien werden gevoerd, werden heel wat bijstellingen ingeschreven. Het voorstel is thans vatbaar voor officieel overleg en zeer binnenkort kan aan de Executieve hiervoor het akkoord worden gevraagd.

Voor de beeldende kunst geldt mutatis mutandis hetzelfde. Ook hier moet een andere subsidiëeringswijze worden ingevoerd, maar dient er inhoudelijk geen wijziging doorgevoerd. Dat gebeurde voor deze sector reeds in 1971. Door de sector zelf werd dienaangaande een voorstel uitgewerkt, doch met een budgettaire weerslag die onhaalbaar is. Op een krediet van 532 miljoen frank, zouden deze voorstellen immers leiden tot een meeruitgave van 181 of 211 miljoen frank naargelang de splitsingsnorm die men hanteerde. Daarom moest een nieuw voorstel worden uitgewerkt dat wel binnen financieel haalbare grenzen blijft. Thans wordt dit aan de sector voor bespreking voorgelegd. Zoals te verwachten, wordt dit op gemengde gevoelens onthaald, alleen al omdat de hoge verwachtingen, in het voorstel van de sector zelf ingeschreven, worden ingekort. De besprekingen en het overleg die nu zullen volgen, moeten hierin verdere duidelijkheid brengen, desgevallend kan dit tot een nieuw alternatief leiden.

De meerkost van de deblokking moet deels worden opgevangen door de verhoging van het inschrijvingsgeld, deels door de spreiding over meerdere jaren. Volgens de voorstellen die nu voorliggen — en hij onderlijnt het voorlopig karakter ervan — is de meerkost op kruissnelheid voor de afdelingen muziek, woord en dans ongeveer 136 miljoen frank op een totaal van 1,237 miljard frank (organieke uitgaven). Dit vertegenwoordigt ongeveer 11 procent.

Door de spreiding van de invoering en de invoering van het verhoogde inschrijvingsgeld zou er in 1990 geen budgetverhoging noodzakelijk zijn, in 1991 zou er een meeruitgave zijn van ongeveer 15 miljoen frank en in 1992 zou men komen tot een meerkost van 90 miljoen frank. Vanaf 1993 zou dan de kruissnelheid bereikt worden.

Voor de beeldende kunst zou de meerkost op de wedden op kruissnelheid 60 miljoen frank bedragen en dit op een bedrag van 532 miljoen frank. (Dit stemt eveneens overeen met ongeveer 12 procent. De werking moet nog aan bod komen, maar de weerslag hiervan zal minimaal zijn.)

Zoals voor de afdelingen muziek, woord en dans zal de financiële weerslag gespreid worden over meer jaren. Gelet op de stand van zaken ontbreken hierover nog de ramingen. Het weze trouwens herhaald dat alle vermelde cijfers voorlopige cijfers zijn en nog niets verworven is in een of andere richting.

Momenteel legt de Hoge Raad voor Artistiek Hoger Onderwijs de laatste hand aan zijn advies omtrent de uitbouw van het hoger kunstonderwijs. Zodra dit advies in het bezit van de Gemeenschapsminister is, zal dit onmiddellijk grondig geanalyseerd worden, ten einde inderdaad spoedig een ontwerp van decreet op het hoger kunstonderwijs te kunnen indienen. Dit advies zal onder meer tegen de achtergrond van de studies die gemaakt zijn over het hoger kunstonderwijs in Europa onderzocht worden. De Gemeenschapsminis-

ter hoopt in elk geval in de loop van 1990 met dit ontwerp van decreet klaar te komen.

Buitengewoon onderwijs

De Voorzitter van de Commissie herinnert eraan dat de wet op het buitengewoon onderwijs van 6 juli 1970 dateert, dit wil zeggen nu reeds meer dan 20 jaar oud is. Tijdens de vorige jarenlange beleidsperiode van de Gemeenschapsminister was het buitengewoon onderwijs onderwijs binnen de 3 B's (basisonderwijs, buitengewoon onderwijs en beroepsonderwijs) nochtans een van zijn prioriteiten. Doch in werkelijkheid kwam er weinig van terecht. Verscheidene wetsartikelen wachten nog steeds op uitvoering. Hierbij denkt hij onder meer aan artikel 13, punt 2, dat stelt dat de Koning voor elk type van buitengewoon onderwijs die bekwaamheidswijzen bepaalt die vereist worden voor de personeelsleden van het buitengewoon onderwijs van de Staat en de weddeschalen van dat personeel.

Reeds jaren wachten duizenden personeelsleden (van alle netten) op de uitvoering van dit artikel. Tevens is dit een noodzakelijke stap opdat honderden tijdelijke personeelsleden die onafgebroken sinds jaren werken (sommigen meer dan 13 jaar) in het huidige buitengewoon onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, zouden kunnen muteren, toegelaten worden tot de stage of worden benoemd. Hun totale inzet voor de minstbedeelde van onze maatschappij wordt niet beloond. Ze lopen zelfs wettelijk de kans hun job te verliezen met alle gevolgen vandien voor de leerlingen, de betrokken inrichtingen van het buitengewoon onderwijs en zichzelf. Hij durft dus zeer ernstig aandrigen opdat voor het begin van volgend schooljaar uitvoering wordt gegeven aan dit betrokken artikel betreffende de bekwaamheidsbewijzen voor het buitengewoon onderwijs waarbij zeker rekening wordt gehouden met de zeer specifieke toestand van betrokken leerkrachten alsook met de kwaliteit van het buitengewoon onderwijs. Hierbij denkt de Voorzitter enerzijds aan een beschermende overgangsmaatregel voor de tijdelijke personeelsleden en anderzijds aan een aanvullend getuigenschrift, onafhankelijk naast het gewoon onderwijsdiploma. Dit zowel voor het buitengewoon basisonderwijs als voor het buitengewoon secundair onderwijs van de opleidingsvorm 1,2 en 3.

Een ander wetsartikel dat nog steeds op uitvoering wacht is artikel 24 waar in § 2 personeelscategorieën als psychologisch personeel, medisch personeel en sociaal personeel worden voorzien in de inrichtingen en afdelingen voor buitengewoon onderwijs. De Gemeenschapsminister zal zeker begrijpen dat deze personeelscategorieën een belangrijke bijdrage kunnen leveren in de ontwikkelingsbegeleiding van de leerlingen in het buitengewoon onderwijs. Trouwens in het Fonds voor Medische en Sociaal-Pedagogische Zorg voor Gehandicapten, het zogenaamde Fonds 81, dat instaat — via subsidiëring — voor huisvesting, onderhoud, opvoeding en behandeling van fysisch en mentaal gehandicapten die opgenomen zijn in erkende instellingen, zijn deze personeelsleden eveneens voorzien en ze hebben er hun maatschappelijk nut bewezen.

Zoals de Gemeenschapsminister terecht in zijn inleiding heeft gesteld dienden inderdaad de voorzieningen inzake onderwijs voor sociale promotie specifiek voor leerlingen uit het buitengewoon onderwijs te worden uitgewerkt. Trouwens in het genummerd K.B. nr. 439 van 11 augustus 1986 houden de rationalisatie en programmatie van het buitengewoon onderwijs staat een bijzondere bepaling voor buitengewoon onderwijs voor sociale promotie. Immers in art. 37 staat letterlijk: de inrichtingen voor buitengewoon secundair onderwijs met volledig leerplan kunnen, volgens bij in Ministerraad

overlegd koninklijk besluit vastgestelde voorwaarden, leer-
gangen met beperkt leerplan als buitengewoon onderwijs
voor sociale promotie organiseren.

De Voorzitter suggereert hiervoor geen specifieke struc-
tuur op te bouwen doch de door de Gemeenschapsminister
voorziene sociale promotie te integreren in de bestaande
inrichtingen mits specifieke werkingsmodaliteiten en aanvul-
lende mogelijkheden.

Vele ouders betreuren het feit dat het experiment ten
voordele van autistische kinderen in verscheidene scholen
van alle netten beëindigd werd zonder dat daarop aansluitend
de gepaste maatregelen werden genomen.

In de betrokken pilootscholen was de onderwijsplanning
en uitvoering dermate dat zij aangepast waren aan het actueel
functioneren naar aard en niveau alsook aan de actuele be-
hoeften van autistische kinderen. De leerkrachten, gerugge-
steund door vorming en betrokkenheid van de ouders, heb-
ben op een andere wijze naar kinderen en onderwijs leren
kijken.

Dat was mogelijk door ondermeer grondiger te observe-
ren, systematischer samen te werken volgens concrete afspra-
ken en de evolutie van de leerlingen op de voet te volgen.
Kortom, door het geven van goed buitengewoon onderwijs.
Daarom wordt ook voorgesteld de ervaring, verworven des-
kundigheid, vorming, samenwerking met de ouders verder
structureel uit te bouwen.

Het is zeker niet wenselijk om eventueel opnieuw een
experiment op te zetten met een andere doelstelling. Het is
duidelijk dat voor de geïntegreerde opvang binnen het bui-
tengewoon onderwijs van autistische kinderen een bijkomen-
de personeelsvoorziening nodig is. Hierbij kan worden ge-
dacht aan het opheffen van de 5 procent regel van het uren-
pakket voor scholen die meervoudig-gehandicapte leerlingen
opvangen voor aanwending van de BLIO (bijzonder leer-
meester individueel onderwijs) of gelijkwaardige functies in
het BUS0 (buitengewoon secundair onderwijs), aldus de
Voorzitter.

Een lid wijst op een schijnbare tegenstelling. In de Toelich-
ting bij het ontwerp van decreet (blz. 52) wordt gesteld:
„Buitengewoon onderwijs (200 leerlingen) voor sociale pro-
motie is geïntegreerd in de middelen die voor het gewoon
onderwijs zijn uitgetrokken”. De Gemeenschapsminister stel-
de in zijn inleiding daartegenover: „Voorzieningen inzake
onderwijs voor sociale promotie specifiek voor leerlingen uit
het buitengewoon onderwijs zullen worden uitgewerkt in
1990. Deze initiatieven moeten kunnen worden gerealiseerd
met de middelen die nu ter beschikking zijn van het buiten-
gewoon onderwijs.”

Een ander lid oordeelt dat het denataliteitsprobleem ertoe
heeft geleid dat een aantal leerlingen niet in die school zitten
waar ze in feite thuishoren. Ze stelt een overlapping tussen
BUS0 3 en beroepsonderwijs vast. Beide moeten worden
geprofileerd: waar wordt het type gesitueerd en welke is de
einddoelstelling. Ook het aspect van de stages in het buiten-
gewoon onderwijs is belangrijk. Het BUS0 3 heeft veel te
weinig stageuren in vergelijking met het beroepsonderwijs.
Stages hebben ook repercussies — en dus kosten — voor de
school; stagemensen moeten de leerlingen bezoeken. Het is
zinnig om de leerlingen in contact te brengen met het gewoon
arbeidsmilieu. Zij pleit ervoor om de stages uit te breiden
en er een verplichting van te maken.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt vooreerst de
schijnbare tegenstelling tussen de Toelichting en zijn inlei-
ding.

In volgende tekst van de Toelichting: „Buitengewoon onderwijs voor sociale promotie (200 leerlingen) is geïntegreerd in de middelen die voor het gewoon onderwijs zijn uitgetrokken”, wordt bedoeld dat er in feite thans nog geen onderwijs voor sociale promotie bestaat maar dat in afwachting van een organieke reglementering er in principe een kleine ruimte wordt gereserveerd voor leerlingen die uit het B.O. afkomstig zijn maar die op het ogenblik van hun toetreding tot het O.S.P. ipso facto geen leerling meer zullen zijn van het B.O. Hierdoor wordt vermeden dat de toegang tot het O.S.P. aan leerlingen die het B.O. gevolg hebben zou worden ontzegd, bv. omdat er geen plaats meer zou zijn.

Dit is een afspraak die werd gemaakt op het „Coördinatiecomité ESF-projecten-onderwijs”.

Met de woorden van zijn inleiding: „Deze initiatieven moeten kunnen gerealiseerd worden met de middelen die nu ter beschikking zijn van het buitengewoon onderwijs”, wordt bedoeld dat het totstandbrengen van „Buitengewoon Onderwijs voor Sociale Promotie” geen aanleiding mag geven tot bijkomende uitgaven. De kosten moeten worden gerecupereerd op andere uitgaven binnen het budget van het buitengewoon onderwijs (bv. door beperking van het aantal +21-jarigen).

Het buitengewoon onderwijs is als duurste onderwijsvorm nodig voor die kinderen die het nodig hebben. Hij beaamt dat uit overwegingen i.v.m. de werkgelegenheid en de leefbaarheid van de school, scholen soms leerlingen vasthouden die in een ander schooltype thuishoren. De Gemeenschapsminister wijst erop dat er ook nu geïntegreerd onderwijs bestaat tussen het buitengewoon en het gewoon onderwijs.

De facto is het juist dat het beroepsonderwijs dicht bij het BUSO 3 staat. Men moet uitmaken welke kinderen bij ieder onderwijstype thuishoren; hierbij moet rekening worden gehouden met het budgettaire aspect zonder dat dit essentieel is. De vraagstelling naar het beste voor de leerlingen en hun toekomst heeft eveneens aspecten naar de stage en hun professionele opleiding toe. Praktijkvorming is immers een absolute noodzaak.

Het probleem van de autistische kinderen kwam onlangs sterk onder de aandacht door een indrukwekkende film. Ook de Gemeenschapsminister werd door deze film op pedagogisch en sociaal gebied enorm aangesproken. Via de experts werd voorzien in een extra-begeleiding; de experimenten werden afgerond en een conclusie zal volgen. Het probleem dient ook binnen dat der multiple-gehandicapten te worden gesitueerd. Men begint nu de complexiteit van het geheel te ontdekken; daarom werd het advies van de Hoge Raad voor de Gehandicapten ingewonnen. Er is dus een overleg bezig over de juiste plaats van en de juiste voorziening voor de autistische kinderen. Bij meer en meer gehandicapten wordt nu ontdekt dat zij in feite autistische kinderen zijn. Met de budgettaire beperkingen moet echter rekening worden gehouden. De autistische kinderen vormen een der moeilijkste categorieën naar zelfredzaamheid en volwaardige participatie toe.

Met betrekking tot de nog te nemen uitvoeringsbesluiten van de wet van 6 juli 1970, in het bijzonder inzake artikel 13, 3 is er momenteel een ontwerp van uitvoeringsbesluit ter bespreking.

HOBV

Met betrekking tot het Hoger Onderwijs Buiten Universiteit stelt een lid een aantal vragen.

De forfaitaire werkingstoelagen voor het vrij gesubsidieerd onderwijs bedroegen in 1989 1004,9 miljoen frank. In 1990 zal dit krediet dalen tot 843,5 miljoen frank (= - 161,4 miljoen frank).

Voor de forfaitaire werkingstoelagen voor het officieel gesubsidieerd onderwijs zijn deze bedragen:

1989 : 233,4 miljoen frank
1990 : 191,4 miljoen frank
= - 42 mio miljoen frank

Hoe is die toch vrij scherpe vermindering van de werkingstoelagen te verklaren?

De Gemeenschapsminister heeft in een toespraak naar aanleiding van het jubileum van het Hoger Handels- en Taleninstituut in Kortrijk gezegd dat op 1 september 1990 het economische hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan een driejarige opleiding wordt: er is immers een Europese richtlijn; het programma van de tweejarige opleiding is overladen.

Van deze gelegenheid wordt gebruik gemaakt om het aanbod in het eerste jaar te wijzigen en te streven naar grotere gemeenschappelijkheid (cfr. Schema Hoge Raad voor het Economisch Hoger Onderwijs). Kan de Gemeenschapsminister dit even toelichten? Kan hij tevens een beeld geven van de slaagcijfers in het 'eerste jaar HOLT?

De Gemeenschapsminister geeft het volgende antwoord:

— Forfaitaire werkingstoelagen

De Vlaamse Executieve heeft beslist het inschrijvingsgeld in het hoger onderwijs van het korte en van het lange type met volledig leerplan te verhogen vanaf het academiejaar 1990-1991. Deze verhoging geeft aanleiding tot een vermindering van de werkingstoelagen van het gesubsidieerd onderwijs en van de werkingskredieten van het gemeenschapsonderwijs. Praktisch zullen de studenten het inschrijvingsgeld betalen en de onderwijsinstellingen zullen het overmaken voor het einde van 1990 zodat het gewenste budgettaire effect in dit begrotingsjaar bereikt wordt, niettegenstaande het inschrijvingsgeld betrekking heeft op het academiejaar 1990-1991. De modaliteiten van de verhoging van de inschrijvingsgelden zullen door de Vlaamse Executieve vastgesteld worden.

— Driejarige structuur van het economisch hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan

Het is inderdaad de bedoeling om met ingang van het academiejaar 1990-1991 de driejarige structuur in het economisch HOKTVL te veralgemenen. Vanzelfsprekend is de Europese richtlijn van 21 december 1988 betreffende een algemeen stelsel van erkenning van hogeronderwijsdiploma's waarmee beroepsopleidingen van ten minste drie jaar worden afgesloten, hierbij van doorslaggevende aard. Toch zal de Gemeenschapsminister deze gelegenheid te baten nemen om het aanbod aan afdelingen te herstructureren en de principes van een modern opgevat hoger onderwijs te realiseren. Dit betekent in eerste instantie de reductie van het aantal uren contactonderwijs en een grotere zelfwerkzaamheid van de studenten. In tweede orde moet het contact met het toekomstig werkveld tijdens de opleiding reëel zijn, hetgeen een systematische stage impliceert. Tegelijk moet het aanbod aan afdelingen gereduceerd worden, gepaard gaande met het invoeren van opties. Iedere afdeling moet corresponderen met een welomschreven beroepsprofiel waarvan de deelprofielen aanleiding kunnen geven tot opties. In die zin kan het eerste

jaar van een afdeling als een gemeenschappelijke start opgevat worden vooraleer de studenten een meer gerichte keuze doen naar de opties toe. De Gemeenschapsminister beschikt thans nog niet over het advies van de bevoegde Hoge Raad. Hij verwacht het alleszins voor het einde van het jaar 1989.

— Slaagcijfers in het HOLT

Tot op heden werden geen systematische globale statistieken opgemaakt in verband met de bedoelde slaagcijfers. Een correct antwoord op deze vraag is dus niet mogelijk.

Universitair onderwijs

Een lid beoordeelt de hele universitaire problematiek als een mammoetdossier waarin weinig vooruitgang merkbaar is. Een aantal subregionale belangen botsen. De VLIR gaf ter zake slechts een vrij oppervlakkig advies en was enkel in bijkomende middelen geïnteresseerd. Nochtans dringen alle fracties aan op een spoedige behandeling van dit dossier. Een mogelijkheid om dit dossier te deblokken ziet hij in een onderzoek door een groep buitenlandse deskundigen naar de behoefte aan en de toekomst van het universitair onderwijs. Welke nieuwe richtingen zijn er nodig en welke kunnen er worden afgeschaft? Via de berekening van de kostprijs zou een interessant resultaat kunnen worden verkregen.

De Voorzitter stelt vast dat de RUG nog steeds doorgaat met haar architectenopleiding. Weliswaar werd een naamverandering doorgevoerd ten einde in de wettelijkheid te blijven. Deze studierichting kreeg de naam licentie in de bouwkunst. Voorlopig mogen de studenten wanneer ze afgestudeerd zijn zich nog geen architect noemen. Hiertoe is een wijziging van de wet van 1939 nodig. Volgens deze wet is dit een recht dat voorbehouden is aan de afgestudeerden van de artistieke architectenscholen, ingenieur en enkele militaire categorieën.

Waarom heeft de Gemeenschapsminister tot op heden geen enkel wettelijk initiatief genomen ten einde de gediplomeerden in de bouwkunst van de RUG toe te voegen aan de lijst van de gediplomeerden die het beroep van architect mogen uitoefenen?

Een ander lid formuleert de volgende vragen.

Voor de huisvesting van de faculteit Dierengeneeskunde van de RUG wordt een krediet van 108 miljoen frank voorzien. Zal de faculteit met dit krediet de nieuwe bouw uiteindelijk kunnen betrekken of zal dit nog niet voldoende zijn en blijven de nieuwe gebouwen ook in 1990 nog steeds ongebruikt?

Dit lid stelt dat er verschillende adviezen over de regionale spreiding van het universitair onderwijs bekend zijn. Nu moet het geheel van het tertiair onderwijs worden besproken.

Hetzelfde lid vraagt naar de slaagcijfers in het eerste jaar van het universitair onderwijs.

Met betrekking tot de herhuisvesting van de faculteit Dierengeneeskunde stelt de Gemeenschapsminister dat in 1971 de definitieve plannen werden opgesteld om de faculteit Dierengeneeskunde, gevestigd op het Casinoplein in volle stadscentrum, over te brengen naar terreinen op het gebied Merelbeke, in de nabijheid van de reeds bestaande proefhoeve van de faculteit. Uiteindelijk werd geopteerd voor een afwerking in twee fasen: fase 1: de niet-klinische diensten en fase II: nieuwe gebouwen voor administratie en klinische diensten. Momenteel is de eerste fase volledig afgewerkt (kost-

prijs 543.292.993 miljoen frank). De tweede fase is op 878,5 miljoen frank begroot. De Vlaamse Executieve heeft zich bereid verklaard om een deel van dit investeringskrediet (320 miljoen frank) op zich te nemen op voorwaarde dat de RUG, die deze herhuisvesting prioritair stelde, de overige kredieten ten laste legt van haar courant investeringsprogramma.

Inzake de regionale spreiding van de universiteiten verduidelijkt de Gemeenschapsminister dat ter gelegenheid van de bespreking van de regeringsverklaring de Vlaamse Executieve er zich toe heeft verbonden om ten aanzien van het toekomstig universitair beleid in Vlaanderen;

- vooreerst aan zowel de Vlaamse Interuniversitaire Raad als de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid advies te vragen over de gewenste universitaire ontwikkelingen;

- vervolgens deze beide adviezen aan de Vlaamse Raad ter discussie voor te leggen;

- ten slotte op basis van deze adviezen en de discussies in de Vlaamse Raad een eigen concreet regeringsvoorstel uit te werken waarin de ter zake nodige ontwerpen van decreet verwerkt zijn.

Zowel de Vlaamse Interuniversitaire Raad als de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid hebben hun advies over de „Nieuwe universitaire expansie” bij de Vlaamse Executieve ingediend. Het komt de Vlaamse Raad thans toe deze adviezen in een openbaar debat te bespreken en de Vlaamse Executieve de nodige duiding te geven over de richting die hij met het universitair onderwijs en onderzoek in Vlaanderen wil inslaan.

Ten einde deze discussies in de Vlaamse Raad enigszins geordend te laten verlopen, zal de Gemeenschapsminister onmiddellijk na de bespreking van de onderwijsbegroting een oriëntatienota inzake deze aangelegenheid bij de Vlaamse Raad indienen.

Momenteel worden de slaagcijfers van de studenten in de eerste kandidatuur niet verzameld door de administratie van onderwijs. De Gemeenschapsminister is evenwel van oordeel dat deze slaagcijfers ten aanzien van de kandidatuurstudenten een belangrijke informatieve waarde kunnen hebben voor zover deze gegevens niet publicitair worden misbruikt. Samen met andere basisregistraties betreffende de studentenpopulatie hebben de slaagcijfers ook een duidelijke informatieve waarde voor de overheid, wil de overheid haar beleidstaken en inzonderheid de taken van planvorming enerzijds en evaluatie anderzijds behoorlijk vervullen.

Er blijkt een duidelijke nood te zijn aan een departementaal informatiebestand waarin alle basisgegevens betreffende de studentenbevolking worden opgeslagen, onder meer een overzicht van de studierichtingen, het aantal eerstejaars, het aantal ingeschrevenen, het aantal vrouwelijke studenten, het aantal geslaagden, het aantal vreemde studenten, het aantal gediplomeerden, enz.. . De Gemeenschapsminister zegt van plan te zijn hieromtrent duidelijke afspraken te maken met de instellingen. De P.M.S.-centra zullen uit dit departementaal informatiebestand kunnen putten ten einde hun informatie en oriënteringsopdracht beter te kunnen vervullen. Een werkgroep administratie-universiteiten bereidt dienaangaande in samenwerking met de VLIR een concreet voorstel voor. De VLIR zelf heeft reeds een zeer degelijk systeem uitgewerkt.

Ingaande op de zijns inziens waardevolle suggestie van een lid tot het aantrekken van buitenlandse deskundigen voor een onderzoek naar de toekomst van het universitair onder-

wijs in Vlaanderen oordeelt de Gemeenschapsminister dat dit debat niet voor onbepaalde tijd kan worden uitgesteld. De vorige studieopdrachten rond onderwijs resulteerden niet steeds in positieve ervaringen.

De Gemeenschapsminister stelt vast dat de democratisering van het universitair onderwijs nog niet voltooid is maar integendeel stagneert. De democratisering wordt nu meer in het HOBU voortgezet. De democratisering van het universitair onderwijs moet een finaliteit zijn. Hij beaamt dat de wetenschappelijke ondersteuning ervan noodzakelijk is. De aangekondigde oriënteringsnota zal echter meer bevatten dan de democratiseringsidee.

Een lid merkt op dat er reeds een jarenlange achterstand bestaat op de oorspronkelijke timing. Door allerlei studies mag de procedure niet worden gerekt. De Vlaamse Raad moet een politieke beslissing over dit dossier nemen. Indien het buitenland bij dit probleem wordt betrokken dan wordt er aan de VLIR een attest van onkunde afgeleverd. De buitenlandse situaties kunnen bovendien niet met de Vlaamse worden vergeleken.

Met betrekking tot de licentie in de bouwkunst van de RUG deelt de Gemeenschapsminister van Onderwijs mede dat een werkgroep van experts dit probleem onderzoekt. De drie scholen die architecten opleiden, de universiteiten alsmede de beroepswereld zijn hierbij betrokken. De experts zullen op Europees vlak vergelijkingen maken en vervolgens hun advies aan de Executieve overmaken. Het beleid zal op basis hiervan een beslissing kunnen nemen. De Europese dimensie van het probleem zal bovendien ten volle in acht worden genomen.

Met betrekking tot de splitsing tussen onderwijs- en onderzoekskredieten antwoordt de Gemeenschapsminister dat, indien het de bedoeling is om de universiteiten meer geld te geven voor onderzoek, de binding aan het aantal studenten momenteel de meest aangewezen werkwijze is. Zoals bekend stijgen de laatste twee jaar de generatiestudenten in Vlaanderen, en meteen ook de universitaire kredieten. Vooraleer men tot een, zij het weliswaar gedeeltelijke, opsplitsing van onderwijs- en onderzoekskredieten kan komen moeten er objectieve evaluatie- en toedelingcriteria worden opgesteld. Dit blijkt niet zo gemakkelijk te zijn. Aan de administratie werd opdracht gegeven om samen met de VLIR deze criteria uit te werken. Zolang hieromtrent geen resultaten zijn, moeten de onderzoekskredieten verder volgens het aantal (liefst afgestudeerde) studenten worden toebedeeld.

Inzake de derde cyclusprogramma's stelt de Gemeenschapsminister dat de Vlaamse Gemeenschap momenteel circa 10 procent van de universitaire werkingstoelagen (1,2 miljard frank op circa 13 miljard frank) besteedt aan post-initieel onderwijs in de ruime betekenis van het woord (derde cyclusprogramma's, aanvullende diploma's of aanvullende licenties, postdoctoraten enz.. .).

De vraag kan inderdaad worden gesteld of deze meestal sterk beroepsgerichte opleidingen nog verder door de overheid moeten worden gesubsidieerd, en of het niet veeleer is aangewezen dit geld, of althans een groot gedeelte ervan, te gebruiken voor een verruiming van de toegang tot het initieel universitair onderwijs (voornamelijk in de kandidaturen) en voor een aantal specifieke post-initiële opleidingen zoals de onderzoekersopleiding en de lerarenopleiding, waarvoor nu moeizaam geld wordt gevonden. Binnenkort hoopt de Gemeenschapsminister zijn concrete plannen hieromtrent aan de Vlaamse Executieve en Raad voor te leggen. Voor de realisatie ervan zal dit slechts een weerslag hebben op de begroting 1991.

Wetenschappelijk onderzoek

Een lid noemt het beleid inzake wetenschappelijk onderzoek op dit moment zeer ondoorzichtig. De belangrijkste kredieten voor wetenschappelijk onderzoek staan op de begroting onderwijs. Welke coördinatie bestaat er op dit ogenblik binnen de Executieve?

De Gemeenschapsminister onderkent het probleem van de versnippering van het wetenschappelijk onderzoek tussen het nationale niveau en de Gemeenschappen en de Gewesten.

De belangrijkste kredieten inzake wetenschappelijk onderzoek staan inderdaad op de begroting onderwijs: 18,6 miljard frank op 23,1 miljard frank, hetzij 80 procent van de uitgaven inzake wetenschapsbeleid. De rubriek „Universitair Onderwijs en Vorming” — goed voor 12,3 miljard frank — neemt hiervan het leeuwenaandeel in. Van de rubriek „Onderzoek en ontwikkeling” valt bijna 2/3 onder de bevoegdheid van onderwijs. Behoudens het deel van de universitaire werkingsuitkeringen dat voor onderzoek bestemd is, bevat de begroting onderwijs voor circa 2,5 miljard frank aan kredieten voor wetenschappelijk onderzoek. Het betreffen hier grotendeels kredieten voor ongebonden fundamenteel (en dus niet overheidsgestuurd) wetenschappelijk onderzoek.

Wat de coördinatie van het wetenschappelijk onderzoek betreft, deelt de Gemeenschapsminister mee dat in het bevoegdheidsbesluit van de Vlaamse Executieve van 22 februari 1989 elk van de leden van de Executieve bevoegd werd verklaard voor het wetenschappelijk onderzoek inzake de aangelegenheden die hem zijn toegewezen. De eigenlijke coördinatie geschiedt in het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid. Dit Comité is ondermeer belast met het opstellen van de horizontale begroting en de contacten met het nationale niveau.

Wetenschappelijk onderzoek wordt echter ook door de industrie en een aantal wetenschappelijke onderzoekscentra uitgevoerd. Door de kredieten voor wetenschappelijk onderzoek bestemd voor de bedrijven, de onderzoekscentra of voor de samenwerking tussen industrie, onderzoekscentra en/of universiteiten in een aparte sectie onder te brengen, is het voor de Vlaamse Gemeenschap duidelijk hoeveel zij enerzijds aan ongebonden fundamenteel onderzoek en anderzijds aan georiënteerd wetenschappelijk onderzoek besteedt. De vraag kan wel worden gesteld of de verhouding tussen beide soorten onderzoekskredieten — circa 2,5 miljard frank voor fundamenteel ongebonden onderzoek in de Sectie 26 (Universitair onderwijs) tegenover bijvoorbeeld circa 3,4 miljard frank in de Sectie 67 (Industriële vernieuwing) nog wel verantwoord is.

Kredieten inzake onroerende universitaire investeringen voor zowel onderzoek als onderwijs zijn exclusief opgenomen in Sectie 26. Een volledige opsplitsing van kredieten van onderwijs en onderzoek aan de universiteiten is niet te realiseren. Wel zullen de Europese, nationale, gewestelijke overheid en de privé-sector er in de toekomst rekening moeten mee houden dat zij bij het organiseren van onderzoek niet alleen een prijs voor de lonen van onderzoekers en werkmiddelen maar tevens een prijs voor het gebruik van onroerende onderzoeksinstallaties zullen moeten betalen. De huidige onderwijsbegroting kan onmogelijk exclusief blijven instaan voor de infrastructuur van onderzoeksprojecten die door Europees, nationaal, gewestelijk of privé-initiatief worden gelanceerd.

Inzake het wegwerken van de Belgische achterstand inzake de middelen voor wetenschappelijk onderzoek antwoordt de Gemeenschapsminister het volgende.

Vooreerst dient de discussie omtrent die achterstand nader te worden geobjectiveerd. Door de universiteiten of andere belanghebbenden worden OESO-cijfers gebruikt, die bij nader toezien niet met elkaar te vergelijken zijn. Zo brengt Nederland, dat meestal als referentiepunt naar voor wordt geschoven, niet minder dan 45 procent in van zijn universitaire kredieten voor de berekening van de zogenaamde opsporings- en ontwikkelingskredieten. België brengt hiervan slechts 25 procent in. De OESO aanvaardt de cijfers die men haar meedeelt. Indien men in Vlaanderen bijvoorbeeld de Nederlandse berekeningen zou gebruiken, worden de kredieten voor onderzoek en ontwikkeling zomaar met drie tot vier miljard frank verhoogd (45 procent op circa 14 miljard frank i.p.v. 25 procent op 14 miljard frank) zonder een frank meer uit te geven.

Men zal derhalve moeten beginnen met een grondige studie over onze reële uitgaven in de ons direct omliggende landen. Op grond hiervan kan dan samen met de nationale overheid een concreet inhaalplan worden opgesteld. Wetenschapsbeleid is immers nog altijd een met de nationale overheid gedeelde bevoegdheid. Meer nog, het overwicht inzake zuivere onderzoekskredieten ligt nog altijd bij de nationale overheid.

De rationalisatie van het universitair onderwijsaanbod kan uiteraard de efficiëntie van de beschikbare middelen verhogen voor zover dit tot concentratie leidt en de vrijgekomen onderwijstijd voor onderzoek wordt aangewend. Sommige universiteiten zoals de VUB en de KUL ondernemen momenteel zelfstandig een interne rationalisatie. De resultaten hiervan worden met veel belangstelling gevolgd.

Leerlingenvervoer

De Voorzitter van de Commissie informeert naar de afhandeling van een aantal knelpunten inzake het leerlingenvervoer. Welke zijn de toekomstplannen van de Gemeenschapsminister inzake de administratie van het leerlingenvervoer? Allerlei geruchten doen de ronde:

1. een deel naar de ARGO ;
2. een deel naar de pedagogische besturen (= terugkeer naar de toestand van voor 1971) ;
3. een deel naar het Bestuur van de Gemeenschappelijke Diensten van het Ministerie van Onderwijs, namelijk het leerlingenvervoer in de gerationaliseerde zones en het leerlingenvervoer „Buitengewoon Onderwijs”.

Waartoe zal een dergelijke versnippering leiden?

Sedert jaren zag de Regering alle heil in het gerationaliseerd leerlingenvervoer per zone ; welk percentage is aldus gerationaliseerd? Gaat men daarmee voort of is het zo, zoals hij vreest, dat het zonaal vervoer uiteindelijk te duur uitvalt en men sedert enige tijd niet meer wenst te „rationaliseren”?

Zou het mogelijk zijn een overzicht te krijgen van de evolutie (per jaar) van de kostprijs van het leerlingenvervoer op budgettair vlak, sedert 1971?

Nog op 28 oktober 1989 hoorde hij de Gemeenschapsminister verklaren, dit via een telefoongesprek met de BRT, dat alle achterstallige facturen (1987 en 1988) werden betaald. Nochtans meent hij te weten dat er in de provinciale kernen nog voor tientallen miljoenen frank aan facturen voor prestaties in 1988 liggen te wachten. (In de kern Oost-Vlaanderen: circa 17.000.000 frank). Is dit juist? Hoe komt het?

Door zijn voorgangers, de Ministers Van den Bossche en Chevalier, werd een dossier voor aankoop van 20 rijksbussen goedgekeurd, het bleef echter hangen bij de Minister van Begroting. Hoever staat die aangelegenheid? Heeft de Minister daar nog iets voor gedaan?

Het is zo dat sedert 1981 geen rijksbussen meer werden aangekocht, met het gevolg dat de ARGO nu de erfenis krijgt van een autobussenkerkhof waarmee enorme kosten van onderhoud en herstellingen gepaard gaan om de tientallen wrakken toch nog rijdende te houden.

Een lid vraagt een verduidelijking over het in de Toelichting (blz. 57) aangekondigde nieuwe concept inzake leerlingenvervoer ten behoeve van leerlingen uit het buitengewoon onderwijs.

De Gemeenschapsminister geeft de volgende verduidelijking. Het aangekondigde nieuwe concept inzake leerlingenvervoer ten behoeve van leerlingen uit het buitengewoon onderwijs beoogt in se een gevatte en concrete uitvoering van artikel 20 van de wet van 6 juli 1970 betreffende het buitengewoon onderwijs en het uitvoeringsbesluit van 7 februari 1974 betreffende de wijze waarop de vervoerkosten van de leerlingen in het buitengewoon onderwijs ten laste worden genomen van de Staat.

Het is de bedoeling om aan de betrokken onderwijsinstellingen voor buitengewoon onderwijs op het vlak van het leerlingenvervoer meer autonomie te verlenen qua organisatie van het collectief vervoer.

Het vervoer zal worden gesubsidieerd in functie van de beschikbare geldmiddelen en voor zover wordt voldaan aan de bepalingen van de wetgeving inzake overheidsopdrachten.

Voor de organisatie van het leerlingenvervoer in het algemeen opteert hij voor een responsabilisering vanuit de scholen in de subregio. Op vraag van een lid over het begeleidingsprobleem en de vergoeding hiervoor antwoordt de Gemeenschapsminister dat dit een element van de kostprijs is. Wie moet voor alles, o.a. ook voor het leerlingenvervoer, de kosten dragen? Het betreft hier een moeilijk dossier met veel facetten: zonaal vervoer, vervoer binnen het Gemeenschapsonderwijs, vervoer van gehandicapten.

In antwoord op de vragen van de Voorzitter stelt de Gemeenschapsminister dat er onderhandelingen worden gevoerd over de overheveling van de administratie van het leerlingenvervoer. De ARGO wordt hierbij betrokken. Principe hierbij moet zijn dat zo weinig mogelijk wordt versnipperd en dat zoveel mogelijk „gehelen” moeten worden overgeheveld.

De programmatiewet werd uitgevoerd: er bestaan nu 50 zones. De kostprijs per leerling is gedaald. Midden december zal een evaluatie van het leerlingenvervoer gebeuren. In 1975 betekende het leerlingenvervoer een budgettaire kost van 0,5 miljard frank; nu is dit 1,3 miljard frank. Dit blijkt uit de volgende tabel:

Kostprijs leerlingenvervoer	
1975	523.2
1976	695.3
1977	754.3
1978	807.5
1979	774.9
1980	818.6
1981	876.5
1982	987.8
1983	1031.9
1984	1138.5
1985	1169.5
1986	1183.4
1987	1200.7
1988	1255.3
1989	1294.7
1990	1259.7

Inzake de achterstallige betalingen stelt de Gemeenschapsminister dat het gesprek van 20 oktober 1989 met de BRT-radio over de achterstallige betalingen inzake het zonaal leerlingenvervoer-prestaties 1988 ging.

Gezien het lasten van het verleden betrof, heeft de nationale Regering de nodige geldmiddelen ter beschikking gesteld. De betalingen van deze achterstallige facturen zijn intussen volledig uitgevoerd.

Het is inderdaad juist dat in de gedeconcentreerde diensten voor leerlingenvervoer thans nog facturen liggen m.b.t. vervoerprestaties 1988 — andere dan zonaal vervoer, m.a.w. het gewoon Rijksonderwijs en het buitengewoon onderwijs alle netten.

In dit verband stipt de Gemeenschapsminister aan dat de Vlaamse Executieve zeer recent 23,5 miljoen frank heeft ter beschikking gesteld om de schuldvorderingen ingediend na 1 januari 1989 met betrekking tot prestaties 1988 te vereffenen. Zijn diensten zijn volop bezig hieraan uitvoering te geven.

Anderzijds deelt hij mee dat voor de schuldvorderingen waarvan de betaling op regelmatige wijze werd aangevraagd voor 31 december 1988, een bijkrediet van 30,7 miljoen frank werd aangevraagd. Alles laat vermoeden dat de nationale Regering eind november 1989 de vereiste begrotingsberaadslaging zal nemen.

Over het zonaal leerlingenvervoer verduidelijkt de Gemeenschapsminister dat sedert de oprichting van de wet van 15 juli 1983 houdende oprichting van de Nationale Dienst voor Leerlingenvervoer er in Vlaanderen 50 zones werden opgericht, m.a.w. de wet werd progressief uitgevoerd.

Men mag stellen dat:

- het bussenbestand van alle netten in deze zones met 25 procent werd gerationaliseerd;
- het aantal gereden kilometers is verminderd met 20 à 25 procent;
- de kostprijs per leerling enorm is gedaald.

In samenspraak met zijn collega van Openbare Werken en Verkeer wordt thans onderzocht op welke wijze de integratie van bijzondere autobusdiensten voor het ophaalvervoer van leerlingen in het openbaar autobusnet van de NMVB kan worden verwezenlijkt. Midden december zal een evaluatie worden opgemaakt van een aantal experimenten binnen het zonaal leerlingenvervoer.

Het voorstel van zijn voorganger om 20 nieuwe autobussen aan te kopen met de geldmiddelen voorzien op het Fonds van artikel 66.24 werd niet aanvaard door de Minister van Begroting gezien :

- deze middelen ontoereikend zijn en voor de aankoop niet mogen worden aangewend ;
- de circulaire dd. 23 december 1988 — budgettaire discipline, bepaalt dat, om de prerogatieven van de respectieve Raden en Executieven te vrijwaren, het past de uitgaven met betrekking tot de over te hevelen materies te beperken tot hun uiterste minimum. De grootste discipline is dan ook geboden: geen juridische verbintenissen zullen worden aangegaan welke nieuwe uitgaven met zich brengen voor de komende maanden en jaren. Dit houdt o.m. in dat geen overeenkomsten voor leveringen mogen worden gesloten.

De opmerking van het Rekenhof m.b.t. „Algemene werkingskosten andere dan deze bedoeld in de overige basisallocaties” kan als volgt worden weerlegd. Deze omschrijving is een samentrekking van 4 artikelen uit de vroegere begrotingen (1989 en voorgaande)

§ 2. Aankoop van niet-duurzame goederen en van diensten

12.01.02 Erelonen van advocaten en geneesheren — Gerechtskosten inzake burgerlijke, administratieve en strafzaken. — Presentiegelden, reis- en verblijfkosten van niet tot de diensten behorende personen. — Bezoldiging van niet tot de Administratie behorende deskundigen en prestaties van derden . . .0,1

12.02.02 Verbruiksuitgaven in verband met het betrekken van lokalen — met uitsluiting van de uitgaven voor energie — en uitgaven voor onderhoud. Leveringen van goederen en diensten: bureaukosten, vervoer, belastingen, vergoedingen, publikaties van het departement, beroepsopleiding, kleidij en andere administratieve uitgaven82,0

12.03.02 Uitgaven voor energieverbruik: stookolie, gas , benzine, electriciteit, kolen10,0

12.05.02 Allerhande vergoedingen aan het personeel voor werkelijke lasten en materiële schade evenals de vervoerkosten betreffende dienstreizen (met inbegrip van de bijdrage van de werkgever in de prijs van de sociale abonnementen) ...0,3

Met betrekking tot de opmerking inzake de „oprichting” dienst leerlingenvervoer: dit is de terminologie van de wet van 15 juli 1983 „houdende oprichting van . . .”

Het is evident dat deze kredieten niet de oprichting betreffen, wel de uitgaven die voortvloeien uit de oprichting. Het feit dat slechts 225 miljoen frank is voorzien moet als volgt worden begrepen : het Fonds bestemd voor de aanwending van de gelden voor het vervoer van leerlingen mag ook voor deze schuldvorderingen worden aangewend.

De opmerking van het Rekenhof inzake de kredietonderschatting met betrekking tot de artikelen 12.12.29 tot en met 12.15.29 is niet relevant gezien het herstel van het gratis leerlingenvervoer naar een vrije keuzeschool in het basisonderwijs van het Gemeenschapsonderwijs geen invloed heeft op de uitgaven met betrekking tot de organisatie van een ophaaldienst die door een beroepsvervoerder wordt verzekerd.

Afstandsonderwijs

Inzake het afstandsonderwijs vraagt een lid naar een evaluatie van het STOHO. Hoe ziet het aanbod van de cursussen er op dit ogenblik uit? Wat is de te verwachten evolutie in het open hoger onderwijs? Kan de Gemeenschapsminister voor dit onderwijs het studentenaantal opgeven, met de aanduiding man/vrouw-verhouding; en of het om een eerste of een tweede diploma gaat?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat het studenten-aantal sinds de stichting van het STOHO een belangrijke groei (ongeveer verdubbeld) kende.

Toch zijn zij als laag te evalueren omdat de werving van studenten „in laag profiel verloopt”. Een aantal universitaire studiecentra kunnen nauwelijks meer studenten opvangen, aangezien zij voor de studiebegeleiding nog niet gefinancierd worden. De begeleidingscapaciteit is beperkt. De financiering van afstandsstudenten (in feite deeltijdse studenten) zal deel moeten uitmaken van een ontwerp van decreet.

Het aantal studenten dat deze cursussen volgt, bedraagt ongeveer 1500 (ongeveer twee cursussen per student). Drie vierde van deze studenten zijn mannen, een vierde vrouwen. Van deze studenten heeft zowat 50 procent geen diploma secundair onderwijs; 20 procent heeft een diploma van het

hoger onderwijs van het korte type; 8 procent van het hoger onderwijs van het lange type; 12 procent van universitair onderwijs; van zowat 10 procent blijkt dit gegeven onbekend. Ongeveer 60 procent van alle studenten heeft een diploma secundair onderwijs dat toegang geeft tot het hoger onderwijs; 30 procent heeft dit niet; van de overige studenten is dit onbekend.

Als studiemotief vermelden de meeste studenten naast de ontwikkeling van eigen capaciteiten, ook het vergroten van de kans op een baan. Meer dan 70 procent van de studenten bevindt zich in de leeftijdscategorie 25-45 jaar. Meer dan 80 procent oefent een betaald beroep uit. Ongeveer 50 procent van de Belgische studenten zegt een diploma te willen halen in afstandsonderwijs en 38 procent zegt dat ze het gevolgde onderwijs niet elders in hun omgeving kunnen volgen. Eveneens 38 procent zegt dat zij aan de OU studeren vanwege het eigen tempo en het afstandskarakter (minder verplaatsingen en eigen plaats) van het onderwijs.

Hiermede wordt dus duidelijk dat afstandsstudenten een reëel nieuwe doelgroep worden voor de onderwijsinstellingen.

Te verwachten evolutie

Het initiatief voor Open Universiteit werd genomen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad. Na herhaalde adviezen operationaliseerde de VLIR in 1985 de samenwerking met de Nederlandse OU via de samenwerkingsovereenkomst waarbij zes universitaire studiecentra door de universitaire instellingen werden ingericht. Ook werden in het raam van het FKFO-project Open Universiteit eigen cursussen ontwikkeld. Daarenboven werden verdere internationale contacten gelegd (EADTU, SATURN, Open University GB).

De Ministeriële Werkgroep Coens-Kelchtermans formuleerde een advies, zoals voorzien in de Regeerverklaring, waartoe ondermeer de VLIR en de andere instellingen van het hoger onderwijs zich verbonden. Het advies omvatte een voorontwerp van decreet.

Het Studiecentrum Open Hoger Onderwijs werd opgericht in 1987 (operationeel vanaf 1988) en wordt paritair beheerd door de universitaire en de andere instellingen van hoger onderwijs. Het zette, als overgangsstructuur, in volledige continuïteit de VLIR-werkzaamheden voort (samenwerking NL, cursusontwikkeling, internationale, vooral Europese samenwerking.) Ook werd het concept Open Hoger Onderwijs verder uitgewerkt en een ontwerp van decreet voorbereid. Dit laatste werd door Minister Weckx ingediend bij de Vlaamse Executieve en voor advies naar de Raad van State gestuurd. Dit laatste was constructief.

Het is evident dat een organieke regeling voor het Open Hoger Onderwijs zich opdringt. In de lijn van de Regeerverklaring dient een ontwerp van decreet tot stand te komen dat (1) rekening houdt met het advies van de Raad van State; (2) eveneens reeds opgedane ervaringen verdisconteert.

Door de Raad van Bestuur van het Studiecentrum Open Hoger Onderwijs zal op basis van beide elementen een advies verleend worden dat rekening houdt met deze twee gegevens. Het ontwerp kan de volgende elementen omvatten:

- (1) de definitie van Open Hoger Onderwijs;
- (2) het onderwijsaanbod;
- (3) de inrichting van het Open Hoger Onderwijs door de bestaande onderwijsinstellingen;
- (4) taken en beheer van een beperkte centrale structuur;
- (5) de modulaire opbouw van programma's (met eventuele voorlopige regeling tot de hervorming van de academische graden);

(6) de toegang tot het hoger onderwijs voor open hoger onderwijsstudenten;

(7) de financiering van instellingen voor deeltijdse studenten in het Open Hoger Onderwijs.

Zolang het ontwerp van decreet niet goedgekeurd is, dient prioritaire aandacht uit te gaan naar de cursusontwikkeling en een voorlopige financiering van de studiebegeleiding.

De ontwikkeling van Open Hoger Onderwijs in Vlaanderen — zo blijkt overduidelijk — is ondenkbaar zonder een intense samenwerking met Nederland. Noch vanuit financieel, noch vanuit organisatorisch standpunt is het wenselijk de Nederlandse inspanningen in Vlaanderen te dupliceren.

Evaluatie van STOHO

Het was nog nooit gebeurd in Vlaanderen dat het hele hoger onderwijs de (universitaire en de andere instellingen) gezamenlijk het voortouw namen in een project, waarin bovendien over de ideologische grenzen heen zou worden samengewerkt. Dit wordt door de leden van de Raad van Bestuur van het Studiecentrum als uniek ervaren. Op het niveau van deze Raad verloopt dit project naar wens en in een gunstig en zeer open klimaat.

De leden van de Raad van Bestuur zijn ervan overtuigd dat het Open Hoger Onderwijs, als specifieke onderwijsvorm voor volwassenen, tevens een belangrijke bijdrage zal leveren tot de didactische vernieuwing van het contactonderwijs.

Samenwerking tussen instellingen, met Nederland en binnenkort in Europees verband (de oprichting van de European Open University wordt door de Europese Commissie voorbereid; EADTU, Eurostep, Channel E, Europace en SATURN werken Europees samen om deze met EC-gelden te helpen realiseren) verloopt vanzelfsprekend met geschilpunten op het operationele en ook op het principiële niveau (aangaande de missie van open hoger onderwijs). De Raad van Bestuur van het Studiecentrum maakt in eigen land de gewenste synthese en tracht de operationele problemen op te lossen.

Zo ligt nu de verlenging van de samenwerkingsovereenkomst met Nederland voor, ditmaal in principe van onbepaalde duur, maar zo opgevat dat zij elk jaar kan worden aangepast aan de beleidsontwikkelingen in beide landen. Het Studiecentrum heeft deze overeenkomst met mandaat van de universitaire instellingen met Nederland onderhandeld. (Zie ook bijlagen 3 (beschikbare Nederlandse OU-cursussen per 14 juni 1989), 4 (Nederlands cursusontwikkelingsplan 1989-1992), 5 (beschikbare Vlaamse cursussen-VLIR-project) en 6 (cursussen in ontwikkeling binnen STOHO))

Een lid meent dat de universiteiten niet zoveel belangstelling hebben voor het afstandsonderwijs. Uit vrees voor concurrentie namen zij een afstandelijke, zelf vijandige houding aan. De permanente bijscholing moet echter onze aandacht gaande houden; bovendien mag de Instructieve Omroep hierbij niet buiten beschouwing blijven. De ontwikkelingen in Nederland kunnen hier als voorbeeld worden gesteld. De permanente bijscholing moet wel meer gestructureerd verlopen.

In Vlaanderen opteerde men voor een globaal project dat niet beperkt bleef tot het universitaire niveau. Deze visie mag echter niet als gevolg hebben dat individuele projecten worden afgeremd.

De Gemeenschapsminister beaamt dat het enthousiasme van de universiteiten niet overal even groot en onverdeeld gunstig was. Via de begeleidingscentra en de overkoepeling door de VLIR worden de universiteiten bij de open univer-

siteit betrokken. De samenwerking tussen de universiteiten is echter niet eenvoudig te organiseren. Dat zij de nuttige ervaringen voor eigen gebruik aanwenden is begrijpelijk. Zij betonen echter slechts weinig enthousiasme om een bijkomend initiatief uit te bouwen.

Het behoort tot de wezenlijke opdracht van de BRT om een Instructieve Omroep uit te bouwen. Hierover worden gesprekken met de BRT gevoerd. Het betreft hier echter niet alleen een kwestie van het beschikken over de technische know-how. De openbare omroep rekent eveneens op financiële middelen uit het onderwijsbudget om de Instructieve Omroep uit te bouwen. Er wordt nu gewerkt aan de uitbouw van een eigen operationele structuur en cursustechniek. Via de decretale weg zal de inbreng van de Instructieve Omroep en de media in het geheel worden herdacht. De verlenging van de samenwerking met de Open Universiteit te Heerlen ligt momenteel ter tafel. Dit zou een verlenging van onbepaalde duur worden waarbij elk jaar een aanpassing aan het beleid mogelijk zou zijn. Het Nederlandse systeem valt immers zeer duur uit. Wij moeten gebruik maken van hun ervaringen om ons beleid te bepalen, wel rekening houdend met bepaalde begrenzings, onder meer inzake de beschikbare kredieten. Een sterkere samenwerking zonder te sterke binding is nodig. De Gemeenschapsminister wijst op het inhoudelijke onderscheid tussen het open hoger onderwijs (STOHO) enerzijds en het onderwijs voor sociale promotie en de basiseducatie anderzijds. Beide onderwijsvormen mogen niet te veel vermengen zoniet geraakt het open hoger onderwijs niet van de grond. Hij heeft moeite gehad om het bestaande samenwerkingsproject met Nederland aan te houden en dit wegens budgettaire redenen. Het initiatief blijft behouden, maar nu moet decretaal de opdracht en de werking ervan worden vastgelegd.

Een ander lid pleit voor een beperking van de bijscholingsinitiatieven. Er zal nu een parallelle structuur worden opgezet die veel zal kosten zonder dat een positief resultaat wordt gewaarborgd. In Nederland is het initiatief uitgegroeid tot een afzonderlijke universiteit. Hij betwijfelt dat het open hoger onderwijs in een aparte structuur moet worden ondergebracht; het wordt beter in de bestaande universiteiten geïntegreerd. Enkel het zuivere onderwijs voor sociale promotie moet worden uitgebouwd; een decreet is hiervoor niet nodig.

De Gemeenschapsminister repliceert dat het open hoger onderwijs een nieuwe doelgroep krijgt. Een groot aantal studenten bezit immers geen getuigschrift van secundair onderwijs, iets wat voor het volgen van het open hoger onderwijs geen verplichting is. Dit tweedekans-hoger onderwijs heeft dus duidelijk een sociale dimensie. Bovendien hebben deze studenten duidelijk behoefte aan dit onderwijs. Een aantal fundamentele opties moet worden genomen; prioriteiten moeten worden bepaald.

De universiteiten moeten niet enkel voor de basisopleiding instaan, maar ook voor de navorming: dit vormt een wezenlijk deel van hun opdracht. Het STOHO is een supplementair middel voor de democratisering van het hoger onderwijs. Vertrekkende van de bestaande universiteiten moet het systeem worden vernieuwd.

Een lid betreurt dat de universiteiten niet altijd de dragers van vooruitgang zijn, maar redeneren vanuit lijfsbehoud. De vernieuwde dynamiek wordt afgeremd zelfs lamgelegd. Ook in het contactonderwijs is een evolutie gaande. Deze mogelijkheden mogen wij uit behoudsgezindheid niet aan ons laten voorbijgaan.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat er ook binnen de VLIR en de universiteiten een beweging te noteren valt: de universiteiten beseffen voor welke uitdaging ze staan. Een interne dynamiek is nu nodig. Europa voltrekt zich ook op universitair niveau. Hij vreest dat in het toekomstig Europa geen enkele Vlaamse universiteit een eersterangsrol zal vervullen. Een bundeling der krachten zal nodig zijn om de Vlaamse universitaire wereld op de Europese evolutie voor te bereiden. Het Open Hoger Onderwijs is niet meer weg te denken uit ons aanbod inzake hoger onderwijs. Aan de Executieve zal de Gemeenschapsminister een soepel raamdecreet suggereren dat ten gronde in de Commissie voor Onderwijs en Vorming zal kunnen worden besproken. Een zo ruim mogelijke consensus moet mogelijk zijn voor de uitbouw van dit niet-traditioneel onderwijssysteem.

Een lid vraagt zich af of een zo duidelijke splitsing tussen het afstandsonderwijs en het contactonderwijs wel noodzakelijk is. Een gesprek over het herdenken van het onderwijs voor sociale promotie is noodzakelijk. Dit onderwijs mag niet enkel diploma-gericht zijn. Inzake vorming is er ook een duidelijke behoefte aan bijscholing. Waar moet het geheel worden gesitueerd? Met betrekking tot de verhouding tot de VDAB suggereert zij een financieringsvorm in samenwerking met de bedrijven. Een debat hierover ware wenselijk.

Een ander lid dringt aan op meer wetenschappelijk onderzoek in het onderwijs. Een reeks bijscholingen worden nu gecommmercialiseerd. Het onderwijs op technologisch vlak moet meer aandacht krijgen.

De Gemeenschapsminister beaamt dat de binding tussen afstandsonderwijs en contactonderwijs evident is. Bepaalde cursussen van het afstandsonderwijs kunnen ook aan de universiteiten worden gebruikt. Hij heeft wel vragen bij de wijze waarop dit tot op heden gebeurde. In het hoger onderwijs (universiteiten en HOBV) moet het essentiële via contactonderwijs worden overgedragen. Het HOKT komt nu teveel over als een voortgezet secundair onderwijs. Vandaar de geplande herstructurering.

Het onderwijs voor sociale promotie is niet alleen diploma gericht. Via een modulair systeem kunnen geïnteresseerden een bijscholing verwerven. Eigenlijk betreft het hier een persoonsgerichte vorming. Het geheel moet naar de inhoud en vorm worden herdacht waarbij een onderscheid tussen het beroepsrelevante en het algemeen vormende moet worden gemaakt.

Het beroepsrelevant aspect moet met andere instanties worden gecoördineerd. Oorspronkelijk waren de middenstandsopleidingen en de VDAB niet tot enige medewerking geneigd. Het wetenschappelijk onderzoek dat het HIVA ter zake verricht moet doorgaan, dit met voldoende respect voor ieders eigenheid. Maar men moet weten wie wat inricht, welke de inhoud en de effecten van de vormingscursussen zijn. Volgend jaar zal men de beleidsconclusies moeten trekken.

Het Bestuur van het Hoger Onderwijs en het Wetenschappelijk Onderzoek dient versterkt. In het kader van de herstructurering wordt hier een kans toe geboden. Dit bestuur wordt immers gevat door een bijzonder grote Europese opdracht. Als basisgegeven fungeert de idee om permanent een zicht te hebben op de verschuivingen in het onderwijs. Ook de automatisering dient hierbij te worden betrokken: op elke moment moeten er betrouwbare gegevens ter beschikking zijn. Dit impliceert bepaalde verplichtingen inzake de imput van de scholen naar de centrale administratie.

Basiseducatie

Een lid wijst erop dat in de sectie „Onderwijs voor Sociale Promotie” volgens de tabel 68 miljoen frank is voorzien voor basiseducatie.

De Toelichting is onduidelijk. Enerzijds wordt er een totaal van 88 miljoen frank i.p.v. 68 miljoen frank gegeven, anderzijds spreekt de toelichting alleen over de overname van de financiering der 5 VCVO-Experimenten, niet over al de andere initiatieven en projecten. (Alfabetisering, K.V.L.V., K.A.V., . . .) Nochtans werden die budgetten weggesneden uit de begroting cultuur (Vijfde Decreet) en wordt het nieuwe decreet pas voorzien voor 1 augustus 1990.

Moet de toelichting begrepen worden als de aankondiging dat het ontwerp van decreet slechts 5 (provinciale) centra zal voorzien?

Een ander lid herinnert eraan dat de Vlaamse Executieve zich inzake basiseducatie op 28 juni 1989 heeft voorgenomen een nieuwe regeling vanaf 1 september 1990 in werking te laten treden.

In de Toelichting blz. 56 staat: „De Gemeenschapsminister van Onderwijs heeft er zich ten aanzien van de Vlaamse Executieve toe verbonden voor 31 juli eerstkomend de krachtlijnen van een dergelijke regeling aan de Executieve voor te leggen”. In de Toelichting wordt voorts gesteld dat het krediet voor het VCVO-Experiment basiseducatie verlengd wordt tot 31 juli 1990 en dat er een bedrag van 62,5 miljoen frank wordt ingeschreven voor de nieuwe regeling die ingang moet vinden op 1 augustus 1990.

Wanneer wordt de nieuwe regeling van kracht: 1 september 1990 of 1 augustus 1990. (beide data worden aangehaald)? Wanneer kan het decreet op de basiseducatie in de Vlaamse Raad worden besproken ?

Een lid dat niet tot deze Commissie behoort, informeert eveneens naar de stand van zaken met betrekking tot de basiseducatie. In de begroting werden de kredieten voor de basiseducatie bij die van het onderwijs voor sociale promotie gevoegd. Wat is hiervoor de reden? Wordt er afgezien van een afzonderlijke decretale regeling voor de basiseducatie? Ook deze interveniënt wijst op de verschillen inzake data en bedragen. Hij stelt dat de Gemeenschapsminister van Cultuur geen enkele organisatie via het decreet op het ontwikkelingswerk wil subsidiëren. Er rest dus enkel het VCVO voor de betoelaging van de basiseducatie. Wat zal er gebeuren met de initiatieven die buiten het VCVO-experiment vallen? Hoe zullen zij gedurende 7 of 8 maanden zonder subsidies kunnen overleven?

De Gemeenschapsminister geeft hierop de volgende verduidelijking.

Voor de nieuwe regeling basiseducatie is in de begroting 1990 een bedrag van 68 miljoen frank voorzien. De toelichting bij de begroting geeft niet de krachtlijnen weer van de nieuwe regeling, wel de wijze waarop de financiële wetgeving van een nieuwe regeling werd geraamd: nl. in een eerste jaar zouden er maximaal een vijftal centra per provincie kunnen worden erkend.

Naast het bedrag van 68 miljoen frank voor de regeling basiseducatie blijft er op het Fonds voor Onderwijs en Vorming, een bedrag van 17.180 miljoen frank beschikbaar voor het Experiment-Basiseducatie van het VCVO van 1 januari tot 31 juli 1990. Dit Experiment is in het verleden steeds gesubsidieerd geworden via het Fonds voor Onderwijs en Vorming. In totaal zal het VCVO-Experiment v

thans voorliggende cijfers voor het **werkjaar** 1989-90, 29.480.000 frank aan de Vlaamse Gemeenschap kosten.

Via de betrokken verenigingen en de informatie vanwege de Gemeenschapsminister van Cultuur is het de Gemeenschapsminister van Onderwijs bekend dat de kredieten van het zogenaamde Vijfde Decreet onvoldoende zouden zijn.

Het lijkt hem nochtans niet meer dan normaal dat de verenigingen die thans op basis van het Vijfde Decreet zijn erkend en gesubsidieerd via dat decreet erkend en gesubsidieerd blijven, zolang er geen andere regeling van kracht is via **dewelke** de basiseducatie kan worden gefinancierd.

Hierover is er overleg tussen het kabinet van de Gemeenschapsminister van Onderwijs en het kabinet van de Gemeenschapsminister van Cultuur. De Gemeenschapsminister van Onderwijs is bereid samen met zijn collega de aandacht van de Vlaamse Executieve op deze problematiek te vestigen, opdat een oplossing zou kunnen worden gevonden.

Hij wil erop wijzen dat de op het Vijfde Decreet ontbrekende kredieten niet werden overgeheveld naar het **begrotingsdecreet** voor de basiseducatie. Alleen de kredieten die tot op heden voor het VCVO-project werden aangerekend op de kredieten van het Vijfde Decreet werden overgeheveld en dus niet de kredieten voor andere verenigingen wiens werking te maken heeft met basiseducatie.

Het Experiment-Basiseducatie opgezet door het VCVO en aan 100 procent gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap loopt af op 31 juli 1990. Dit betekent concreet dat de vormingsuren stoppen per 30 juni 1990 maar dat met het VCVO overeengekomen is dat subsidiëring, inzonderheid van het personeel, doorloopt tot 31 juli 1990 om het VCVO de gelegenheid te geven de resultaten van het voorbije schooljaar te verwerken.

De nieuwe regeling en het nieuwe **werkjaar** starten **normalerwijze**, naar analogie met het onderwijs en het sociaal-cultureel werk, in de maand september of oktober.

De kredieten die in het begrotingsontwerp 1990 zijn ingeschreven, zijn berekend op het in werking treden van een nieuwe regeling per 1 september 1990.

De krachtlijnen van een dergelijke nieuwe regeling zullen eerstdaags aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd. Daarbij zal de Gemeenschapsminister rekening houden met de ingeschreven begrotingskredieten, en de daaruit noodzakelijk te trekken conclusie, dat een regeling voor de **basiseducatie** geleidelijk zal moeten worden ingevoerd.

Een van de modaliteiten bij het invoeren van een regeling van de basiseducatie, die eveneens in de Vlaamse Executieve zal moeten worden besproken, is het feit of het invoeren van een regeling voor de basiseducatie, in een eerste fase niet best bij besluit van de Executie wordt ingevoerd — een werkwijze waarvoor sommige organisaties die zich met **basiseducatie** bezighouden pleiten om achteraf nog makkelijk noodzakelijke aanpassing voor deze betrekkelijk nieuwe werkvorm te kunnen doorvoeren — dan wel of meteen een decretale regeling moet worden ingevoerd.

Indien de Vlaamse Executieve opteert voor een decretale regeling neemt de Gemeenschapsminister aan dat deze tijdens het eerste trimester van 1990 nog door de Vlaamse Raad zal kunnen worden besproken.

Uit de kredieten van het Vijfde Decreet is dus 18 miljoen frank naar het onderwijsbudget overgeheveld. Het **onderwijsdepartement** heeft slechts een deel gekregen om, **tesamen**

met de bestaande onderwijskredieten, ter zake een beleid te voeren.

De Gemeenschapsminister voegt hier nog aan toe dat in het Regeerakkoord werd overeengekomen om bij de regeling van de basiseducatie rekening te houden met de bestaande initiatieven en met de vaststelling dat het gemeentelijke niveau belangrijk is op het vlak van de coördinatie. Hij pleit ervoor om een soepel kader van diverse mogelijkheden aan te bieden (dit gezien de bestaande verschillen op gemeentelijk vlak), waardoor de Executieve als dusdanig niet wordt verbonden.

Op gemeentelijk vlak kan de coördinatie en de erkenning gebeuren met eerbiediging van de bestaande initiatieven die van gemeente tot gemeente verschillen. De strijd tegen het analfabetisme heeft een andere inhoud dan een eeuw geleden. Er zijn immers niet veel mensen meer die niet kunnen lezen en schrijven. Met de strijd tegen het analfabetisme verstaat men in onze maatschappij de volwaardige opname in de samenleving. De alfabetisatie is hier een factor van.

Een lid wijst erop dat bij de begrotingsbesprekingen in de Commissie voor Cultuur de Gemeenschapsminister van Cultuur stelde dat ongeveer 40 miljoen frank uit zijn begroting van de basiseducatie naar de onderwijsbegroting werd overgeheveld. Een lid dat niet tot deze Commissie behoort, bevestigt dit. In deze Commissie worden er andere cijfers vooropgezet: dit vormt een belangrijk gegeven. De kern van het probleem wordt niet opgelost. Het VCVO-Experiment kost 29 miljoen frank. De nieuwe regeling per 1 september 1990 zal maximaal slechts 5 initiatieven per provincie toelaten en dit voor 4 maanden.

Alfabetisering in Vlaanderen valt niet onder het Vijfde Decreet en ook niet onder de VCVO-Experimenten. Alfabetisering Vlaanderen zal dus 9 maanden zonder kredieten moeten werken. Hij denkt dat dit niet de bedoeling van de Gemeenschapsministers van Onderwijs en Cultuur kan zijn.

De Gemeenschapsminister belooft dat hij voor het einde van het jaar, te samen met zijn collega van Cultuur, dit probleem aan de Executieve zal voorleggen. Hierover moet duidelijkheid worden geschapen en dit voor 1 januari aanstaande.

Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg

Voor de Integrale Kwaliteitszorg in het Onderwijs (IKZ) wordt jaarlijks op de begroting 10 à 12 miljoen frank ingeschreven. De Voorzitter van de Commissie meent te weten dat deze gelden wel degelijk aan het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg (VCK) worden overgemaakt. Over de aanwending ervan wordt echter door één persoon beslist. Deze persoon is gehuisvest in de UIA en staat in voor de coördinatie van de IKZ in Vlaanderen.

Hij heeft vernomen dat deze financiële middelen bijna integraal naar het katholiek vrij onderwijs afvloeien. Hij vraagt of het juist is dat er nu reeds gedurende 3 jaar 10 à 12 miljoen frank aan het VCK wordt uitgekeerd. Zo ja, wie beslist over de aanwending van het krediet en volgens welke criteria? Gebeurt er een evenwichtige verdeling over de verschillende netten? Waarom wordt alleen de UIA, en worden niet de VUB en de RUG, hierbij betrokken? Kan de aanwending van deze kredieten gedurende de laatste jaren worden verduidelijkt?

De Gemeenschapsminister zal de werkzaamheden van het VCK nader onderzoeken. Principieel stelt hij dat de verdeling van de middelen evenwichtig moet gebeuren. Het VCK

heeft een overeenkomst met de Vlaamse Executieve en beslist over de toewijzing van de middelen. De know-how beschikbaar aan de UIA zou de basis zijn voor de huidige toewijzing.

Vlaamse Vereniging voor Opleidingsprogramma's in het Buitenland

Met betrekking tot het Programma 35 (Algemeen Onderwijs en Vorming) stelt een lid een aantal vragen over de VVOB (Vlaamse Vereniging voor Opleidingsprogramma's in het Buitenland).

De begroting onderwijs voorziet 43 miljoen frank. Hoeveel bedraagt het totale budget van de VVOB? De VVOB stuurt leerkrachten uit naar de ontwikkelingslanden. Het ABOS doet dit echter ook. Wat is de verhouding VVOB — ABOS? Waarin bestaan de activiteiten van het VVOB? Naar aanleiding van de Algemene Vergadering van de VVOB in april 1989 kreeg de VVOB een nieuwe taakomschrijving.

Kan de Gemeenschapsminister hier enige toelichting bij geven? Hoeveel mensen zendt de VVOB op dit ogenblik uit en naar welke landen?

De Gemeenschapsminister geeft hierop de volgende uitvoerige toelichting.

De VVOB werd in 1982 opgericht. Het actieterrein van VVOB kan als volgt worden omschreven

- * Luik ontwikkelingssamenwerking
 - Afsluiten van samenwerkingsprogramma's met Derde Wereldlanden
 - Terbeschikkingstellen van leerkrachten, technici en andere deskundigen aan deze landen (regering, universiteiten en overheidsinstellingen)
 - Financiering door ABOS.
- * Cultureel luik
 - Terbeschikking stellen van leerkrachten Nederlands in Frankrijk en Marokko.
 - Terbeschikkingstellen van leerkrachten voor Nederlandstalige kinderen in Zaïre, Rwanda en Burundi.
 - Financiering door VVOB (toelagen Onderwijs).
- * Junior-deskundigenprogramma
 - Terbeschikkingstellen van jonge afgestudeerden, academici en technici van Belgische ondernemingen en internationale instellingen voor een „training on the spot” in Derde Wereldlanden.
 - Financiering door ABOS.

Voor het realiseren van deze objectieven zijn een aantal begrotingsmiddelen voorzien op de Gemeenschapsbegroting van Algemeen Onderwijs en Vorming. Voor 1990 is een bedrag van 43 miljoen frank voorzien. Dit bedrag heeft een dubbele bestemming:

- 33 miljoen zijn bestemd voor de werkingskosten van het VVOB-secretariaat te Brussel;
- 10 miljoen zijn voorzien voor het uitsuren van 10 leerkrachten Nederlands, zowel in Frankrijk als in een aantal ontwikkelingslanden (Marokko, Zaïre, Rwanda en Burundi).

Globaal gezien bedraagt het totale budget van VVOB:

- 43 miljoen Gemeenschapsministerie van Onderwijs
- Voorzien op begroting Ontwikkelingssamenwerking voor 1990: 300 miljoen

Globaal gezien is de kostendeling als volgt geregeld: het Gemeenschapsministerie van Onderwijs staat in voor de wer-

kingskosten van VVOB en voor de eigen VVOB-initiatieven (uitzenden van leraren Nederlands), terwijl het budget van Ontwikkelingssamenwerking (ABOS) de fondsen voorziet voor het realiseren van de Technische Bijstandsprogramma's met Derde Wereldlanden, en voor het Junior-programma.

Zowel ABOS als VVOB stellen onder meer leerkrachten ter beschikking van ontwikkelingslanden. ABOS doet dit in een projectbenadering, d.w.z. dat naast personeel tevens materiële en infrastructurele hulp wordt gegeven. Tevens voorziet ABOS studiebeurzen ten einde de opleiding van lokale kaders in België toe te laten.

VVOB stuurt leerkrachten uit in een **programmabepaling**, d.w.z. dat VVOB zich beperkt tot het uitzenden van gekwalificeerd personeel dat ter beschikking wordt gesteld van Derde Wereldlanden, en dit op basis van een lokaal arbeidscontract. Omdat VVOB zich zo snel mogelijk overbodemst wil maken, is de globale looptijd van de **VVOB-overeenkomsten** beperkt tot 6 jaar, ook al omdat er op dit ogenblik geen mogelijkheden zijn om de anciënniteit van de **VVOB-deskundigen** opgedaan in de VVOB-programma's te valoriseren bij een eventuele integratie van deze deskundigen in het onderwijs of in de openbare sector in België.

De Derde Wereldprogramma's die VVOB realiseert, worden gefinancierd door ABOS. Dit houdt in dat met ABOS regelmatig afspraken dienen te worden gemaakt over het type van programma dat kan in aanmerking komen voor financiering, over het aantal uit te zenden **VVOB-deskundigen** en over de landen die voor deze programma's gekozen kunnen worden.

Hoe werkt nu de VVOB?

De VVOB:

- prospecteert naar nieuwe programma's;
- onderzoekt de uitvoerbaarheid ervan;
- kiest de projecten in het licht van de doelstellingen vervat in haar statuten;
- sluit voor deze projecten een algemene conventie af met de belanghebbende regering of het bevoegd organisme;
- vertaalt voor elk project de voorwaarden waaraan de kandidaat moet voldoen;
- zoekt geschikte kandidaten;
- laat de pre-selectie uitvoeren door een ad hoc selectiecomité
- stelt de kandidaten voor aan de aanwervende instantie;
- verzorgt de voorbereiding en de begeleiding van de kandidaten.

Samenwerkingsmodaliteiten VVOB-programma's

* De VVOB-deskundigen uitgestuurd als coöperant vertrekken op basis van een lokaal arbeidscontract. VVOB sluit met de kandidaten een aanvullende overeenkomst af waarbij een aantal voordelen worden toegekend.

* De VVOB-programma's met Derde Wereldlanden zijn gebaseerd op het principe van kostendeling:

Het Derde Wereldland betaalt:

- lokaal loon
- huisvesting
- gedeelte van de reiskosten (behalve voor de **MOC-landen**).

De VVOB komt tussen voor:

- expatriatievergoeding
- sociale zekerheid en verzekeringen
- gedeelte van de reiskosten
- prospectie en selectie van de kandidaten
- begeleiding ter plaatse.

De verbintenissen van de **VVOB** worden vastgesteld in de VVOB-overeenkomst die voor een bepaalde duur de volgende voordelen en waarborgen verzekert:

- ziekteverzekering voor het wettelijk gezin
- pensioenbijdrage DOSZ
- ongevallenverzekering van de VVOB-coöperant
- bijstandverzekering voor de VVOB-coöperant en zijn wettelijke gezinsleden
- tussenkomst in de reiskosten (meestal heenreis)
- expatriatievergoeding, schommelend in functie van de levenskost.

* De leerkrachten Nederlands (cultureel luik) worden **full-time** betaald volgens de normale Belgische barema's. De sociale zekerheid wordt geregeld ofwel volgens het stelsel in het land (Frankrijk), ofwel identiek aan het VVOB-coöperatiestelsel.

* Het VVOB-juniorprogramma is gebaseerd op de volgende kostendeling:

De onderneming komt tussen voor:

- arbeidscontract en lokale kosten
- huisvesting
- gedeelte van de reiskosten

De VVOB voor :

- expatriatiepremie
- sociale zekerheid en verzekeringen
- gedeelte van de reiskosten.

Vorbereiding en begeleiding van de kandidaten

* De potentiële kandidaten worden in functie van de bestaande vacatures uitgenodigd op een info-dag die als volgt verloopt:

- inleiding over de VVOB als organisatie
- verbintenissen van de VVOB tegenover de coöperant
- vacatures
- moeilijkheden in verband met tewerkstelling in het land
- organisatie selectie
- taaltoets
- doelgerichte landen-info met video- en of diabeelden.

* Alle kandidaten worden geïnterviewd door een ad hoc selectiecomité, samengesteld uit leden van de Raad van Bestuur, en uit externe experts (professoren en leraren HO-BU) en een vertegenwoordiger van het VVOB-secretariaat, die instaat voor de administratieve opvolging van de selecties. Dit comité rangschikt de kandidaten naar waarde volgens objectieve criteria.

* Praktische infodag voor elk vertrek met:

- landenvademeca
- landenmediatheek
- algemene handleiding met praktische gegevens
- medisch onderzoek

* Jaarlijkse vormingscyclus voor de vertrekkenden in augustus (deze cyclus loopt een hele week)

* Opvang in het Derde Wereldland door een VVOB-vertegenwoordiger die instaat voor de begeleiding ter plaatse en die een lokale VVOB-nieuwsbrief verzorgt.

* VVOB-krant, ten einde de band tussen VVOB-Brussel en de coöperanten te verstevigen.

* Periodieke inlichtingenfiche en activiteitenverslagen.

* Bij verlof of definitieve terugkeer: herscholing of bijscholingsprogramma's in samenwerking met het ABOS, de VDAB, de universiteiten, enz..

De nieuwe taakomschrijving van de VVOB in april 1989 is een gevolg van de nieuwe institutionele situatie van de VVOB. Bij de oprichting in 1982 hing de VVOB af van de nationale Minister van Onderwijs. In de Raad van Bestuur was de Vlaamse Executieve weliswaar vertegenwoordigd, eerst door een Gemeenschapsminister (1982-1986) en daarna door 2 Gemeenschapsministers in de daarop volgende periode (1986-1989). Sinds de overdracht van onderwijs naar de Gemeenschappen, is de VVOB ook een integrerend deel geworden van de Vlaamse Gemeenschap. De naamsverandering van april 1989 had tot doel om de statuten aan te passen aan deze institutionele realiteit. Tevens wil de VVOB op deze manier het instrument worden van de Vlaamse Gemeenschap voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand met de Derde Wereldlanden. De VVOB hoopt tevens dat mede door de nieuwe taakomschrijving in de toekomst meer budgettaire middelen vrij zullen komen, zodat nog meer Vlamingen naar de Derde Wereld kunnen worden uitgezonden.

De Gemeenschapsminister geeft een overzicht van de VVOB-realisaties per 13 november 1989.

1. Landenprogramma's:
 - 230 deskundigen in volgende sectoren:
 - 169 onderwijs
 - 28 volksgezondheid
 - 17 ministeries
 - 2 sociale ontwikkeling
 - 14 parastatalen
 2. Onderwijs Nederlands:
 - 8 leraren
 3. Juniorprogramma:
 - 13 juniors:
 - 10 bedrijven
 - 11 landen
 4. VVOB-vertegenwoordigers:
 - 17 woordvoerders.
- Totaal: 268 deskundigen (in bijlage 7: landenuitsplitsing).

Nederlandstalig onderwijs in Brussel

Een lid wil van de Gemeenschapsminister een aantal cijfers vernemen over de leerlingenaantallen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel vanaf 1980 tot nu. Ze wil deze gegevens voor het basis-, het secundair en het hoger onderwijs en telkens opgedeeld volgens de schoolnetten.

Zou het eveneens mogelijk zijn het aantal vestigingsplaatsen per net en per graad mee te delen?

Tevens verlangt zij ook recente leerlingencijfers van het kunstonderwijs met beperkt leerplan (muziekonderwijs en onderwijs beeldende kunsten) in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Ook wil het lid de evolutie van de leerlingenaantallen kennen sedert de invoering van het inschrijvingsgeld in dit type onderwijs.

Zij verlangt een overzicht van de vestigingsplaatsen van deze onderwijsinstellingen in de 19 gemeenten van onze hoofdstad.

De Gemeenschapsminister verstrekt een uitvoerig antwoord op beide vragen. (Zie bijlage: 8)

Hij waarschuwt echter voor iedere vorm van triomfalisme die tegen de feiten ingaat. In Brussel is er zeker geen sprake van een succes.

Tewerkstelling en denataliteit

Een lid belicht de tewerkstelling in het onderwijs aan de hand van de door de studiedienst van haar fractie gemaakte analyse. Hierbij werden de cijfers gebruikt van de werkloze tijdelijken, ingeschreven bij de RVA in december 1988. Vervolgens gebruikten zij de lijst van de vastbenoemde boventalligen uitgedrukt in full-time betrekkingen voor februari 1989. De afvloeiingen op 55 jaar kunnen beschouwd worden als definitief. Men kan zich de vraag stellen of zij nieuwe werkgelegenheid scheppen, dan wel boventalligen tijdelijk redden. De arbeidsherverdelende maatregelen zijn eveneens vaak een uitlaatklep voor gedeeltelijk boventalligen. Ook bij de loopbaanonderbrekingen gaat het om een vlucht uit het onderwijs. Bovendien namen zij ook de terbeschikkinggestelden wegens ziekte in rekening omdat de cijfers duidelijk verwijzen naar de knelpunten van de malaise.

De tijdelijken/werklozen werden ondergebracht in groep B en verder niet vermengd met alle andere groepen, ondergebracht in A.

Het lid geeft, ter verduidelijking, de volgende cijfers:

Aantal leerkrachten zonder opdracht/1988-89	
A.	
Terbeschikking/ontstentenis van betrekking in F.T./febr. '89 (TBOB)	1.422
Terbeschikking/persoonlijke aangelegenheden 55 jaar/feb. '89 (TBPA)	789
Terbeschikking wegens ziekte/feb. '89 (TBZ)	329
Loopbaanonderbreking/F.T. (LO)	592
Bijzonder verlof en afwezig. verminderde prestaties in F.T./feb. '89 (VP)	125
TOTAAL	3.257
B.	
Werklozen/dec. 1988	4.686

TBOB	in abs. get.	% stijging t.o.v. 1987
Feb. 87	1.015	
Feb. 88	1.340	32 %
Feb. 89	1.422	40 %
TBPA		
Feb. 87	504	
Feb. 88	644	27 %
Feb. 89	789	56 %

Het lid wijst erop dat de 4.686 werklozen niet regelmatig gespreid zijn. Het probleem situeert zich op het vlak van het niveau, voornamelijk in het secundair onderwijs, en inzake de netten, in het Gemeenschapsonderwijs:

— 67,5 procent van de personeelsleden zonder opdracht komen uit het secundair onderwijs (dat 50 procent van alle leerkrachten omvat);

— 37 procent van de personeelsleden zonder opdracht komen uit het Gemeenschapsonderwijs (dat 19,5 procent van alle leerkrachten tewerkstelt).

Zij drukt de vrees uit dat, indien de dalende trend van het Gemeenschapsonderwijs zich voortzet, het neutraal onder-

wijs zal verdwijnen waardoor de keuzevrijheid ook onbestaande zal zijn. Maatregelen op het vlak van het niveau en het net zijn dringend nodig.

Met betrekking tot de onderwaardering van het beroep wijst het lid op de budgettaire aspecten van het probleem. Zij oordeelt dat de inrichtende machten zelf de mensen met een communicatieve ingesteldheid moeten aantrekken: deze personen worden nu door het bedrijfsleven afgeroomd. De besparingsmaatregelen deden personeel afvloeien zonder tot echte besparingen te leiden.

Het lid houdt een pleidooi voor het behoud van de vastheid der betrekkingen; nep-statuten en kwaliteit gaan immers niet samen.

Sinds het schooljaar 1989-90 kunnen vastbenoemde regenten en licentiaten les geven in de 2de graad ASO en de 3de graad BSO. Hierbij kunnen vastbenoemden de tijdelijken verdringen. Gebeurden hierbij grote verschuivingen ten nadele van regenten of van licentiaten?

Kan de Gemeenschapsminister meedelen hoeveel voltijdse opdrachten als regent en als licentiaat er waren tijdens het schooljaar 1988-89 en tijdens het schooljaar 1989-90, met telkens uitsplitsing per net.

- a) in de 2de graad ASO
- b) in de 3de graad BSO
- c) in de 2de graad ASO van de scholen met alleen 1ste en 2de graad
- d) in de 2de graad ASO van de scholen met 3de graad
- e) in de 3de graad BSO van de technische scholen
- f) in de 3de graad BSO van de ASO-scholen met BSO-afdeling.

Zij heeft vernomen dat vele licentiaten hun betrekking verliezen ten voordele van regenten. Zij meent dat de talrijke en goedkoopste groep het pleit zal winnen. Dit heeft besparingen tot gevolg, maar werkt niet kwaliteitsverhogend. Het lid heeft ook geruchten opgevangen als zouden de boventalligen niet meer volledig worden betaald wat 1,5 miljard frank aan besparingen zou opleveren.

De aanhoudende denataliteit zal tot een toenemende feminisering van het leraarsberoep alsmede tot een vergrijzing van het lerarenkorps leiden. De feminisering heeft vooral te maken met de motivatie: men beschouwt dit beroep te veel als een rest- of bijberoep. Als feministe pleit zij voor gelijke kansen voor man en vrouw. In de toekomst moeten er nog mannen in het onderwijs tewerkgesteld zijn zolang ze hebben de leerlingen geen mannelijke identificatiemodellen. Positieve discriminatie van de mannen is dus nodig.

Een ander lid herinnert eraan dat jonge afgestudeerden gedurende jaren onzeker zijn over hun toekomst: er komen weinig plaatsen vrij, er worden veel interims uitgeoefend. Dit leidt tot een afvloeien van de beste krachten uit het onderwijs.

Het vorig lid beaamt dit. Die malaise moet worden opgelost. Wel verwerpt zij de denkpiste van de selectieve loonsverhoging op basis van subjectieve criteria. Dit is een gevaarlijk idee dat geen rust brengt. De bedrijfswereld heeft nood aan geschoold personeel en wil hierin investeren. Er zijn 72.000 langdurig werklozen ouder dan 25 jaar die enkel lager onderwijs hebben gevolgd: men mag dit potentieel niet verloren laten gaan. Is er geen overeenkomst mogelijk waarbij het bedrijfsleven de herscholing en de bijscholing gedeeltelijk betaalt terwijl het onderwijs hiervoor de leerkrachten levert. Dit laatste via een tijdelijke detachering met behoud van

rechten, waardoor men gemotiveerden zou aantrekken. Zij breekt een lans voor een „sabbatjaar” voor alle leerkrachten: kwaliteit in het onderwijs is immers zeer belangrijk.

Kan de Gemeenschapsminister meedelen hoeveel opdrachten er gedurende dit schooljaar 1989-90 verloren gingen in het onderwijs, hoeveel werklozen ingeschreven zijn bij de VDAB en dit per niveau en per geslacht.

Zij wil ook graag weten, per niveau, per net, per geslacht, en met leeftijdsprofiel, hoeveel terbeschikkinggestelden er zijn wegens ontstentenis van betrekking, wegens persoonlijke aangelegenheden (55 jaar) en wegens ziekte; hoeveel loopbaanonderbrekingen en hoeveel bijzonder verlof en afwezigheden er zijn wegens verminderde prestaties. Voor het secundair onderwijs zag het lid graag een uitsplitsing ASO/KSO/TSO/BSO.

Een ander lid pleit eveneens voor rust in het onderwijs. Die is er nu nog niet. In zijn regio heeft hij voldoende bindingen met het onderwijs om dit aan te voelen. Het schooljaar is op vele plaatsen chaotisch begonnen ten gevolge van de grote autonomie van de directies om opdrachten al dan niet toe te wijzen. In een aantal scholen stelt hij hierbij een alleenheerschappij vast: participatie lijkt hier aangewezen. Het schoolmanagement is een prioritair te stellen doel voor het starten van volgend schooljaar.

De Gemeenschapsminister geeft een overzicht van de werkloosheid in oktober 1989.

De statistieken van de VDAB geven een gedetailleerd overzicht per arrondissement, provincie, aard onderwijzend personeel en geslacht.

Het belangrijkste element uit deze statistieken (zie samenvattende tabel) is dat er 4735 werkloze leerkrachten waren in oktober 1989. In vergelijking met het aantal (full-time) ambten (nl. 125139) is dit een werkloosheidspercentage van 3.7 procent, wat zeer laag is.

Het merendeel van de werkloze leerkrachten is vrouwen nl. 84 procent; 16 procent van de werklozen zijn mannen.

De werkloosheid is vooral geconcentreerd in het basisonderwijs (43 procent — waaronder 93 procent vrouwen) en in het lager secundair onderwijs (41 procent — waaronder 82 procent vrouwen). (Zie bijlage 9)

Gedetailleerde gegevens per niveau, per net, per geslacht en met het leeftijdsprofiel van terbeschikkinggestelden zijn niet altijd beschikbaar voor alle onderwijsnetten.

Voor het Gemeenschapsonderwijs zijn de gegevens vollediger dan voor het gesubsidieerd onderwijs. De reäffactatie is immers nog volop bezig en dit tot begin 1990. (Zie bijlage 10)

Voor het Gemeenschapsonderwijs verstrekt de Gemeenschapsminister de volgende gegevens:

TBS wegens ziekte 159
TBS voorafg. rustpensioen 23 in budgettaire FT-eenheden
loopbaanonderbreking 895 (FT + HT samen)
verminderde prestatie 445

Voor het gesubsidieerd onderwijs zijn de cijfers nog zeer fragmentarisch:

voorafg. rustpensioen 104
loopbaanonderbreking 5.002

Hij wijst op het stijgende aantal mensen dat vanaf 55 jaar, ten laste van het onderwijsdepartement, op pensioen gaat. Er werd hierbij uitdrukkelijk beoogd om de ouderen ten voordele van de jongeren te laten uittreden. Deze uittreding is niet oninteressant: men behoudt een bepaalde wedde en er zijn geen gevolgen voor het pensioen. Op de suggestie van een lid om voor de 1422 terbeschikkinggestelden een nieuw circuit te vinden, dit op vrijwillige basis, repliceert de Gemeenschapsminister dat dit niet eenvoudig te realiseren is. Via navorming kunnen zij een bijkomende kwalificatie verwerven zodat zij opnieuw kunnen worden ingeschakeld. Een globaal beleid is nodig om dit probleem op te lossen. Het betreft hier een structureel probleem. De Gemeenschapsminister beschikt over weinig budgettaire ruimte om een structurele oplossing uit te werken.

Over de verschuiving tussen de regenten en de licentiaten kan hij nog geen cijfers geven. In de tweede graad werd er gekozen voor een ontmoetingsruimte. Wel is het onjuist dat de regenten per definitie niet goed zijn en de licentiaten goed. Regenten hebben meer pedagogische bagage, licentiaten een meer vaktechnische opleiding. De verantwoordelijkheid van de scholen moet hier spelen onder meer via een ruimere participatie. De kwaliteit van de betrokken leerkrachten is belangrijk. Ook blijft bijscholing mogelijk.

De Gemeenschapsminister weerlegt de bewering als zou hij eraan denken de boventalligen niet meer volledig te betalen. Dit zou volgens hem een ramp zijn.

Herwaardering leraarsambt

Een lid wijst met betrekking tot de herwaardering van het leraarsambt op een maatschappelijk gegeven: waar staat het onderwijsambt tegenover andere (vergelijkbare) functies?

Als we spreken over herwaardering van het ambt, dan moeten we durven loskomen van de bestaande situatie en een projectie durven maken naar de toekomst. Vandaar dat het herfstoverleg alles bespreekbaar moet kunnen stellen, maar toch op korte termijn resultaten moet kunnen boeken:

- omkadering, prestatieregeling secundair onderwijs: regeling voor de 6 jaar SO.
- lokale autonomie: veronderstelt participatiedecreet
- statuut gesubsidieerd onderwijs/aanpassing statuut personeel gemeenschapsonderwijs.

Belangrijk is de problematiek van de ingroei en de uitgroei :

- jonge krachten worden nog moeilijk vast benoemd
- anderzijds worden diegenen die uit het onderwijsambt stappen in het vooruitzicht van het rustpensioen, betaald op kosten van het budget van onderwijs.

Wat zullen de gevolgen van de denataliteit zijn voor de tewerkstelling? Voor het schooljaar 1989-1990 is de daling van de schoolbevolking groter dan verwacht: 17.733 eenheden, terwijl slechts een vermindering met 10.000 was verwacht. Kan de Gemeenschapsminister de leerlingenaantallen bezorgen, zoals berekend op dit ogenblik, van het schooljaar 89-90 per niveau en per net (voorlopige cijfers)?

Kan worden nagegaan hoeveel leerkrachten (opgesplitst man/vrouw) een bijjob uitoefenen? (cf. cumilverklaringen)

Op 10 november is het herfstoverleg met alle onderwijsbetrokkenen gestart. Tot welke minimale concrete resultaten wenst de Gemeenschapsminister op korte termijn te komen? Welk decretaal werk moet hieruit kunnen voortvloeien? Wel-

licht moet om praktische redenen toch een onderscheid gemaakt worden tussen elementen die prioritair zijn en waarvoor men vlug tot resultaten kan komen enerzijds en gesprekselementen die een langere onderhandelingsperiode vergen, anderzijds.

Het lid oordeelt dat de budgettaire beweegruimte vrij eng is. Tijdens de commissiebespreking over de begroting 1989 werd er zeer sterk de nadruk op gelegd dat nieuwe initiatieven en de herwaardering van het ambt moesten worden gerealiseerd binnen de beschikbare budgettaire enveloppe.

Misschien bestaat de neiging om hierin te bescheiden te zijn en moeten de commissieleden durven stellen dat een maatschappelijke herwaardering van het onderwijs gepaard moet gaan met een extra financiële ruimte.

Een ander lid informeert naar de budgettaire mogelijkheden om een loonsverhoging toe te staan. Ook in het begrotingsdebat in de Openbare Vergadering zal deze bedenking worden geopperd. Hoe ziet de Gemeenschapsminister de ontwikkeling van de concertatie en de timing naar een besluitvorming toe? Hij meent dat de Gemeenschapsminister hierbij enigszins gebonden is door de te verwachten weerslag op de begroting. Hij vermoedt immers dat deze weerslag niet werd voorzien. Verwacht de Gemeenschapsminister zich misschien aan een budgettaire weerslag tijdens het schooljaar 1990-1991, en dus op de volgende begroting?

Een lid ontwikkelt een visie over de organisatie van het herfstoverleg met betrekking tot de herwaardering van het leraarsambt. Wordt dit gesprek over de herwaardering niet te veel met het sectorieel overleg vermengd? De herwaardering van het leraarsambt heeft met veel te maken en is dus geen typisch overleg. Bij het herfstoverleg moet dus een breed spectrum van gesprekspartners worden betrokken zoals de sociaal-economische milieus, de inrichtende machten, de ouders. Nadat dit breed overleg heeft plaatsgehad, zou, lichtjes afgescheiden van de eerste gesprekken, het typische overleg met de vakbonden over de financiële aspecten van de herwaardering kunnen worden gevoerd. Een interne studie van het COV wees op het feit dat de kleuterleid(st) in vergelijking met vergelijkbare beroepen, op 15 jaar tijd een financiële achterstand van 15 procent hebben opgelopen. Hij heeft dus begrip voor het financiële luik van de herwaardering, maar een voorafgaandelijk breed overleg is nodig.

Een ander lid oordeelt eveneens dat de herwaardering niet enkel betrekking heeft op het financiële aspect, hoewel dit zeer belangrijk is. Zijns inziens kan goed onderwijs enkel worden verstrekt door goed opgeleide, maar tevens gemotiveerde personen. Is dit ook de zienswijze van de Gemeenschapsminister?

In zijn repliek stelt de Gemeenschapsminister dat tijdens de eerste bijeenkomst van 10 november jl. kennis werd genomen van de voorstellen van de vertegenwoordigers van de inrichtende machten, personeelsorganisaties, ouderverenigingen, en van de sociaal-economische milieus. De prioriteiten zullen pas worden vastgelegd tijdens de vergadering van 22 november a.s. Zelf vindt de Gemeenschapsminister dat volgende onderwerpen op korte termijn hun beslag moeten krijgen:

1. de uitvaardiging van een wettelijk statuut in het gesubsidieerd onderwijs en de herziening van het statuut in het gemeenschapsonderwijs ;
2. de omkadering en prestatieregeling in het secundair onderwijs ;
3. de herziening van het stelsel van terbeschikkingstelling en reaffectatie ;

4. de participatieregeling in het gesubsidieerd onderwijs ;
5. de oprichting van de onderwijsraad ;
6. de herstructurering van de gemeenschapsinspectie en de oprichting van pedagogische begeleidingskaders.

De participatie dient zeker decretaal geregeld.

In de begroting 1990 wordt ervan uitgegaan dat het aantal leerlingen (basis, bo, secundair, HOBu en sociale promotie) voor het globaal schooljaar 1990-1991 met 0.7 procent is verminderd ten opzichte van het schooljaar 1989-1990. De grootste verminderingen zijn te verwachten in het secundair (- 1.7 procent) en het basisonderwijs (- 0.5 procent); voor het HOBu is een stijging verrekend (2.1 procent).

Zoals de Gemeenschapsminister reeds in zijn inleiding uitvoerig toelichtte, is het tewerkstellingseffect van de denataliteit niet proportioneel. Rekening houdend met de mogelijkheden inzake afvloeiing werd het effect van de denataliteit op het aantal budgettaire ambten voor het schooljaar 1990-1991 verrekend op 1053 ambten (waarvan 1003 in het secundair, 231 in het basisonderwijs en een toename met 181 ambten in het hoger onderwijs). (Zie bijlage 11 — Schoolbevolking in het lager en secundair onderwijs)

De Gemeenschapsminister wijst op de voortdurende nood aan opleiding, vorming en studie en dit ook na de schoolplicht. De middelen hiervoor moeten niet noodzakelijk binnen het onderwijsdepartement worden gevonden. Hierbij moet eveneens de problematiek van de herwaardering van het leraarsambt worden besproken. Er is dus een denataliteit, zonder dat de budgettaire besparingseffecten moeten worden overroepen. Bij de herwaarderingsgesprekken moeten dus worden besproken: de omkadering, de prestatieregeling, het personeelsstatuut, de inhoud van de opleiding, de organisatie van de navorming en de uitbreidingsmogelijkheden naar andere beroepen toe.

Wel stelt de Gemeenschapsminister de vraag naar de prioritaire behandeling van de onderwijsproblematiek. Zal de belangstelling van de Executieve zich niet eerder op andere domeinen — zoals leefmilieu, gezondheidszorg, enz.. — dan op onderwijs richten?

Europa en de gelijkwaardigheid van de diploma's

Een lid stelt een aantal vragen over de gelijkheid van de diploma's op Europees vlak. Hoeveel staat men hiermee op Europees vlak?

Zal het HOLT zich binnen het Europa 1992 als onderwijs van universitair niveau kunnen handhaven? Hoeveel studenten namen/nemen deel aan het Erasmusproject

- in 1988-1989, 1989-1990
- per universiteit/studierichting
- per bezochte universiteit.

Tot nog toe heeft Europa zich — naast de uitwisseling van studenten — vooral met de gelijkwaardigheid van de diploma's beziggehouden, in feite vooral met het aspect beroeps-toegankelijkheid. De indruk ontstaat dat de Europese instanties zich nu nadrukkelijker met andere onderwijsaspecten willen inlaten en zich dus eigenlijk een ruimere onderwijsbevoegdheid willen toeëigenen. Is die indruk juist? Hoe ziet de Gemeenschapsminister dit evolueren?

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat de EG in een eerste fase activiteiten heeft ontwikkeld om voor bepaalde academische diploma's en diploma's van het HOBu de voor-

waarden voor erkenning vast te leggen. Dit gebeurde door richtlijnen voor architecten, artsen, verpleegkundigen, vroedvrouwen, apothekers, advocaten, diergeneeskundigen en tandartsen.

In functie van de interne markt van 1 januari 1993 heeft de EG nu gekozen voor een meer globale aanpak. Richtlijn 84 van 21 december 1988 heeft de EG-lidstaten de opdracht gegeven samen een reglementering uit te werken voor de vereiste diploma's en regels van toegang tot gereguleerde beroepen, d.w.z. beroepen die slechts kunnen worden uitgeoefend als aan wettelijke eisen is voldaan (leraren, openbaar ambt, notaris, accountant, landmeter, enz...). Deze actie wordt echter beperkt tot die beroepen die het bezit van een diploma van minstens drie jaar „postsecundair” onderwijs vereisen. Deze actie moet afgewerkt zijn tegen 1 januari 1991. België heeft het op zich genomen om de beroepen van licentiaat-geaggregeerde wiskunde en onderwijzer als test-cases aan een grondig onderzoek te onderwerpen.

Blijft echter de mogelijkheid — die sedert jaren in ons land bestaat — voor de Gemeenschapsministers om de gelijkwaardigheid met buitenlandse diploma's te verlenen. Dit gebeurt zowel voor de academische graden als voor de HOBU-diploma's. Soms is die gelijkwaardigheid vastgelegd in bilaterale overeenkomsten tussen landen (wat ons betreft: Nederland, Groot-Hertogdom Luxemburg en gedeeltelijk Frankrijk). Hun diensten kunnen daarbij gebruik maken van het EG-netwerk van NARIC of National Academic Recognition Information Centers in alle lidstaten. Deze centra verzamelen informatie over de diplomavooraanvragen in eigen land en in de andere lidstaten.

Alhoewel in bijna alle EG-verordeningen de term „universiteit” wordt gebruikt, bedoelt men daarmee toch het hele postsecundair onderwijs, dus ook ons HOBU en a fortiori ook het HOLT. Men hanteert die algemene term omdat in veel lidstaten de universiteit voor een groot gedeelte zelfs heel het HOBU dekt. De Gemeenschapsminister ziet niet in hoe door de gelijkwaardigheidsacties het HOLT zijn status kan verliezen. De reglementering voor architecten en verpleegkundigen (dus ook HOKT), toont duidelijk aan dat onze diploma's ruimschoots voldoen aan de Europese normen, meer nog: model hebben gestaan voor die normen.

De Gemeenschapsminister verheugt zich over het toenevend succes van het Erasmus-project.

In 1988-1989 werden voor Vlaanderen 265 Erasmusbeurzen toegekend. Dit aantal kan als volgt uitgesplitst worden:

Studierichtingen:	
Landbouw	6
Architectuur	1
Kunst	8
Economische wetenschappen	26
Technische wetenschappen	24
Geografie en geologie	6
Mens-, sociale wetenschappen	15
Talen	61
Rechten	59
Wiskunde + informatica	5
Medische wetenschappen	11
Natuurkunde	13
Andere wetenschappen	21
	265

Universiteit		
— per instelling		
VUB	9	= 216 of 82 procent
RUG		30
KUL		139
UIA		33
UFSIA		5
HOBU		
— per instelling		
HTIHH Heverlee	5	= 48 of 18 procent
PHVT Gent		16
EHL Diepenbeek		16
RVT Brussel		4
NHISK Antwerpen		4
IPHS Brussel		4
		265

Deze bezochte instellingen in het buitenland zijn in bijlage 12 vermeld.

Alhoewel nog geen preciese cijfers kunnen worden verstrekt, is voorgenomen tijdens het academiejaar 1989-1990 459 Vlaamse Erasmus-studiebeurzen toe te kennen.

Dit cijfer kan als volgt worden uitgesplitst:

Universiteit		
— per instelling		
VUB	24	= 350 of 78 procent
RUG		30
KUL		197
UIA		51
UFSIA		5
. HOBU		
— per instelling		
EHL Diepenbeek	17	= 109 of 22 procent
RVT Brussel		18
HAIR Antwerpen		7
PHAI Hasselt		2
KVHA Antwerpen		8
PHVT Gent		13
HIVT Antwerpen		2
HIPB Gent		9
HITHH Heverlee		3
KASKA Antwerpen		3
Normsch. Eeklo		10
KIHS Mechelen		2
St. Lucas Gent		4
VLECHO Brussel		11

De bestemming van deze studenten wordt in bijlage 13 geleverd.

Tot op vandaag behoort de algemene onderwijspolitiek niet tot de politieke opdrachten van de EG. De EG is georganiseerd met een duidelijke sociaal-economische gerichtheid. Het onderwijs kan in EG-verband slechts indirect benaderd worden via artikel 128 van het Verdrag van Rome (beroepsopleiding) en artikel 235 van hetzelfde verdrag (residuaire bevoegdheden). In het eerste geval is een gekwalificeerde meerderheid in de Raad vereist, in het andere geval volstreekte consensus.

Spijts deze handicap hebben de Raad en de Commissie sedert 1974 (eerste Raad van Onderwijsministers) toch een grote werkzaamheid aan de dag gelegd, wat blijkt uit de vele

succesrijke acties en projecten (Erasmus, Comett, Petra, Lingua, enz..) Er gaan nu inderdaad stemmen op — die gedachte werd door de Gemeenschapsminister van Onderwijs voor het eerst verwoord op de informele vergadering van de Ministers van Onderwijs in Segovia — om de onderwijspolitiek via een wijziging van het Verdrag van Rome te integreren in de totale opdracht van de EG. Het lijkt immers geen twijfel dat het onderwijs zonder meer in de eerste lijn optreedt voor de sociaal-economische en culturele uitbouw van Europa. Het zal echter geen gemakkelijke klus zijn het Verdrag in die zin aan te passen.

De Gemeenschapsminister pleit voor een sterkere uitbouw van het Europa der Twaalf. Hij zal de nationale Regering via een nota dienaangaande vatten. De Vlaamse Raad heeft ter zake een dubbele, tevens complementaire opgave te realiseren en dit naar Vlaanderen en naar Europa toe. Deze dubbele opdracht, namelijk autonomie voor de Vlaamse Gemeenschap en de inschakeling in het Europees verband, moet worden gerealiseerd. De nationale Regering heeft sedert de Grondwetsherziening nog weinig onderwijsbevoegdheden. Deze interessante evolutie ziet hij bovendien in alle federale en geregionaliseerde landen: elke taal- of culturele gemeenschap of sociaal-economische realiteit wil een eigen onderwijsbeleid voeren met inbegrip van het leggen van bruggen naar de Europese dimensie.

C. AMENDEMENTEN

Door de Vlaamse Executieve worden er drie amendementen ingediend. (stuk 8-B (1988-1989 — Nr 2)

Het eerste strekt ertoe de tekst van artikel 84 van het ontwerp van decreet te vervangen door wat volgt:

„Artikel 84

De Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting wordt ertoe gemachtigd, op voordracht van de Gemeenschapsminister van Onderwijs, de waarborg van de Vlaamse Gemeenschap te hechten aan een lening op te nemen door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen of een door haar aan te wijzen gespecialiseerde dochtervennootschap.

De opbrengst van deze lening dient door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen respectievelijk door de door haar aangewezen gespecialiseerde dochtervennootschap te worden doorgestort aan de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs ten belope van 1.648,0 miljoen frank ten behoeve van het Gemeenschapsonderwijs en aan de Dienst voor Infrastructuurwerken voor het Gesubsidieerd Onderwijs ten belope van 500,8 miljoen frank ten behoeve van het officieel gesubsidieerd onderwijs en 1.824,6 miljoen frank ten behoeve van het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Deze middelen worden aangewend ter financiering van beheer, onderhoud en investeringen in schoolgebouwen

De verantwoording luidt als volgt:

Het is een aanvulling gelet op het feit dat de GIMV, via haar gespecialiseerde dochtervennootschappen, op dit vlak reeds een ervaring heeft opgebouwd.

Het tweede amendement strekt ertoe in Afdeling II, Sectie 28, Sectie II, Hoofdstuk I bis, artikel 70.05.28 C een materiële vergissing te corrigeren.

De ontvangsten van het jaar en de uitgaven van het jaar respectievelijk „106,7 miljoen frank” en „107,8 miljoen frank” worden respectievelijk „0,0 miljoen frank” en „1,1 miljoen frank” en de totalen voor Hoofdstuk I bis en voor Sectie 28 — PMS-centra voor de ontvangsten en de uitgaven respectievelijk op „0,0 miljoen frank” en „1,1 miljoen frank”.

Een correctie van een materiële vergissing gebeurt eveneens door het derde amendement op Sectie 35, I, Hoofdstuk I, artikel 60.03.35 A:

„De ontvangsten en uitgaven ten belope van respectievelijk ”0,0 miljoen frank,, en ”0,0 miljoen frank,, worden respectievelijk op ”280,0 miljoen frank,, en ”280,0 miljoen frank,, gebracht.

Het totaal voor de ontvangsten en uitgaven van Hoofdstuk I respectievelijk wordt op ”589,4 miljoen frank,, en ”645,7 miljoen frank,, gebracht en het totaal voor de ontvangsten en uitgaven van Sectie 35 respectievelijk op ”1.993,2 miljoen frank,, en ”2.962,1 miljoen frank,,.

De algemene totalen voor Afdeling II voor de ontvangsten en voor de uitgaven worden respectievelijk op ”70.021,6 miljoen frank,, en ”73.004,9 miljoen frank,, gebracht.

D. STEMMING

De decreetsbepalingen en de secties die tot de bevoegdheid van de Commissie voor Onderwijs en Vorming behoren, alsmede de drie amendementen voorgesteld door de Executieve, worden door de Commissie telkens met 8 stemmen tegen 3 aangenomen. De conformiteit van de administratieve begroting met de algemene doelstellingen van de programma's wordt eveneens met 8 stemmen tegen 3 bevestigd.

BIJLAGE 1

1. Gesubsidieerd Vrij Onderwijs

1. Lorette-instituut Begijnenstraat 35 2800 MECHELEN 1.073.067	14 u.
2. Sint-Jozefinstituut Plein 26 8500 KORTRIJK 3.098.035	10 u.
3. Annuntiata-instituut Vleeshouwersstraat 22 8480 VEURNE 3.208.018	13 u.
4. Vrij Katholiek Onderwijs — Bovenbouw Kloosterstraat 42 1890 OPWIJK 2.229.011	9 u.
5. Sint-Henricusinstituut Oude Steenweg 81 2000 ANTWERPEN 1.002.196	10 u.
6. Vrij Technisch Instituut Cardijnlaan 2 8160 DIKSMUIDE 3.039.010	16 u.
7. Sint-Agnesinstituut Turnhoutsebaan 79 2200 ANTWERPEN 1.017.028	11 u.
8. St.-Jozefsinstituut Bovenbouw Prof. Scharpélaan 23 3230 BEGIJNENDIJK-BETEKOM 2.024.007	8 u.
9. Sint-Bernardusinstituut Assenedestraat 18 9968 ASSENEDE-BASSEVELDE 4.019.002	18 u.
10. Xaveriuscollege Collegelaan 36 2200 ANTWERPEN 1.019.002	28 u.
11. Instituut St.-Lutgardis Dreef 47 9930 ZOMERGEM 4.292.007	4 u.
12. Instituut voor Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie „Parnas” Stationsstraat 301 1701 DILBEEK 2.061.009	9 u.
13. Instituut „De 4 winden” Vierwindenstraat 60 1080 BRUSSEL 2.197.505	10 u.
14. Instituut van de Heilige Familie Jan Moorkensstraat 95 2600 BERCHEM 1.008.024	13 u.
15. Biotechnicum Kaulillerweg 3 3598 BOCHOLT 7.016.011	13 u.
16. Sint-Stanislascollege Fred. De Merodestraat 34 2600 ANTWERPEN 1.008.023	7 u.

17.	Sint-Theresiacollege Veldstraat 11 2920 KAPELLE-OP-DEN-BOS 2.142.005	31 u.
18.	Instituut Immaculata Berm 12 3600 GENK 7.041.041	24 u.
19.	Ten Bogaerde Instituut Marktplein 5 8450 NIEUWPOORT 3.136.006	25 u.
20.	Technisch Instituut Sint-Agnes Turnhoutsebaan 226 2200 BORGERHOUT 1.017.004	15 u.
21.	Sint-Paulus Instituut Tuinwijklaan 2 9550 HERZELE 4.088.012	10 u.
Totaal Gesubsidieerd Vrij Onderwijs		298 u.

2. Gesubsidieerd Officieel Onderwijs

1.	Gemeentelijk Technisch Instituut Marius Renard Ropsy Chaudronstraat 7 1070 BRUSSEL 2.003.062	14 u.
2.	Provinciaal Technisch Instituut Rivierenhof Turnhoutsebaan 250 2100 ANTWERPEN (DEURNE) 1.027.005	19 u.
3.	Stedelijke Middenschool nr. 12 Kleine Bredastraat 2A 2040 ANTWERPEN 1.002.461	10 u.
4.	Stedelijk Instituut voor Secundair Onderwijs Paardenmarkt 94 2000 ANTWERPEN 1.002.228	4 u.
5.	Stedelijke Middenschool nr. 3 Lange Beeldekenstraat 264 2008 ANTWERPEN 1.002.459	8 u.
6.	Stedelijk Instituut voor Secundair Onderwijs Jan De Voslei 6 2020 ANTWERPEN 1.002.070	15 u.
Totaal Gesubsidieerd Officieel Onderwijs		70 u.

3. Gemeenschapsonderwijs

1.	Koninklijk Technisch Atheneum Albert 1 Square 43 1070 ANDERLECHT 2.003.063	5 u.
2.	Koninklijk Atheneum Brussel-Schaarbeek Ch. Gilisquetlaan 34 1030 BRUSSEL 2.269.001	37 u.
3.	Koninklijk Atheneum Sint-Jans-Molenbeek Toverfluitstraat 19-21 1080 BRUSSEL 2.197.001	10 u.

4. Rijksmiddenschool Einsteinlaan 1 8420 DE HAAN 3.089.005	13 u.
5. Rijksmiddenschool Stationsstraat 82 9880 AALTER 4.003.001	5 u.
6. Hoger Rijksinstituut voor Economisch, Paramedisch en Sociaal Hoger Onderwijs — HRIEPSHO Renaat De Rudderlaan 6 8500 KORTRIJK 3.098.004	16 u.
7. Koninklijk Technisch Atheneum Stationsstraat 8 9550 HERZELE 4.088.004	32 u.
8. Koninklijk Technisch Atheneum Markgravenstraat 25 2410 HERENTALS 1.044.017	2 u.
9. Koninklijk Technisch Atheneum 1 Maastrichterstraat 10 3700 TONGEREN 7.173.006	41 u.
10. Rijksmiddenschool Lebbeke-Buggenhout Rossevaalstraat 47 9370 LEBBEKE 4.113.016	10 u.
11. Rijksmiddenschool Gaversesteenweg 195 9220 MERELBEKE 4.143.004	35 u.
12. Hoger Rijksinstituut voor Tuinbouw de Bavaylei 116 1800 VILVOORDE 2.315.003	20 u.
13. Rijksmiddenschool Lennik/St.-Pieters-Leeuw Karel Keymolenstraat 35 1680 LENNIK 2.279.005	2 u.
14. Hoger Rijksinstituut voor Toerisme, Hotelwezen en Voedingsbedrijven Elfde Liniestraat 22 2500 HASSELT 7.058.061	22 u.
15. Rijksmiddenschool Soest SPB 1 4090 BSD 004026	5 u.
16. Koninklijk Atheneum Soest SPB 1 4090 BSD 004024	30 u.
17. Rijksmiddenschool Luedenscheid Post 10 4090 BSD 00402 1	55 u.
18. Rijksmiddenschool Volksmarsen Post 37 4090 BSD 004022	10 Ll.
19. Koninklijk Atheneum Bensberg SPB 8 4090 BSD 004023	20 u.
Totaal Gemeenschapsonderwijs	370 u.
Algemeen totaal Secundair Onderwijs	738 u.

BASISONDERWIJS

Ontwerp van antwoord op vragen gesteld door de commissieleden

6) Mammoetdecreet art. 2 (b. pagina 5)

0,25 % afwijkingen

Voor het gewoon en buitengewoon basisonderwijs stelt de Gemeenschapsminister van Onderwijs aan de Vlaamse Executieve voor om van de 0,25 % afwijkingen voor het schooljaar 1989-1990 vijftig (50) lestijden toe te kennen.

Gezien het geringe aantal worden deze 50 lestijden in reserve gehouden voor bijzondere omstandigheden zoals b.v. foutieve berekeningen van het lestijdenpakket die te goeder trouw uitgevoerd worden.

BIJLAGE 2

Ministerieel besluit houdende benoeming van de leden
van de erkenningscommissie voor de navorming

De Gemeenschapsminister van Onderwijs,

Gelet op het decreet van 5 juli 1989, betreffende het onderwijs, inzonderheid artikel 81 ;

Gelet op het besluit van 13 september 1989 van de Vlaamse Executieve betreffende de organisatie, de coördinatie en de financiering van de navormingsactiviteiten voor de personeelsleden van het onderwijs en van de psyche-medisch-sociale centra, inzonderheid artikel 8 ;

Gelet op het Besluit van de Vlaamse Executieve van 22 februari 1989, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Executieve van 3 mei 1989, tot delegatie van de beslissingsbevoegdheid van de leden van de Vlaamse Executieve ;

BESLUIT :

Artikel 1

De heer Monard G., Secretaris-generaal, wordt voor een termijn van zes jaar, benoemd tot Voorzitter van de Erkenningscommissie voor de Navorming.

Artikel 2

De heer Laumen R., Wnd. Inspecteur-generaal bij de Vlaamse Gemeenschap, wordt voor een termijn van zes jaar benoemd tot ondervoorzitter van de Erkenningscommissie voor de Navorming.

Artikel 3

De hiernavermelde personen worden voor een termijn van zes jaar benoemd tot lid van de Erkenningscommissie voor de Navorming :

1. Vertegenwoordigers van de meest representatieve groeperingen van de inrichtende machten :

a) voor het officieel onderwijs :

werkende leden :	plaatsvervangende leden :
— de heer Van De Velde G. ARGO Regentlaan 40 1000 Brussel	— De heer Van Den Brande J. ARGO Regentlaan 40 1000 Brussel
— de heer Wellens J. ARGO Regentlaan 40 1000 Brussel	— mevrouw Stroobants L. ARGO Regentlaan 40 1000 Brussel
— de heer De Waele E. VBSG Aarlenstraat 53, bus 4 1040 Brussel	— de heer Mergaerts J.P. VBSG Aarlenstraat 53, bus k4 1040 Brussel
— mevrouw Vervliet E. CONO Hofstraat 15 2000 Antwerpen	— de heer Vanneste H. CVPO Kolonienstraat 18-24 1000 Brussel

b) voor het vrij onderwijs :

werkende leden :	plaatsvervangende leden :
— de heer Beirnaert R. NSKO Guimardstraat 1 1040 Brussel	— de heer Van Horebeek G. NSKO Montoyerstraat 25 1040 Brussel
— de heer Van Den Brande M. NSKO Guimardstraat 1 1040 Brussel	— de heer Roose M. NSKO Guimardstraat 1 1040 Brussel
— de heer Maegerman L. NSKO Guimardstraat 1 1040 Brussel	— de heer Van De Broeck E. NSKO Guimardstraat 1 1040 Brussel

— de heer Crevits P.
NSKO
Guimardstraat 1
1040 Brussel | — de heer Verbeek J.
NSKO
M. Lemonnierlaan 129/5
1000 Brussel |
|---|--|

2. Vertegenwoordigers van de representatieve vakorganisaties :

a) voor het officieel onderwijs :

werkende leden :

— de heer Van Sweefelt G.
ACOD
Fontainasplein 9-11
1000 Brussel

— de heer Liesenborghs R.
ACOD
Dingelstraat 51
3430 Halle-Booienhoven

— de heer Snoeckx J.
ACOD
Ommeganckstraat 47-49
2018 Antwerpen

— de heer Vandenhout J.
VSOA
Handelsstraat 20
1040 Brussel | plaatsvervangende leden

— mevrouw Desmet R.
ACOD
Bagattenstraat 158
9000 Gent

— de heer Packeu F.
ACOD
Congresstraat 17-19
1000 Brussel

— de heer Maerten F.
ACOD
Ommeganckstraat 47-49
2018 Antwerpen

— de heer Lauwaert G.
VSOA
Handelsstraat 20
1040 Brussel |
|--|---|

b) voor het vrij onderwijs :

werkende leden :

— de heer Walterus A.
ACV
Oudergemselaan 26
1040 Brussel

— de heer Luyten J.
ACV
Oudergemselaan 26
1040 Brussel

— de heer Maes R.
ACV
Koningsstraat 203
1040 Brussel

— mevrouw Verhaeghe L.
ACV
Leopold II-laan 28
8400 Oostende | plaatsvervangende leden :

— de heer Schepers R.
ACV
Oudergemselaan 26
1040 Brussel

— de heer Van Coillie G.
ACV
Tarwestraat 12
8400 Oostende

— de heer Koppen D.
ACV
Koningsstraat 203
1040 Brussel

— de heer Op De Beeck M.
ACV
Oudergemselaan 26
1040 Brussel |
|---|---|

Artikel 4

§ 1. De heer Van Puyvelde M., Wnd. Inspecteur-generaal bij de Vlaamse Gemeenschap, wordt voor een termijn van zes jaar gelast met de inspectie van de navorming ;

§ 2. De heer Poot J., leraar aan het H. Hart-instituut, te Heverlee, wordt voor een termijn van zes jaar benoemd tot medewerker bij de Erkenningscommissie voor de Navorming ;

§ 3. Mevrouw Van Droogenbroeck N., onderbureauchef bij het Bestuur Gemeenschappelijke Diensten voor Onderwijs, wordt voor een termijn van zes jaar benoemd als administratief medewerker bij de Erkenningscommissie voor de Navorming.

BIJLAGE 3

Beschikbare Nederlandse OU-cursussen (14 juni 1989)

1) Bedrijfs- en Bestuurswetenschappen

B01112 — Oriëntatiecursus Maatschappijwetenschappen :
 B02216 — Marketing 2.
 B03111 — Operationeel Management 1A.
 B04112 — Marketing 1.
 B04311 — Beleidskunde 2.
 B06211 — Ondernemingsplanning 1.
 B09112 — Politicologie.
 B 10211 — Organisatiekunde 1B.
 B12212 — Beleidskunde 1.
 B131 11 — Organisatiekunde 1A.
 B16114 — Operationeel Management 1B.
 B17114 — Operationeel Management 1C.
 B20114 — Politieke Stromingen.
 B21114 — Het Nederlandse Politieke Stelsel.
 B22114 — Internationale Politiek.
 B23114 — Politieke Begrippen en Terreinen.

2) Cultuurwetenschappen :

CO1112 — Oriëntatiecursus Cultuurwetenschappen.
 CO1211 — Wetenschapsleer 1.
 CO2112 — Inleiding Filosofie.
 CO3113 — Het Westers Gezin.
 CO6112 — Visuele Kunsten.
 CO7122 — Leven in Letters 1.
 CO8111 — Leven in Letter 2.
 CI5211 — F.D. Roosevelt en het Moderne Amerika.
 C22214 — Wetenschapsleer 2.
 C25211 — Tekst en Effect.
 C26214 — Schrijfpracticum.

3) Economische Wetenschappen :

EO1112 — Economie en Geld.
 EO2112 — Economische Orde en Markt.
 EO3111 — Balans, Resultatenrekening + Administratieve Processen.
 EO3212 — Bestuurlijke Informatieverzorging 1.
 EO4212 — Economie van de Collectieve Sector.
 EO8111 — Wiskunde in (het) Bedrijf.
 EI0111 — Balans, Resultatenrekening + Externe Verslaggeving.
 EI1111 — Micro-Economie 1.
 EI1212 — Ondernemingsfinanciering 1A.
 EI2111 — Statistiek 1A.
 EI3111 — Statistiek 1B.
 EI4214 — De Werking van de Nederlandse Economie :
 het jaarverslag van de Nederlandse Bank.
 EI5214 — De Werking van de Nederlandse Economie :
 de nationale rekeningen.
 EI6211 — De Werking van de Nederlandse Economie :
 analyse en prognose,

4) Natuurwetenschappen :

NO1112 — Oriëntatiecursus Natuurwetenschappen.
 NO1212 — Chemische Binding en Interacties.
 NO2112 — Scheikunde 1.
 NO2212 — Biologie van Populaties en Gedrag.
 NO3112 — Vorm en Functie in de Biologie.
 NO5112 — Natuurkunde.
 NO5215 — Biochemie.
 NO7211 — Algemene Milieukunde.
 NO8215 — Biologie van Micro-organismen.
 NO9211 — Algemene Toxicologie 1.

5) Rechtswetenschappen :

101112 — Basiscursus Recht.
 101211 — Overeenkomstenrecht.
 102113 — Inleiding Privaatrecht.
 105111 — Inleiding Staatsrecht.
 106211 — Rechtspersonenrecht 1.
 107311 — Rechtspersonenrecht 2.
 108121 — Inleiding Bestuursrecht.
 109211 — Gedragingen Openbaar Bestuur 1.
 X10111 — Inleiding Strafrecht.
 R13111 — Inleiding Privaatrecht (verkorte versie).
 R14311 — Decentralisatie.

R16115 – Inleiding Privaatrecht 2.
R16212 – Staatsrecht Centrale Overheid.
R17112 – Inleiding Privaatrecht aanvulling verkorte versie.
R17311 – Grondrechten.
R18211 – Gedragingen Openbaar Bestuur 2.
R19211 – Internationale Aspecten van het Recht.
R21211 – Ondernemingsrecht .

6) Sociale Wetenschappen :

S01121 – Basiscursus Sociale Wetenschappen.
S02112 – Inleiding Sociologie.
S02211 – Personeelsbeleid 1A.
S03111 – Psychologie 1A.
S03211 – Etnische Minderheden.
S04111 – Psychologie 1B.
S04211 – Methoden + Technieken Sociale Wetenschappen 1.
so5111 – Pedagogiek van de Levensloop.
S05211 – Methoden + Technieken Sociale Wetenschappen 2.
S06311 – Theorieën en Modellen in de Ontwikkelingspsychologie.
S07211 – Arbeidspsychologie en -Sociologie 1.
S09211 – Sociale Psychologie.
S10211 – Biologie van het Gedrag.

7) Technische Wetenschappen :

T01112 – Oriëntatiecursus Technische Wetenschappen.
T02112 – Introductiecursus Informatica.
T03111 – Systemen en hun Besturing.
T08111 – Wiskunde 1 Functies en Differentiaalrekening.
Tl41 11 – Gegevensmodellering en Gegevensbanken.
Tl5111 – Informatiesystemen 1.
Tl61 11 – Digitale Electronica en Microprocessoren.
Tl7112 – Van Probleem naar Programma.
Tl81 11 – Computernetwerken.
T23211 – Wiskunde 7, integraalrekening en differentiaalvergelijkingen.

BIJLAGE 4

Nederlands cursusontwikkelingsplan 1989-1992

Meerjarig cursusproductieplan 1988 tot en met 1992

Het meerjarig cursusproductieplan 1989 tot en met 1992 bestaat voor elke produktgroep uit 2 delen :

1. Overzicht van de lopende en op te starten cursusprojecten, die opgenomen zijn op de produktietabel (inclusief de alternatieve cursusprojecten)
2. Overzicht van de lopende en op te starten cursusprojecten, die niet opgenomen zijn op de produktietabel.

Overzicht 2 is alleen opgesteld voor de produktgroepen (te weten : BBW, RW en SW), die dergelijke cursusprojecten en/of cursussen kennen.

De lopende en op te starten cursus-herzieningsprojecten zijn (vooralsnog) niet opgenomen in het productieplan 1989 tot en met 1992.

Toelichting bij de overzichten.

De overzichten gaven de stand van zaken aan van de lopende en op te starten cursusprojecten, waarvan de te verwachten verschijningsdatum uiterlijk in 1992 is voorzien.

In de kolommen zijn de volgende gegevens opgenomen :

- „omvang” : de omvang van de cursus uitgedrukt in modulen.
- „fase” : de fase waarin het cursusproject zich bevindt : exploitatie-, productie-, schrijf-, plan-, of geb-fase. Hierbij zij opgemerkt, dat „geb-fase” is aangebracht. Dit geldt niet voor de alternatieve cursusprojecten, waarvoor nog geen geb is vastgesteld. Aangezien daarvoor geen geb behoeft te worden opgesteld is dan de aanduiding „planfase” aangebracht.
- „gereed” : tijdstip waarop de cursus volgens opgave van de produktgroep afgerond zal worden (waarbij de bekende systematiek van aanduiding is gebruikt : 11/89 = november 1989 ; 89.3 = 3^e kwartaal 1989 ; 90.11 = 2e helft 1990).
- „overdracht P&U” : tijdstip waarop (voor zover thans reeds mogelijk) de overdracht van het cursusmateriaal aan P&U is voorzien. Hierbij betekent de aanduiding „...” dat de overdracht reeds heeft plaatsgevonden.
- „cursusplan” : tijdstip waarop het cursusplan naar wordt verwacht zal worden vastgesteld. Hier betekent de aanduiding „...” dat het cursusplan reeds is vastgesteld.
- „alternatief” : door middel van een „J” is aangegeven dat de betreffende cursus alternatief wordt geproduceerd ; door middel van een „?” is aangegeven dat daarover nog geen definitieve beslissing is genomen.

Meerjarig Cursusproductieplan 1989 t/m 1992 (Stand per 15 februari 1989) :

Overzicht 1

Produktgroep : BBW

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Beleidskunde 1	2	exploitatie	01/89	..	..	
Beleidskunde 2	0,:	productie	05/89	..	..	
Marketing 1A		schrijffase	08/89	12/88	..	
Operationeel management 2b (Fysieke distribut)	0,5	planfase	12/89	09/89	01/89	
Marketing 3b (Industriële marketing)	0,5	schrijffase	12/89	07/89	10/88	
Marketing 3a (Toepassingsgebieden 1)		planfase	12/89	08/89	02/89	
Totaal voor 1989	5,5					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Ondernemerskunde	1	schrijffase	02/90	09/89	..	
Overheid en onderneming	1	schrijffase	02/90	07/89	..	
Beleidskunde 3 (Praktijk v/h overheidsbeleid)	2	schrijffase	04/90	09/89	..	
Organisatie-ontwerp (Organisatiekunde 2c)	2	schrijffase	06/90	11/89	..	
Gemeentekunde	1	schrijffase	05/90	11/89	..	
Gemeentelijk beleid	1	schrijffase	05/90	11/89	..	
Operationeel management 2a (Material management)		planfase	07/90	03/90	12/88	
Marketing 3d (Inkoopmanagement)	0,:	planfase	07/90	12/90	04/89	
Argumentatie en openbaar bestuur (Politicol.)	1	planfase	10/90	01/90	01/89	
Totaal voor 1990	10,5					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Management van Overheid en non-profit instel	1	gebfase	03/91	06/90	10/89	
Operationeel management 3a (Softwaretoepassing)		gebfase	06/91	09/90	12/89	
Operationeel management 3b (Integratie comm.)	0,5			09/90	12/89	
Marketing 3e (Marktonderzoek)	0,5	gebfase	07/91	02/90	04/90	
Ondernemingsplanning 2	1	planfase	05/91	08/90	05/89	
Organisatieanalyse (Organisatiekunde 2b)	0,5	planfase	02/02/91	02/90	05/89	
Organisatiecultuur (Organisatiekunde 2a)				05/90	08/89	
Projectorganisatie (Organisatiekunde 3)	1	planfase	11/91	02/91	02/90	
Totaal voor 1991	6					

Productie voor het jaar 1992

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Inleiding Bedrijfs- en bestuurswetenschappen	1	gebfase	02/92	07/91	10/90	
Internationaal management A	1	gebfase	02/92	05/91	05/90	
Internationaal management B	1	gebfase	05/92	08/91	08/90	
Voorspellen en scenario's	0,5	gebfase	05/92	08/91	11/90	
Totaal voor 1992	3,5					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	25,3					

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Het nederlandse politieke stelsel (deel v. Po)	0,5	productie	02/89	..	..	
Internationale politiek (deel v. Politicologi)	0,5	productie	02/89	..	..	
Politieke begrippen en terreinen (deel v. Pol)	0,5	productie	02/89	..	..	
Politieke stromingen (deel van Politicologie)	0,5	productie	02/89	..	..	
Totaal voor 1989	2					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Beleidskunde 3a, analyse (deel van beleidsku)	0,5	schrijffase	90.11	09/89	..	
Beleidskunde 3b, ontwerp (deel van beleidsku)	0,5	schrijffase	90.11	09/89	..	
Beleidskunde 3c, planning (deel van beleidsku)	0,5	schrijffase	90.11	09/89	..	
Beleidskunde 3d, evaluatie (deel van beleidsku)	0,5	schrijffase	90.11	09/89	..	
Totaal voor 1990	2					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	4					

Productgroep CW

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Visuele kunsten	2	productie	03/89	11/88	..	
Tekst en Effect, schrijfpracticum	0,5	productie	06/89	89.1	..	
Muziekwetenschappen	2	productie	89.4	88.4	..	
Van Babylon tot Brugge	2	productie	89.4	89.2	..	
Science and belief from Copernicus to Darwin		planfase	12/89	89.2	89.1	J
Totaal voor 1989	8,5					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Orbisatijds; 2 wondtulenbouw in Italië	1					J
Het Ancien regime 1 : Europa en de wereld 150	1	planfase	90.4	90.3	89.3	J
Het ontstaan v.e. moderne industr. samenl. 1750	1	schrijffase	90.2	89.4	..	
Pre- en protohistorie van Noordwest Europa	2	schrijffase	90.3	90.1	..	
Het Ancien regime 2 : Europa en de wereld 150	2	schrijffase	90.2	89.4	..	
	1	schrijffase	90.4	90.2	..	
Totaal voor 1990	8					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Literatuur en context	2	schrijffase	91.2	90.4	..	
Filmkunde	1	schrijffase	91.1	90.4	..	
Totaal voor 1991	3					

Productie voor het jaar 1992

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Ethiek	1	planfase	92.4	92.2	89.4	
Visuele kunsten 2	1	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Denkers over Cultuur	1	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Europa van 1800 tot 1914	1	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Europa van 1914 tot heden	1	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Moderne kunst	0,5	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Materiële cultuur	0,5	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Kunstfilosofie	0,5	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Totaal voor 1992	6,5					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	26					

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
De wed. Economie : analyse en prognose	1	exploitatie	01/89	..	..	
Ondernemingsfinanciering 1A	2	exploitatie	02/89	..	..	
De wed. Economie : de nationale rekeningen	0,5	productie	03/89	..	..	
Wiskunde in (het) bedrijf 2	1	productie	03/89	89.1	..	
Basisconomie voor Milieukunde	1	schrijf/prod.	07/89	89.2	..	
Balans, resultatenrekening, int. verslaggeving	1	schrijf/prod.	05/89	..	..	
Totaal voor 1989	6,5					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Bestuurlijke informatieverzorging 2, admin.	1	planfase	90.1	89.4	89.1	
Bestuurlijke informatieverzorging 3a	1	planfase	90.1	89.4	89.1	
Bestuurlijke informatieverzorging 3b	1	planfase	90.1	89.4	89.1	
Ondernemingsfinanciering 1b	1	schrijffase	90.2	89.4	..	
Micro-economie 2a	1,5	planfase	06/90	90.1	89.1	J
Macro-economie 1	1	planfase	06/90	90.1	89.1	J
Macro-economie 2	1	planfase	06/90	90.1	89.1	J
Economie coll. sector 2, theorie openbare fin.	1	planfase	06/90	89.4	89.1	J
Financiële markten en instellingen	1	schrijffase	90.4	90.2	..	
Externe berichtgeving	2	schrijffase	12/90	90.3	89.1	J
Internationale economische betrekkingen 1	2	gebfase	90.4	90.2	89.1	
Totaal voor 1990	13,5					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Micro-economie 2b	0,5	planfase	06/91	91.1	89.4	J
Economie van de collectieve sector 3	1	planfase	06/91	91.1	89.4	J
Interne berichtgeving en beslissingscalculat	2	planfase	06/91	91.1	89.1	J
Markttheorie	2	planfase	12/91	06/91	89.4	J
Totaal voor 1991	5,5					

Productie voor het jaar 1992

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Financiering en belegging	1	planfase	06/92	01/92	89.4	?
Internationale economische betrekkingen 2	2	planfase	06/92	01/92	89.4	?
Totaal voor 1992	3					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	28,5					

Productgroep KW

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Algemene toxicologie 1 ; principes en mechan.	1	exploitatie	01/89	09/88	..	
Fysiologie : adaptatie en milieu	1	schrijf/prod.	06/89	03/89	...	
Geologie rondom plaattektoniek	1,5	schrijfprod.	07/89	02/89	..	
Algemene toxicologie 2, Effecten en toepassing		schrijfprod.	07/89	04/89	..	
Remote sensing	0,:	schrijffase	09/89	89.2	..	J
Methoden, gegevens en gevolgtrekkingen	1	schrijffase	10/89	89.3	...	
Risico's en maatschappelijke beslissingen	1	schrijffase	10/89	89.3		
Milieu-economie	1	schrijffase	09/89	89.2	...	
Milieubeleid, theorie en praktijk	1	planfase	12/89	89.3	01/89	
Totaal voor 1989	9					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Humane anatomie en orgaanfysiologie	0,5	planfase	90.1	89.4	01/89	J
Polymeren in natuur en chemie	0,5	planfase	90.3	90.2	03/89	J
Oceanografie	0,5	gebfase	90.3	90.2	03/89	
Milieuvoorlichting en -educatie	0,5	gebfase	90.4	90.3	89.3	
Biotechnological process design	0,5	gebfase	90.3	nvt	02/89	
Medical - pharmaceutical biotechnology	0,5	gebfase	90.3	nvt	02/89	
Modern biotechnologie in food production	0,5	gebfase	90.4	nvt	04/89	
Milieumanagement in bedrijven	1	planfase	90.1	89.4	89.1	
Light chemical change, life and environment	1	schrijffase	90.2	90.1	01/89	J
Toegepaste oecologie, mensen in hun øco-sys	1	planfase	90.2	90.1	01/89	
Natuurwetenschappelijke modellen	1	schrijffase	90.4	90.3	12/88	
Totaal voor 1990	7,5					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Biotechnologische Bioteknologische situatie	0,5	planfase	91.2	91.3	89.3	J
Geologie rondom ijsstijden	1	gebfase	91.2	91.1	89.4	J
Exotoxicologie	1	gebfase	91.1	90.4	89.3	
Environmental impact assessment	1	gebfase	91.3	91.2	90.2	
Milieutechnologie	1	gebfase	91.4	91.3	90.1	
Totaal voor 1991	5,5					

Productie voor het jaar 1992

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Afweersystemen : bouw, functie en verstoring	1	gebfase	92.1	91.3	90.1	
Totaal voor 1992	1					
Totaal voor de periode van 1989 tot en met 1992	23					

Produktgroep RW

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Personen en familierecht 1	1,5	schrijffase	01/89	06/89		
Inleiding Privaatrecht, deel 2	1	exploitatie		..		
Gedragingen openbaar bestuur 2	1	productie	04/89	..		
Ondernemingsrecht		productie	05/89	..		
Grondrechten	1	productie	05/89	..		
Volksrecht 1	1	productie	09/89	..		
Rechtsgeschiedenis 1	1	schrijffase	09/89	03/89		
Rechtsbescherming	1	schrijffase	12/89	05/89	..	
Totaal voor 1989	8,5					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Burgerlijk procesrecht	1	gebfase	90		89	
Faillissementsrecht	1	gebfase	90	06/90	89	
Arbeidsovereenkomstenrecht	1	schrijffase	90	06/90	..	
Materieel Europees recht	1	schrijffase	01/90	07/89	..	
Belastingsrecht	1	schrijffase	90.2	89.4	..	
Dwangmiddelen	0,5	planfase	90.2	89.4	89.1	
Milieurecht 2 (voor RW-studenten)	1	planfase	05/90	89.4	..	
Penitentiair recht	0,5	schrijffase	90.3	89.4	..	
Rechtsgeschiedenis 2	1	schrijffase	90.3	90.1	..	
Verkeersrecht	0,5	schrijffase	90.3	90.1	..	
Zakenrecht	2	planfase	90.3	90.1	89.1	
Huurrecht		planfase	90.3	90.1	89.1	
Totaal voor 1990	11,5					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Internationaal Strafrecht	0,5	gebfase	91	06/90	89	
Strafrechtspleging 1	1,5	schrijffase	91.1	90.3	..	
Uitbreiding Basiscursusrecht (ipv integratie)	1	planfase	91	06/91	89	J
Rechtsfilosofie	1	planfase	91	04/91	89.1	
Rechtssociologie	1	planfase		06/91	89.1	
Volkenrecht 2		schrijffase	91.3	91.1	..	J
Totaal voor 1991	6					

Productie voor het jaar 1992

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Verbintenissenrecht, alternatieve module	1	planfase	92?	?	89	J
Verbintenissenrecht, reguliere module	1	planfase	92?	?	89	
Personen en familierecht 2	1	planfase	92?	?	?	
Erfrecht	1	planfase	92?	?	?	J
Strafrechtspleging 2	1,5	gebfase	92?	?	89	
Totaal voor 1992	5,5					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	31,5					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Belastingsrecht voor EW/BBW	1	schrijffase	90.2	89.4		
Milieurecht 1 (voor niet-RW-studenten)	1	planfase	05/90	89.4	89.1	
Totaal voor 1990	2					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	2					

Produktgroep SW

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Pedagogiek v.d. levensloop (Inleiding Pedago	1	schrijflprod.	10/89	89.2	..	
Onderwijssociologie	1	schrijf/prod.	10.89	89.2	..	
Schoolmanagement	1	schrijffase	89.4	89.2	...	
Personeelsbeleid lb	1	schrijflprod.	12/89	89.2		
Ergonomie	1	schrijffase	89.4	89.3		
Arbeid en samenleving (Arbeidsps. en -sociol	1	schrijffase	89.4	89.2		
Administratieve structuur Ned. schoolwezen	0,5	schrijffase	12/89	06/89		
Ontwikkelingslijnen Nederlands onderwijs	0,5	schrijffase	12/89	06/89		
Totaal voor 1989	7					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Organisatiepsychologie en -sociologie 1	1	schrijffase	90.2	90.1		
Onderwijskundig ontwerpen	1	schrijflprod.	90.3	90.1		
Het persoonlijk wereldbeeld in levenslooper	1	schrijffase	90.2	89.4		
Methoden en technieken 3 (Kwalitatief onderz	1	schrijffase	90.3	90.1		
Nederlands onderwijs in hoofdlijnen	0,5	schrijffase	90.4	90.2		
Organisatiepsychologie en -sociologie 2	1	schrijffase	90.4	90.2		
Sturing van veranderingsprocessen in organis	1	schrijffase	90.4	90.2		
SPSS	1	schrijffase	90.4	90.3	..	
Onderwijseconomie	1	schrijffase	90.4	90.2		
Totaal voor 1990	8,5					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Onderwijsvernieuwing	1	schrijffase	91.1	90.4		J
Selectie en functieanalyse 1	1	planfase	91.4	91.2	89.2	J
Totaal voor 1991	2					

Productie voor het jaar 1992

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Veranderingsprocessen 2	1	planfase	92.4	92.2	89.4	
Instrumenten onderwijsbeleid	1	planfase	92.4	92.2	89.4	J
Curriculumplanning	1	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Evaluatie onderwijs	1,5	gebfase	92.4	92.2	89.4	
Practicum Beleidsnota's en -maatregelen	1	gebfase	92.4	92.1	89.3	
Arbeidsverhoudingen in Europa	1	planfase	92.4	92.2	89.4	
Selectie en functieanalyse 2	1	planfase	92.4	92.2	89.4	J
Totaal voor 1992	7,5					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	25					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Ouderen en ouder worden in maatschappelijk p	1	planfase	91.4			
Totaal voor 1991	1					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	1					

Produktgroep TW

Productie voor het jaar 1989

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
Introduction to electronics 1	1	planfase	09/89			J
Introduction to electronics 2	1	planfase	09/89	06/89	89.1	J
Digitale elektronica en microprocessoren		exploitatie	02/89	..		
Computernetwerken	1	schrijffase	05/89	02/89	...	
Wiskunde 2, integraalrek. en diff. vergel.	1	schrijflprod.	04/89	01/89	..	
Elektriciteit en magnetisme	1	productie	09/89	..		
Architectuur en microcomputers 1	1	schrijffase	09/89	06/89		
Discrete wiskunde		schrijffase	06/89	03/89	..	
Regeltechniek	2	schrijffase	09/89	05/89	..	
Formele talen en automatentheorie 1	1	schrijflprod.	09/89	06/89	..	
Totaal voor 1989	11					

Productie voor het jaar 1990

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
	1					
Besturingssystemen 1	1	planfase	90.2	?	89.3	J
Logisch programmeren	1	planfase	90.4	?	89.4	J
Expertsystemen	1	planfase	90.4	?	89.4	J
Architectuur en microcomputers 2		planfase	90.3	?	89.3	J
Datastructuren	1	gebfase	90.3	?	89.2	
Human computer interaction	1	schrijffase	90.2	?	..	
Totaal voor 1990	6					

Productie voor het jaar 1991

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
	1					
Wiskunde 3, vectoren, materies en determinan	1	schrijffase	91.2	?	89.1	
Didactiek van informatica (Capita)		planfase	91.2	?	90.2	J
Logic design	1	planfase	91.3	?	90.3	J
Software engineering	1	planfase	91.4	?	90.4	J
Introductie cursus Wiskunde	1	gebfase	91.2	?	89.2	
Informatiesystemen 2	1	gebfase	91.4	?	90.1	
Totaal voor 1991	6					

Productie voor het jaar 1992

	Omvang	Fase	Gereed	Overdracht P&U	Cursusplan	Alternatief
	1					
Capita intelligente tutorsystemen	1	planfase	92.4	?	91.4	J
Capita Men - machine interface	1	planfase	92.1	?	91.1	J
Besturingssystemen 2	1	planfase	92.4	?	91.4	J
Capita Expertsystemen	1	planfase	92.1	?	91.1	J
Procedureel programmeren	1	gebfase	92.1	?	91.1	
Stochastiek		gebfase	92.4	?	91.4	
Totaal voor 1992	6					
Totaal voor de periode 1989 tot en met 1992	29					

BIJLAGE 5

Beschikbare Vlaamse cursussen (VLIR-Project)

1. Economie en geld ;
 2. Personeelsbeleid la ;
 3. Inleidend overzicht van het Belgisch recht :
 - 3.1. Structuren en Instellingen ;
 - 3.2. Verhoudingen tussen de mensen onderling ;
 - 3.3. Beroepsuitoefening en aanverwante problemen ;
 - 3.4. Toepassings- en handhavingsrecht en Verwijzingsrecht.
 4. Brugcursus Wiskunde voor Humane Wetenschappen.
-

BIJLAGE 6

Cursussen in ontwikkeling binnen StOHO

1) Voorzetting van VLIR-project

- Personeelbeleid lb ;
- Brugcursus Wiskunde voor Humane Wetenschappen (vierde deel) ;
- Vroegtijdig van School (herwerking, wordt in druk gegeven), Inleiding in de Sociale Wetenschappen ;
- Basiscursus Recht.

2) Cursussen HOBU-niveau (m.m.v. HOBU- en universitaire instellingen)

- Gerontologie ;
- Economie van de non profit-sector ;
- Textielchemie ;
- Grondloze Teelttechnieken.

3) Rechtscursussen (universitair niveau, in overleg met de dekanen)

- Staatsrecht ;
 - Verbintenissenrecht ;
 - Procesrecht.
-

BIJLAGE 7

Overzicht aantal deskundigen

Engelstalig Afrika — 10.11.89

Landen	Totaal	Onderwijs	Volksgezondheid	Landbouw	Openbare Werken	Parastatale Instellingen
Botswana	0	0	0	0	0	0
Kenya	7	7	0	0	0	0
Lesotho	3	0	2	1	0	0
Malawi	7	6	1	0	0	0
Seychellen	15	1	3	0	0	11
Swaziland	23	23	0	0	0	0
Zambia	33	17	13	2	1	0
Zimbabwe	15	11	0	0	4	0
	103	65	19	3	5	11

VVOB-Brussel, 10 november 1989

Franstalig Afrika — Regio P30

VVOB-deskundigen op 10/11/1989

Sector	Aanwezig	Rwanda	Burundi	Gabon	Zaire	CDI-Bwamanda	Marokko
Middelbaar	Onderwijs	20	18	16	7	0	2
Universitair	onderwijs	4	4	0	0	0	0
Belgische	scholen	2	1	0	0	2	0
Sociale	Ontwikkeling	0	2	0	0	0	0
Volksgezondheid		0	6	0	0	0	0
Totalen		26	31	16	7	2	2

VVOB — 18 oktober 1989

Z.O.-Azië

Overzicht VVOB-deskundigen in Z.O.-Azië op 13/11/1989

Land	China	Indonesië	Filippijnen	Thailand	Totaal
Aantal/sector					
Onderwijs	5	2	1	15	23
Volksgezondheid	0	0	0	0	0
Landbouw	0	0	1	0	1
Totaal	5	2	2	15	24

Zuid-Amerika

Overzicht VVOB-Deskundigen in Zuid-Amerika op 13/11/1989

Land	Colombia	Ecuador	Suriname	Totaal
Aantal/sector				
Onderwijs	5	2	3	10
Volksgezondheid	0	0	3	3
Landbouw	0	0	4	4
Restauratie	0	2	0	2
Min. Justitie	0	0	4	4
Parastatale	0	0	1	1
Totaal	5	4	15	24

Overzicht VVOB-deskundigen in Onderwijs Nederlands
in Frankrijk op 13/11/1989

Affectatieplaats	Ferney-Voltaire	St .-Germain-en-laye	Wervicq-Sud	Totaal
Aantal/sector				
Onderwijs				
Basis onderwijs	0	0	1	1
Lager secundair	0	1	0	1
Hoger secundair	1	0	0	1
Totaal	1	1	1	3

Overzicht VVOB-deskundigen in VVOB-Juniorprogramma op 13/11/1989

Land Aantal	Bénin	Cameroun	Colombia	Guinea (con.)	Ivoorkust	Nigeria	Papua New. Gui	Singapore	Thailand	Uruguay	Zaire	Totaal
Bedrijf												
Agricom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
AVM-AGRI	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Exmar	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Flexilo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
FNMA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Interbrew	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Picanol	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
SIPEF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Telecity	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Versele-laga uco	0		0	0	0	2	0	0	0	0	0	3
	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	13

BIJLAGE 8

1. Gewoon basisonderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

Schooljaar	Aantal leerlingen		Aantal vestigingsplaatsen	
	Kleuters		Lager	
	Ingeschreven	Gemiddelde		
1980-1981	983	875	1.586	44
1981-1982	1.128	1.007	1.524	44
1982-1983	1.275	1.137	1.510	44
1983-1984	1.443	1.156	1.422	44
1984-1985	1.546	1.339	1.429	43
1985-1986	1.574	1.374	1.524	43
1986-1987	1.523	1.387	1.606	43
1987-1988	1.659	1.472	1.700	43
1988-1989	1.695	1.507	1.857	43
1989-1990	1.720	1.564	2.004	43

2. Gewoon gesubsidieerd officieel basisonderwijs

Schooljaar	Aantal leerlingen		Aantal vestigingsplaatsen	
	Kleuters		Lager	
	Ingeschreven	Gemiddelde		
1980-1981	1.107	999	1.807	66
1981-1982	1.112	992	1.703	65
1982-1983	1.234	1.074	1.664	62
1983-1984	1.320	1.149	1.648	50
1984-1985	1.498	1.371	1.669	61
1985-1986	1.613	1.478	1.716	59
1986-1987	1.625	1.503	1.779	62
1987-1988	1.657	1.530	1.845	62
1988-1989	1.759	1.617	1.874	61
1989-1990	1.809	1.700	1.875	60

3. Gewoon gesubsidieerd vrij basisonderwijs

Schooljaar	Aantal leerlingen		Aantal vestigingsplaatsen	
	Kleuters		Lager	
	Ingeschreven	Gemiddelde		
1980-1981	2.323	2.118	5.214	82
1981-1982	2.427	2.192	5.024	82
1982-1983	2.531	2.306	4.947	80
1983-1984	2.711	2.445	4.890	80
1984-1985	2.865	2.711	4.984	77
1985-1986	2.935	2.794	5.035	77
1986-1987	2.984	2.829	5.189	74
1987-1988	2.995	2.861	5.396	72
1988-1989	2.931	2.824	5.581	72
1989-1990	3.055	2.946	5.559	72

4. Buitengewoon basisonderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

Schooljaar	Aantal leerlingen		Aantal vesti- gingsplaatsen
	Kleuters	Lager	
1980-1981	12	56	1
1981-1982	7	47	1
1982-1983	12	49	1
1983-1984	14	44	1
1984-1985	25	40	1
1985-1986	23	40	1
1986-1987	29	38	1
1987-1988	24	43	1
1988-1989	23	43	1
1989-1990	22	43	1

5. Buitengewoon officieel gesubsidieerd basisonderwijs

Schooljaar	Aantal leerlingen		Aantal vesti- gingsplaatsen
	Kleuters	Lager	
1980-1981	8	100	3
1981-1982	18	164	3
1982-1983	19	147	3
1983-1984	16	98	3
1984-1985	17	90	3
1985-1986	16	87	3
1986-1987	14	91	3
1987-1988	16	108	3
1988-1989	15	118	3
1989-1990	18	116	3

6. Buitengewoon vrij gesubsidieerd basisonderwijs

Schooljaar	Aantal leerlingen		Aantal vesti- gingsplaatsen
	Kleuters	Lager	
1980-1981	4	199	4
1981-1982	7	192	3
1982-1983	8	169	3
1983-1984	18	140	3
1984-1985	19	125	3
1985-1986	15	131	3
1986-1987	13	135	3
1987-1988	15	150	3
1988-1989	27	168	3
1989-1990	27	174	3

Arrondissement Brussel-Hoofdstad — Nederlandstalig onderwijs

Onderwijsnet	80-81	81-82	82-83	83-84	Aantal leerlingen		86-87	87-88	88-89	89-90
					84-85	85-86				
Gemeenschapsonderwijs	3.615	3.610	3.446	3.268	3.125	3.178	3.039	2.824	2.747	2.692
Gesubsid. provinciaal	740	946	1.005	1.163	1.195	1.380	1.288	1.295	1.219	1.134
Gesubsid. gemeentelijk	1.314	1.245	1.306	1.143	1.117	1.116	1.105	1.121	1.106	1.091
Gesubsid. vrij	7.846	7.885	7.851	7.586	7.429	7.654	7.549	7.453	7.227	7.134
Totaal	13.515	13.686	13.608	13.160	12.866	13.328	12.981	12.693	12.299	12.051

Ministerie van Onderwijs — Bestuur van het Secundair Onderwijs

Onderwijsinrichtingen in Brussel-Hoofdstad — Schooljaar 1989-'90

Onderwijs met volledig leerplan

2.003.032 — Sint-Niklaasinstituut
 Bergensesteenweg 1421
 1070 Anderlecht

Tel. 02/523.15.20

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO : 1e graad : opties : Latijn 2
 Mens- en natuurwetenschappen A 2

2e graad : Do : Economische wetenschappen 3-4
 Klassieke talen-Latijn 6 u 3-4
 Moderne talen 3-4
 Wiskunde-Wetenschappen 3-4

3e graad : Do : Economische wetenschappen 6 u 5-6
 Klassieke talen-Latijn 4 u 5-6
 Moderne talen 5-6
 Natuurwetenschappen 5-6
 Wiskunde 8 u 5-6

2.003.065 — Gemeentelijk Atheneum voor Meisjes en Jongens
 Sint-Guidostraat 73
 1070 Anderlecht

Tel. 02/522.71.12

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO : 1e graad : opties : Latijn 2
 Moderne 2

2e graad : Do : Economie 3-4
 Latijn-Grieks 4
 Latijn-Grieks-Wiskunde 4
 Latijn-Wetenschappen 3
 Latijn-Wetenschappen-Wiskunde 4
 Latijn 3
 Wetenschappen 3
 Wiskunde-Wetenschappen 4

3e graad : Do : Economie-Wiskunde 1 5-6
 Economie-Moderne talen III 5-6
 Economie-Moderne talen 1, II, III 5-6
 Economie-Moderne talen 1, II-Wiskunde 1 5-6
 Economie-Moderne talen 1, III 6
 Latijn-Grieks-Moderne talen 1, II 5-6
 Latijn-Wetenschappen 1-Wiskunde II 5-6
 Wiskunde II-Wetenschappen 1-Moderne talen III 5-6

2.003.062 — Gemeentelijk Technisch Instituut Marius Renard (2)
 Ropsy Chaudronstraat 7
 1070 Brussel

Tel. 02/521.58.67

VSO :	2e graad :	Do :	Handel	3-4
			Kleding	3
			Sociaal-technische	3-4
	3e graad :	LK :	Bijzondere jeugdzorg	5-6
			Secretariaat	5-6
			Verpleegaspirant	5-6
VBSO :	1e graad :		beroepenvelden : Kleding-Textiel/Voeding-Verzorging	2
	2e graad :		Kleding	3-4
			Personenverzorging	3-4
	3e graad :		Kinderverzorging	5-6
			Kleding	5-6
			Modelleren en patroontekenen	7 sp.
			Personenzorg	7 v

2.003.065 — Provinciaal Instituut voor Voedingsindustrieën en Toerisme
 Emile Grysonlaan 1
 1070 Brussel

Tel. 02/526.76.00

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad :	opties :	Hotel-Bakkerij-Slagerij	2
	2e graad :	Do :	Hotel-Voeding	3-4
		KK :	Brood- en banketbakkerij	3-4
			Hotel	3-4
			Slagerij en vleeswarenbereiding	3
			Slagerij-spekslagerij	4
	3e graad :	LK :	Hotel	5-6
VBSO :	1e graad :		beroepenvelden :	
			Bakkerij-Slagerij/Kantoor-Verkoop	2
			Hotel-Bakkerij/Kantoor-Verkoop	2
	2e graad :		Bakkerij-banketbakkerij	4
			Brood- en banketbakkerij	3
			Hotel	3-4
			Slagerij en vleeswarenbereiding	3
			Slagerij-spekslagerij	4
	3e graad :		Banketbakkerij-suikerbakkerij	6
			Brood- en banketbakkerij en confiserie	5
			Gemeenschapsrestaurant	7 sp.
			Hotel-Keuken	5-6
			Hotel-Restaurant	5-6
			Spekslagerij-fijnkost	6
			Slagerij ,bereiding van vleeswaren en verkoopsklare gerechten	5

2.003.503 — Provinciaal Hoger Instituut voor Tuinbouw en Scheikunde
 Emile Grysonlaan 1
 1070 Brussel

Tel. 02/523.20.80

Eenheidstype : eerste leerjaar A
 eerste leerjaar B

VSO :	1e graad :	opties :	Land- en tuinbouw	2
			Personenzorg en algemene voeding	2
	2e graad :	Do :	Chemie-voeding	3-4
			Tuinbouw	3-4
		KK :	Tuinbouw	4

3e graad : Do :	Biotechniek	5-6
	Chemie-voeding	5-6
LK :	Bedrijfseconomische informatica	6
	Biochemie	7 v
	Chemie : Farmaceutische chemie	6
	Tuinbouw	5-6
VBSO : 1e graad :	beroepenvelden : Land- en tuinbouw/Plastische en decoratieve beroepen	2
2e graad :	Landbouw	3-4
	Tuinbouw	3-4
3e graad :	Landbouw	5-6
	Tuinbouw	5-6
	Tuinaanleg	7 sp.

2.003.506 — Sint-Guido-Instituut
Dr. Jacobsstraat 67
1070 Brussel

Tel. 02/521.60.10

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO : 1e graad : opties :	Mens- en natuurwetenschappen A	2
2e graad : Do :	Economische wetenschappen	3-4
3e graad : Do :	Economische wetenschappen 6 u	5-6
	Psyche-sociale wetenschappen	5-6
LK :	Handel en administratie	6
	Onthaal en public relations	5-6
VBSO : 1e graad :	beroepenvelden : Voeding-Verzorging/Schilderwerken decoratieve technieken	2
	Kantoorwerken-VerkoopNoeding-Verzorging	2
	Kantoorwerken-Verkoop/Schilderwerken decoratieve technieken	2
2e graad :	Kantoorwerken	3-4
	Schilderwerken en decoratieve technieken	3-4
3e graad :	Kantoorwerken	5-6
	Schilderwerken en decoratieve technieken	5
	Kantoorautomatisering	7 sp.

2.008.019 — Lutgardiscollege
Zandgroeflaan 2
1160 Brussel

Tel. 02/672.38.67

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO : 1e graad : opties :	Latijn	2
	Mens- en natuurwetenschappen B	
2e graad :	Economische wetenschappen	3-4
	Moderne talen	3-4
	Wiskunde-wetenschappen	3-4
3e graad :	Economische wetenschappen 6u	5-6
	Moderne talen	5-6
	Natuurwetenschappen	5-6
	Wiskunde 6 u	5-6
	Wiskunde 8 u	5-6

2.044.292 — Sint-Jan Berchmanscollege
 Ursulinenstraat 4
 1000 Brussel

Tel. 02/512.03.70

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad :	opties :	Grieks	2
			Latijn	2
			Mens- en natuurwetenschappen A	2
	2e graad :	Do :	Klassieke talen — Grieks 6 u	3-4
			Klassieke talen — Latijn 6 u	3-4
			Moderne talen	3-4
			Wiskunde-Wetenschappen	3-4
	KK :		Handel en administratie	3-4-5V
	3e graad :		Economische wetenschappen 6u	5-6
			Klassieke talen — Grieks 4 u	5-6
			Klassieke talen — Latijn 6 u	5-6
			Moderne talen	5-6
			Natuurwetenschappen	5-6
			Wiskunde 6 u	5-6
			Wiskunde 8 u	5-6

2.044.293 — Maria-Boodschaplyceum
 Moutstraat 22
 1000 Brussel

Tel. 02/513.25.26

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad :	opties :	Grieks	2
			Latijn	2
			Mens- en natuurwetenschappen A	2
	2e graad :	Do :	Klassieke talen — Grieks 4 u	3-4
			Klassieke talen — Latijn 6 u	4
			Klassieke talen — Latijn 4 u	3
			Moderne talen	3-4
			Wiskunde-Wetenschappen	3-4
	3e graad :		Economische wetenschappen 4 u	5
			Klassieke talen — Grieks 4 u	5-6
			Klassieke talen — Latijn 4 u	5-6
			Klassieke talen — Latijn 6 u	6
			Moderne talen	5-6
			Natuurwetenschappen	5-6

2.044.294 — Sint-Jorisinstituut
 Cellebroersstraat 16
 1000 Brussel

Tel. 02/511.96.73

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad :	opties :	Latijn	2
			Mens- en natuurwetenschappen A	2
	2e graad :	Do :	Economische wetenschappen	3-4
			Moderne talen	3-4
			Wiskunde-Wetenschappen	3-4
	3e graad :		Economische wetenschappen 6 u	5-6
			Klassieke talen — Latijn 4 u	5-6
			Moderne talen	5-6
			Natuurwetenschappen	5-6
			Psyche-sociale-wetenschappen	5
			Wiskunde 8 u	5-6
			Bijzondere wetenschappelijke klas	7

2.044.334 — Hoofdstedelijk Atheneum Karel Buls
Bonekruidlaan 88
1020 Brussel

Tel. 02/262.08.91

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad :	opties :	Latijn	2
			Moderne	2
	2e graad :	Do :	Economie	3-4
			Latijn-sport	4
			Latijn-wetenschappen	3-4
			Latijn-wiskunde	3-4
			Menswetenschappen	4
			Sport-wetenschappen	3-4
			Wetenschappen	3-4
			Wetenschappen-Wiskunde	4
	3e graad :	Do :	Economie-Wiskunde	II 5-6
			Latijn-Grieks-Aardrijkskunde-Geschiedenis-Sport	6
			Latijn-Grieks-Aardrijkskunde-Geschiedenis-Wetenschappen	1 5-6
			Menswetenschappen-Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
			Menswetenschappen-Sport	5-6
			Moderne talen 1, II, II — Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
			Sport-Wiskunde 1 — Wetenschappen 1, II	5-6
			Wetenschappen 1, II — Wiskunde II	5-6
			Wetenschappen 1, II — Wiskunde III	5-6
			Wetenschappen 1 — Wiskunde III	6
			Wetenschappen 1, II — Wiskunde 1	5
			Wetenschappen 1, II — Wiskunde 1 — Latijn	5

2.044.386 — Regina-Pacis-Instituut
Magnoliaaan 2
1020 Brussel

Tel. 02/479.28.59

Eenheidstype : eerste leerjaar A

LSTS :	Handel 2-3-4K-4K Steno-dactylo	
HSTS :	Handel	4-5-6
	Farmaceutica-apotheekhelpers	4-5-6
	Secretariaat-talen	4-5-6

2.044.520 — Sint-Ursula-Instituut
Molenbeekstraat 173
1020 Brussel

Tel. 02/426.71.14

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad :	opties :	Latijn	2
			Mens- en natuurwetenschappen A	2
	2e graad :	Do :	Economische wetenschappen	3-4
			Moderne talen	3-4
			Wiskunde-Wetenschappen	3-4
	3e graad :	Do :	Economische wetenschappen 6u	5-6
			Moderne talen	5-6
			Natuurwetenschappen	5-6
			Psyche-sociale wetenschappen	5-6

2.044.570 — Technisch Instituut Anneessens
Groot Eiland 39
1000 Brussel

Tel. 02/512.68.65

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B-variant

VSO :	3e graad :	Optiek	5-6
		Tandtechniek	5-6
		Metallo-prothetiek	7 sp.
VBSO :	2e graad :	Haartooi	3-4
		Tweewielers	3-4
	3e graad :	Automechanica	5-6
		Carrosserieherstelling	7 sp.
		Haartooi	5-6
		Haarstyling	7 sp.
		Tweewielers en motoren	5-6

2.044.571 — Instituut Funck
Fonteinstraat 2
1000 Brussel

Tel. 02/512.49.17

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO :	1e graad : opties	Moderne	2
		2e graad : Do :	3-4
		Handel	3-4
	3e graad : LK :	Handel-Toerisme	3-4
		Informatica	3-4
		Boekhouden-Informatica	5-6
		Secretariaat	5-6
		Toerisme	5-6-7V
VBSO :	1e graad :	Verkooppsychologie	7 sp.
		beroepenvelden :	
		Kantoorwerken-Verkoop/Voeding-Verzorging	2
		Kantoorwerken-Verkoop/Metaal-Electriciteit	2
		2e graad :	3-4
	3e graad :	Verkoop en kantooractiviteiten	3-4
		Kantoor	5-6
		Kantoorautomatisering	7 sp.
		Kinderverzorging	5-6
		Personenzorg	7 v
		Verkoop en etalage	5

2.044.584 — Hoger Instituut voor Verpleegkunde H. Pius X : Aedes Paramediorum
Broekstraat 100
1000 Brussel

Tel. 02/218.62.61

ASBS :	Ziekenhuisassistent	1-2
	Gebrevetteerde ziekenhuisverple(e)	3

2.044.587 — Jan-van-Ruusbroeckcollege
Forumlaan 4
1020 Brussel

Tel. 02/262.14.65

Eenheidstype : eerste leerjaar A

LSO :	Latijn-Grieks	2-3
	Latijn-Wiskunde	2-3
	Algemeen vormend	2-3
HSO :	Latijn-Grieks	4-5-5
	Latijn-Wetenschappen	4-5-6
	Latijn-Wiskunde	4-5-6
	Wetenschappelijke A	4-5-6
	Wetenschappelijke B	4-5-6
	Economische	4-5-6

2.044.589 — Maria Assumptalyceum ASO-TSO-BSO
 Paul Jansonstraat 57
 1020 Brussel Tel. 02/268.29.77

Eenheidstype : eerste leerjaar A
 eerste leerjaar B

LSO :	Latijn-Grieks	2-3
	Latijn-Wiskunde	2-3
	Algemeen vormend	2-3
HSO :	Latijn-Grieks	4-5-5
	Latijn-Wetenschappen	4-5-6
	Latijn-Wiskunde	4-5-6
	Wetenschappelijke A	4-5-6
	Wetenschappelijke B	4-5-6
LSBS :	Economische	4-5-6
LSBS :	Kleding	2-3
	Schoonheidszorgen-haartooi	2-3
HSTS :	Schoonheidsverzorging : Damesesthetiek	4-5-6
HSBS :	Kleding	4-5-6
	Schoonheidszorgen-haartooi	4-5-6
	Haarstylist-grimeur	7 sp.

2.084.500 — Sint-Lutgardis- en Heilig-Hartcollege
 's Landsroemlaan 126
 1080 Brussel (Ganshoren) Tel. 02/426.86.45

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad : opties : Latijn	2
	Mens- en natuurwetenschappen A	2
2e graad : Do :	Economische wetenschappen	3-4
	Klassieke talen — Latijn 6 u	3-4
	Moderne talen	3-4
	Wiskunde-Wetenschappen	3-4
3e graad :	Economische wetenschappen 6 u	5-6
	Klassieke talen — Latijn 4 u	5-6
	Klassieke talen — Latijn 6 u	5-6
	Moderne talen	5-6
	Natuurwetenschappen	5-6
	Wiskunde 8 u	5-6

2.136.036 — Sint-Pieterscollege
 Léon Théodorstraat 167
 1090 Brussel (Jette) Tel. 02/426.85.15

Eenheidstype : eerste leerjaar A
 eerste leerjaar B

VSO :	1e graad : opties : Latijn	2
	Mens- en natuurwetenschappen A	2
2e graad : Do :	Economische wetenschappen	3-4
	Klassieke talen — Latijn 4 u	3-4
	Moderne talen	3-4
	Wiskunde-Wetenschappen	3-4
3e graad :	Economische wetenschappen 6 u	5-6
	Klassieke talen — Latijn 4 u	5-6
	Klassieke talen — Latijn 6 u	5-6
	Moderne talen	5-6
	Natuurwetenschappen	5-6
	Psyche-sociale wetenschappen	5-6
	Wiskunde 8 u	5-6

VBSO : 1e graad :	beroepenvelden : Kantoor-Verkoop/Voeding-Verzorging	2
2e graad :	Kantoorwerken	3-4
3e graad :	Kantoorwerken	5-6

2.197.036 — Imelda-Instituut
 Ninoofsesteenweg 132
 1080 Sint-Jans-Molenbeek Tel. 02/410.15.03

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO : 1e graad : opties :	Kunst	2
	Mens- en natuurwetenschappen B	2
2e graad : Do :	Bouwkunst en beeldende kunsten	3-4
	Economische wetenschappen	3-4
	Moderne talen	3-4
	Sociaal-technische	3-4
KK :	Handel en administratie	3-4
3e graad : Do :	Economische wetenschappen 6 u	5-6
	Sociaal-technische	5-6
LK :	Bedrijfseconomische informatica	5-6
	Beeldende kunsten	5-6
	Bijzondere jeugdzorg	5-6
	Handel en administratie	5-6
	Secretariaat	5-6
VBSO : 3e graad :	Kantoorwerken	5-6
	Kantoorautomatisering	7 sp.

2.197.505 — Instituut de 4 Winden
 Vierwindenstraat 60
 1080 Sint-Jans-Molenbeek Tel. 02/426.90.20

Eenheidstype : eerste leerjaar A
 eerste leerjaar B

VSO : 1e graad : opties :	Mechanica-elektriciteit 2	
	Mens- en natuurwetenschappen B	2
2e graad : Do :	Elektromechanica	3-4
3e graad : LK :	Elektronica	5-6
	Mechanica 6	
	Regeltechniek	7 sp.
VBSO : 1e graad :	beroepenvelden : Metaal-Elektriciteit/Voeding-Verzorging	2
2e graad :	Metaalbewerking	3-4
	Voeding-Verzorging	4
3e graad :	Kinderverzorging	5-6
	Autotechniek	5
	Personenzorg	7 v

2.269.077 — Hoger Technisch Instituut Kardinaal Mercier
 d'Anethanstraat 33
 1010 Brussel-Schaarbeek Tel. 02/216.21.96

Eenheidstype : eerste leerjaar A

LSTS :	Elektriciteit	3-4K
	Hout	3-4K
	Mechanica Automechanica	2-3-4K-5 sp.
HSTS :	Elektriciteit	5-6
	Mechanica	4-5-6
	Automechanica	4-5-6
	Elektronica	5-6
	Industrieel-wetenschappelijke	5-6

2.269.504 — Joannes Paulus II
R. Vandeveldestraat 4
1030 Brussel

Tel. 02/215.91.49

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO :	1e graad : opties :	beroepenvelden : Kantoorwerken-Verkoop/Voeding- Verzorging	2
	2e graad :	Kantoorwerken	3-4
	3e graad :	Kantoorwerken	5-6
LSO :		Latijn-Wiskunde	2-3
		Algemeen vormend	2-3
HSO :		Latijn-wetenschappen	4-5-6
		Latijn-wiskunde	4-5-6
		Wetenschappelijke B 4-5-6	
		Economische	4-5-6

2.340.037 — Don Bosco Technisch Instituut
Guldendallaan 90
1150 Brussel

Tel. 02/771.99.62

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO :	1e graad : opties	Grafische technieken	2
		Industriële techniek	2
	2e graad : Do :	Elektromechanica	3-4
		Industrieel-wetenschappelijke	3-4
	KK :	Elektriciteit	3-4
		Grafische technieken	3-4
		Mechanica	3-4
	3e graad : Do :	Industrieel-wetenschappelijke	5-6
	LK :	Elektronica	5-6
		Grafische technieken	5-6
		Koel- en warmtetechnieken	5-6
		Mechanica	5-6
		Automatisering	7 sp.
VBSO :	1e graad :	beroepenvelden : Hout-Bouw/Metaal-Elektric.	2
	2e graad :	Houtbewerking	3-4
		Metaalbewerking	3-4
	3e graad :	Hout	5-6
		Lassen-constructie	5-6
		Werktuigmachines	5-6
		Computergestuurde werktuigmachines	7 sp.

LEGENDE

LSO : lager secundair onderwijs (algemeen)

HSO : hoger secundair onderwijs (algemeen)

LSTS : lagere secundaire technische school

HSTS : hogere secundaire technische school

LSBS : lagere secundaire beroepsschool

HSBS : hogere secundaire beroepsschool

ASBS : aanvullende secundaire beroepsschool

K : kwalificatiejaar

VSO : vernieuwd secundair onderwijs

VBSO : vernieuwd beroepssecundair onderwijs

sp. : specialisatiejaar

V : vervolmakingsjaar

Do : doorstroming

KK : korte kwalificatie

LK : lange kwalificatie

Ministerie van Onderwijs — Bestuur van het Secundair Onderwijs
Onderwijsinrichtingen in Brussel-Hoofdstad — Schooljaar 1989-'90

Onderwijs met volledig leerplan

B. Gemeenschapsonderwijs

2.136.028 — Koninklijk Technisch Atheneum
L. Theodorstraat 80
1090 Jette

Tel. 02/425.92.33

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad :	opties :	Moderne	2
			Mode-kleding	2
	2e graad :	Do :	Haarverzorging	3-4
			Plastische kunsten	3-4
			Schoonheidsverzorging	3-4
			Sociaal-technische/Verpleegaspirant(e)	3-4
	3e graad :	LK :	Haarverzorging	5-6
			Plastische kunsten	5-6
			Schoonheidsverzorging	5-6-7V
			Sociaal-technische	5-6
			Verpleegaspirant	5-6
VBSO :	1e graad :		beroepenvelden : Voeding-Verzorging/Plastische en decoratieve beroepen	2
	2e graad :		Haartooi	3-4
			Kleding	3-4
			Personenverzorging	3-4
			Publiciteit	3-4
			Woningdecoratie	3-4
	3e graad :		Dameskappen	7 sp.
			Etalage	5-6
			Haartooi	5-6
			Kinderverzorging	5-6
			Kleding	5-6
			Publiciteit : Publiciteitsgrafiek	5
			Publiciteit : Publiciteits- en decoratief schilderen	5-6
			Reclame en standenbouw	7 sp.
			Woningdecoratie	5-6

2.136.500 — Hoger Rijksinstituut voor Paramedische Beroepen
Laarbeeklaan 121
1090 Jette

Tel. 02/479.18.90

HSTS : Verpleging 1 (voorbereidend jaar)

ASBS : Ziekenhuisassistent 1-2
Gebrevetteerde ziekenhuisverple(e) 3

2.149.001 — Koninklijk Atheneum Koekelberg
Klein Berchemstraat 1
1080 Brussel

Tel. 02/468.20.40

VSO :	2e graad :	Do :	Economie	3-4
			Economie-Wiskunde	4
			Latijn-Grieks	4
			Latijn-Wetenschappen	3-4
			Moderne talen	3
			Wetenschappen	3
			Wetenschappen-Wiskunde	4

3e graad : Do :	Economie-Wiskunde 1	5-6
	Latijn-Grieks-Moderne talen 1, II	5-6
	Latijn-Grieks-Wiskunde 1	5
	Moderne talen 1, II, III-Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
	Wetenschappen 1, II - Wiskunde II	5-6
	Wetenschappen 1 - Wiskunde III	5-6
	Wiskunde II - Economie	5
	Wiskunde III - Wetenschappen 1 - Latijn	5

2.273.013 — Koninklijk Technisch Atheneum Sint-Agatha-Berchem
 0. Ruelensplein 13
 1080 Brussel Tel. 02/465.86.74

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO : 1e graad : opties :	Mechanica-Elektriciteit	2
	Moderne	2
2e graad : Do :	Elektriciteit	3-4
	Handel	3-4
3e graad : LK :	Boekhouden-Informatica	5-6
	Elektriciteit A	5-6
	Secretariaat	5-6
VBSO : 1e graad :	beroepenvelden : Metaal-Elektriciteit/Hout-Bouw	2
	Voeding-Verz./Kleding-Text.	2
2e graad : Bouw 4	Familiale opleiding	3-4
	Houtbewerking	3-4
	Sanitaire installaties	3-4
3e graad :	Centrale verwarming	5-6
	Gezins- en sanitaire hulp	5-6
	Meubelmakerij	6
	7de leerjaar beroeps	

2.076.003 — Koninklijk Atheneum Etterbeek
 E. Mesenslaan 2
 1040 Brussel Tel. 02/735.59.67

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO : 1e graad :	Latijn	2
	Moderne	2
2e graad :	Economie	4
	Economie-Wiskunde	4
	Latijn-Grieks	4
	Latijn-Wetenschappen	3
	Latijn-Wetenschappen-Wiskunde	4
	Wetenschappen-Economie	3
	Wetenschappen-Grieks-Wiskunde	4
	Wetenschappen-Sport	3-4
	Wetenschappen-Wiskunde	4
	Wiskunde-Wetenschappen-Sport	4
3e graad :	Economie-Moderne talen 1, II, III - R	
	Economie-Sport-Wiskunde 1	6
	Economie-Wiskunde 1	5-6
	Grieks-Wetenschappen 1-Wiskunde 1	5
	Grieks-Wetenschappen II-Wiskunde 1	5
	Latijn-Grieks-Moderne talen 1, II, III	5-6
	Latijn-Grieks-Wiskunde 1	6
	Latijn-Grieks-Wiskunde 1-Aardrijksk.-Geschied.	5
	Latijn-Wetenschappen 1 — Wiskunde II	6
	Latijn-Wetenschappen 1 — Wiskunde III	5-6
	Latijn-Wetenschappen II — Wiskunde II	6

	Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiede-	
	nis	5-6
	Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiede-	
	nis	5-6
	Moderne talen I, II, III — Latijn	6
	Latijn-Moderne talen 1, II, III — Wiskunde 1	5-6
	Sport-Wetenschappen 1 — Wiskunde II	6
	Wetenschappen 1, II — Wiskunde II	6
	Wetenschappen II — Wetenschappen 1, II	5-6
	Wiskunde 1 — Wetenschappen 1, II	5-6
LK :	Toerisme	5-6

2.078.014 — Koninklijk Technisch Atheneum
Oudstrijderslaan 200
1140 Brussel-Evere

Tel. 02/242.50.89

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO :	1e graad : opties :	Mechanica-Elektriciteit	2
	2e graad : Do :	Sociaal-technische/Verpleegaspirant(e)	3-4
	3e graad : LK :	Digitale elektronica	7 sp.
		Elektronica : Industriële elektronica A	5-6
		Sociaal-technische	5-6
VBSO :	1e graad :	beroepenvelden : Metaal-Elektric./Hout-Bouw	2
		Voeding-Verz./Kleding-Text.	2
	2e graad :	Houtbewerking	3-4
		Metaalbewerking	3-4
		Personenverzorging	3-4
	3e graad :	Centrale verwarming en sanitaire install.	5
		Meubelmakerij	5-6
		Organisatiehulp	5
		Restauratie van meubelen	7 sp.

2.269.001 — Koninklijk Atheneum Brussel-Schaarbeek
Ch. Gilisquetlaan 34
1030 Brussel

Tel. 02/215.31.09

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO :	1e graad : opties :	Latijn	2
		Moderne	2
	2e graad : Do :	Economie	3-4
		Economie-Wiskunde	4
		Latijn-Wetenschappen	3
		Latijn-Wiskunde-Wetenschappen	4
		Wetenschappen	3
		Wetenschappen-Wiskunde	4
	3e graad : Do :	Economie-Wiskunde 1	5-6
		Economie-Wetenschappen II	6
		Handel (wegtransport)	5
		Moderne talen 1, II, III — Economie	5
		Wetenschappen 1, II — Wiskunde II	5-6
		Wetenschappen 1 — Wiskunde III	5-6
		Wiskunde 1 — Wetenschappen 1, II	6
LK :		Boekhouden — Informatica	5-6

2.003.063 — Koninklijk Technisch Atheneum
Albert 1 Square 43
1070 Anderlecht

Tel. 02/524.20.10

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO :	1e graad : opties :	Mechanica-Elektriciteit	2
-------	---------------------	-------------------------	---

2e graad : Do :	Informatica	3-4
	Mechanica-Elektriciteit	3-4
KK :	Autotechniek	4-5V
	Mechanica	3-4
	Diesel, LPG en persluchtremmen	5V
3e graad : LK :	Elektromechanica A	5-6
	Elektromechanica B	5-6
	Elektronica : Industriële elektronica A	5-6
	Elektronica : Industriële elektronica B	5-6
	Informatica	5-6
VBSO : 1e graad :	beroepenvelden : Hout-Bouw/Metaal-Elektriciteit	2
2e graad :	Elektrische installaties	3-4
	Sanitaire installaties	3-4
3e graad :	Centrale verwarming	5-6
	Elektrische installaties	5-6
	Sanitaire installaties	5-6
	7de leerjaar beroeps	

2.197.001 — Koninklijk Atheneum Sint-Jans-Molenbeek
 Toverfluitstraat 19-21
 1080 Brussel

02/522.77.07

VSO : 2e graad : Do :	Economie	3-4
	Economie-Moderne talen	3
	Latijn-Moderne talen	3
	Latijn-Wetenschappen	3
	Latijn-Wetenschappen-Wiskunde	4
	Wetenschappen	3
	Wetenschappen-Wiskunde	4
3e graad : Do :	Economie-Sport-Wiskunde 1	5-6
	Economie-Wiskunde II	5-6
	Latijn — Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiedenis	6
	Latijn-Wetenschappen 1, II — Wiskunde II	6
	Latijn-Wetenschappen 1 — Wiskunde III	6
	Moderne talen 1, II — Economie — Wiskunde 1	5-6
	Moderne talen 1, II, III — Economie	6
	Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
	Moderne talen 1, II	6
	Sport-Wiskunde 1 — Wetenschappen 1, II	5-6
	Wetenschappen I, II — Wiskunde II	5
	Wiskunde II — Wetenschappen 1	6
	Wetenschappen 1 — Wiskunde III	5-6
VBSO : 2e graad :	Verkoop en kantooractiviteiten	3-4
3e graad :	Kantoor	5-6
	Kantoorautomatisering	7 sp.

2.197.502 — Rijksmiddleschool Sint-Jans-Molenbeek
 Toverfluitstraat 19-21
 1080 Brussel

Tel. 02/522.77.07

Eenheidstype : eerste leerjaar A
 eerste leerjaar B

VSO : 1e graad : opties :	Latijn	2
	Moderne	2
VBSO : 1e graad :	beroepenvelden : Voeding-verz./Kantoor-Verk.	2

2.044.003 — Koninklijk Atheneum
K. Bogaerdstraat 4
1020 Brussel

Tel. 02/478.11.86

VSO :	2e graad : Do :	Economie	3-4
		Handel	3-4
		Latijn-Grieks	4
		Latijn-Wetenschappen	3
		Wetenschappen	3
		Latijn-Wiskunde-Wetenschappen	4
		Moderne talen — Wetenschappen	3
		Wetenschappen-Wiskunde	4
	3e graad : Do :	Economie-Wiskunde 1	5-6
		Latijn-Grieks-Aardrijkskunde-Geschiedenis-Wiskunde 1	6
		Latijn-Moderne talen 1, II, III — Wiskunde I	5-6
		Latijn-Grieks-Aardrijkskunde-Geschiedenis	5
		Latijn-Wetenschappen I-II — Wiskunde I	5
		Menswetenschappen-Aardrijkskunde-Gesch.	5
		Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
		Moderne talen 1, II, III — Latijn — Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
		Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
		Wetenschappen 1, II — Wiskunde II	5-6
		Wetenschappen 1 — Wiskunde III	5-6
		Wiskunde 1 — Wetenschappen 1, II	5
LK :		Boekhouden-Informatica	5-6

2.044.002 — Rijksmiddleschool Brussel II
L. Wittouckstraat 50 — K. Bogaerdstraat 4
1020 Brussel

Tel. 02/425.55.84

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO :	1e graad : opties :	Latijn	2
		Mechanica-Elektriciteit	2
		Moderne	2
VBSO :	1e graad :	beroepenvelden : Metaal-Elektriciteit-Hout-Bouw	2

2.309.053 — Koninklijk Atheneum Ukkel
Nekkersgatlaan 17
1180 Brussel

Tel. 02.376.61.55

VSO :	2e graad : Do :	Handel	3-4
		Latijn-Grieks	4
		Latijn-Wiskunde-Wetenschappen	3-4
		Wetenschappen	3-4
		Wetenschappen-Wiskunde	4
	3e graad : Do :	Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiedenis	5-6
		Wetenschappen 1, II — Wiskunde II	5-6
		Wetenschappen 1 — Wiskunde III	5-6
LK :		Boekhouden-Informatica	5-6
VBSO :	2e graad :	Houtbewerking	3-4
		Metaalbewerking	3-4
		Verkoop en kantooractiviteiten	3-4
	3e graad :	Kantoor	5-6
		Meubelmakerij	5

2.309.502 — Rijksmiddenschool Ukkel-Beersel
Nekkersgatlaan 17
1180 Brussel

Tel. 02/376.61.55

Eenheidstype : eerste leerjaar A
eerste leerjaar B

VSO : 1e graad : opties : Latijn 2
Moderne talen 2

VBSO : 1e graad : beroepenvelden : Metaal-Elektric./Hout-Bouw 2
Kantoor-Verk./Kleding-Text. 2

2.340.033 — Koninklijk Atheneum Sint-Pieters-Woluwe
Grote Prijzenlaan 59
1150 Brussel

Tel. 02/771.37.42

Eenheidstype : eerste leerjaar A

VSO : 1e graad : opties : Latijn 2
Moderne 2

2e graad : Do : Economie 3-4
Latijn 4
Latijn-Wetenschappen 3
Wetenschappen 3
Wetenschappen-Wiskunde 4
Latijn-Wiskunde-Wetenschappen 4

3e graad : Do : Economie-Moderne talen 1, II, III 5-6
Economie — Wiskunde 1 5-6
Latijn — Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-
Geschiedenis 5-6
Latijn-Wetenschappen 1 — Wiskunde II 5-6
Moderne talen 1, II, III — Aardrijkskunde-Geschiede-
nis 5-6
Wetenschappen, 1, II — Wiskunde II 5-6

LEGENDE

VSO : vernieuwd secundair onderwijs

VBSO : vernieuwd beroepssecundair onderwijs

ASBS : aanvullende secundaire beroepsschool

sp. : specialisatiejaar

v. : vervolmakingsjaar

Muziekonderwijs met beperkt leerplan

Inrichting	80-81	81-82	82-83	83-84	84-85	85-86	86-87	87-88	88-89	89-90
Gemeenschapsonderwijs										
RMA Anderlecht Bijafd. St. Jans-Molenbeek	756	760	862	881	931	924	886	760	693	nog niet gekend
RMA Etterbeek Bijafd. Watermaal-Bos- voorde Elsene Oudergem	* 863	360	326	321	322	365	264	274	389	nog niet gekend
RMA Schaarbeek Bijafd. St. Gillis Vorst	830	880	848	801	837	762	732	686	659	nog niet gekend
Officieel gesubsidieerd										
Muziekacademie Brussel	452	421	414	436	410	423	504	451	335	nog niet gekend
Muziekacademie Jette	210	211	200	235	214	236	266	220	212	nog niet gekend
Muziekacademie St. -Agatha-Berchem	372	420	435	477	478	485	480	470	357	nog niet gekend
Muziekacademie St. Lambrechts-Woluwe	155	174	183	215	165	171	186	175	182	nog niet gekend
Muziekacademie St. Pieters-Woluwe	523	434	469	434	409	378	370	353	370	nog niet gekend
Muziekacademie Ukkel	67	69	58	58	62	56	65	69	85	nog niet gekend

* Met inbegrip van RMA Overijse — die vanaf 1 september 1981 autonoom wordt.

Onderwijs in de beeldende kunsten — beperkt leerplan

Inrichting	80-81	81-82	82-83	83-84	84-85	85-86	86-87	87-88	88-89	89-90
Gemeenschapsonderwijs										
HRBK Anderlecht	727	701	698	667	751	776	751	542	676	788
RHOK Etterbeek	76	91	132	142	150	156	158	216	224	204
RBK St. Jans Molenbeek	77	79	88	68	56	50	56	54	17	27
RBK St. Pieters Woluwe	159	157	192	260	275	172	135	246	172	306
Vrije inrichtingen										
St. Lucas academie Schaarbeek	153	180	184	180	160	197	214	211	281	nog niet gekend

Onderwijs in de beeldende kunsten -- Hoger en secundair

Inrichting	80-81	81-82	82-83	83-84	84-85	85-86	86-87	87-88	88-89	89-90
Vrije gesubsidieerde inrichtingen										
A. Hoger Onderwijs										
Hoger Instituut voor Beeldende Kunsten St. Lucas Schaarbeek	270	267	306	346	343	353	347	350	382	403
B. Secundair Onderwijs										
St. Lucas Kunstsecundair Instituut Schaarbeek	413	373	371	364	334	303	321	345	387	397

Hoger en secundair muziekonderwijs

Inrichting	80-81	81-82	82-83	83-84	84-85	85-86	86-87	87-88	88-89	89-90
Gemeenschapsonderwijs										
A. Hoger										
K. Muziekconservatorium Regentschapsstraat 30 1000 Brussel	597	577	559	599	644	565	597	615	621	601
B. Secundair										
Kunsthumaniora Vorstlaan 382 1160 Brussel	48	53	74	72	61	55	51	58	70	96

BIJLAGE 9

Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen oktober 1989 per provincie
Mannen + vrouwen

	AN	VB	o v	WV	LM	TOT
Hoger	6	6	1	0	1	14
Hoger secund.	199	149	181	94	83	706
Lager secund.	531	271	386	327	404	1919
Basis	512	188	417	367	537	2021
Andere	17	31	5	11	11	75
Totaal	1.265	645	990	799	1.036	4.735

Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen oktober 1989 per provincie
Mannen

	AN	VB	o v	WV	LM	TOT
Hoger	1	1	0	0	1	3
Hoger secund.	76	42	60	39	36	253
Lager secund.	92	62	73	57	58	342
Basis	18	8	42	26	48	142
Andere	9	6	3	3	2	23
Totaal	196	119	178	125	145	763

Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen oktober 1989 per provincie
Vrouwen

	AN	VB	o v	WV	LM	TOT
Hoger	5	5	1	0	0	11
Hoger secund.	123	107	121	55	47	453
Lager secund.	439	209	313	270	346	1.577
Basis	494	180	275	341	489	1.879
Andere	8	25	2	8	9	52
Totaal	1.069	526	812	674	891	3.972

U.V.W. Verdeling volgens arrondissement, provincie, onderwijzend personeel en geslacht
Oktober 1989

SSUV1501											MANNEN • VROUWEN
ONDERWIJZENDE PERSONEEL	ANTWLR- PEN	MECHE- LEN	TURN- HOUT	ANIER- PEN	BRUSSEL VILV.	HALLE VILV.	LEUVEN*	NIJVEL*	VLAAMS BXABANT	WAALS GRABANI	BRAJAIL
HOGER ONDERWIJS											
LERAARS HOGER ONDERWIJS	5			6	5		2		6		11
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
ROMAANSE TALEN	6	3			51		4	17	9		11
KLASSIEKE TALEN	5	1			10			10	4	10	24
GERMAANSE TALEN	34	6	6	46	10	4	21	1	25	1	36
GESCHIEDENIS	9		4	13	9		11	1	11		27
KUNSTGESCHIEDENIS	6			6		1	3	3	4	3	12
FILOSOFIE	13	1	3	14	8	1	46	2	6	2	16
AARDRIJKSKUNOE	2	2						2	5	2	7
WISKUNDE	4	1		6			4	2	1	2	17
FYSICA	2		2	2	5		1		1		1
SCHEIKUNOE	1	1							4		9
BIOLOGIE	2		3	5	5		1	6	10	6	21
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN	3	1	1	5	5	4	1	2	5	2	10
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN	3			3	5					3	8
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE	5		1	6	3	2	1	1	30	3	10
LIJCHAMELIJKE OPVOEDING	18	5	8	31	22	9	21			13	65
MUZIEK	7	1	2	10	3	4	2		6		9
PLASTISCHE KUNSTEN	5		1	6		1			3		6
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT					1				1		2
LANDBOUW											1
SCHEIKUNOE - VOEDING											
KLEDING		1		1		1	1		2		2
DIENTEN AAN PERSONEN	1		1	1			1		1		1
TOEGEPASTE KUNSTEN	1			1							
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA	2			3		1			1		1
BOUWBEDEIJF EN HOUT	1			1							
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR	8	1	3	12	14	3	8	4	11	4	29
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	138	25	36	199	167	15	104	16	149	16	392
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
OUDE TALEN											
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS	11	3	1	21	1	3	6		9		10
NEDERLANDS - AARDRIJKSKUNOE			1				1		1		1
NEDERLANDS - ENGELS	29	18	16	63	7	10	25	4	35	4	46
NEDERLANDS - DUTS		1		1							1
FRANS - GESCHIEDENIS	21	8	12	41	37	4	11	13	15	13	65
FRANS - AARDRIJKSKUNOE	1			1							1
FRANS - LEONLEER			1	1							1
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST											
FRANS - HEBREEUWS	1			1							
ENGELS - GESCHIEDENIS	1		1	2			2		2		2
ENGELS - AARDRIJKSKUNOE	1	1		2			2		2		2
ENGELS - DUTS		1	1	3	2						2
WISKUNDE - BIOLOGIE	2		1	1	1		1		1	1	2
WISKUNDE - FYSICA	10	13	18	41	6	5	12		17	1	32
WISKUNDE - EC. WETENSCHAPPEN											
WISKUNDE - ZEDENLEER											
WISKUNDE - KATHOL. GODSDIENST					1						1
WISKUNDE - HEBREEUWS											
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	18	5	20	43	40	9	24	14	33	14	87
LIJCHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE	12	5	14	31	21	5	5	11	10	11	42
LIJCH. OPV. - BEWEGINGSRECREATIE	21	12	18	57	12	1	23	3	30	3	45
TEXTIEL								1			1
KLEDING	18	6	24	48	2	2	19	4	21	4	21
HUIZHOUDELIJKE EN SOC. OPV.	21	14	36	11	3	5	19	2	24	2	29
FYSICA - SCHEIKUNOE											
AARDRIJKSKUNOE - SCHEIKUNOE											
AARDRIJKSKUNOE - GESCHIEDENIS											
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING	8	2	5	15	13	2	4	3	6	3	22
STENO-DACTYLOGRAFIE					1		1	2	1	2	4
HANDEL	4	1		5	2		1	2	5		1
WETENSCHAPPEN - AARDRIJKSKUNOE	16	6	10	32	4	4	11	2	15	2	21
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN	1			1							2
ZEDENLEER	1			1							1
KATHOLIEKE GODSDIENST	3	2	3	8	1	1	5		6		7
PROTESTANTSE GODSDIENST		1		1							
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM. .)	1			1							
ELEKTRONICA	1			1				2	3		
ELEKTRICITEIT	3		1	4		1	2				5
MECHANICA EN METAALBEWERKING	3	1	2	6	1	4		4	9	4	14
NIJVERHEID		1		1							
MOUT			3	3	2						
BOUW			2	2	1						
SCHOONHEIDSGOEDEN EN HAARTOOL	7			7			2	1	5	1	8
LAND- EN TUINBOUW	1					1	2		3	2	5
ANDERE SPECIALITEITEN	2	1	1	4	2			3	2		
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR	5	2	1	8	13	3	5	8	6	3	24
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	229	104	198	531	180	80	191	87	211	87	538
LAGER & VOORSCHOLLS ONDERWIJS											
ONDERWIJZER LAGER & VOORSCHOLLS	6	30	86	184	48	25	60	26	85	26	159
LEERMEESTER	1		1	3	1		1		1		2
LEERMEESTER GODSDIENST		1	1		6						
LEERMEESTER HANDWERK		1		1						1	
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING			2	2							1
ONDERWIJZER VOORSCHOLLS OND.	101	68	147	322		29	12	1	101	14	129
ANDERE ONOERW. LAGER EN VOORS.											
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOLLS	118	100	236	512	70	55	133	48	188	41	299
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZENDE PERSONEEL											
NIET ELDERS VERMELD	12	4	1	11	6	6	26		31	1	38
TOTAAL	560	233	412	1269	428	190	455	205	645	205	1278

SSUV1501											MANNEN + VROUWEN	
ONDERWIJZEND PERSONEEL	EKKLO	CENT	OUOE- NAARDE	SINT- NIKLAAS	OOST- VLAAND.	AAT ROU	CHARLE- BERGEN	MOES- KROEN	ZINNIG	THUIN		
HOGER ONDERWIJS												
LERAARS HOGER ONDERWIJS				1	1		1					
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS												
ROMAANSE TALEN	1	2	2	1	9		10	3	4	2	1	
KLASSIEKE TALEN		11			12			3		2		
GERMAANSE TALEN	2	20	1	2	38		1	1		2	1	
CESCWIEOENIS		4		1	7		1	5				
KUNSTGESCHIEDENIS		4	2		6		2					
FILOSOFIE		18			19							
AARORIJKSKUNOE		3			3			1				
WISKUNDE		2		1	5			4	1			
FYSICA					1	1	1	1				
SCHEIKUNDE		2	1		6	1	1	1		1		
BIOLOGIE		2	1		5		3	2		1		
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN				1	2			1				
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN				1	1		2					
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE		7			7			3	1	1		
LICHAMELIJKE OPVOEING	2	18	3	5	40	2	3	3	1	1	2	
MUZIEK				1	2							
PLASTISCHE KUNSTEN		2		2	6							
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT												
LANDBOUW							1					
SCHEIKUNDE - VOEDING								1				
KLEOINC				1	1							
DIENTEN AAN PERSONEN												
TOEGEPASTE KUNSTEN						1						
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA		1		1	2							
BOUWBEEDRIJF EN HOUT				1	1			1				
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR		4		1	8		2	1		1		
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	5	108	10	10	181	7	29	36		16	4	
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS												
ROMAANSE TALEN		1			1		1	1				
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS		9		2	15							
NEDERLANDS - AARORIJKSKUNOE		1			1							
NEDERLANDS - ENGELS	3	20	4	6	45	4	9	10	1	3	4	
NEDERLANDS - OUIITS				2	2		1			1		
FRANS - GESCHIEDENIS	2	9	5	1	26	5	21	21	3	15	7	
FRANS - AARORIJKSKUNOE		1			1							
FRANS - ZEDENLEER							1			1		
FRANS - KATHOLIEKE GOOSDIENST												
FRANS - HEBREEUWS												
ENGELS - GESCHIEDENIS		5		2	10							
ENGELS - AARORIJKSKUNOE				1	1							
ENGELS - OUIITS				1	1		1					
YISKUNOE - BIOLOGIE	1	2	2	8	29	2	7	6		4	6	
YISKUNOE - EC. WETENSCHAPPEN												
YISKUNOE - LEOENLEER												
YISKUNOE - KATHOL. GOOSDIENST												
YISKUNOE - HEBREEUWS												
TEKENEN EN PLAST. OPVOEING		22	2	2	34	5	23	17		10	6	
LICHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE	1	4		2	17	5	7	6		8	2	
LICH. OPV. - BEWEGINGSRECREATIE	2	22	3	5	44	8	4	3		3	2	
TEXTIEL					27							
KLEOINC	1	10	1			3	1	3	2	3		
MUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.	4	29	3	6	57	3	3	10	1	5	4	
FYSICA - SCHEIKUNDE							1					
AARORIJKSKUNOE - SCHEIKUNDE							1					
AARORIJKSKUNOE - GESCHIEDENIS												
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING	1	6	1		12	1	5	2			3	
STENO-DACTYLOGRAFIE				1				1		1	1	
HANDEL		4			6	3		4		3	5	
WETENSCHAPPEN - AARORIJKSKUNOE	1	8	1	4	19	4	3	1	1	1	2	
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN												
ZEDENLEER		1		1	1							
KATHOLIEKE GOOSDIENST	1	1			5			1				
PROTESTANTSE GOOSDIENST		3			3							
ANDERE GOOSDIENSTEN (ISLAM, ..)							5					
ELEKTRONICA												
ELEKTRICITEIT				2	4		3	2			1	
MECHANICA EN METAALBEWERKING							3	2			3	
NIJVERHEID												
HOUT			1		3			2	2	1		
BOUW								1				
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI		2			6		2	1				
LAND- EN TUINBOUW		1				2	9	4				
ANDERE SPECIALITEITEN		3	1	1	6				1	5	4	
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR		2	2	2	6	1	1	2			1	
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	17	173	33	53	386	39	123	103	11	69	49	
LAGER & VOORSCHOOLS ONDERWIJS												
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	20	70	19	29	186	21	50	68	12	17	32	
LEERMEESTER ZEDENLEER												
LEERMEESTER GOOSDIENST		1			2			2				
LEERMEESTER HANDWERK												
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING							1				2	
ONDERWIJZER VOORSCHOOLS OND.	16	73	28	28	229	22	13	20	11	3	4	
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.												
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOLS	36	144	47	57	417	43	64	98	23	20	38	
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZEND PERSONEEL												
NIET ELDERS VERMELD		1	1		5	2	1	3		1		
TOTAAL	58	426	127	107	990	91	218	240	41	106	91	

SSUY1501										MANNEN • VROUWEN	
ONDERWIJZENDE PERSONEEL	DOORNIK* HENE- GOUWEN.	MOEI	LUIK	VER- VIERS	BORG- WORM	LUIK	HASSELTHAASEIK*	TONGE- REN	ALMEBURG		
HOGER ONDERWIJS											
LERAARS HOGER ONDERWIJS	1			1	1	1	1				
HOGER SECUNOIR ONDERWIJS											
ROMAANSE TALEN	4	24	1	44	14	2	61	1	1	3	
KLASSIEKE TALEN	5	14	2	9	1		3	3	1	7	
GERMAANSE TALEN	5	14	2	3	4		7	4	3	2	9
GESCHIEDENIS	1	3		23	3	2	39	1	1	2	4
KUNSTGESCHIEDENIS	1	3		1	3	1	3	1	1	1	1
FILOSOFIE	1	2		2	2	2	6			2	2
AARDRIJKSKUNDE	1	7		2	2	2	6	1		1	1
UISKUNOE	1	4									
• YSICA	1	4									
SCHEIKUNOE	1	4		8		1	9	1	1	2	3
BIOLOGIE	1	2	1	12	2	1	16	2	1	1	1
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN	1	1		2			2				
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN											
PSYCHOLOGIE • PEDAGOGIE	6	18	5	2	8	1	36	11	12	1	2
LICHAMELIJKE OPVOEDING	2	12	4	4	1		4	1	2	30	3
MUZIEK	1	1						6	1	1	
PLASTISCHE KUNSTEN											
HANDEL • ADMIN. • SECRETARIAAT											
LANDBOUW											
SCHEIKUNDE • VOEDING											
KLEDING											
DIENTEN AAN PERSONEN							1	1		1	
TOEGEPASTE KUNSTEN		4		2			2	1		1	
NIJVERHEID • ELECTROMECHANICA	1	1									
BOUWBEDRIJF EN HOUT	1	2									
ANDERE LERAARS HOGER SECUNOIR	1	5	1			2	2			2	
SUBTOTAAL HOGER SECUNOIR	29	128	9	152	43	11	218	23	19	83	
LAGER SECUNOIR ONDERWIJS											
• OUDE TALEN		2			1	1					
NEOERLANOS • GESCHIEDENIS							8	13	1	27	
NEOERLANOS • AARDRIJKSKUNOE								1	1	1	
NEOERLANOS • ENGELS	3	34	3	24	2	29	21	7	12	40	
NEDERLANOS • DUTS		2		1	1			1	1	2	
FRANS • GESCHIEDENIS	7	79	7	63	8	84	10	3	4	17	
FRANS • AARDRIJKSKUNOE											
FRANS • ZEDENLEER		2		1		1					
FRANS • KATHOLIEKE GOOSDIENST											
FRANS • HEBREUWS											
ENGELS • GESCHIEDENIS							3	1	4		
ENGELS • AARDRIJKSKUNOE							1	1	3		
ENGELS • DUTS		2		3	3	6	1	1	1	1	
WISKUNDE • BIOLOGIE							1		2	3	
WISKUNDE • YSICA	1	28	1	21	5	2	31	18	12	37	
UISKUNOE • EC. WETENSCHAPPEN		1									
UISKUNOE • ZEDENLEER											
UISKUNOE • KATHOL. GOOSDIENST											
UISKUNOE • HEBREUWS									1	1	
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	3	64	4	34	9	1	48	9	10	9	28
LICHAMELIJKE OPV. • BIOLOGIE	2	30	10	38	11	2	61	5	4	5	18
LICH. OPV. • BEWEGINGSRECREATIE		12	4	10	1		15	23	12	13	50
TEXTIEL				1	6		7				
KLEDING	3	16	1	2	1	2	6	21	16	9	46
MUSCHOUDELIJKE EN SOC. OPV.	3	29	4	10	3	2	19	28	24	14	66
FYSICA • SCHEIKUNOE		1		1	1		2			2	
AARDRIJKSKUNOE • SCHEIKUNDE				1							
AARDRIJKSKUNOE • GESCHIEDENIS											
MUZIEK EN WULIEKOPVOEDING		12	3	12	3		18	5	1	6	
STENO-DACTYLOGRAFIE		3		1			1				
HANDEL		16		2	2		5	2		2	
WETENSCHAPPEN • AARDRIJKSKUNOE	8	30	1	26	10	2	39	11	5	7	23
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN								1		1	
ZEDENLEER				1			1				
KATHOLIEKE GOOSDIENST	2	3	1	1		1	3	3	1		4
PROTESTANTSE GOOSDIENST								1		1	
ANDERE GOOSDIENSTEN (ISLAM, ..)		5			1		1		1	1	
ELEKTRONICA		1	1	1			2				
ELEKTRICITEIT		5	2	2	1		5	2		2	
MECHANICA EN METAALBEWERKING		8	1	4	2		7	1	3		4
NIJVERHEID											
MOUT	2	8		4			8	1	3		4
BOUW		2									
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI		4						1	1	2	4
LAND- EN TUINBOUW		1			1		1				
ANDERE SPECIALITEITEN	1	26	1	23	7	3	34	5		5	
ANDERE LERAARS LAGER SECUNOIR	5	10	2	2	4		8	4		5	
SUBTOTAAL LAGER SECUNOIR	43	437	46	290	86	23	448	187	112	105	484
LAGER & VOORSCHOOLS ONDERWIJS											
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	34	234	47	111	88	20	266	142	46	70	258
LEERMEESTER ZEDENLEER											
LEERMEESTER GOOSDIENST	1	3		5			5		1		1
LEERMEESTER HANDWERK											
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING		3		1	2		3	1			1
ONDERWIJZER VOORSCHOOLS OND.	31	112	12	62	25	3	102	143	61	73	277
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.											
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOLS	66	352	59	179	115	23	376	286	108	143	537
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZENDE PERSONEEL											
NIET ELDERS VERMELD	2	9	2	1	3		6	3	2	11	
TOTAAL	140	927	116	622	247	58	1043	521	246	269	1036

MANNEN + VROUWEN										
ONDERWIJZEND PERSONEEL	AARLEN	BASTEN	WIRCHEN	NEUF-FAHNE	VIRTON	LUXEM-BOURG	DINANT	NAREN	PHILIP-PIEVILLE	NAMEN + VREEMDE LINGEN
HOGER ONDERWIJS										
LERAARS HOGER ONDERWIJS								2		23
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS										
ROMAANSE TALEN	3	3	1	2	9	9	2	14		211
KLASSIEKE TALEN			1	1	2	3	3	5		77
ERRAANSE TALEN		3		2	7	1	2	2		168
ESCHIEDENIS			2	2	2		3	3		109
KUNSTGESCHIEDENIS							1	1		45
FILOSOFIE							1	1		60
AARDRIJKSKUNDE	2				2	2				28
WISKUNDE							1	4		50
FYSICA							2	2		18
SCHEIKUNDE							2	2		39
BIOLOGIE	1	2			3	3	3	6		72
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN	1			1	2	2				22
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN			1		1			2		19
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE			1					1		50
LICHAMELIJKE OPVOEDING	2	2	1	1	2	6	2	4	9	259
MUZIEK							2	3	2	35
PLASTISCHE KUNSTEN										25
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT										2
LANDBOUW								1	1	3
SCHEIKUNDE - VOEDING										1
KLEEDING										5
DIENTEN AAN PERSONEN										6
TOEGEPASTE KUNSTEN										9
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA										4
BOUW - EORIJF EN HOUT										4
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR			1		1			1		68
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	9	10	8	6	5	38	14	34	8	1386
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS										
OUDE TALEN										4
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS										84
NEDERLANDS - AARDRIJKSKUNDE										5
NEDERLANDS - ENGELS	1	1	1	1	5	5	13	4	22	319
NEDERLANDS - DUTS	1				1	7	34			12
FRANS - GESCHIEDENIS	4	4	3	4	15			3	44	392
FRANS - AARDRIJKSKUNDE										2
FRANS - ZEDENLEER							2		2	7
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST							2		2	3
FRANS - HEBREEUWS										1
ENGELS - GESCHIEDENIS										20
ENGELS - AARDRIJKSKUNDE										8
ENGELS - DUTS							1	1	2	16
WISKUNDE - BIOLOGIE										11
WISKUNDE - FYSICA	2		2	2	7	6	5	1	12	236
WISKUNDE - ECON. WETENSCHAPPEN										2
WISKUNDE - ZEDENLEER										2
WISKUNDE - KATHOL. GODSDIENST						1				12
WISKUNDE - HEBREEUWS										
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	3	1	2	2	3	11	15	2	18	371
LICHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE		1	2	2	7	3	9	12		231
LICH. OPV. - BEWEGINGSRECREATIE	2				2	2	2	1	5	260
TEXTIEL							1		1	9
KLEEDING							4	2	6	207
HUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.	2	2	1	1	5	11	7	3	11	346
FYSICA - SCHEIKUNDE										6
AARDRIJKSKUNDE - SCHEIKUNDE										2
AARDRIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS		1			1					1
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING								1	5	94
STENO-GRAPHIE		1			1	1	4	3	4	15
HANDEL										44
WETENSCHAPPEN - AARDRIJKSKUNDE	2			1	3	5	11	2	18	198
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN										4
ZEDENLEER										7
KATHOLIEKE GODSDIENST							1		1	36
PROTESTANTSE GODSDIENST										7
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM, ...)										7
ELECTRONICA						1				27
ELECTRICITEIT										4
MECHANICA EN METAALBEWERKING							1	4	5	45
NIJVERHEID										5
HOUT		1		1	2		4	2	1	47
BOUW										9
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOL										37
LAND- EN TUINBOUW										9
ANDERE SPECIALITEITEN			1	1	2	1			1	99
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR						2	4	1	7	76
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	17	17	9	12	19	74	35	120	31	3328
LAGER & VOORSCHOOOLS ONDERWIJS										
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	12	5	7	6	7	37	5	62	19	1568
LEERMEESTER ZEDENLEER								1		24
LEERMEESTER GODSDIENST									1	1
LEERMEESTER HANDWERK										13
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING	1		1		2		1			13
ONDERWIJZER VOORSCHOOOLS OND.	6	8	3	9	12	38	11	23	12	1462
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.										
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOOLS	19	13	11	15	19	77	16	87	31	3071
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZEND PERSONEEL										
NIET ELDERS VERMELD							1	1	2	99
TOTAAL	45	40	28	33	43	189	65	244	71	7907

350V1501

MANNEN

ONDERWIJZENDE PERSONEEL	ANTWERP PEN	MECHELEN LEN	TURNHOUT HOUT	ANTWERP PEN	BRUSSEL	MALLE VILV.	LEUVEN	NIJVEL	VLAAMS BRABANT	WAALS BRABANT	BRABANT
HOGER ONDERWIJS											
LERAARS HOGER ONDERWIJS	1			1	5		1				6
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
ROMAANSE TALEN					14		1		1		1s
KLASSIEKE TALEN	1			1			1		1		2
GERMAANSE TALEN	14	1		18	6	1	6	7	1	14	
GESCHIEDENIS	3		3	6	2		3	3	3	8	
KUNSTGESCHIEDENIS	2			2	1		1	1	1	2	
FILOSOFIE	8			8			3	1	3	1	4
AAKOKIJKSKUNDE		1		1	4	1	2	1	3	1	5
WISKUNDE	1	1		2	4		1				
FYSICA	2			2							
SCHEIKUNDE					3		1		1		
BIOLOGIE					3		3	1	3	1	4.7
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN	1	1		2	3	1	1		2		5
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN	3			3	2						2
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE	3			3							
LICHAMELIJKE OPVOEDING	4	2	5	11	7	2	8	5	10	5	22
MUZIEK	4			4	2	1	2		3		5
PLASTISCHE KUNSTEN	2			2	1	1			1		2
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT					1						
LANDBOUW											
SCHEIKUNDE - VOEDING											
KLEDING											
DIENTEN AAN PERSONEN											
TOEGEPASTE KUNSTEN	1			1							
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA	2	1		3		1			1		1
BOUWBEDRIJF EN HOUT	1			1	3						
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR	6			6			3		3		6
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	58	7	11	76	56	8	34	15	42	15	113
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
OUDE TALEN											
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS		1				1		1			1
NEDERLANDS - AAKOKIJKSKUNDE											
NEDERLANDS - ENGELS	8	3	2	13	4	3	1	1	4	1	9
NEDERLANDS - DUTS											
FRANS - GESCHIEDENIS	3	2	2	7	8	1	2	4	3	4	15
FRANS - AAKOKIJKSKUNDE											
FRANS - ZEDENLEER											
FRANS - KATHOLIEKE GOOSDIENST											
FRANS - HEBREEUWS											
ENGELS - GESCHIEDENIS											
ENGELS - AARDRIJKSKUNDE		1		1			1		1		1
ENGELS - DUTS					1						1
WISKUNDE - BIOLOGIE	1			1	1						1
WISKUNDE - FYSICA	1	1	1	3		2	2	2	2	2	6
WISKUNDE - CC. WETENSCHAPPEN											
WISKUNDE - ZEDENLEER											
WISKUNDE - KATHOL. GOOSDIENST											
WISKUNDE - HEBREEUWS											
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	2	1	2	5	7	1	4	2	5	2	14
LICHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE	3		3	6	5		2	2	2	2	7
LICH. OPV.-BEWEGINGSRECREATIE	6	4	7	17	7	3	7	1	1	1	18
TEXTIEL											
KLEDING											
HUISHOUDELIJKE EN SOC. DPV.											
FYSICA - SCHEIKUNDE											
AARDRIJKSKUNDE - SCHEIKUNDE											
AAKOKIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS											
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING	1		1	2		1	1	1	2	1	9
STENO-DACTYLOGRAFIE											
HANDEL											
WETENSCHAPPEN - AAKOKIJKSKUNDE	3	1		4		1	3		1		1
GEÏNTEGREERDE WETENSCHAPPEN	1			1							4
ZEDENLEER	1			1							
KATHOLIEKE GOOSDIENST	2			2							
PROTESTANTSE GOOSDIENST											
ANDERE GOOSDIENSTEN (ISLAM, ..)	1			1							
ELEKTRONICA	1			1						2	
ELEKTRICITEIT	3		1	4		1	2	2	3		5
MECHANICA EN METAALBEWERKING	3	1	2	6	1	4	5	4	9	4	14
NIJVERHEID		1		1	3						
HOUT			3	3		3	2	1	5	1	3
BOUW			2	2			2	1	2	1	8
SCHONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI	1			1							
LAND- EN TUINBOUW	1			1							
ANDERE SPECIALITEITEN	1	1	1	3	1	4	2	3	6		10
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR	2			2	6		2	3	2	3	11
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	48	17	27	92	52	26	34	28	62	28	142
LAGER & VOORSCHOLLS ONDERWIJS											
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	6	2	4	12	8	1	5	3	6	3	17
LEERMEESTER ZEDENLEER					1						1
LEERMEESTER GOOSDIENST					4	1			1		5
LEERMEESTER HANDWERK		1		1							
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING											
ONDERWIJZER VOORSCHOLLS OND.	3	2		5			1		1		1
ANDERE ONDERWIJZER LAGER EN VOORS.											
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOLLS	9	5	4	18	13	2	6	3	8	3	24
NIET ELDERS VERMELO ONDERWIJZENDE PERSONEEL											
NIET ELDERS VERMELO	7	2		9	3	2	4		6		9
TOTAAL	123	31	42	196	129	38	81	46	119	46	294

SSUV1501											MANNEN
ONDERWIJZEND PERSONEEL	BRUGGE	DIKS- MUIDE	IEPER	KORT- RIJK	OOSTEN- DE	ROESE- LARE	TIELT	VEURNE- VLAAND.	WEST	AALST	DENDER- MONDE
HOGER ONDERWIJS											
LERAARS HOGER ONDERWIJS											
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
ROMAANSE TALEN	3								3	1	
KLASSIEKE TALEN	1				1				2		
GERMAANSE TALEN	1			2	1				4	1	
GESCHIEDENIS	2				1	1			4	1	
KUNSTGESCHIEDENIS	1				1				2		
FILOSOFIE									1	1	
AARDRIJKSKUNDE				1	1				1		
WISKUNDE	1			1					2		1
FYSICA											
SCHEIKUNDE	1								1		
BIOLOGIE										1	
ECDN. EN SOC. WETENSCHAPPEN											1
POL. EN SM. WETENSCHAPPEN											
SYMBOLOGIE - PEDAGOGIE	1		1						2		
LICHAMELIJKE OPVOEDING	3	1		3	1	1	2		11	4	1
MUZIEK							1		1	1	
PLASTISCHE KUNSTEN											
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT											
LANDBOUW											
SCHEIKUNDE - VOEDING											
KLEDING											
DIENTEN AAN PERSONEN											
TOEGEPASTE KUNSTEN											
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA					1				1		
BOUWBEDRIJF EN MOUT											1
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR					2	1		1	4	1	
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	14	1	1	7	9	3	3	1	39	12	4
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
OUDE TALEN											
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS				1			1		2		
NEDERLANDS - AARDRIJKSKUNDE											
NEDERLANDS - ENGELS	1			1	1				3	3	1
NEDERLANDS - DUTS											
FRANS - GESCHIEDENIS					1						1
FRANS - AARDRIJKSKUNDE											
FRANS - ZEDENLEER											
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST											
FRANS - HEBREEUWS											
ENGELS - GESCHIEDENIS										1	
ENGELS - AARDRIJKSKUNDE											
ENGELS - DUTS											
WISKUNDE - BIOLOGIE											
WISKUNDE - FYSICA	1		2				1	1	5		
WISKUNDE - E.C. WETENSCHAPPEN											
WISKUNDE - ZEDENLEER											
WISKUNDE - KATHOL. GODSDIENST											
WISKUNDE - HEBREEUWS											
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	4		1		1				6		
LICHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE	2		1			1		1	5	2	1
LICH. OPV.-BEWEGINGSRECREATIE	4					3		1	8	2	1
TEXTIEL											
KLEDING											
HUISHOUDELIJKE EN SOC. DPV.	1								1		
FYSICA - SCHEIKUNDE											
AARDRIJKSKUNDE - SCHEIKUNDE											
AAKDKIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS											
MUZIEK EN HULIEKOPVOEGING											
STENO-DACTYLOGRAFIE											
HANDEL	1								1		
WETENSCHAPPEN - AARDRIJKSKUNDE	2						1		3		
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN											
ZEDENLEER											
KATHOLIEKE GODSDIENST						1			1		
PROTESTANTSE GODSDIENST									1		
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM, ..)											
ELEKTRONICA											
ELEKTRICITEIT	1			1			1		3		2
MECHANICA EN METAALBEWERKING										1	1
NIJVERHEID				1					1		
MOUT	1	2			1	1	1		5	2	
BOUW											
SCHOOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI											
LAND- EN TUINBOUW	1			1					2	1	
ANDERE SPECIALITEITEN	1				1	1		1	4	1	
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR	3			1		1			5		
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	23	2	4	6	6	4	4	4	37	15	7
LAGER & VOORSCHOOLS ONDERWIJS											
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	5	1	4	6	6	1		1	24	5	4
LEERMEESTER ZEDENLEER											
LEERMEESTER GODSDIENST											
LEERMEESTER HANDWERK											
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING											
ONDERWIJZER VOORSCHOOLS DND.			1	1					2		
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.											
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOLS	5	1	5	7	6	1		1	26	5	4
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZEND PERSONEEL											
NIET ELDERS VERMELD	1			2					3	1	
TOTAAL	43	4	10	22	25	8	7	6	125	33	15

SSUV1901										MANNEN	
ONDERWIJZENDE PERSONEEL	EKKLO	GENT	OUDE- NAARDE	SINT- NIKLAAS	BRABANT VLAAND.	AAT ROI	CHARLE- BERGEN	ROES- KROEN	ZINNIK	THUIN	
HOGER ONDERWIJS											
LERAARS HOGER ONDERWIJS											
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
ROMANSE TALEN					2		1	1	1		
KLASSIEKE TALEN					2			1			
GERMAANSE TALEN		6			7						
CESCHIEOENIS		2			3		1	1			
KUNSTGESCHIEDENIS		2			1						
FILOSOFIE					11						
AARDRIJKSKUNDE		1			2						
WISKUNDE				1				3	1		
FYSICA						1					
SCHEIKUNDE			1		2		1			1	
BIOLOGIE		2			3		1	1			
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN				1	2			2			
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN											
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE											
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE											
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE											
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE											
MUZIEK	1	2	2	2	12	1	1	2	1	1	2
PLASTISCHE KUNSTEN				1	2						
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT		2		2	5						
LANDBOUW											
SCHEIKUNDE - VOEDING							1				
KLEDING											
DIENSTEN AAN PERSONEN											
TOEGEPASTE KUNSTEN											
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA				1	1	1				1	
BOUWBEDRIJF EN HOUT					1			1			
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR					2						
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	1	31	4	8	60	4	6	13	3	2	
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
OUDE TALEN							1				
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS		2			2						
NEOERLANOS - AARORIJKSKUNDE											
NEOERLANOS - ENGELS		7		2	14		2				
NEDERLANDS - DUTS											
FRANS - GESCHIEDENIS		3	1			2	5	5		3	
FRANS - AARDRIJKSKUNDE											
FRANS - ZEDENLEER							1				
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST											
FRANS - HEBREEUWS											
ENGELS - GESCHIEDENIS		1			2						
ENGELS - AARORIJKSKUNDE											
ENGELS - DUTS				1	1						
WISKUNDE - BIOLOGIE											
WISKUNDE - FYSICA		1	2		3	1	1	3		2	1
WISKUNDE - E.C. WETENSCHAPPEN											
WISKUNDE - ZEDENLEER											
WISKUNDE - KATHOL. GODSDIENST											
WISKUNDE - HEBREEUWS											
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING					9		4	2		2	
LIJCHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE				1	4	2	4	2		1	1
LIJCHAMELIJKE OPV. - BEWEGINGSRECREATIE		6	2	1	12		2			1	
TEXTIEL											
KLEDING								1			
MUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.					1						
FYSICA - SCHEIKUNDE											
AARORIJKSKUNDE - SCHEIKUNDE											
AARORIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS											
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING	1	1			2		1				
STENO-DACTYLOGRAFIE											
HANDEL						1	1			1	4
WETENSCHAPPEN - AARORIJKSKUNDE					2	2	3	1		1	1
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN											
ZEDENLEER		1			1						
KATHOLIEKE GODSDIENST											
PROTESTANTSE GODSDIENST											
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM. .)							5				
ELEKTRONICA										1	
ELEKTRICITEIT					2		3	2			
MECHANICA EN METAALBEWERKING				2	4		3	2		3	
NIJVERHEID											
HOUT			1		3			2	2	1	
BOUW							1				
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI								1			
LANO- EN TUINBOUW		1			2		1				
ANDERE SPECIALITEITEN				1	2	2	6	1			4
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR		1		1	2						1
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	1	33	8	9	73	11	44	24	2	18	17
LAGER & VOORSCHOOLS ONDERWIJS											
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	6	12	6	6	39	2	6	11	1		8
LEERMEESTER ZEDENLEER											
LEERMEESTER GODSDIENST		1			1						
LEERMEESTER HANDEWERK											
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING											
ONDERWIJZER VOORSCHOOLS ONG.		1		1	2					1	
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.											
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOLS	6	14	6	7	42	2	6	11	1	1	8
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZENDE PERSONEEL											
NIET ELDERS VERMELD			1		3			1			
TOTAAL	8	79	19	24	178	17	56	49	7	22	27

SSUV1501											MANNEN										
ONDERWIJZENDE PERSONEEL																					
OORNIK. MENE. HOET. LUK. VER. BORG. LUK. HASSELT. MAASEIK. TONGE. LIMBURG.																					
GOUWEN. VIERS. WORN. REN																					
HOGER ONDERWIJS																					
LERAARS HOGER ONDERWIJS											1	1	1	1							
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS																					
ROMAANSE TALEN	2	5		14	6		20		1		1										
KLASSIEKE TALEN		1		5			5		1		1										
GERMAANSE TALEN									3		4										
GESCHIEDENIS	3	5		7	2	1	10	1	1	2	4										
KUNSTGESCHIEDENIS								1		1	2										
FILOSOFIE				1		1	2			1	1										
AARDRIJKSKUNDE				1	1		2	1			1										
WISKUNDE	1	6							1		1										
FYSICA	1	2																			
SCHEIKUNDE		2		2			2														
BIOLOGIE		2		2			3	1			1										
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN		2																			
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN																					
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE		3		1	1		1			1	1										
LICHAMELIJKE OPVOEDING	3	9	1	13	3	1	10	7	5	1	14										
MUZIEK				2			2		1	1	2										
PLASTISCHE KUNSTEN	1	1						2			3										
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT																					
LANDBOUW		1																			
SCHEIKUNDE - VOEDING																					
KLEDING																					
DIENTEN AAN PERSONEN																					
TOEGEPASTE KUNSTEN		2																			
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA		1																			
BOUWBEDRIJF EN HOUT	1	2																			
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR	1	1		1			1														
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR											13	45	1	49	13	3	66	13	13	10	11
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS																					
OUDE TALEN																					
NEOERLANOS - GESCHIEDENIS								1			1										
NEOERLANOS - AARDRIJKSKUNDE																					
NEOERLANOS - ENGELS	1	3		3	1		5	2	1	3	6										
NEDERLANDS - DUTS																					
FRANS - GESCHIEDENIS	1	20	3	12			15	1			1										
FRANS - AARDRIJKSKUNDE																					
FRANS - ZEDENLEER		1																			
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST																					
FRANS - HEBREEUWS																					
ENGELS - GESCHIEDENIS								1			1										
ENGELS - AARDRIJKSKUNDE																					
ENGELS - DUTS																					
WISKUNDE - BIOLOGIE																					
WISKUNDE - FYSICA				3	1	2	6	3	1	1	5										
WISKUNDE - LG. WETENSCHAPPEN																					
WISKUNDE - ZEDENLEER																					
WISKUNDE - KATHOL. GODSDIENST																					
WISKUNDE - HEBREEUWS																					
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING		8		4	2		6			2	2										
LICHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE	1	10	5	11			6		1	2	13										
LICH. OPV. - BEWEGINGSRECREATIE		6	2	4				7		5											
TEXTIEL																					
KLEDING		1																			
HUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.																					
FYSICA - SCHEIKUNDE				1			1	2			2										
AARDRIJKSKUNDE - SCHEIKUNDE				1			1														
AARDRIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS																					
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING		1	3	7	2		12	1			1										
STENO-DACTYLOGRAFIE																					
HANDEL		7																			
WETENSCHAPPEN - AARDRIJKSKUNDE	4	11		3			3		1	2	3										
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN																					
ZEDENLEER																					
KATHOLIEKE GODSDIENST	1	1	1	1		1	3		1		1										
PROTESTANTSE GODSDIENST								1			1										
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM, .)		3					1														
ELECTRONICA		1	1	1			2														
ELECTRICITEIT		5	2	2	1			2			2										
MECHANICA EN METAALBEWERKING		8	1	4	2		7	1	3		4										
NIJVERHEID																					
HOUT	2	8		4	4		8	1	2		3										
BOUW		2																			
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI																					
LAND- EN TUINBOUW		1			1		1														
ANDERE SPECIALITEITEN	1	17	1	13	5	2	21	5			5										
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR	4	6	2	1			4	3	1		4										
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR											15	131	22	75	23	5	125	31	11	16	58
LAGER & VOORSCHOOOLS ONDERWIJS																					
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	4	32	5	14	10	2	31	20	5	16	41										
LEERMEESTER ZEDENLEER																					
LEERMEESTER COOSDIENST				3			3														
LEERMEESTER HANDEWERK																					
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING				1			1														
ONDERWIJZER VOORSCHOOOLS ONO.	1	2		1	1		2	3	2	2	7										
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.																					
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOOLS											5	34	5	19	11	2	37	23	7	19	48
NIET ELDEERS VERMELO ONDERWIJZENDE PERSONEEL																					
NIET ELDEERS VERMELO											2	3	1				2	2			2
TOTAAL											35	213	29	143	48	11	231	70	31	44	145

SSUV1501											MANNEN	
ONDERWIJZEND PERSONEEL	AARLEN	BASTE- NAKEN	MARCHE/ FAHENNE-CHATEAU	NEUF- CHATEAU	VIRTON	LUXEM- BURG	DINANT	NAMEN	PHILIP- PEVILLE	NAMEN	VREEMDE- LINGEN	LAND
HOGER ONDERWIJS												
LERAARS HOGER ONDERWIJS								1		1		10
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS												
ROMAANSE TALEN	1					1		2		2		49
KLASSIEKE TALEN		1	1		1	1	1	1		2		17
GERMAANSE TALEN						2		2		2		51
GESCHIEDENIS												40
KUNSTGESCHIEDENIS												9
FILOSOFIE												30
AARORI JKSKUNOE							2			2		10
YISKUNOE												20
FYSICA												4
SCHEIKUNDE												11
BIOLOGIE	1			1		1		1		1		18
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN						1						12
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN							2			2		7
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE	2			1		5						12
LICHAMELIJKE OPVOEDING		2						2	1	3		105
MUZIEK												16
PLASTISCHE KUNSTEN												13
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT												2
LANDBOUW												
SCHEIKUNDE - VOEDING												
KLOING												
DIENSTEN AAN PERSONEN												
TOEGEPASTE KUNSTEN												3
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA												7
BOUMBEDRIJF EN HOUT			1									4
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR						1						21
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	4	3	2	2	1	12	5	8	1	14		461
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS												
OUDE TALEN												1
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS												18
NEDERLANDS - AARORI JKSKUNOE												
NEDERLANDS - ENGELS								4		4		37
NEDERLANDS - DUIJS												
FRANS - GESCHIEDENIS		1		1		2		6		6		72
FRANS - AARORI JKSKUNOE												
FRANS - ZEDENLEER												1
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST								1		1		1
FRANS - HEBREEUWS												
ENGELS - GESCHIEDENIS												3
ENGELS - AARORIJKSKUNOE												2
EIKELS - DUIJS												2
WISKUNDE - BIOLOGIE												3
WISKUNDE - FYSICA			1			1	1	1	1	3		40
YISKUNOE - EC. WETENSCHAPPEN												
WISKUNDE - ZEDENLEER												
YISKUNOE - KATHOL. GODSDIENST												
WISKUNDE - HEBREEUWS												
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING												
LICHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE				1		1	2	3	1	5		51
LICH. OPV.-BEWEGINGSRECREATIE	1					1		1		1		81
TEXTIEL												1
KLEDING												1
HUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.												2
FYSICA - SCHEIKUNDE												3
AARORIJKSKUNOE - SCHEIKUNDE												1
AARORIJKSKUNOE - GESCHIEDENIS		1				1						1
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING								1	1	2		29
STENO-DACTYLOGRAFIE									1	1		1
HANDEL												9
WETENSCHAPPEN - AARDRIJKSKUNDE							1	3		4		34
EINTEGREEROE WETENSCHAPPEN												1
ZEDENLEER												2
KATHOLIEKE GODSDIENST												8
PROTESTANTSE GODSDIENST												2
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM, ...)												7
ELEKTRONICA												4
ELEKTRICITEIT							1			1		27
MECHANICA EN METAALBEWERKING								1	4	5		48
NIJVERHEID												5
HOUT		1		1		2		4	2	6		46
BOUW									1	1		8
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOL												1
LAND- EN TUINBOUW					1	2						7
ANDERE SPECIALITEITEN			1				1			1		65
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR							2	3	1	6		40
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	1	3	2	3	1	10	8	28	12	48		736
LAGER & VOORSCHOOLS ONDERWIJS												
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	1	1	1		2	5		7	1	8		209
LEERMEESTER ZEDENLEER												1
LEERMEESTER GODSDIENST								1		1		10
LEERMEESTER HANDWERK												1
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING												1
ONDERWIJZER VOORSCHOOLS OND.												21
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.												
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOLS	1	1	1		2	5		8	1	9		243
NIET ELKERS VERMELD ONDERWIJZEND PERSONEEL												
NIET ELKERS VERMELD												31
TOTAAL	6	7	5	5	4	27	13	45	14	72		1481

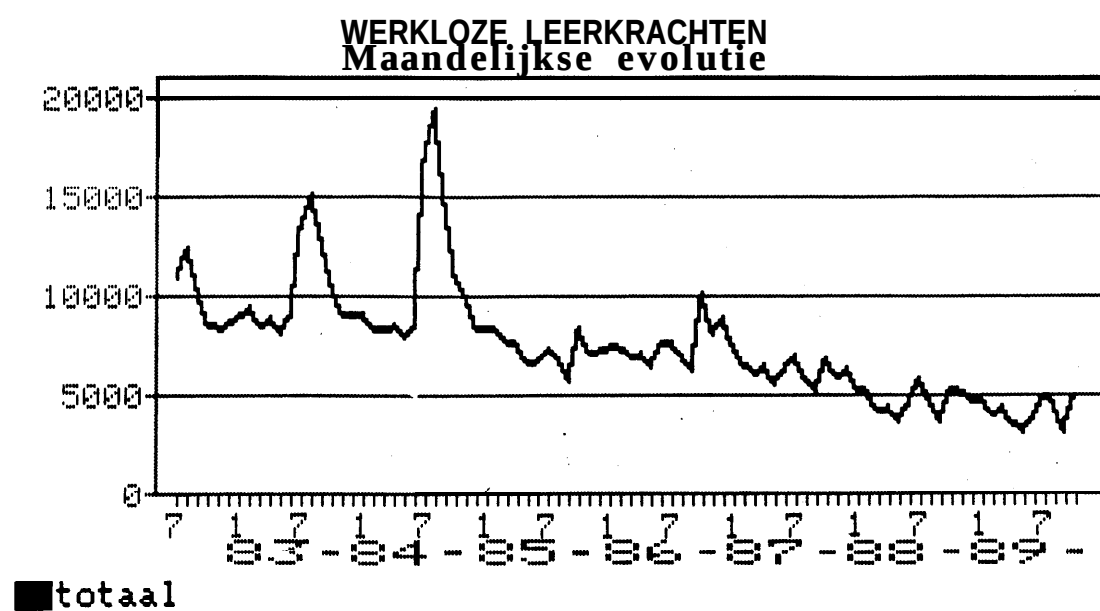
SSUV1501											VROUWEN
ONDERWIJZENDE PERSONEEL	ANTWERP	MECHELEN	TURNHOUT	ANTWERP	BRUSSEL	HALLE	LEUVEN	NIJVEL	VLAAMS	VLAAS	BRAIANI
	PEN	LEN	PEN	PEN	PEN	VILV.					
HOGER ONDERWIJS											
LERAARS HOGER ONDERWIJS	4		1	5		4	1		5		5
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
ROMANSE TALEN	6			9		5	4	16	9	1 b	62
KLASSIEKE TALEN	4	1		5			3		3		
GERMAANSE TALEN	20	5	3	28	14	3	18	9	18	9	22
GESCHIEDENIS	6		1	7	7	1	2	4	8	4	19
KUNSTGESCHIEDENIS	4			4	4			3	3	3	10
FILOSOFIE	5			4	4		3	1		1	8
AARDRIJKSKUNDE	2										3
WISKUNDE	3	1	1	4	4	3	4	1	1	1	12
FYSICA											
SCHEIKUNDE	1	1	2	4	2				1		1
BIOLOGIE	2		3	5	2	3	4	5	7	5	14
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN	2		1	3				2	3	2	5
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN				3				3		3	6
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE	2		1	3	3	2	1	4	3	4	10
LICHAMELIJKE OPVOEDING	14	3	3	20	15	7	13	8	20	8	43
MUZIEK	3	1	2	4	2	3			3		4
PLASTISCHE KUNSTEN	3		1	4	2	2			2		4
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT					1	1			1		2
LANDBOUW											
SCHEIKUNDE - VOEDING											
KLEDING						1			2		2
DIENTEN AAN PERSONEN	1		1	2			1				1
TOEGEPASTE KUNSTEN					1						1
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA											
BOUWBEDRIJF EN HOUT											
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR	2	1	3	6	11	3	5	4	8	4	23
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR		18	25	123	111	37		61	101	61	219
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
OUDE TALEN											
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS	8	2	7	17	1	2	6		8		9
NEOEKLANDS - AARDRIJKSKUNDE			1	1			1				1
NEDERLANDS - ENGELS	21	15	14	50	3	7	24	3	31	3	31
NEDERLANDS - DUIJS				1							1
FRANS - GESCHIEDENIS	18		10	34	2	3	9	9	12	9	50
FRANS - AARDRIJKSKUNDE	1			1							1
FRANS - ZEDENLEER			1	1	1						1
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST											
FRANS - HEBREEUWS	1										
ENGELS - GESCHIEDENIS	1		1				2		2		2
ENGELS - AARDRIJKSKUNDE	1		1	2		1	1		1		1
ENGELS - DUIJS		1		1							1
WISKUNDE - BIOLOGIE	1		1	2			1		1		1
WISKUNDE - FYSICA	3	12	17	38	6	3	10	7	11	7	26
WISKUNDE - ET. WETENSCHAPPEN											
WISKUNDE - ZEDENLEER											
WISKUNDE - KATHOL. GODSDIENST					1						1
WISKUNDE - HEBREEUWS											
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	16	4		33	8	20	12	28	12		13
LICH. OPV. - BIOLOGIE	9	5	11	16	5	5	9	10	9		35
LICH. OPV. - BEWEGINGSRECREATIE	21	8	11	40	5	4	16	2	20	2	27
TEXTIEL											
KLEDING	18	6	24	48	2	2	19	4	21	4	21
HUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.	21	14	36	11	3	5	19	2	24	2	29
FYSICA - SCHEIKUNDE											
AARDRIJKSKUNDE - SCHEIKUNDE											
AARDRIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS											
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING		2	4	13	7	1	3	2	4	2	13
STENO-DACTYLOGRAFIE					1		1		1		4
HANDEL	4	1		5	2	3	8	2	4		6
WETENSCHAPPEN - AARDRIJKSKUNDE	13	5	10	28	4	3	8	11	1		17
GEÏNTEGREERDE WETENSCHAPPEN					1			1			2
ZEDENLEER					1						1
KATHOLIEKE GODSDIENST	1	2	3	6	1	1	5		6		7
PROTESTANTSE GODSDIENST		1		1							
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM, ..)											
ELEKTRONICA											
ELEKTRICITEIT											
MECHANICA EN METAALBEWERKING											
NIJVERHEID											
BOUW											
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOL				6		1	2	2	3	2	5
LAND- EN TUINSBOUW						1	1		2		2
ANDERE SPECIALITEITEN	1				1	2			2		3
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR	3	2	1	1	1	3	1	2	4	2	13
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	181	87	171	439	128	54	155	59	209	59	396
LAGER & VOORSCHOOOLS ONDERWIJS											
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	62	28	82	172	40	24	55	23	79	23	142
LEERMEESTER ZEDENLEER							1		1		1
LEERMEESTER GODSDIENST	1	1	1	3	2			1		1	3
LEERMEESTER HANDEWERK											
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING			2	2	1						1
ONDERWIJZER VOORSCHOOOLS OND.	104	66	147	317	14	29	71	14	100	14	128
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.											
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOOOLS	167	95	232	494	57	53	127	38	180	38	275
NIET ELDEERS VERMELO ONDERWIJZENDE PERSONEEL											
NIET ELDEERS VERMELO	5	2	1	8	3	4	21	1	25	1	29
TOTAAL	437	202	430	1049	299	152	374	159	526	159	984

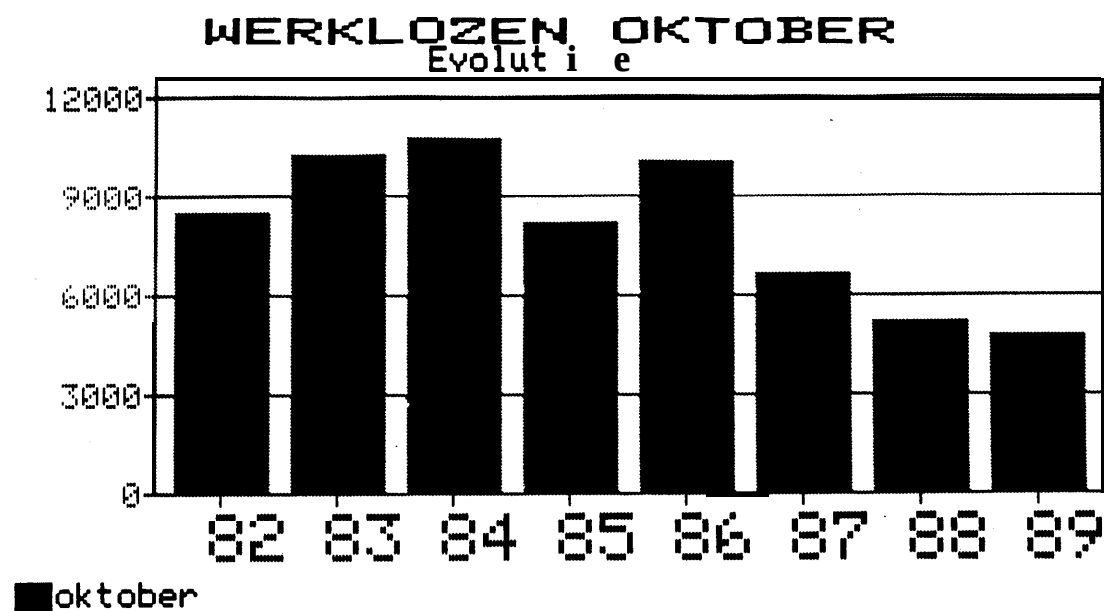
SSUV1501											VROUWEN
ONDERWIJZENDE PERSONEEL	BRUGGE	DIKS- RUIDE	IEPER	KORT- RIJK	*OOSTEN- DE	*ROESE- LAAR	TIEL1	VEURNE	WEST VLAANO.	AALST	*DENDER- MONDE
HOGER ONDERWIJS											
LEREARS HOGER ONDERWIJS											
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
ROMAANSE TALEN				1		2			2	1	1
KLASSIEKE TALEN				1					3	1	
GERMAANSE TALEN	7			2	3		1	1	14	4	
GESCHIEDENIS				1					3	1	
KUNSTGESCHIEDENIS	1				1				2		
FILOSOFIE	1								1		
AARDRIJKSKUNDE	1								2		
YISKUNDE							2		2		1
FYSICA											
SCHEIKUNDE	2	1		1		1	1		2	2	1
BIOLOGIE								4			
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN									1		
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN			1						1		
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE	1				1				2		
LIJCHAMELIJKE OPVOEDING	2	1		1	5	1	2		11	3	4
MUZIEK	1								2		
PLASTISCHE KUNSTEN											
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT											
LANDBOUW											
SCHEIKUNDE - VOEDING											
KLEDING		1							1		
DIENTEN AAN PERSONEN											
TOEGEPASTE KUNSTEN											
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA											
BOUWBEORIJF EN HOUT											
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR	2			1					4	1	1
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	19	3	1	8	11	4	6	3	55	15	9
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS											
OUDE TALEN											
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS	5				2	1	1		9	2	2
NEDERLANDS - AARDRIJKSKUNDE					1				1		
NEDERLANDS - ENGELS	14		1	5	5	2	3	2	32		2
NEDERLANDS - DUTS	1				1				2		
FRANS - GESCHIEDENIS	4	1	3	4	3	2	1	2	20	5	3
FRANS - AARDRIJKSKUNDE											
FRANS - ZEDENLEER											
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST				1					1		
FRANS - HEBREEUWS											
ENGELS - GESCHIEDENIS	2								2	2	
ENGELS - AARDRIJKSKUNDE											
ENGELS - DUTS											
YISKUNDE - BIOLOGIE	2		1						3		
YISKUNDE - FYSICA	6	2			3	1	1		14	5	4
YISKUNDE - EC. WETENSCHAPPEN				1					1		
YISKUNDE - ZEDENLEER											
YISKUNDE - KATHOL. GODSDIENST											
YISKUNDE - HEBREEUWS								1	32		
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	18			6	3	4				4	3
LIJCHAMELIJKE OPV. - SIDLOCIE			1	4			1	2	12	4	3
LIJCH. OPV.-BEWEGINGSRECREATIE			2	2	3	2	2		2	4	7
TEXTIEL											
KLEDING	8	1	2	10		2	1	1	25	4	6
HUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.	18	5	5	10	6	5	3		52	12	3
FYSICA - SCHEIKUNDE				1					1		
AARDRIJKSKUNDE - SCHEIKUNDE											
AARDRIJKSKUNDE - GESCHIEDENIS											
MUZIEK EN HUZIEKOPVOEDING	3		1						4	3	
STENO-DACTYLOGRAFIE											
HANDEL	3			1					4	1	
WETENSCHAPPEN - AARDRIJKSKUNDE	5	1		2	1			1	10	1	3
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN											
ZEDENLEER											
KATHOLIEKE GODSDIENST			1	1	1	1			4	2	
PROTESTANTSE GODSDIENST									1		
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM. .)											
ELEKTRONICA											
ELEKTRICITEIT											
MECHANICA EN METAALBEWERKING											
NIJVERHEID											
HOUT											
SCHONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI	5			4		2			11	2	2
LAND- EN TUINBOUW											
ANDERE SPECIALITEITEN	1			1	2				4		
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR	1		1		1				3		
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	110	18	55	33	22	13	9	210	57	38	
LAGER VOORSCHOLLS ONDERWIJS											
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	44	3	1	2	17	24	2	3	134	18	21
LEERMEESTER ZEDENLEER									1		
LEERMEESTER GODSDIENST									1		1
LEERMEESTER HANDWERK											
LEERMEESTER LIJCH. OPVOEDING											
ONDERWIJZER VOORSCHOLLS DND.	43	10	11	53	23	36	19	10	205	62	25
ANDERE ONDERW. LAGER EN VOORS.											
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOLLS	88	13	21	78	40	61	21	13	341	80	47
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZENDE PERSONEEL											
NIET ELDERS VERMELD	2		1	1	2				8	1	
TOTAAL	219	2	47	142	86	89	40	25	614	153	94

SSUV1501	VROUWEN											
ONDERWIJZEND PERSONEEL	AARLEN	BASTE- NAKEN	MARCHE/ FAMENNE	NEUF- CHATEAU	VIRTON	LUXEM- BURG	DINANT	NAMEN	PHILIP- PEVILLE	NAMEN	VREEMDE LINGEN	LAND
HOGER ONDERWIJS												
LERAARS HOGER ONDERWIJS								1		1		13
HOGER SECUNDAIR ONDERWIJS												
ROMAANSE TALEN	3	1	2		8	3	7	2	12			162
KLASSIEKE TALEN				1	1		2	1	3			117
GERMAANSE TALEN	2		2		5		3			3		69
GESCHIEDENIS		2			2		1		1			18
KUNSTGESCHIEDENIS										1		6
FILOSOFIE							1		1			10
AARORIJKSKUNOE	2					2						6
WISKUNDE								1	1	2		28
FYSICA										2		54
SCHEIKUNDE								2		2		10
BIOLOGIE						2	3	2		5		12
ECON. EN SOC. WETENSCHAPPEN						1						38
POL. EN SOC. WETENSCHAPPEN			1			1						154
PSYCHOLOGIE - PEDAGOGIE			1		2					1		19
LICHAMELIJKE OPVOEGING			1			1	2	2	2	6		2
MUZIEK								2		2		1
PLASTISCHE KUNSTEN												1
HANDEL - ADMIN. - SECRETARIAAT								1				1
LANDBOUW												5
SCHEIKUNDE - VOEDING												6
KLEDING												1
DIENTEN AAN PERSONEN												1
TOEGEPASTE KUNSTEN												47
NIJVERHEID - ELECTROMECHANICA												
BOUWBEDRIJF EN HOUT												
ANDERE LERAARS HOGER SECUNDAIR							1			1		
SUBTOTAAL HOGER SECUNDAIR	5	7	6	4		26	9	26	7	42		925
LAGER SECUNDAIR ONDERWIJS												
OUDE TALEN												3
NEDERLANDS - GESCHIEDENIS												74
NEDERLANDS - AARORIJKSKUNOE												262
NEDERLANDS - ENGELS	1		1	1	1	5	5	9	4	18		12
NEDERLANDS - DUTS	1					1						320
FRANS - GESCHIEDENIS	4	3		2	4	13	7	28	3	38		2
FRANS - AARORIJKSKUNOE										2		6
FRANS - ZEDENLEER								2		2		2
FRANS - KATHOLIEKE GODSDIENST								1		1		1
FRANS - HEBREEUWS												17
ENGELS - GESCHIEDENIS												6
ENGELS - AARORIJKSKUNOE												14
ENGELS - DUTS									1	2		8
WISKUNDE - BIOLOGIE												196
WISKUNDE - FYSICA	2		1	2	1	6	5	4		9		2
WISKUNDE - EC. WETENSCHAPPEN												2
WISKUNDE - ZEDENLEER												2
WISKUNDE - KATHOL. GOOSOIENST												2
WISKUNDE - HEBREEUWS												320
TEKENEN EN PLAST. OPVOEDING	3	1	2	2	3	11	1	15	1	17		172
LICHAMELIJKE OPV. - BIOLOGIE			2		2	1	1	6		7		179
LICH. OPV. - BEWEGINGSRECREATIE	1					1	2	1	1	4		8
TEXTIEL												206
KLEDING		5			1	6		4	2	6		344
HUISHOUDELIJKE EN SOC. OPV.	2	2	1	1	5	11	1	7	3	11		3
FYSICA - SCHEIKUNDE												1
AARORIJKSKUNOE - SCHEIKUNDE												65
AARORIJKSKUNOE - GESCHIEDENIS												14
MUZIEK EN MUZIEKOPVOEDING								3		3		35
STENO-DACTYLOGRAFIE						1	1		2	3		164
HANDEL												3
METENSCHAPPEN - AARORIJKSKUNOE	2				1	3		8	2	14		20
GEINTEGREERDE WETENSCHAPPEN												5
ZEDENLEER												1
KATHOLIEKE GOOSOIENST								1		1		28
PROTESTANTSE GOOSOIENST												1
ANDERE GODSDIENSTEN (ISLAM, .)												1
ELEKTRONICA												1
ELEKTRICITEIT												1
MECHANICA EN METAALBEWERKING												1
NIJVERHEID												1
HOUT												1
BOUW												36
SCHOONHEIDSZORGEN EN HAARTOOI												2
LAND- EN TUINBOUW												34
ANDERE SPECIALITEITEN												36
ANDERE LERAARS LAGER SECUNDAIR								1		1		
SUBTOTAAL LAGER SECUNDAIR	16	14	7	9	18	64	27	92	19	138		2592
LAGER & VOORSCHOLLS ONDERWIJS												
ONDERWIJZER LAGER ONDERWIJS	11	4	6	5	5	32	5	55	18	78		1359
LEERMEESTER ZEDENLEER												
LEERMEESTER GODSDIENST												
LEERMEESTER HANDWERK												
LEERMEESTER LICH. OPVOEDING	1		1			2		1		1		12
ONDERWIJZER VOORSCHOLLS OND.	6	8	3	9	12	38	11	23	12	46		1441
ANDERE ONOERY. LAGER EN VOORS.												
SUBTOTAAL LAGER & VOORSCHOLLS	18	12	10	15	17	72	16	79	30	125		2828
NIET ELDERS VERMELD ONDERWIJZEND PERSONEEL												
NIET ELDERS VERMELD								1	1	2		69
TOTAAL	39	33	23	28	39	162	52	199	57	308		6426

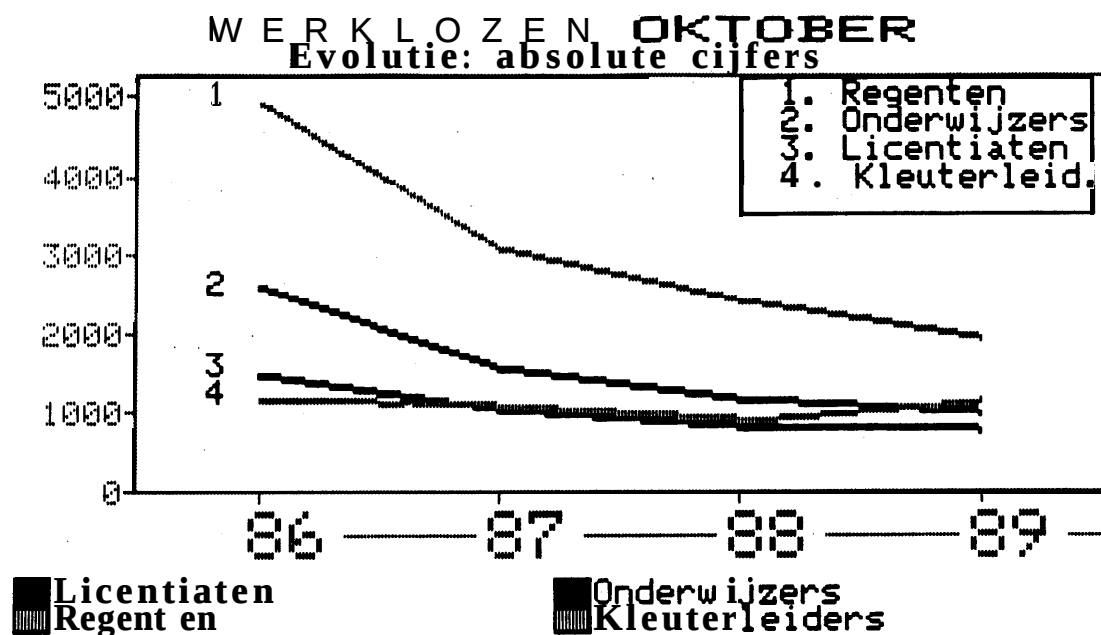
Werkloze leerkrachten

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Januari			8.953	8.202	7.427	7.367	5.152	4.726
Februari		9.385	8.309	8.024	7.294	6.373	4.987	3.994
Maart		8.507		7.620	6.923	6.056	4.129	4.319
April		8.699	8.446	7.441	6.973	6.300	4.181	3.340
Mei		8.085	7.942	6.600	6.367	5.462	3.586	2.977
Juni		8.873	8.381	6.662	7.506	6.200	4.453	3.713
Juli	10.834	13.541	16.942	7.219	7.544	6.952	5.575	4.743
Augustus	12.319	15.080	19.328	6.610	6.814	5.593	4.632	4.357
September	10.146	12.766	14.498	5.723	6.147	5.068	3.635	2.995
Oktober	8.517	10.293	10.846	8.190	10.024	6.613	5.161	4.732
November	8.177	8.979	9.765	6.966	8.151	5.751	4.953	
December		8.900	8.324	7.302	8.718	6.178	4.686	

Oktober 1982 : 8.517
 Oktober 1983 : 10.293
 Oktober 1984 : 10.846
 Oktober 1985 : 8.190
 Oktober 1986 : 10.024
 Oktober 1987 : 6.613
 Oktober 1988 : 5.161
 Oktober 1989 : 4.732

	1986	1987	1988	1989
Licentiaten	1.420	1.005	769	720
Regenten	4.922	3.039	2.397	1.919
Onderwijzers	2.573	1.526	1.124	957
Kleuterleid(st)	1.109	1.043	871	1.136

BIJLAGE 10

Gemeenschapsonderwijs — november 1989

Terbeschikkingstelling wegens ziekte

Niveau	Mannen	Vrouwen	Totaal
Basisonderwijs	13	30	43
Secundair onderwijs	50	44	94
Hoger onderwijs korte type	4	2	6
Hoger onderwijs lange type	—	—	—
Opvoedend hulppersoneel	7	9	16
Paramedisch personeel	—	—	—
Administratief personeel	—	—	—
Algemene totalen	74	85	159

Terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden
voorafgaand aan het rustpensioen (vanaf 55 jaar).

Niveau	M	V	Totaal
Basisonderwijs	2	3	5
Secundair onderwijs	12	2	14
Hoger onderwijs korte type	1	1	2
Opvoedend hulppersoneel	—	2	2
Algemene totalen	15	8	23

Loopbaanonderbrekingen
(1989-1990)

Aard	M	V	Totaal
Volledig	104	385	489
Gedeeltelijke	66	340	406
Totalen	170	725	895

Opm. : niet beschikbaar per niveau.

Verloven en afwezigheden voor verminderde prestaties

Niveau	Verloven		Afwezigheden		Totalen	
	M	V	M	V	M	V
Basisonderwijs	7	63	5	42	12	105
Secundair onderwijs	40	138	29	69	69	207
Hoger onderwijs korte type	2	3	1	3	3	6
Hoger onderwijs lange type	—	—	—	—	—	—
Opv. hulppers.	3	17	5	11	8	28
Param. personeel	—	—	—	—	—	—
Admin. personeel	—	- 6	—	1	—	7
Algemene totalen	52	227	40	126	92	353

Gesubsidieerde sector

1) Terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen (55 jaar)

Schooljaar 1989-1990
Toestand 13 november 1989

BUS0 :	4	}	104
so :	82		
HOB Basisonderwijs :	13		

2) Loopbaanonderbreking

BUS0 :	210	}	5.002
HOB	85		
Basis onderwijs :	2.826		

BIJLAGE 11

Vergelijking van de spoedtellings van de schoolbevolking in het lager en secundair onderwijs
(schooljaren 1988-1989 en 1989-1990)

Niveau	Net	Leerlingen op 1.10.88	Leerlingen op 5.9.89	Daling in aantal leer- lingen	Daling in procent t.o.v. vorig schooljaar	Procentueel aandeel per net op 1.10.88	op 5.9.89
Kleuter	Gemeenschapsonderwijs	28.338	27.301	– 1.037	– 3,66 %	13,26 %	13,06 %
	Gesubs. off. onderwijs	34.998	35.366	+ 368	+ 1,05 %	16,37 %	16,92 %
	Gesubs. vrij onderwijs	150.454	146.407	– 4.047	– 2,69 %	70,37 %	70,02 %
Totaal		213.790	209.074	– 4.716	– 2,21 %	100 %	100 %
Lager	Gemeenschapsonderwijs	55.927	56.166	+ 239	+ 0,42 %	13,36 %	13,47 %
	Gesubs. off. onderwijs	92.009	91.358	– 651	– 0,71 %	21,99 %	21,90 %
	Gesubs. vrij onderwijs	270.554	269.552	– 1.002	– 0,37 %	64,65 %	64,63 %
Totaal		418.490	417.076	– 1.414	– 0,34 %	100 %	100 %
Secundair	Gemeenschapsonderwijs	76.607	73.265	– 3.342	– 4,36 %	17,29 %	16,98 %
	Gesubs. off. onderwijs	39.434	37.138	– 2.296	– 5,82 %	8,90 %	8,61 %
	Gesubs. vrij onderwijs	327.049	321.084	– 5.965	– 1,82 %	73,81 %	74,41 %
Totaal		443.090	431.487	– 11.603	– 2,61 %	100 %	100 %

Gesubs. off. onderwijs : Gesubsidieerd Officieel Onderwijs

Gesubs. vrij onderwijs : Gesubsidieerd Vrij Onderwijs

Algemene totalen van het leerlingenaantal
in het gewoon basis en secundair onderwijs op basis van de spoedtellings

	1988-1989	1989-1990		Daling in procent t.o.v. van vorig school- jaar
Gemeenschapsonderwijs	160.872	156.732	4.140	– 2,57 %
Gesubsidieerd off. onderwijs	166.441	163.862	2.579	– 1,55 %
Gesubsidieerd vrij onderwijs	748.057	737.043	11.014	– 1,47 %
Totaal	1.075.370	1.057.637	17.733	– 1,65 %

BIJLAGE 12

Overzicht Erasmusbeurs-kandidaten 1988-1989 : 1ste + 2de ronde

Frankrijk	47 studenten.	
	Lille :	11 studenten, waarvan : 6 studenten naar de Universiteit van Lille (Sciences Humaines, Lettres et Arts). 5 studenten naar de „Université des Sciences et Techniques de Lille”.
	Straatsbrug :	10 studenten naar de „Université des Sciences Juridiques, Politiques, Sociales de Strasbourg”.
	Poitiers :	11 studenten naar de „Université de Poitiers, faculté de Droit et des Sciences Sociales”.
	Parijs :	10 studenten, waarvan : 4 studenten naar „l'Ecole Nationale Supérieure des Mines de Paris”. 4 studenten naar „l'Université Pierre et Marie-Curie à Paris”. 2 studenten naar „l'Université de Paris — Sorbonne”
	Metz :	1 student naar „l'Université de Metz ; centre des Sciences de l'Environnement”.
	Nice :	1 student naar „l'Université de Nice ; faculté des Sciences”.
	Aix-en-Provence :	1 student naar „l'Université de Provence ; département de Linguistique et Littérature Française”.
	Pau :	2 studenten naar „l'Université de Pau et des Pays de l'Adour ; faculté de Droit et Sciences Economiques”.
Spanje :	21 studenten.	
	San Sebastian :	4 studenten naar de „Universidad del Pais Vasco”.
	Bilbao :	1 student naar de „Universidad de Navarra”.
	Salamanca :	7 studenten naar de „Universidad de Salamanca ; faculté de filologia”.
	Tenerife :	4 studenten naar de „Universidad de la Laguna, Dep. de bellas artes”.
	Oviedo :	2 studenten naar de „Universidad de Oviedo”.
	Valencia :	1 student naar de „Universidad de Valencia ; fac. de Psicología”.
	Madrid :	1 student naar de „Universidad de Madrid ; fac. de geologia”.
	Barcelona :	1 student naar de „Universidad Autónoma de Barcelona, ciencias económicas”.
Ierland :	6 studenten.	
	Limerick :	1 student naar „The Limerick's Technological University”.
	Galway :	5 studenten naar „The University College Galway”.
Griekenland :	1 student.	
	Athene :	1 student naar „The National University of Athens, Dep. for Geology”.
Portugal :	3 studenten.	
	Lissabon :	2 studenten naar de „Universidade de Lisboa ; linguística
	Coïmbra :	1 student naar de „Universidade de Coïmbra ; fac. de Droit
Italië :	6 studenten.	
	Pavia :	3 studenten, waarvan : 2 studenten naar de „Università degli studi di Pavia”. 1 student naar de „Università degli studi di Bologna”.
	Rome :	1 student naar de „Università di Roma „Tor Vergata”.
	Venetië :	1 student naar de „Università di Venezia”.
	Sienna :	1 student naar de „Università degli studi di Siena”.

Denemarken :	3 studenten.	
Kopenhagen :	1 student naar „The Royal Danish School of Pharmacy ; Dep. of Chemistry BC”.	
Aarhus :	2 studenten naar de „Aarhus Universitet”.	
United Kingdom :	34 studenten,	
Bangor :	1 student naar „The University College of North Wales”.	
Cardiff :	1 student naar „The University of Wales — Institute of Science and Technology”.	
Southampton :	1 student naar „The University of Southampton, physics”.	
Edinburgh :	1 student naar „The University of Edinburgh”.	
London :	6 studenten naar „The Imperial College of Science and Technology”.	
Manchester :	7 studenten, waarvan :	
	2 studenten naar „The Manchester Royal Infirmary ; Physiotherapy”.	
	5 studenten naar „The University of Manchester — Institute of Science and Technology”.	
Wolverhampton :	1 student naar „The Polytechnic, Wolverhampton school of construction, Engineering and Technology”.	
Cambridge :	1 student naar „The Old College of Cambridge”.	
Hull :	5 studenten naar „The University of Hull ; Dep. of European of Modern Dutch Studies”.	
Sheffield :	5 studenten naar „The University of Sheffield ; Dep. of Landscape Architecture”.	
Durham :	5 studenten naar „The New College Durham of Business Studies and Commerce”.	
Duitsland :	32 studenten.	
München :	1 student naar de „Universität München ; Theaterwissenschaft”.	
Kiel :	1 student naar de „Universität Kiel ; Geophysik”.	
Würzburg :	3 studenten naar de „Julius-Maximilians-Universität Würzburg”.	
Essen :	2 studenten naar de „Universität Essen ; Fachbereich Mathematik”.	
Mainz :	10 studenten naar de „Johannes Gutenberg-Universität”.	
Osnabrück :	2 studenten naar de „Universität Osnabrück ; FB Mathematik/Informatik”.	
Aken :	13 studenten, waarvan :	
	8 studenten naar de „Reinisch-Westfälische Technische Hochschule Aachen”.	
	4 studenten naar de „Fachhochschule Aachen ; Wirtschaft”.	
Nederland :	112 studenten.	
Delft :	4 studenten naar de „Technische Universiteit van Delft”.	
Maastricht :	3 studenten naar de „Rijksuniversiteit Limburg ; Gezondheidswetenschappen”.	
Wageningen :	4 studenten naar de „Landbouw Universiteit Wageningen”.	
Leiden :	3 studenten naar de „Rijksuniversiteit Leiden”.	
Amsterdam :	6 studenten naar de „Vrije Universiteit Amsterdam”.	
Nijmegen :	14 studenten naar de „Katholieke Universiteit Nijmegen”.	
Tilburg :	29 studenten naar de „Katholieke Universiteit Brabant”.	
Rotterdam :	16 studenten naar de „Erasmus Universiteit Rotterdam”.	
Utrecht :	33 studenten naar de „Rijksuniversiteit Utrecht”.	

BIJLAGE 13

Overzicht Erasmusprogramma 1989-1990

	Bestemming	Aantal studenten
Nederland	Eindhoven	5
	Nijmegen	11
	Rotterdam	8
	Amsterdam	28
	Leiden	13
	Delft	6
	Wageningen	4
	Groningen	9
	Utrecht	22
	Dordrecht	2
	Tilburg	10
	Maastricht	6
Portugal	Lissabon	5
Griekenland	Patras	8
	Thessaloniki	3
Italië	Bologna	8
	Udine	1
	Siena	5
	Pavia	3
	Perugia	1
	Rome	1
	Genoa	3
	Lecce	2
	Trente	
Denemarken	Kopenhagen	9
	Aarhus	9
	Lyngby	1
Frankrijk	Aix-en-Provence	2
	Parijs	9
	Straatsbrug	5
	Marseille	3
	Lille	11
	Angers	2
	Poitiers	15
	Montpellier	7
	Grenoble	3
	Le Havre	1
	Rouen	1
	Pau	2
	Toulouse	1
	Nancy	3
Ierland	Limmerick	3
	Dublin	5
	Galway	8

	Bestemming	Aantal studenten
Spanje	Valencia	4
	Salamanca	10
	Granada	1
	Barcelona	8
	Bilbao	4
	Madrid	9
	Tenerife	3
	Alcala	4
	Aviedo	1
	Leon	1
Verenigd Koninkrijk	Brighton	1
	Manchester	10
	Sheffield	4
	Aberystwyth	2
	Londen	21
	Warwick	2
	Keele	1
	Cardiff	1
	Loughborough	2
	Southampton	1
	Oxford	2
	Nottingham	3
	Bangor	1
	Birmingham	2
	Hull	13
	Durham	3
	Edinburgh	4
	Bristol	1
	Stirling	1
	Lancaster	3
	Cambridge	1
	Canterbury	1
	Exeter	1
	Leeds	2
Duitsland	Keulen	5
	Aken	11
	Osnabrück	3
	Bayreuth	2
	Göttingen	3
	Heidelberg	12
	Trier	3
	Saarbrücken	5
	Hannover	4
	Mainz	5
	Kiel	1
	Bamberg	3
	Stuttgart	1
	Tübingen	3
	Bochum	1
	München	1
	Marburg	1
	Bielefeld	1

II. LANDBOUWVORMING EN MIDDENSTANDSOPLEIDING

A. UITEENZETTING DOOR DE VICE-VOORZITTER VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE, GEMEENSCHAPSMINISTER VAN ECONOMIE, MIDDENSTAND EN ENERGIE.

Voorafgaandelijk stelt de Gemeenschapsminister dat zijn inleiding is opgebouwd op het schema van de activiteitenprogramma's Middenstandsopleiding en Landbouwvorming, respectievelijk Sectie 33 en Sectie 34.

Bedoeling is om een overzicht te geven van de beleidsaccenten en -problemen die zich in deze, voor de Vlaamse Gemeenschap, niet onbelangrijke sectoren stellen. De beleidsopties werden verwerkt met de noodzakelijke budgettaire gegevens.

Deze werkwijze zal ook de komende jaren worden gehanteerd. Hij hoopt dat aldus de Vlaamse Raad over voldoende, vergelijkbare, informatie zal beschikken om zijn beleid positief of negatief te beoordelen.

A. Sectie 33 — Middenstandsopleiding

A.1. Het Instituut voor de Voortdurende Vorming van de Middenstand (IVVM)

In de sector van de Middenstandsopleiding wordt een krediet van 1.221,3 miljoen frank voorzien als toelage voor het Instituut voor de Voortdurende Vorming van de Middenstand, waarvan 1.183,3 miljoen frank voor de lopende uitgaven (werkingskosten) en 38 miljoen frank voor de kapitaaluitgaven (investeringen). Dit betekent slechts een kleine vermindering van het totale budget met 6,7 miljoen frank. Bovendien is de subsidie van 10,7 miljoen frank in 1989 aan het Nationale Coördinatie- en Overlegcomité voor Voortdurende Vorming van de Middenstand, dat voor het Nederlandstalig deel per 1 januari 1990 wordt geïntegreerd in het Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand geïncorporeerd. De toelage blijft niettemin substantieel hoger dan in 1988 toen zij 1.115,6 miljoen frank bedroeg.

Door de regionalisering van het Nationaal Coördinatie- en Overlegcomité voor Voortdurende Vorming van de Middenstand en ook van sommige afdelingen van het Economische en Sociaal Instituut voor de Middenstand dient het structureel kader van de Middenstandsopleiding geactualiseerd. Via een decretale regeling kan aan deze opleidingsvorming een stevige juridische basis worden gegarandeerd.

Verder blijft de permanente bewerking van de kwaliteit van de opleidingen primordiaal. Het ontwikkelen van nieuwe programma's en het afstemmen van de bestaande programma's op de bedrijfspraktijk in de KMO draagt daartoe bij.

Overleg en samenwerking tussen de Minister bevoegd voor de Middenstandsopleiding en andere departementen, diensten en instellingen is nodig ter harmonisatie van de statuten van de deeltijdslerende, de bevoegdheidsafbakening met andere beroepsopleidingsvormen en het algemene functioneren van de Middenstandsopleiding.

A.2. Evolutie van de activiteiten van het IVVM

Naar de cijfers toe wordt 1980 gegeven als referentiejaar (staats Hervorming van 8 augustus 1980), 1987, het voorlaatste jaar, en 1988, zijnde de laatste officiële cijfers van het voor-

Leertijd	31/12/80	31/12/87	31/12/88
Aantal leerovereenkomsten onder toezicht	10.969	12.705	12.569
Aantal cursussen algemene kennis	507	596	580
Aantal cursussen beroeps-kennis	815	925	938
— Ondernemersopleiding			
Aantal cursisten bedrijfs-beheer	8.782	13.172	14.471
Aantal cursussen bedrijfs-beheer	477	637	682
Aantal cursisten beroeps-kennis	10.321	15.874	17.297
Aantal cursussen beroeps-kennis	796	1.068	1.173
— Taalcursussen			
Aantal cursussen	296	234	236
— Voortgezette vorming			
Lezingen, studiedagen en seminaries : aantal zittingen	5.480	9.147	10.272
Bijscholing : aantal uren	6.282	11.871	12.183

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de Middenstandsopleiding in de jaren '80 een forse groei kende in de ondernemersopleiding en de voortgezette vorming voor gevestigde zelfstandigen en KMO's, terwijl het aantal leerovereenkomsten nog beperkt aangroeide ondanks de verlenging van de leerplicht en ondanks de nataliteit.

A.2.1. De leertijd

De leertijd betekent effectief een daadwerkelijk alternatief voor heel wat jongeren die hun deeltijdse leerplicht niet via de school wensen te vervullen en kiezen voor dit systeem van cursussen in de Centra voor Middenstandsopleiding als aanvulling bij de opleiding in de praktijk bij de patroon in een kleine of middelgrote onderneming.

In de leertijd worden tevens de mogelijkheden gecreëerd om de beperkte groep leerjongeren met leerachterstand een kans te geven om weer aan te pikken bij de gewone cursussen en opleiding en om leerjongeren die om psychische en sociale redenen moeilijk in grote groepen kunnen functioneren in een klein klasje op te vangen.

A.2.2. Ondernemersopleiding

In het perspectief van het cijfer van 1980 is hier een enorme evolutie te noteren. Dit is zowel te wijten aan de sterk stijgende belangstelling en behoefte aan dit soort opleiding als aan de erkenning van nieuwe opleidingen zoals technicus nieuwe energiewinning, technicus industriële hydraulica, beleidsverantwoordelijke bejaardenhuizen . . .

De taalcursussen blijken rond de 250 cursussen te schommelen. Al valt de laatste jaren, in uren, wel een stijging te noteren : 1987 : 15.841 uren, 1988 : 16.290 uren. Deze cursussen worden gericht naar het gebruik van talen in economische relaties.

A.2.3. Voortgezette vorming

Ook hier is de stijging spectaculair. Dit wordt sterk beïnvloed door de evolutie in de KMO, waar thans een zeer sterke vernieuwing gaande is vooral op het vlak van de infor-

matica in al haar varianten. Het vormingsaanbod heeft hierop ingespeeld door de vernieuwing en uitbreiding van haar aanbod. Naast de technische programma's blijven de cursussen beheer en management belangrijke pijlers in de permanente vorming van de ondernemershoofden en hun naaste medewerkers.

A.3. De individuele bijstand

In de 3 erkende ontwikkelingszones werden, in 1988, consultants (1 in de Westhoek, 2 in de Turnhoutse Kempen en 4 in Limburg), ter beschikking gesteld van (kandidaat-)starters van kleinschalige ondernemingen. Zij verlenen de noodzakelijke individuele begeleiding in de aanvangsperiode en hebben een belangrijke doorverwijzingsfunctie naar de gespecialiseerde consultants (accountants, ESIM, . . .), naar de erkende middenstandsorganisaties en naar de CMO (voor bijkomende vorming), waar tevens zitdagen worden gehouden. De subsidiëring van de Vlaamse Gemeenschap is bedoeld om de algemene kosten te dekken. Geleidelijk aan worden de zelfstandigen gesensibiliseerd met het oog op het meer en meer zelf terugbetalen van individuele begeleiding in de ontwikkeling van hun onderneming.

Dit stelsel zal worden verlengd en uitgebreid. Voor 1990 werd daartoe een budget van 25 miljoen frank voorzien.

Het is inderdaad noodzakelijk om de KMO, en vooral dan de kleinschalige en startende ondernemingen, te begeleiden in hun groei naar een structureel leefbare onderneming, op basis van een verantwoord bedrijfsplan en behoorlijke informatie over zowel steun — als adviesmogelijkheden.

A.4. De werkgroep Middenstandsopleiding

In het kader van de Middenstandsopleiding werd door de Gemeenschapsminister een werkgroep opgestart om het beleid inzake de vormingsprogramma's en het structureel functioneel kader te onderzoeken en voorstellen te doen voor de verdere uitbouw van dit vormingssysteem met haar eigen doelstellingen, karakter en finaliteit.

De werkgroep is samengesteld uit afgevaardigden van de professionele en interprofessionele Middenstandsorganisaties, de Vlaamse werkgevers- en werknemersorganisaties, het Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand, de Administratie van de Vlaamse Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Instituut van de Middenstand en het Kabinet.

A.4.1. De problemen

Zoals uit de cijfers blijkt, kent de Middenstandsopleiding een expansieve ontwikkeling, vooral inzake de **ondernemersopleiding**, de bijscholing en de voortgezette vorming. De substantiële verhoging van de subsidiëring, reeds gerealiseerd voor de begroting 1989, heeft aan het Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand, de mogelijkheid gegeven om een vernieuwd en dynamisch beleid naar de eigen vormingsprogramma's toe te organiseren, rekening houdend met eigen finaliteit.

Toch moet er tevens gewaakt worden over het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de opleiding. De begeleiding van de patroon en de leerling in de praktijkopleiding, de pedagogische bijscholing en ondersteuning en het statuut van de lesgever, de samenwerking met het toegepast wetenschappelijk onderzoek en de uitrusting van de centra zijn sleutels tot het op peil houden van de kwaliteit.

Er is nood aan een meer permanente produktontwikkeling op het gebied van nieuwe programma's voor nieuwe beroepen in de basisopleiding, voor de bijscholing en de voortgezette vorming. De permanente begeleidingsopdracht van het Instituut in de 22 centra, bij de leersecretarissen en bij de professionele en interprofessionele verenigingen dient eveneens gewaarborgd te blijven via een aangepaste bestaffing.

Door de communautarisering van het Nationaal Coördinatie- en Overlegcomité voor Voortdurende Vorming van de Middenstand stelt zich bovendien een structureel probleem. De aanpassing van het organiek koninklijk besluit van 4 oktober 1976 betreffende de voortdurende vorming dient zich aan. Ook wordt binnen de middenstandssector de consulendienst en de dienst kunstambachten van het Economisch en Sociaal Instituut van de Middenstand door de staats-hervorming gecommunautariseerd. Voor deze opdrachten moet een opvangstructuur worden voorzien. Een decretale regeling wordt voorbereid.

A.4.2. De voorstellen

Aan de werkgroep Middenstandsopleiding is de opdracht toevertrouwd de herstructurering grondig voor te bereiden, lettende op de expansieve groei van de sector en het kwaliteitsbeleid dat ter zake dient te worden gevoerd.

Er is geopteerd voor de uitwerking van een decreet, een stevige juridische basis voor een opleidingssysteem met een eigen karakter en finaliteit.

Naast de bevestiging van de huidige inhoudelijke opties van de middenstandsopleiding — het permanent karakter en het alterneren — zal in de begripsomschrijving van de voortdurende vorming ruimte moeten worden gecreëerd voor een dynamisch beleid naar de vormingsprogramma's toe.

De integratie van het pedagogisch, budgettair en administratief beleid, nu verspreid over de diensten van de Vlaamse administratie en het Instituut moet leiden tot een meer coherent geheel inzake pedagogische begeleiding en programmering, erkenning en controle op de activiteiten.

De begeleiding van de leerjongeren in hun praktijkopleiding en de controle op de kwaliteit van de opleiding kan worden verstevigd door het herdenken van de positie van de leersecretaris.

De individuele begeleiding van zelfstandigen, starters en KMO's kan in het kader van het Instituut uitgebouwd worden.

De decentralisatie kan worden gerealiseerd door belangrijke uitvoerende taken op pedagogisch en administratief vlak en op het vlak van de begeleiding van de praktijkopleiding en de bedrijfseconomische bijstand aan KMO's toe te vertrouwen aan provinciale diensten.

AS. Begrotingstechnische toelichting

Op titel 1 (art. 44.01) daalt het budget ten aanzien van 1989 met 6,7 miljoen frank. Ondanks de verhoging van de honoraria voor de lesgevers, de uitbreiding van de activiteiten en de invoering van de taakleraars zal het krediet voldoende hoog zijn. De extra inspanningen die in 1989 geleverd zijn in het kader van de uitrusting van de centra en de informatisering van het Instituut kunnen in 1990 aangewend worden om deze verhoogde uitgaven te compenseren.

Op titel II (art. 51 .01) wordt het budget van 38 miljoen frank hernomen.

Voor het Economisch en Sociaal Instituut van de Middenstand wordt 31,6 miljoen frank voorzien via de financieringswet, enkel met de inflatie verhoogd.

A.6. Het artikel 12.20.02 — Sectie 33 — Middenstandsopleiding

Er wordt opnieuw voorzien in een artikel 12.20.02 voor allerhande uitgaven in verband met de vorming van de middenstand : een gesplitst krediet met 60 miljoen frank vastlegingskrediet en 60 miljoen frank ordonnanceringskrediet. Dit artikel moet het mogelijk maken de experimentele initiatieven die — tot 1988 — op het Fonds voor Onderwijs en Vorming werden georganiseerd verder te zetten alsmede nieuwe initiatieven te ontplooien.

Als nieuwe initiatieven worden voorzien :

- Teneinde de totale integratie van de cursus en de opleiding bij de patroon te verzekeren worden autonoom-pedagogische teams georganiseerd waar lesgevers en patroons mekaar ontmoeten om de opleiding van de leerling te bespreken.

- Deelname aan Europees project. De Europese Gemeenschap heeft in het kader van de voorbereiding van het midden- en kleinbedrijf op het Europa van 1992 een aantal experimenten uitgewerkt. Het Instituut dient op deze experimenten in te spelen. Steun aan de kandidatuur van het Instituut om voor het Vlaamse landsgedeelte de organisatie op zich te nemen van de seminars „strategisch management”.

- Imago-campagne. De Middenstandsvorming is in feite een onbekende voor het grote publiek. Het is nodig de in 1989 gestarte informatie-campagne verder te zetten. Hieruit moet blijken dat heel de middenstandsopleiding één geheel vormt en haar plaats heeft in het economisch gebeuren. Door de opleiding wordt ook de tewerkstelling in de KMO bevorderd.

- De ondersteuning van vernieuwde vormingsprojecten in de KMO-sector en de ontwikkeling van nieuwe programma's.

B. Sectie 34 — Landbouwscholing

B.1. Fonds voor beroepsscholing in de landbouw

Dit artikel is bedoeld als een rechtstreekse kredietinschrijving van de cursussen die voorheen via het „Fonds voor beroepsscholing in de landbouw” art. 66.05.02 Titel IV, Sectie 35 werden gesubsidieerd.

Nu wordt een spijzigingskrediet van 75 miljoen frank voorzien op artikel 41.01.02 voor het Fonds van de beroepsscholing in de landbouw.

Zolang er geen regeling is met de nationale overheid betreffende de debettoestand van het Fonds voor beroepsscholing in de landbouw wordt dit krediet administratief geblokkeerd.

In afwachting van een oplossing kunnen ondanks de debettoestand verder uitgaven worden aangerekend op het Fonds. Art. 56 van het begrotingsdecreet bepaalt :

„De schatkist is gemachtigd voorschotten toe te kennen wanneer de verrichtingen van het Fonds voor de beroepsscholing in de landbouw en sociaal-economische voorlichting artikel 66.05.02, Sectie 35, Titel IV, een debettoestand van

de rekening veroorzaken. De machtiging is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting.”

Het negatief saldo bedroeg 304 miljoen frank op 31/03/89. Indien een oplossing met de nationale Regering tot stand komt, zal het fonds opnieuw gebudgetteerd worden.

75 miljoen frank is een bedrag dat voldoet aan de reële behoeften. Het bedrag moet echter gekoppeld worden aan het indexcijfer van de consumptieprijs. De aanpassing van dit bedrag geschiedt overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971 artikel 4 § 1 en dit overeenkomstig artikel 22 van het koninklijk besluit van 23 augustus 1974 betreffende de scholing van de personen die in de landbouw werkzaam zijn.

B.1. 1. Problematiek van het fonds van de beroepsscholing in de landbouw

De oorzaak van deze toestand is een niet opgelost geschil met de nationale overheid. Door de bijzondere wet van 8 augustus 1980 werd wel de bevoegdheid inzake de scholing van personen die in de landbouw werkzaam zijn overgedragen aan de Gemeenschappen maar niet de middelen voor de cursussen van het type A, B en C beschreven in het koninklijk besluit van 23 augustus 1974, namelijk de middelen uit het Landbouwfonds.

Vanaf 1980 moeten dus de uitgaven voor de cursussen betaald worden via het fonds van titel IV, artikel 60.05.02, sectie 35. De terugbetalingen door de E.G., namelijk 25 % van de vergoedbare uitgaven en de aanvulling door de nationale overheid (75 %) zouden in dit fonds gestort worden.

De overdracht van de middelen voor de zogenaamde niet-vergoedbare uitgaven werd door de nationale overheid nooit in aanmerking genomen en gestort aan de Vlaamse Gemeenschap, niettegenstaande de Vlaamse Gemeenschap niets gewijzigd heeft aan de Reglementering van 1974. Het beleid werd onveranderd voortgezet.

De financieringswet van 23 december 1985 maakte een einde aan deze toestand vanaf 1986. Vanaf januari 1986 eist de Vlaamse Gemeenschap de financiering op door middel van *ristorno's*.

De overdracht van middelen van de door de EG niet aanvaardbaar geachte uitgaven is nooit gebeurd door de nationale overheid.

Dit werd reeds besproken op het Overlegcomité Regering/Executieven. Er kon echter geen akkoord worden bereikt over het bedrag van de uitgaven die als basis moeten dienen voor de tenlasteneming door de staat van de uitgaven van het verleden en voor de berekening van de *ristorno's* die in de toekomst aan de Gemeenschappen moeten worden toegekend.

Ook het ontwerp van bijzondere wet betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten biedt geen oplossing voor dit probleem. Voornoemde bijzondere wet voorziet niet in de toewijzing van een bedrag tot financiering van de landbouwscholing.

B.1.2. Standpunt van de Vlaamse Executieve

De Vlaamse Executieve blijft bij haar eenparig genomen standpunt van 5 januari 1989 : er werd niets gewijzigd aan de reglementering, het beleid werd ongewijzigd voortgezet.

De nationale overheid moet dus de uitgaven tot en met

1989 ten laste nemen en voor de toekomst bijkomende middelen voorzien naar rato van 50 miljoen frank per jaar voor de Vlaamse Gemeenschap.

De nationale overheid moet hiertoe de nodige maatregelen nemen.

Het dossier zal opnieuw aan het overlegcomité voorgelegd worden.

B .2. Overige middelen

Het krediet van 23 miljoen frank op art. 44.01.02 zal worden aangewend om de scholing van personen werkzaam in de landbouw te behartigen. Het betreft diverse vormingsactiviteiten met een sterke uitbreiding van de informatiebehoeften.

Specifiek in het kader van de problematiek van Europa 1992 en de druk van het milieu op de landbouw zal de opleiding van lesgevers in de optiek van een milieuvriendelijke landbouw de komende jaren meer middelen vergen.

Het krediet van 23 miljoen frank op art. 44.01.02 is normaal gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen. De aanpassing van de bedragen geschiedt overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 augustus 1971 artikel 4 § 1 en dit volgens koninklijk besluit van 23 augustus 1974 betreffende de scholing van de personen die in de landbouw werkzaam zijn meer bepaald art. 22. Voor 1989 is dit niet verrekend op de begroting 1989, in het kader van de beheersing van de uitgaven.

B .3. Werkgroep landbouwvorming

De werkgroep landbouwvorming, opgericht op het kabinet en samengesteld naast de bevoegde kabinetsleden met vertegenwoordigers van de administratie, de representatieve landbouworganisaties (Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat), en de algemene centra voor naschoolse vorming (Nationaal Centrum voor Bedrijfsvoorlichting in de Landbouw (NCBL), het Nationaal Agrarisch Centrum (NAC) en het Vlaams Agrarisch Centrum (VAC).

Volgende knelpunten werden er reeds besproken :

- binnen de huidige voorziene middelen de cursussen voor professionele vorming in land- en tuinbouw op een optimaal niveau verder organiseren ;

- de vorming maximaal richten op het beroep door de subsidiëring van de naschoolse vorming te beperken tot landbouwers en de daarmee gelijkgestelden ;

- efficiënte controle van de gesubsidieerde activiteiten verzekeren.

De werkgroep is van oordeel dat volgende wijzigingen noodzakelijk zijn om de professionele vorming in de land- en tuinbouw verder te verzekeren binnen de huidige voorziene middelen :

- nieuwe voorwaarden voor erkenning van centra om een wildgroei tegen te gaan,

- vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten en vereenvoudiging van de subsidiëring,

- nauw omlijnde criteria voor het minimum aantal dat vereist is om een gesubsidieerde activiteit te kunnen inrichten,

- strenge controle gekoppeld aan sancties,

— uitbouw van de dienst landbouwworming.

De bewerking van het koninklijk besluit en ministerieel besluit van 23 augustus 1989 zal begin 1990 beëindigd zijn. De nieuwe normen voor de naschoolse vorming zullen daarna in werking kunnen treden.

Inzake de Middenstandsopleiding voegt de Gemeenschapsminister aan zijn inleidende uiteenzetting toe dat hij weigert om nieuwe taalcursussen te subsidiëren die een concurrentie vormen met de taalcursussen uit het onderwijs. Enkel de in de middenstandsopleiding operationele cursussen (gebruik van talen in economische relaties) zijn in dit kader aanvaardbaar. De centra voor Middenstandsopleiding kunnen de gewone taalcursussen echter op eigen initiatief (niet subsidieerbaar) oprichten zodat hun aantal nog steeds stijgt. Met betrekking tot de bedrijfsconsulenten denkt de Gemeenschapsminister aan een uitbreiding van de individuele bijstand tot Brussel (VZW Foyer). Ieder jaar ontstaan er 25.000 nieuwe KMO's : 7 à 8.000 hiervan zijn in hun eerste jaar in falings.

Een pluralistische decreetale regeling van de middenstandsopleiding wordt voorbereid. Hierbij zal een vaste personeelskern worden voorzien met uitwerking van een statuut ervoor. De Gemeenschapsminister wil de eigen finaliteit en karakter van de middenstandsopleiding bewaren en dit koppelen aan een permanent streven naar kwaliteit. Daarvoor is gemotiveerd personeel nodig. Hij deelt tevens mee dat men, via een campagne, de juiste mensen naar deze opleidingsvorm zal proberen aan te trekken met name niet de geïnteresseerden in een taalcursus, maar zelfstandigen en dit in relatie tot hun beroep of toekomstig beroep. De bedoeling kan er zeker niet in bestaan niet-zelfstandigen in de CMO's op te leiden.

B. BESPREKING

Een lid is verheugd over het aangekondigde ontwerp van decreet over de middenstandsopleiding. De vaste personeelskern van de CMO's moet een beter sociaal statuut krijgen. Zij steunt de visie van de Gemeenschapsminister inzake de taalcursussen. Tot op heden is de Vlaamse Executieve niet overgegaan tot een evaluatie van de diverse taalcursussen. In verschillende departementen bestaan er dergelijke cursussen voor sociale promotie : zij kennen een wisselend resultaat, maar hun aantal stijgt.

Bij de bespreking van de begroting 1989 drong zij aan op een coördinatie binnen de Executieve op het vlak van scholing en vorming : doelgerichte processen moeten worden uitgewerkt.

Zij verlangt het aantal leerlingen in de middenstandsopleiding te kennen dat onderworpen is aan de formule deeltijds leren — deeltijds werken. Het lid dringt aan op een grotere inspanning van de bedrijfswereld onder meer via een verbetering van het industrieel leercontract.

Met betrekking tot de landbouwworming wil het lid weten tot welk doelpubliek dit vormingstype zich richt. De mogelijkheden van de landbouwworming worden onvoldoende benut niettegenstaande zij vanuit haar ervaringen weet dat er een ontzettende onwetendheid bij de landbouwers bestaat. Ze zijn vaak niet in orde met hun vergunningen en moeten beroepsmatig worden begeleid. De leefmilieuproblematiek is belangrijk voor landbouwers : hierop moet de nadruk worden gelegd, onder meer via steun aan initiatieven buiten het bestaande circuit.

Een ander lid verlangt informatie over de diverse experi-

mentele scholingsprojecten (artikel 12.20.02 — Sectie 33) : welke zijn deze projecten en hoeveel personen nemen er aan deel ? Inzake de landbouwworming wordt er in het horizontaal programma Externe Betrekkingen 23 miljoen frank voorzien voor uitwisseling en voor studiereizen. Welke kosten worden hiermee gedekt ? In verband met de studiereizen : hoeveel worden er ingericht, wie is de organisator en welke zijn de deelnemers ?

Inzake het Fonds voor de beroepsscholing in de landbouw en sociaal-economische voorlichting stelt het lid vast dat het bestaande tekort van 320 miljoen frank gehandhaafd blijft. Deze problematiek werd bij de begrotingsbesprekingen 1989 grondig besproken : is er ter zake een evolutie opgetreden ? Zal de voorziene 75 miljoen frank voldoende zijn ?

Een lid informeert naar het al dan niet bestaan van wachtlijsten bij de middenstandsopleiding, dit ingevolge de fenomenale groei van het aantal cursisten.

In de begrotingsbesprekingen 1989 werd als nieuw vormingsinitiatief voor de zelfstandigen en de KMO's onder meer voorzien in de deelname aan een Europees project waarbij het Instituut seminaries „strategisch management” zou organiseren. Hoe is de stand van zaken op dit terrein ?

Binnen het kader van de richtlijn 5/b werden 7 gemeenten van het Hageland erkend als ontwikkelingsgebied. Heeft de Executieve hierop ingespeeld door in het kader van deze Europese aanpak een aantal nieuwe vormingsinitiatieven naar de landbouwsector en de KMO's uit te werken ?

Het lid steunt de optie van de Gemeenschapsminister inzake de taalcursussen. Men moet in het ruime aanbod selecteren : het traditioneel onderwijs richt immers veel taalcursussen in. Hij dringt aan op de coördinatie van alle instanties die taalcursussen organiseren. Men moet van een totale optiek vertrekken (onderwijs, middenstandsopleiding, beroepsopleiding). Het geheel moet globaal en doelmatig worden aangepakt, ook uitgaande van de nieuwe Europese context.

In zijn repliek verduidelijkt de Gemeenschapsminister dat hij met betrekking tot de coördinatie van vormingsinitiatieven met zijn collega's van Onderwijs en van Tewerkstelling afspraken heeft gemaakt. Bij elk nieuw initiatief zullen de mogelijke raakvlakken worden nagegaan. Het eerste resultaat is het gezamenlijk overleg over de verhoging van de honoraria der leerkrachten. Het toekomstige voorontwerp van decreet over de middenstandsopleiding zal eveneens het voorwerp uitmaken van het nodige overleg tussen de drie Gemeenschapsministers. Er bestaan in de provincies reeds samenwerkingsverbanden, waarbij de VDAB cursussen organiseert in lokalen van de CMO's of omgekeerd. Gezien de beperktheid der financiële middelen mag men deze niet verspillen door driemaal hetzelfde te organiseren. Hij is bereid om de taalcursussen te evalueren, maar vele ervan worden op eigen initiatief ingericht, en dus zonder enige subsidiëring. De Gemeenschapsminister weigert om deze cursussen uit te breiden, omdat zij geen normale opdracht van de CMO's zijn.

Inzake het gevraagd aantal leerplichtigen in de middenstandsopleiding geeft hij de volgende cijfers de dato 31 december 1988 :

geboren in 1972	2.971 (per 31 december 1988)
geboren in 1973	1.041 (per 31 december 1988)

In totaal betreft het dus ongeveer 4.000 leerlingen of 33 procent van alle leerovereenkomsten.

De Gemeenschapsminister stelt dat, niettegenstaande de spectaculaire stijging van het aantal cursisten, er niet met wachtlijsten wordt gewerkt. Het al of niet splitsen van een cursus hangt in het kader van hun autonoom beheer van de centra zelf af. Als ze splitsen kan het zijn dat ze echter niet erkend en gesubsidieerd worden, omwille van budgettaire redenen.

Het Hageland werd door de EG als ontwikkelingszone erkend binnen de richtlijn 5/b. Voor andere zones poogt men dit tevens te bekomen. Voor het Hageland wordt een ontwikkelingsplan uitgewerkt dat in extra vorming voorziet. Ook in de Turnhoutse Kempen werd dit gerealiseerd. Men krijgt immers slechts middelen van de EG indien ook de Executieve financiële mogelijkheden ter beschikking stelt. Door een louter boekhoudkundige operatie rond het SCK te Mol slaagde hij erin voor 200 miljoen frank EG-subsidies te bekomen. Hij zal proberen ook voor het Hageland de kostprijs zo laag mogelijk te houden.

De voorziene 60 miljoen frank dient om de bestaande experimenten voort te zetten zoals de „Imago-campagne”, de deelname aan het Europees project en de organisatie van autonoom-pedagogische teams ten einde de totale integratie van de cursus en de opleiding bij de patroon te verzekeren. Dit krediet was vroeger door de Minister van Onderwijs en Vorming voorzien in het Fonds voor Onderwijs en Vorming, maar werd gesplitst om een duidelijke afbakening te bekomen.

De landbouwscholing richt zich volgens de Gemeenschapsminister tot de mensen die in de landbouw werkzaam zijn of hierin zullen starten. Deze vorming gebeurt in 3 erkende centra : 2 centra worden beheerd door de Boerenbond en 1 door het Algemeen Boerensyndicaat. De werkgroep landbouwworming vordert minder goed met haar werkzaamheden dan die in de sector van de middenstandsopleiding : er zijn grotere weerstanden merkbaar.

In de landbouwworming wordt niet alleen gepoogd om technieken aan te leren, maar ook om een stuk milieubewustzijn bij te brengen.

De Gemeenschapsminister geeft vervolgens een overzicht van het doel, de structuur en de financiering van de landbouwworming (zie bijlage).

C. STEMMING

De decreetbepalingen en de secties inzake de middenstandsopleiding en de landbouwscholing worden door de Commissie telkens met zeven stemmen tegen één aangenomen. De conformiteit van de administratieve begrotingen met de algemene doelstellingen van de programma's wordt eveneens met 7 stemmen tegen één bevestigd.

BIJLAGE

Landbouwworming

Doel :

1° De scholing van de personen, die werkzaam zijn in de landbouw bevorderen teneinde hen door permanente vormingsmogelijkheden in staat te stellen nieuwe vakbekwaamheid in het landbouwberoep te verwerven of de vakbekwaamheid die zij reeds bezitten te verbeteren.

2° De opleiding van lesgevers, voordrachtgevers, voorlichters en vast kaderpersoneel van de organisatoren betrokken bij de scholing vervolmaken.

3° De raadpleging van betrokkenen organiseren.

4° De scholingsactiviteiten aanmoedigen welke georganiseerd worden door erkende liefhebbersverenigingen uit de landbouwsector, voor de personen die de landbouw als liefhebberij beoefenen.

Interne structuur :

Er zijn 5 scholingstypen met elk een specifiek doel en een specifieke inhoud.

Type A : Inhaalcursussen voor de personen die een onvoldoende basisvorming hebben genoten.

Type B : Omvat cursussen die een specifieke vorming geven op het ogenblik van de vestiging of de bedrijfsovername.

Type C : Omvat de permanente scholing door cursussen die de technologie en bedrijfsleiding behandelen of die een bijzondere kennis bijbrengen.

Type D : Permanente informatie door studievergaderingen, voordrachten, contactdagen en geleide bezoeken.

Type E : Bijscholing van de lesgevers, voordrachthouders en het personeel van de organisatoren betrokken bij de beroepsopleiding in de landbouw.

Getuigschriften :

Deze worden afgeleverd door A-, B- of C-cursussen aan hen die de eindproef met vrucht afleggen. Deze getuigschriften worden door de Minister of zijn gevolmachtigde geïssueerd. De bevoegde ambtenaar behoort op elk examen uitgenodigd te worden.

Erkenningsvoorwaarden Nationale Centra :

Statuut :

— de scholing van de personen werkzaam in de landbouw in de statuten ingeschreven hebben,

— geen winstoogmerk nastreven,

— de controle van de overheid aanvaarden.

Structuur :

— activiteiten in minstens 4 provincies,

— regionale structuur met plaatselijke afdelingen.

Personeel :

— centrale dienst : 3 voltijdse personeelsleden waarvan één universitair,

— secretariaat,

— lesgevers en voordrachthouders.

Activiteiten :

— toegankelijk voor alle personen werkzaam in de landbouw,

— goedkeuring van de individuele activiteiten,

— indienen van een globaal jaarprogramma vóór 15 november van ieder jaar.

Erkenningsvoorwaarden Gewestelijke Centra :

Statuut :

— de scholing van de personen werkzaam in de landbouw tot doel hebben.

— geen winstoogmerk nastreven,

— de controle van de overheid aanvaarden.

Personeel :

— secretariaat,
— lesgevers en voordrachthouders.

Activiteiten :

— de toegankelijkheid voor alle personen werkzaam in de landbouw,

— indienen van globaal jaarprogramma vóór 15 november van ieder jaar,

— goedkeuring van de individuele activiteiten.

Erkenning nationale of provinciale liefhebbersverenigingen :

Statuut :

— de scholing van de liefhebbers uit een der landbouwsectoren tot doel hebben,

— geen winstoogmerk nastreven,

— de controle van de overheid aanvaarden.

Structuur :

— nationaal of provinciaal gestructureerd zijn met lokale afdelingen.

Activiteiten :

— indiening van globaal jaarprogramma vóór 15 november van ieder jaar.

— goedkeuring van de individuele activiteiten.

Financiering :

— activiteiten georganiseerd door de staat :

— bezoldigingen : de lesgevers en de voordrachthouders

— werkingskosten : betaald aan de erkende inrichtingen op factuur.

— activiteiten georganiseerd door erkende centra :

— bezoldigingen : de centra

— organisatietoelage : de centra

— werkingstoelage :

— de centra voor de activiteiten van type D

— de inrichtingen voor de activiteiten van types A, B, C en E.

De vergoedingen en toelagen aan de lesvolgers worden altijd uitgekeerd aan de belanghebbenden.

Erkende centra :

1. Nationale centra : 3 erkend.

1. Belgische Boerenbond Algemene diensten : NCBL

Postbus 101, 3000 Leuven

LN 74001

Tel : 016/21.20.99

Verantwoordelijke : de heer Delvaux.

2) Nationaal Agrarisch Centrum (NAC)

H. Consciencestraat 53A, 8800 Roeselare

LN 78002

Tel. : 051/22.42.40

Verantwoordelijke : de heer C. Vandoorne.

3) Vlaams Agrarisch Centrum (VAC)
Brusselsesteenweg 135, 9230 Melle
LN 86003
Tel. : 091/31.75.25
Verantwoordelijke : de heer Van Hese.

II. Gewestelijke centra : 177 erkend.

Gezien het grote aantal beperken wij ons hier tot de organisatoren die minstens 10 cursussen op jaarbasis geven. De volledige lijst kan opgevraagd worden bij de Hoofdingenieur-directeur van de Dienst Landbouwworming, Kunstlaan 43 te 1040 Brussel, tel. 02/513.74.64.

West-Vlaanderen :

1. Praktijkcentrum voor Land- en Tuinbouw (PCLT)
Zuidstraat 25, 8800 Roeselare
LG 74101
Tel. : 051/22.19.59
Verantwoordelijke : de heer Bonte.

2. West-Vlaams Agrarisch Vormingsinstituut vzw (WAVI)
Ieperweg 87, 8810 Roeselare-Rumbeke
LG 74102
Tel. : 051/22.73.88
Verantwoordelijke : de heer Calus.

3. Land- en Tuinbouwinstituut St.-Jozef
Kortrijkstraat 59, 8880 Tielt
LG 74113
Tel. : 051/40.03.51

4. Ten Bogaerde Instituut
Marktplaats 5, 8450 Nieuwpoort
LG 74114
Tel. : 058/23.56.53
Verantwoordelijke : de heer De Zeure E.

Oost-Vlaanderen :

5. Comité voor de Melkkwaliteit
Baarledorpstraat 90, 9810 Drongen
LG 74203
Tel. : 091/82.47.56
Verantwoordelijke : de heer Bossuyt

6. Vrije Landbouwschool
Tacambaroplein 1, 9700 Oudenaarde
LG 74204
Tel. : 091/83.58.81
Verantwoordelijke : de heer Van Crombrugghe.

7. Provinciale Vereniging van Kwekers en Houders van Runderen
van de Provincie Oost-Vlaanderen
Van Thorenburglaan, 9258 Oosterzele-Scheldewindeke
LG 74207
Tel. : 091/62.79.08
Verantwoordelijke : de heer Ongena.

8. Sint-Leo Instituut
Zuidmoerstraat 133, 9900 Eeklo
LG 74224
Tel. : 091/77.20.70
Verantwoordelijke : de heer Roets.

9. Land- en Tuinbouwcentrum
Weverstraat 26, 2700 Sint-Niklaas
LG 74226
Tel. : 03/777.10.80
Verantwoordelijke : de heer Demeyer.

Antwerpen :

10. Vlaams Centrum voor Scholing in de Landbouw (VCSL)
Grootveld 11, 2550 Kontich
LG 74301
Tel. : 03/234.04.00
Verantwoordelijke : de heer Gladines.

11. Provinciale Landbouwschool
Laageind 19, 2090 Stabroek
LG 74304
Tel. : 03/568.60.54
Verantwoordelijke : de heer Vrebos.

12. Landbouwinstituut Geel (KVLT)
Kollegestraat 17, 2440 Geel
LG 80338
Tel. : 014/58.80.45
Verantwoordelijke : de heer Emmerechts.

Limburg :

13. Provinciaal Instituut voor Biotechnisch Onderwijs
Sint-Truidersteenweg 223, 3700 Tongeren
LG 74401
Tel. : 012/23.44.20
Verantwoordelijke : de heer Willems.

14. Provinciaal Verbond der Limburgse Beroepsverenigingen van
Bijentelers
Donkweg 29, 3520 Zonhoven
LG 74406
Tel. : 011/81.34.47
Verantwoordelijke : de heer Daniëls.

15. VZW Hogere Fruitteeltleergangen
Weg naar Diest 146, 3800 Sint-Truiden
LG 84417
Tel. : 011/68.23.39
Verantwoordelijke : de heer Hansen.

Brabant :

16. Provinciaal Gouvernement van Brabant
Landbouwdienst
Eikestraat 22, 1000 Brussel
LG 74501
Tel. : 02/515.71.11
Verantwoordelijke : de heer Palfliet.

17. Gemeentelijke Technische Tuinbouwschool
Molenbaan 54, 1880 Merchtem
LG 74520
Tel. : 052/35.67.37
Verantwoordelijke : de heer Van Achter.

Nationale en provinciale liefhebbersverenigingen : 18 erkend.

Deze centra geven enkel voordrachten, geen cursussen. als belang-
rijkste centra hebben wij

- De Volkstuin en het Werk van de Akker en de Haard in de
Vlaamse Gemeenschap

— Katholiek Vormingswerk Landelijke Vrouwen, Schaapstraat
34, 3000 Leuven.

III. BEROEPSOPLEIDING

A. UITEENZETTING VAN DE GEMEENSCHAPSMINISTER VAN TEWERKSTELLING

Al enige tijd valt op dat heel wat vacante jobs te lange tijd onbezet blijven ondanks de nog relatief hoge werkloosheid, hoewel deze in vergelijking met 1984 zeer fors is verminderd.

Einde oktober 1989 bedroeg de werkloosheidsgraad in Vlaanderen nog 10 %. Dat is een daling tegenover 1988, toen in oktober de werkloosheidsgraad nog 11,6 % bedroeg. Daarbij mag niet vergeten worden dat bijvoorbeeld in juni 1987 de werkloosheidsgraad nog 13,6 % was. Conclusie : die daling is opvallend (zie tabel 1) alhoewel er nog steeds van een hoge werkloosheid bij de vrouwen kan worden gesproken. Van de 157.420 uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in oktober 1989 waren er 104.374 vrouwen (66,3 % van het totaal aantal).

De cijfers van de jeugdwerkloosheid daalden nog sterker. In juni 1983 waren nog 3 op 10 werklozen jonger dan 25 jaar (88.908 op een totaal van 274.847 werklozen). Einde oktober 1989 waren minder dan 2 op 10 werklozen jonger dan 25 jaar (29.216 op een totaal van 157.420 werklozen). De invloed van de denataliteit — die in de tweede helft van de jaren zestig begon — deed zich pas twintig jaar later gelden. Het is pas vanaf 1986 dat het aantal 20/25-jarigen begint te dalen, maar zeker niet zo snel als de jeugdwerkloosheid : tussen 1983 en 1989 verminderde het aantal jonge werklozen met ongeveer 60.000 eenheden daar waar het aantal jongeren tussen 20 en 25 jaar in dezelfde periode daalde met 20.500 (zie tabel 2).

Er kan dus gesteld worden dat de daling van de werkloosheid in het algemeen en de jeugdwerkloosheid in het bijzonder, betekenisvol is en dat twee belangrijke factoren hier aan de bron liggen ; namelijk de demografie en de verbetering van de conjunctuur.

Tegen deze achtergrond hoeft het geen verwondering te wekken dat er „knelpunten” ontstaan, aangezien de ondernemingen meer en meer geconfronteerd worden met een gebrek aan voldoende opgeleide arbeidskrachten.

Een indicatie daarvan is terug te vinden bij de niet-voldane werkaanbiedingen van de VDAB. Uit de analyse van de 81.000 vacatures die door de VDAB in 1988 werden ontvangen blijkt dat het gemiddeld 1 maand en 11 dagen duurde vooraleer een vacante job kon worden opgevuld. Indien als criterium wordt genomen dat indien een betrekking 2 maanden of langer vacant is, dit als knelpunt beschouwd wordt, dan bleken in 1988 16.100 jobs uit de privé-sector (dus 20 % van de ontvangen werkaanbiedingen) aan dit criterium te voldoen, waarvan 35 % bediendenfuncties en 65 % arbeidersfuncties.

Uit Simona-studiemateriaal blijkt dat er een vraagoverschot is voor :

- technisch geschoolden en dit op quasi gelijk welk niveau,

- personen met commerciële en relationele eigenschappen en werkzoekenden die over de nodige talenkennis beschikken (vooral bedienden),

hooggeschoolden en middenkaders,

— arbeidskrachten waarvoor noch qua vorming, noch qua ervaring specifieke eisen worden gesteld, maar die wel bereid moeten zijn om zich flexibel en mobiel op te stellen ten opzichte van de typische werkomstandigheden, die als slecht ervaren worden bijvoorbeeld geen traditionele uren, lage lonen (bijvoorbeeld bewakers, postboden, werksters, schoonmakers, en dergelijke).

Deze ontwikkeling mag ons toch niet doen vergeten dat het aandeel van de langdurige werkloosheid in de totale werkloosheid nog steeds boven de 60 % ligt.

In 1986 werd een hoogtepunt bereikt van 68,8 %.

Op dit ogenblik zijn er nog steeds bijna 97.000 werklozen in Vlaanderen die minstens 1 jaar zonder job zijn. Hiervan zijn bijna 12.000 werklozen jonger dan 25 jaar of nagenoeg 1 op 3 jonge werklozen is langdurig werkloos. Zij vormen ongetwijfeld nog een belangrijke arbeidsreserve die — en dat is onze opdracht — mits aangepaste maatregelen opnieuw in het arbeidsproces kunnen worden geïntegreerd.

De beroepsopleiding voor volwassenen is een belangrijke hefboom bij de ondersteuning van de economische groei en een onmisbaar wapen in de strijd tegen de werkloosheid.

Zeker in perioden van toenemende tewerkstelling moet het beleid inzake beroepsopleiding prioritair aandacht besteden aan de groep van langdurig werklozen. Binnen de Weer-Werkactie waarin individuele begeleiding, beroepsopleiding en tewerkstelling onlosmakelijk verbonden zijn, werd dan ook een ruim luik voorbehouden voor de beroepsopleiding.

Nochtans is het tewerkstellingseffect dat van de beroepsopleiding uitgaat geconditioneerd door factoren die los staan van de kwaliteit van de opleiding. Het verdringingseffect brengt met zich mee dat bij de arbeidsallocatie werkzoekenden met een hogere scholingsgraad arbeidsplaatsen innemen die door lagergeschoolden zouden kunnen worden bezet. Met andere woorden wanneer het aantal beschikbare arbeidsplaatsen onvoldoende groot is, zal de opleiding wel de concurrentiekansen van een individu of een groep verhogen, maar het werkloosheidsprobleem van de volledige groep kan hierdoor onmogelijk verholpen worden.

Bovendien is men het in de pedagogische vakliteratuur eens over het principe dat de motivatie een *conditio sine qua non* is voor het behalen van leerresultaten. Op een niet-ge-differentieerde wijze vorming opleggen, biedt dus geen uitkomst. Integendeel, indien men de werkloosheid effectief wil bestrijden en de arbeidsmarktspanningen wil reduceren, moet het vormingsbeleid afgestemd worden op het ter beschikking stellen van een aangepast opleidingsaanbod en dient op maximale en voluntaristische wijze de begeleiding van werklozen naar vorming toe te worden georganiseerd.

Daar waar het algemeen vormend en technisch onderwijs een opvoedende en fundamenteel voorbereidende rol vervullen, ligt de meerwaarde van de beroepsopleiding in haar directe geënteid op de professionele realiteit.

Het beroepsopleidingsinstrumentarium zal zowel binnen als buiten de VDAB verfijnd en uitgebreid worden opdat het een antwoord zou kunnen bieden op de steeds wijzigende vraag naar bepaalde beroepskwalificaties.

De meest gekende vorm van de VDAB-beroepsopleiding is deze van de opleidingen die in de Centra onder eigen beheer van de VDAB worden gegeven, gaande van basisopleiding en bijscholing tot specialisatie, en dit in de secundaire en tertiaire sector. Binnen de werking van deze centra staan flexibiliteit en „werk op maat” centraal. De opleidingspak-

ketten zijn modulair samengesteld om een verregaande individualisering van de programma's toe te laten. Zowel de programma-inhoud als het aangewende uurrooster kunnen op de cursist worden afgestemd. Sommige cursisten volgen part-time, meestal halftijdse opleidingen. De meeste werkzoekende cursisten volgen cursus op voltijdse basis. Waar vroeger deze centra vereenzelvigd werden met de „traditionele” beroepen, wordt thans de nadruk gelegd op de toepassing van de nieuwe technieken. Hiertoe zijn de gespecialiseerde centra uitgerust met geavanceerde apparatuur voor CAD-CAM-toepassingen, robotica en automatisatietechnieken en micro-electronica.

De centra staan open voor werkzoekenden en werknemers : in 1988 werden er 40.052 opleidingen beëindigd, tegenover 28.841 in 1987. Vooral de opleidingen voor werklozen stegen fors (van 15.543 naar 23.127) ; het aandeel van het aantal werklozen in de eigen centra steeg daardoor van 54 % in 1987 tot 57,7 % in 1988. Dit wijst op een evolutie waarbij de kansen van de werklozen op opleiding vergroten. Daarenboven is het zo dat werkenden kortere opleidingen volgen waardoor ze minder uren in de centra aanwezig zijn. In de centra van de VDAB werden in 1988 6.218.984 uren opleiding verstrekt aan werklozen tegenover slechts 569.401 uren aan werkenden (zie tabel 3).

De stijging van het aantal cursisten is vooral terug te vinden in de tertiaire sector met 15.433 opleidingen in 1987 tegenover 21.603 opleidingen in 1988 (zie ook tabel 4 die een overzicht geeft van de opleidingen georganiseerd in de VDAB-beroepsopleidingscentra onder eigen beheer, opgesplitst naar beroep).

Naast de centra onder eigen beheer, zijn er de centra opgericht in samenwerking met ondernemingen of groeperingen van ondernemingen. Bij deze vorm draagt de VDAB niet de gehele kostenlast, maar geeft hij een tegemoetkoming in het loon van de instructeur en van de cursisten.

De VDAB kan ook hulp en een financiële tegemoetkoming verlenen bij de oprichting, uitbreiding of overschakeling van een onderneming voor de her-, bij- en omscholing van werknemers.

Het NCPOS (Nationaal Centrum voor Pedagogische Opleidingen en Studies) biedt de mogelijkheid om het meesters- en lager kaderpersoneel van één of verscheidene ondernemingen bij te scholen op het vlak van het leiding geven in het algemeen of de toepassingen van bepaalde didactische principes in het bijzonder.

Tenslotte kunnen werkzoekenden met het oog op een full-time tewerkstelling individueel worden opgeleid binnen de ondernemingen. Deze opleidingsvorm is in principe gereserveerd voor die beroepen waarvoor in een centrum geen opleidingen bestaan of mogelijk zijn. Deze opleidingsvorm is bijzonder goed aangepast aan specifieke noden van bedrijven of van werkzoekenden en heeft met uitzondering van de tegemoetkomingen in verplaatsingskosten geen budgettaire repercussies op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De werkloze kan immers tijdens zijn individuele opleiding verder aanspraak maken op werkloosheidsuitkering, die aangevuld wordt tot het niveau van het normale loon door een productiviteitspremie die hem door de werkgever wordt toegekend.

In tabel 5 wordt een overzicht gegeven van de beëindigde opleidingen in 1987 en 1988 opgesplitst naar categorie en naar statuut van de cursist. Tabel 6 bevat een raming door de VDAB-diensten van de in 1989 beëindigde opleidingen. Het betreft hier een extrapolatie op grond van de toestand op 31.08.1989.

In zijn veelheid van opleidingen en formules kan de beroepsopleiding zich goed afstemmen op de arbeidsmarkt. Jaarlijks wordt de planning van de beroepsopleidingscentra opgemaakt door het Beheerscomité van de VDAB, na uitvoerige consultatie van de regio's via de STC's. Afhankelijk van de evolutie van de algemene of plaatselijke behoeften kunnen nieuwe centra opgericht worden of bestaande centra aangepast of opgeheven worden. De VDAB richt zich in de uitbouw van de beroepsopleidingsmogelijkheden zowel op kenmerken van de vraag als van het aanbod.

Daarom ook is het nodig dat de functionele band tussen de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding verder wordt verstrekt. Méér nog dan andere onderwijsvormen moet de beroepsopleiding van de VDAB zich snel aanpassen aan de wijzigingen in de beroepskennisprofielen. De onmiddellijke schakel tussen deze twee pijlers wordt gelegd door het arbeidsmarktonderzoek.

Door het ontwikkelen van een doorgedreven kennis van de recentste evoluties op de arbeidsmarkt via dagelijkse opvolging, verzameling en verwerking van de arbeidsmarktdata wordt het richtsnoer geboden om het opleidingsaanbod snel aan te passen aan de noden die op de arbeidsmarkt ontstaan. De VDAB beschikt daarbij over het zeer vooruitstrevende Simona-systeem. Binnen Simona werd recent, voor wat de beroepsopleiding betreft, een automatische follow-up ingebouwd waardoor de sturing van de beroepsopleiding zowel op plaatselijk als op centraal vlak vergemakkelijkt en verbeterd wordt. Hoewel dit systeem zich nog in zijn inloophase bevindt stelt het de VDAB nu reeds in de mogelijkheid om een gedifferentieerde analyse door te voeren van de groep beleidsopleidingscursisten. In de loop van volgend jaar zal men, dankzij dit systeem, een beter beeld krijgen van de impact van de beroepsopleiding op de tewerkstellingskansen van de cursisten.

In de doorstroming van informatie naar de gebruiker toe zal de rol van de STC's uitgebreid en geoptimaliseerd worden. Het besluit van 21 december 1988 heeft aan de STC's een belangrijk takenpakket toegekend op het vlak van de begeleiding van de VDAB-werking. In daartoe speciaal opgerichte permanente werkgroepen zal bijzondere aandacht besteed worden aan de aansluitingsproblematiek Onderwijs-Tewerkstelling.

Toch vindt de beroepsopleiding één van haar begrenzingen in de beperking van de financiële middelen. In het beleid dat gevoerd wordt, zal derhalve de aandacht evenzeer gaan naar het verhogen van flexibiliteit als naar nieuwe mogelijke synergieën.

Met de sectoren moeten bredere samenwerkingsvormen op gang kunnen gebracht worden, waarbij zowel het ter beschikking stellen van financiële en materiële middelen als van technische kennis en didactische ervaring moet worden nagestreefd. Dergelijke samenwerkingsvormen zullen trouwens leiden tot de verhoging van de realiteitswaarde van de opleidingen ten voordele van werknemers en werkzoekenden.

Nu reeds werd met de hout- en confectiesector een samenwerkingsprotocol ondertekend ter bevordering van de samenwerkingsverbanden tussen deze sectoren en de VDAB-beroepsopleiding. Binnenkort zullen met andere sectoren gelijkaardige protocols worden afgesloten.

Natuurlijk dient er niet alleen tussen de overheid en de bedrijven meer synergie te worden betracht, maar ook tussen de verschillende overheidsinstellingen. Door de verbetering

van de taakverdeling en de coördinatie van de inspanningen moeten overlappingsen in het opleidingsaanbod worden vermeden. Hierbij is het in de eerste plaats de bedoeling het bestaande aanbod te inventariseren. De informatie die hieruit voortvloeit, zal tevens een belangrijk hulpmiddel bieden aan alle belanghebbenden. Daarom werden gesprekken op gang gebracht tussen het onderwijs, de beroepsopleiding voor volwassenen, de Middenstandsopleiding en het bedrijfsleven. Belangrijk is dat hieruit samenwerkingsverbanden ontstaan waarbinnen onder bepaalde voorwaarden zowel infrastructuur, **know-how** als personeel zouden kunnen worden uitgewisseld. Bepaalde samenwerkingsvormen zijn onmiddellijk realiseerbaar. Het maken van programmatie-afspraken tussen de verschillende overheidsdiensten is hiervan een goed voorbeeld. Om een aantal psychologische en organisatorische hindernissen weg te werken die een maximale coördinatie belemmeren, dient een actie-onderzoek te worden uitgevoerd. De inschakeling van één of verscheidene consultants moet op dit terrein op middellange termijn belangrijke vooreringen mogelijk maken.

Daar waar de opleidingen enerzijds moeten worden gericht op de tekorten op de arbeidsmarkt, mag echter niet uit het oog verloren worden dat de beroepsopleiding anderzijds ook het middel bij uitstek is om risicogroepen opnieuw binnen de maatschappij te integreren. Langdurige werkloosheid is immers vooral een probleem van de laaggeschoolden.

Het verhogen van de tewerkstellingskansen en de beroepsopleidingsmogelijkheden voor de risicogroepen verdient verdere aanmoediging zowel binnen als buiten de VDAB. Niet-direct arbeidsmarktgerichte opleidingen (vooropleidingen, zelfredzaamheidstrainingen) moeten via een doelgroepgerichte aanpak de toetredingsdrempels tot de beroepsopleiding verlagen.

Teneinde de toegankelijkheid tot de diverse vormen van beroepsopleiding voor de vooral laaggeschoolde werkzoekenden te verhogen, worden specifieke opleidingsprojecten, de „schakelopleidingen”, ingericht door de VDAB. Verspreid over alle STD's van de Vlaamse Gemeenschap worden dergelijke opleidingscycli georganiseerd (12 weken à 30 uren per week met 35 cursisten per cyclus) voor werkzoekenden tussen 18 en 40 jaar die slechts het lager (beroeps)onderwijs hebben beëindigd. In 1988 werden 2.613 opleidingen beëindigd tegen 2.058 in 1987 (+ 27%).

In de uitbreidingsfase van de Weer-Werkactie worden 1 .000 bijkomende direct arbeidsmarktgerichte opleidingen voorzien voor de werkzoekenden die tot het actieplan toetreden.

Voor de grootste groep langdurig werklozen is de eerste wederinschakelingsstap een niet-direct-arbeidsmarktgerichte opleiding. Binnen het Weer-Werkbudget werden middelen gereserveerd om 2.000 opleidingen van dit type te organiseren. Indien zou blijken dat opleidingsmogelijkheden moeten voorzien worden die binnen de centra onder eigen beheer van de VDAB niet voorhanden zijn, dan zal daartoe een oplossing worden gezocht binnen het kader van **samenwerkingsakkoorden** met derden.

Op dit ogenblik wordt de laatste hand gelegd aan een hervorming van het subsidiëeringsmechanisme van de beroepsopleidingsprojecten voor langdurig en laaggeschoolde werklozen. Hierbij is het de bedoeling door middel van samenwerkingsovereenkomsten met de diverse **project-promotoren** de werking van deze projecten een bestendiger karakter te geven. De schakelfunctie naar tewerkstelling en/of verdere opleiding dient centraal te staan ; de projecten zullen

worden beoordeeld binnen het kader van de bestaande opleidingsmogelijkheden en de opleidingsbehoeften in de streek ten aanzien van laaggeschoolde of langdurig werklozen. De opleidingen moeten complementair zijn ten opzichte van de opleidingen georganiseerd door de VDAB. Bundeling van de inspanningen die op dit terrein door diverse organisaties worden geleverd, is noodzakelijk en kan worden bereikt door de creatie van samenwerkingsverbanden met gemeenten, OCMW's, de VDAB, werknemers- en werkgeversorganisaties, andere vormings- en opleidingsinitiatieven, werklozenwerkingen

Bij het permanent zoeken naar de nodige aanpassingsvormen van de beroepsopleiding worden er, naast de structurele samenwerkingsverbanden met derden, ook experimentele samenwerkingsverbanden opgericht.

Een goed voorbeeld van dergelijke experimenten zijn de opleidingen die op dit ogenblik in het kader van het Strategisch Plan Kempen in samenwerking met de VDAB en het SCK worden georganiseerd. Langdurig werkloze vrouwen worden hier voorbereid op toekomstgerichte nieuwe beroepen. Hierbij kunnen zij kiezen uit vier richtingen : oppervlakbehandeling, neo-keramische materialen, machine-operator en groenbeheer. Andere voorbeelden zijn „Vrouwen in de bouw” in West-Vlaanderen en „Vrouwen in de metaal” in Brabant.

In dit kader dient er trouwens op gewezen te worden dat, nu de werkloosheid van de mannen op veel plaatsen is afgenomen naar een te verwaarlozen niveau, alle middelen moeten worden aangewend om ook de werkloosheidsgraad van de vrouwen aanzienlijk te doen dalen. De toegang van vrouwen tot een ruime waaier van beroepen die vroeger uitsluitend door mannen werden uitgeoefend moet hiertoe worden vergemakkelijkt. Naast de bovenvermelde experimenten wordt ook de beroepsopleiding van vrouwen met jonge kinderen aangemoedigd door het verlenen van financiële tussenkomst in de kosten van de kinderopvang. Hiertoe werd door de Vlaamse Executieve, op mijn voorstel, in de loop van oktober 1989 een besluit genomen waardoor de opleidingspremie voor deze doelgroep wordt verhoogd (160 frank per halve dag).

Binnen de huidige socio-economische context kan het belang van de beroepsopleiding in de strijd tegen de werkloosheid niet voldoende worden benadrukt.

Nu vastgesteld wordt dat de kwalitatieve inspanningen op de arbeidsmarkt nog steeds toenemen, moet de beroepsopleiding door de verdere verfijning en uitbreiding van het instrumentarium, die de Gemeenschapsminister beoogt nog beter kunnen inspelen op de snel evoluerende noden.

Bij dit alles zal erop toegezien worden dat de belangrijke hefboomfunctie van de beroepsopleiding in de strijd tegen de langdurige werkloosheid niet uit het oog wordt verloren.

Het beroepsopleidingsbeleid zal, naast de tewerkstellingspolitiek waarmee het één hecht verbonden geheel vormt, uitgebouwd worden tot een even belangrijke pijler van het beleid van de Gemeenschapsminister.

De Gemeenschapsminister voegt er op vraag van een lid aan toe dat gemiddeld 70 procent van de werklozen die een beroepsopleiding hebben gevolgd daarna werk vinden.

B. Bespreking

Door de heer W. Taelman wordt een amendement ingediend (stuk 8-B (1988-1989) – Nr. 6) op afdeling 1, Sectie 32, dat ertoe strekt het niet-gesplitste krediet met 533,4 miljoen frank te verminderen. Hij verantwoordt dit door te stellen dat er meer via samenwerkingscentra en erkende centra moet worden gewerkt. Daarnaast moet er een grondige evaluatie komen om de diverse beroepsopleidingen op elkaar af te stemmen en te coördineren teneinde overlappings te vermijden. Ook de onderwijssector moet hierbij maximaal worden ingeschakeld.

De huidige verhoging wordt volgens het lid niet verantwoord : het krediet moet op het niveau van vorig jaar worden gebracht. Bij de begrotingsbesprekingen 1989 opteerde deze Commissie om het overschot van de leerkrachten in de onderwijssector bij de beroepsopleiding te betrekken. Hoeveel staan de besprekingen over deze aangelegenheid ? Zijn er vooruitzichten ?

De resultaten van de beroepsopleiding verschillen van streek tot streek. In bepaalde regio's wordt het door de Gemeenschapsminister geciteerde gemiddelde van 70 procent tewerkstellingen in de beroepsopleiding niet gehaald : velen moeten daarom een tweede herscholing volgen. Zal de beroepsopleiding in de toekomst op dezelfde manier worden voortgezet ? Door de huidige organisatie van de beroepsopleiding, met zijn overlappings, worden de mensen niet aan de stempelcontrole onttrokken. Daarom moet men een minder typisch VDAB-element bij de herscholing betrekken, namelijk de bedrijven, en hierop moet meer de nadruk worden gelegd. Dit zal een belangrijke kostenbesparing en een groter rendement tot gevolg hebben.

Een ander lid oordeelt dat bedrijfsgerichte opleidingen door het bedrijf zelf moeten worden gefinancierd. De Gemeenschapsminister zinspeelde op het afsluiten van samenwerkingsprotocollen per sector. Welke zullen hiervan de gevolgen voor de sectoren zijn en hoe wordt het VDAB-engagement omschreven ? Dit biedt de mogelijkheid om eigen centra op te richten zodat de bedoelingen van het ingediende amendement op dit punt worden ondervangen.

Zij verlangt meer informatie over de bijkomende tegemoetkomingen voor vrouwen met jonge kinderen. Is deze maatregel reeds operationeel ? Ook zij pleit voor het inschakelen van terbeschikkinggestelde leerkrachten in onder meer de Weer-Werkactie.

Werden er met de Gemeenschapsminister van Onderwijs reeds afspraken gemaakt over het nautisch centrum ? Er werd in het verleden immers voortdurend op gewezen dat dienaangaande afspraken tussen het onderwijs en de VDAB nodig waren.

De nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid denkt aan een vormingsplicht voor werklozen. Vond er reeds overleg plaats en zo ja, werden er afspraken gemaakt ?

Een lid herinnert eraan dat de interim-kantoren de overheid ervan beschuldigden die functie onder goedkopere voorwaarden dan zij uit te oefenen. Wat denkt de Gemeenschapsminister van deze beschuldiging ?

Bij de opleidingscentra vallen er lange wachttijden te noteren. Kan hieraan iets worden veranderd, eventueel in samenwerking met de Centra voor Middenstandsopleiding ?

Bestaan er reële tewerkstellingskansen voor de personen die een schakel-opleiding hebben gevolgd ? Hoe evolueren de schakel-opleidingen ?

Met betrekking tot de hervorming van het subsidiëringsmechanisme van de beroepsopleidingsprojecten voor langdurig en laaggeschoolde werklozen vraagt het lid hoe de samenwerking met de gemeenten en de OCMW's zal gebeuren. Wat is de stand van zaken in dit als positief te omschrijven initiatief ?

Hoe evolueren de contacten tussen de bemiddelingsdienst inzake de vacante plaatsen : gebeurt er een voldoende uitwisseling der gegevens ?

Zeven Hagelandse gemeenten werden op grond van de richtlijn 5/b door de Europese Gemeenschap als ontwikkelingszone erkend. Voorziet de Gemeenschapsminister specifieke middelen om er extra-initiatieven rond de beroepsopleiding tot stand te brengen ? Werden er bijvoorbeeld in het krediet van 1,5 miljoen frank, dat de Vlaamse Executieve voor investeringen ter beschikking stelt, ook omscholingsprojecten voorzien ?

Inzake de Weer-Werkactie informeert het lid naar het aantal projecten en het aantal werkzoekenden dat erbij worden betrokken. In de regio Leuven bij voorbeeld nemen slechts 10 procent van de opgeroepen werklozen eraan deel. Is dit een algemeen cijfer ? Dit is volgens het lid zeker geen hoog percentage te noemen. Ook hij herinnert aan de door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid gesuggereerde vormingsplicht voor werklozen.

Een lid informeert of de 70 procent werklozen die na een beroepsopleiding opnieuw werk hebben gevonden ook slaat op laaggeschoolde en langdurige werklozen.

Er ontstaat een groeiende waaier van VDAB-opleidingen. Hoe gebeurt de coördinatie tussen onderwijs en beroepsopleiding ? Bestaat er een taakverdeling ? Ook zij pleit voor een efficiënte inschakeling van de 1.400 gereaffecteerde leerkrachten. Dit impliceert geenszins een directe inschakeling in de beroepsopleiding maar eventueel wel in scholingsprojecten voor de laaggeschoolden en dit zowel in het onderwijs als in de VDAB-opleidingen.

Zij is verheugd over het door de Gemeenschapsminister gehuldigde uitgangspunt van motivering van de werklozen, dit in tegenstelling tot de loutere vormingsplicht die de Minister van Tewerkstelling en Arbeid suggereert. Ook het deeltijds onderwijs heeft veel aandacht voor deze motivatie.

Veel jongeren vormen momenteel een grote probleemgroep omdat ze geen bindingen met de maatschappij hebben. De Centra voor Deeltijds Onderwijs bevinden zich nog altijd in de fase van experimenteel onderwijs. De bedrijfswereld investeert te weinig in de deeltijdse opleiding, de vorming en de navorming. Hiervoor werd specifiek het industrieel leercontract ingesteld : laaggeschoolden maken hierbij slechts weinig kans.

De Gemeenschapsminister vraagt vooreerst de verwerping van het amendement van de heer W. Taelman. Het is tegenstrijdig met hetgeen moet worden nagestreefd. In zijn repliek stelt hij dat de samenwerkingsakkoorden een verruiming van het opleidingsaanbod impliceren, maar het geheel zal binnen de begrotingskredieten gebeuren. Men moet ermee rekening houden dat de enige arbeidsreserve door de laaggeschoolden en langdurige werklozen wordt gevormd. Voor deze categorieën is een, ook mentaal-psychologische, intense begeleiding in onder meer de schakelprojecten meer en meer noodzakelijk.

De schakelprojecten hebben niet als bedoeling om een onmiddellijke tewerkstelling te realiseren. Dit directe resultaat bestaat echter en is op twee jaar tijd verdubbeld. Van

het doelpubliek krijgt een klein percentage via rechtstreekse tewerkstelling en de rest via de beroepsopleiding een kans. Gemiddeld 70 procent van deze laatste categorie krijgt naderhand een nieuwe arbeidsplaats. De respons van de laaggeschoolden en langdurig werklozen op deze schakel-projecten is goed en gaat nog steeds in stijgende lijn.

De door een lid geciteerde respons van tien procent van de werkzoekenden op de Weer-Werkactie is zeer verheugend : de Gemeenschapsminister had dit resultaat niet verwacht gezien onder andere het opstarten tijdens de vakantieperiode gebeurde. Hij wil met de projecten voortgaan, ook in andere arrondissementen.

Voor het Hageland liggen nieuwe initiatieven ter studie. Met betrekking tot het arbeidsmarktonderzoek in de beroepskennisprofielen, nu vooral uitgevoerd door gespecialiseerde groepen, is er een overeenkomst in de maak die zal leiden tot een betere studiedienst in de schoot van de VDAB. Voor de dagelijkse opvolging, verzameling en verwerking van de arbeidsmarktdata is de VDAB, dankzij de implementatie van de nieuwe technologie de beste geplaatste instelling. Het diepgaander, prospectief arbeidsmarktonderzoek zal aan de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen worden toevertrouwd. Op vraag van een lid verduidelijkt de Gemeenschapsminister dat de door de NCPOS georganiseerde dienstverlening aan de bedrijven integraal door de bedrijven wordt bekostigd.

De Gemeenschapsminister wijst voorts op het onderscheid tussen de samenwerkingsprojecten en de beroepsopleiding als dusdanig. De samenwerkingsprojecten wil men op gemeentelijk vlak organiseren, dus zo dicht mogelijk bij de betrokkenen. De beroepsopleiding impliceert een bepaalde vorm van mobiliteit, zoals dit bij een normale werksituatie het geval is. Uiteraard mag deze mobiliteitsstructuur niet te groot zijn.

Het aantal langdurig werklozen vermindert voortdurend. In de maand oktober steeg het aantal werklozen (= seizoensgebonden), maar het aantal langdurig werklozen (= structureel) daalde verder van 81.238 in januari 1989 tot 71.163 op het einde van oktober 1989 voor wat de personen met meer dan twee jaar werkloosheid betreft. Het aantal personen met een werkloosheidsduur van één tot twee jaar daalde in dezelfde periode van 30.978 tot 25.662. In totaal bedroeg de vermindering van het aantal langdurig werklozen tijdens dezelfde periode 10.000 en 5.000 = 15.000 personen. Naast de gunstige evolutie van de sociaal-economische toestand heeft dit ook te maken met de uitgelokte motivatie binnen deze groep. Het grootste deel van de langdurig werklozen heeft immers behoefte aan een voorbereidende stap. De Gemeenschapsminister heeft geenszins de bedoeling om de sociaal-culturele organisaties bij de hierboven vernoemde samenwerkingsprojecten uit te schakelen. De Gemeenschapsprojecten voor langdurig werklozen en laaggeschoolden zijn hiervan een bestaand voorbeeld.

Een nieuwe werkmethode werd voorgesteld terwijl ook de werking van deze projecten werd bestendigd door het erkennen voor onbepaalde duur. Met het oog op de begeleiding en de sturing van deze projecten zullen de projecten periodiek geëvalueerd worden.

De coördinatie met zijn collega's bevoegd voor Onderwijs en Middenstandsopleiding zal verder uitgebouwd worden. Volgende week beginnen er ter zake technische gesprekken zodat binnen enkele maanden reeds bepaalde structurele oplossingen mogelijk zullen zijn.

Met betrekking tot het industrieel leercontract betreurt hij dat zijn concept, dat hij tijdens zijn bevoegdheid van nationaal Minister van Tewerkstelling en Arbeid ontwikkelde en dat van het beroepsleven uitging, niet werd gerealiseerd. Zoals in de Duitse Bondsrepubliek was hierbij een financieel engagement vanwege de sectoren mogelijk geweest. Dit leek hem interessanter dan het huidige concept dat van het onderwijs vertrekt. Toch moet men pogen hiervan het beste te maken. De mogelijkheden van herinschakeling en omscholing van overbodige leerkrachten zullen worden onderzocht. Er werd hierover reeds overleg gevoerd met de Gemeenschapsminister van Onderwijs. Ook in de beroepsopleiding zal dit gebeuren, waarbij men echter rekening moet houden met de specifieke eisen van deze opleidingsvorm.

Inzake de vormingsplicht merkt de Gemeenschapsminister op dat de motivatie van de langdurig werkloze een voorwaarde is voor betere leerresultaten. Via gesprekken met de nationale Minister van Tewerkstelling en Arbeid zal worden gepoogd de beide standpunten te verzoenen. Er bestaan immers mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. De opleiding in de bedrijven is zowel doelgericht als persoonsgericht. Moeilijke gevallen worden hierbij niet betrokken, terwijl de Gemeenschapsminister eerder beoogt de probleemgevallen te motiveren. Vandaar het verzoek van de beheersorganen van de VDAB om aanvullende middelen.

De Gemeenschapsminister wijst erop dat hij reeds een samenwerkingsprotocol met het „Instituut voor Vorming en Onderzoek in de Confectie vzw” en met de „vzw Opleidingscentrum Hout” ondertekende. Gelijkaardige protocollen voor samenwerking zijn in voorbereiding. Met het ondertekenen van dergelijke protocollen stimuleert de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling het tot stand komen van nieuwe synergieën tussen de VDAB-Beroepsopleiding en de bedrijfssectoren. De protocollen laten nieuwe samenwerkingsmodaliteiten toe op het vlak van :

- financiële inbreng door sectoren voor de vorming van risicogroepen (0,18 % voorzien in interprofessioneel akkoord) en voor de opleiding van werknemers op vraag van de werkgever ;
- de uitwisseling van know-how ;
- de uitwisseling van infrastructuur.

Tevens wordt de doorstroming van opgeleide cursisten naar reële tewerkstelling in de sector gestimuleerd

De beroepsvereniging van uitzendkantoren (UPEDI) lanceerde zeer recent een perscampagne waarbij gevraagd werd dat de TIV-diensten de coëfficiënt, die aangewend wordt bij facturatie, zou verhogen. Deze coëfficiënt die tot heden (loonmatigingsbijdrage inbegrepen) op 1,93 is vastgelegd, zou volgens UPEDI moeten opgetrokken worden tot 2,05. Bij de evaluatie van deze vraag dient met volgende aspecten rekening gehouden te worden :

- de TIV-diensten zijn volledig financieel autonoom. Niet alleen ontvangen deze diensten geen overheidsdotatie, zij dragen tevens bij tot financiering van de VDAB-werking op het vlak van de tewerkstelling. Hiertoe werden voor de vorige 2 jaren volgende bedragen genoteerd :
- begroting VDAB 1988 — 110 miljoen
- begroting VDAB 1989 — 88 miljoen
- Voor de begroting van 1990 wordt 70 miljoen voorzien.

In het besluit van de Vlaamse Executieve van 21. 11. 1988 houdende de arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding in Vlaanderen werd trouwens uitdrukkelijk voorzien (artikel 136) dat deze diensten een eigen begroting zouden hebben.

Het tot stand komen van het nautisch centrum is een typisch voorbeeld van nieuwe samenwerkingsvormen die tussen onderwijs, VDAB-beroepsopleiding en de industriële sectoren kunnen ontwikkeld worden.

Het nautisch centrum richt zich zowel op de zeevisserijsector als op de baggerindustrie. Door het afsluiten van een samenwerkingsakkoord tussen het zeevisserij-onderwijs, de VDAB-beroepsopleiding en de ondernemingen uit deze sector beoogt men de verdeling van de kosten verbonden aan de aanschaf en het gebruik van een navigatie en zeevisserij-simulator. Ingevolge het uitblijven van een consensus tussen de betrokken partijen over de keuze van het type simulator en over de inbreng in de kosten, werd de verdere behandeling van dit dossier uitgesteld. Recent werd erop aangedrongen de besprekingen te hervatten. Het Beheerscomité van de VDAB dient zich hierover eerstdaags uit te spreken.

De beroepsopleidingen verzorgd door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zijn modulair samengesteld. Een entiteit, samengesteld uit meerdere modules, vormt een sectie zoals bijvoorbeeld de beroepsopleidingssectie „metselaar” of „automatisering”.

Een beroepsopleidingscentrum bestaat uit meerdere secties. In Vlaanderen zijn op dit ogenblik een 300-tal opleidingssecties operationeel.

In de meeste beroepsopleidingscentra bestaat er momenteel geen wachtlijst. Een previsie van de wachttijden opmaken wat de beroepsopleidingscentra in Limburg betreft is op dit ogenblik bijzonder moeilijk vermits ± 2.000 ex-mijnwerkers recent werden ingeschreven en de onderzoeksprocedure moeten doorlopen. Hierna volgt een lijst van de beroepsopleidingssecties waar de wachttijd (inclusief de periode tussen de eerste aanvraag en de effectieve opname in het beroepsopleidingscentrum (onderzoekperiode)) langer is dan 2 maanden. Hierbij dient eveneens opgemerkt dat de wachttijd wordt beïnvloed door de verschillen in duur van de basisopleiding. Alle opleidingen in de tertiaire sector werden onder 1 sectie ondergebracht.

Subregionale Tewerkstellingsdienst Antwerpen :

zwaar vervoer	6 maanden tot 1 jaar
automatisatie	3 maanden
schilder	6 maanden
lasser	8 maanden tot 1 jaar

Subregionale Tewerkstellingsdienst Aalst-Denderleeuw

Vloerenlegger	3 maanden
stikster	3 maanden
metselaar	4 maanden
informatica bouw	5 maanden

Subregionale Tewerkstellingsdienst Aalst-Zottegem :

bouwplaatsmachinist	5 maanden
tertiaire sector	2 tot 6 maanden

Subregionale Tewerkstellingsdienst Gent :

schilder	4 maanden
chauffeur	6 maanden

Subregionale Tewerkstellingsdienst Sint-Niklaas :

fotozet	12 maanden
montage	12 maanden
reprografie	9 maanden
offsetdrukken	5 maanden
tertiaire sector	3 maanden

Subregionale Tewerkstellingsdienst Mechelen :
hout 3 maanden
Subregionale Tewerkstellingsdienst Turnhout :
drukvoorbereiding 10 maanden

C. STEMMING

Het amendement van de heer W. Taelman op sectie 32 van Afdeling 1 wordt verworpen met zeven stemmen tegen één, waarbij de aan deze Commissie toegewezen decreetsbepaling en sectie, alsmede de bevestiging van de conformiteit van de administratieve begroting met de algemene doelstellingen van de programma's, telkens met zeven stemmen tegen één worden aangenomen.

De Verslaggever,

F. SARENS

De Voorzitter,

A. LARIDON

BIJLAGEN

TABEL 1

Evolutie van het aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen
tussen 1984 en 1989 in het Vlaamse Gewest
toestand 30 juni

	Mannen	Vrouwen	TOTAAL
1984	117.156	154.228	271.384
1985	90.566	145.331	235.897
1986	75.939	139.789	215.723
1987	73.252	138.436	211.688
1988	62.167	123.647	185.814
1989	51.330	105.342	157.172

TABEL 2

Aantal jongeren in Vlaanderen tussen 20 en 25 jaar

1982	446.163
1983	469.242
1984	472.853
1985	475.027
1986	474.722
1987	469.271
1988	460.001
1989 *	448.735

* raming

TABEL 3

Door de VDAB gerealiseerde opleidingsuren

	1986	1987	1988		1989 (tot aug. '89)			
SEKTOR	Totaal	Totaal	WN	WZ	Totaal	WN	WZ	Totaal
Secundaire sector	2.440.368	2.637.231	225.457	3.088.288	3.313.745	162.466	1.948.979	2.111.445
Tertiaire sector	1.946.888	2.058.942	343.944	2.032.384	2.376.328	215.076	1.515.063	1.739.139
Specifieke opleidingsprojecten	611.693	837.490	—	1.098.312	1.098.312	—	568.464	568.464
— Schakelopleidingen	(433.173)	(615.554)	—		(787.285)	—		(415.249)
— Initiatie-informatica	(178.520)	(66.682)	—		(201.401)	—		(115.108)
— Opleiding langdurig werklozen	—	(155.254)	—		(85.626)	—		(29.581)
— K.B. 495	—	—	—		(24.000)	—		(8.526)
Algemeen totaal :	4.998.949	5.333.663	569.401	6.218.984	6.788.385	377.542	4.032.506	4.410.048

TABEL 4

Opleidingen in VDAB-centra onder eigen beheer,
opgesplitst naar beroep en statuut van de cursist

SEKTOR	1986		1987		1988		1989 tot 08/89	
	WN	WZ	WN	WZ	WN	WZ	WN	WZ
Bouw								
— Ruwbouw	190	789	138	893	152	1.305	107	896
— Wegbouw Wegbouw	48 48	331 60	29 15	316 88	38 38	403 403	8 8	287 62
— Hout	4	341	4	344	2	415	12	177
— Dak	—	9	—	25	—	54	4	18
— Informatica in de bouw	—	—	163	25	1%	64	199	31
— Elektronica Elektronica	154 154	203 75	86 86	142	89	200	28	149
Subtotaal :	558	1.808	451	1.838	471	2.638	358	1.623
Metaal								
— Verspaning								
A. Klassieke verspaning	224	132	80	124	153	238	43	138
B. CNC	163	65	261	155	296	211	234	127
— Onderhouds- en Precisiemechanica	189	157	384	319	328	568	385	367
— Niet-Verspaning (lassen, plaatbe- werken, uitvoeringstekenaar)	161	460	288	521	181	836	114	426
— CAD-CAM Mechanica	3	467	321	332	265	352	200	209
— Autotechniek	390	179	126	159	234	170	482	120
— Vervoer—Transport	—	306	346	280	394	501	667	302
Subtotaal :	1.558	1.766	1.806	1.890	1.851	2.876	2.125	1.689
Energiebeheer								
	29	201	3	137	13	222	15	135
Confectie & Textiel								
— Confectie	54	355	60	430	56	554	40	366
— CAD-CAM CAD-CAM Confectie	166 166	97 97	185 3	58 58	359 15	94 94	205	39 47
Subtotaal :	220	452	248	521	430	691	249	452
Automatisatie								
— Vermogenstechniek	494	184	584	300	285	456	154	225
— Sturingstechniek					49 49			
— Pneumatische	—	—	41	98	126	160	83	110
— Elektrisch	—	—	482	102	—	341	306	216
— Elektronisch	—	—	—	311	384	544	—	350
— Regeltechniek	—	—	270	90	116	146	1	60
Subtotaal :	494	184	1.420	901	960	1.647	550	961

SECTOR	1986		1987		1988		1989 tot 08/89	
	WN	WZ	WN	WZ	WN	WZ	WN	WZ
Micro-elektronica	200	240	51	83	38	170	15	83
Robotica	50	140	71	197	129	214	71	138
Horeca	0	115	1	177	1	131	0	156
Grafische technieken	—	—	10	44	24	196	66	164
Diamant	31	68	29	65	0	67	15	39
Andere	1	175	0	211	1	115	0	96
Totaal secundaire sector	3.141	5.149	4.090	6.064	3.918	8.967	3.464	5.536
Tertiaire sector								
Bediendenopleiding								
— Algemeen	107	425	60	1.064	215	916	11	792
— Secretariaat	431	1.095	801	1.893	1.566	2.690	1.166	1.597
— Bedrijfsadministratie	275	741	120	410	194	777	505	720
— Talen	373	659	925	672	979	1.227	131	628
Subtotaal :	1.186	2.920	1.906	4.039	2.954	5.610	1.813	3.737
Burotica	—	—	3.739	642	6.739	1.470	4.272	1.077
Bedrijfsbeheer	1.035	1.016	1.125	875	1.171	892	787	545
Informatica	5.873	2.514	2.435	611	2.143	624	1.355	372
Andere	—	45	—	74	—	—	0	43
Totaal tertiaire sector	8.093	6.495	9.205	6.241	13.007	8.596	8.227	5.774

SEKTOR	1986		1987		1988		1989 tot 08/89	
	WN	WZ	WN	WZ	WN	WZ	WN	WZ
Specifieke projecten								
— Schakel	—	1.233	—	2.058	—	2.613	0	1.635
— Initiatie-informatica	—	—	—	756	—	2.760	0	1.770
— Opleiding langdurig werklozen	—	—	—	427	—	180	0	36
Totaal specifieke projecten	—	1.233	—	3.241	—	5.564	0	3.539
Algemeen totaal	11.235	12.877	13.295	15.546	16.925	23.127	11.691	14.849

TABEL 5

Beëindigde opleidingen in 1988 (Vlaamse Gemeenschap)

	Werknemers	Werklozen	Totaal '88	Totaal '87
A. Centra van de RVA				
— secundaire sector	3.918	8.967	12.885	10.154
— tertiaire sector	13.007	8.596	21.603	15.372
— schakelopleidingen	—	2.613	2.613	2.058
— initiatie in de informatica	—	2.760	2.760	657
— opleiding langdurig werklozen	—	180	180	180
— alternerend leren KB 495)	—	11	11	74
Totaal :	16.925	23.127	40.052	28.841
B. Centra opgericht met medewerking van ondernemingen	254	4	258	405
C. Erkende centra	1.027	117	1.144	1.085
D. Individuele opleidingen				
a) in de onderneming	—	4.144	4.144	3.530
b) in de technische school	—	88	88	148
Totaal A + B + C + D	18.206	27.480	45.686	34.009
E. Opleidingen in het NCPOG	1.530	—	1.530	1.451
F. Actie profielbepaling	—	7.933	7.933	9.680

TABEL 6

Beëindigde opleidingen in 1989 * (Vlaamse Gemeenschap)

	Werknemers	Werklozen	Totaal
A. Centra van de VDAB			
— secundaire sector	5.211	8.304	13.515
— tertiaire sector	12.341	8.661	21.002
— schakelopleidingen	—	2.453	2.453
— initiatie in de informatica	—	2.655	2.655
— opleiding langdurig	—		
— werklozen	—	147	147
— alternerend leren (KB 495)	—	54	54
Totaal :	17.552	22.274	39.826
B. Centra opgericht met medewerking van ondernemingen	515	89	604
C. Erkende centra	1.130	23	1.153
D. Individuele opleidingen			
a) in de onderneming	—	3.405	3.405
b) in de technische school	—	92	92
Totaal A + B + C + D	19.197	25.883	45.080
E. Opleidingen in het NCPOG	369	—	369
F. Actie profielbepaling	—	8.114	8.114

* Raming door de VDAB-diensten van de in 1989 beëindigde opleidingen. Het betreft hier een extrapolatie op grond van de toestand op 31.08.1989.